H.G.KONSALIK

INFERN
LA MONTE CASSINO

In memoria soldatului necunoscut de pe Monte Cassino, care, cu preţul vieţii sale, a salvat unsprezece camarazi răniţi.

Ne omoram între noi ? Bineînţeles ! Dar nu pentru a ne mânca !
Lichtenberg
(scriitor german, sec. XVIII)

De ce să rupi cuiva piciorul ? Mai bine loveşte-1 la genunchi!
Churchill

Zburau deasupra norilor, în plină noapte, în faţa lor, discul luminos al lunii, -de un galben palid, părea suspendat de cerul întunecat ; sub ei, norii creeau iluzia că sunt un ocean cenuşiu de vată.
Sergentul Cunnings se aplecă spre locotenentul Mor-ton şi-i atinse umărul.
— La ce înălţime suntem ? întrebă el. Morton privi altimetrul.
— La 3.200, răspunse el. îşi întoarse capul spre Cunnings şi-1 privi pe acesta prin ochelarii de zbor. împreună cu masca de oxigen, ochelarii îl făceau să semene cu o insectă preistorică.^
— Ce vor ăia de jos ? se interesă el. Sergentul Cunings cuplă emiţătorul radio.
— Jack, trebuie să coborâm până la plafonul de observare.
Locotenentul Morton făcu semn din cap că înţelesese. Fixă cu ochii indicatorul din faţa sa şi ridică uşor din umeri, ca şi cum corpul din interiorul combinezonului de zbor îi fusese străbătut de un fior.
— Unde suntem acum ? întrebă Cunnings.
— Ne apropiem de Neapole. Fred, coborâm. Morton împinse manşa înainte. Zgomotul motoarelor
se atenua până ajunse un zumzăit abia perceptibil. Avionul străpunse norii, tăcut ca un planor, nimerind într-o noapte complet diferită. Un decor pământesc le apăru în faţa ochilor. O întindere de apă ce sclipea vag, un ţărm acoperit de spumă, câteva stânci negre şi mai multe puncte luminoase ce pâlpâiau

ca nişte licurici.

Sub vălul protector al nopţii, un ocean de locuinţe dormea profund. Câteva lumini rare, prost camuflate, se zăreau în raza portului.
Cunnings privea sub el, în timp ce avionul îşi recapătă poziţia orizontală. „Va' să zică, ăsta-i Napoli" îşi spuse el.
'Morton înălţă aparatul şi survola oraşul. Cunnings riferia oraşului proiectoarele începuseră să se aprindă şi să tatoneze prin beznă. Lumina lor ajungea, ca nişte degete subţiri, până la norii de care se reflectau. Sub ei, primele tunuri antiaeriene deschiseră focul, trăgând la întâmplare o perdea de obuze. _
Morton înălţă aparatul şi survola oraşul. Cunnings acţiona comutatorul emiţătorului radio.
— Baterii antiaeriene în jurul portului. Oraşul este înconjurat de baterii de proiectoare. încă n-am avut nici un contact cu aviaţia de Vânătoare germană. Zburăm la nivelul plafonului de observare.
Comută emiţătorul pe recepţie şi-şi apăsă cu amânr două mâinile căştiile pe urechi. Motoarele începură să se învârtească mai repede, până când zgomotul lor deveni un huruit surd şi regulat. Morton îşi întoarse capul spre Cunnings.
— Nu Credeam că Napoli arată aşa, se strâmbă el. Din câte ştiam eu, cine n-a văzut Napoli înseamnă că habar n-are de Italia...
Avionul descrise un cerc larg dessupra ^nei aglomerări de puncte luminoase.
— Şi, deşi acum sunt deasupra oraşului, tare aş vrea să fiu în patul meu din Boston, cu gândul la Evelyne.
Cunnigs stătea cu urechea ciulită în căşti. După câtva timp şi le dădu deoparte.
— Nimic Am pierdut legătura cu baza. Jack, hai să ne întoarcem. Că dacă nu, nătărăii ăia or să creadă că am fost loviţi şi or să se pregătească să ne înmormânteze.
îşi aruncă privirea sub ei, spre pământul întunecat şi cuprins de somn. Stâncile de pe ţărm se vedeau cu claritate. Pe sub avion, defilau tăcute case minuscule şi ferme prost camuflate. Dintre două coline, antiaeriana se porni să latre, înconjurând aparatul cu mici nouri luminoşi. Morton trase rapid manşa spre el. Avionul se ridică în

urletul motoarelor şi traversă plafonul cenuşiu al norilor. Luna apăru din nou deasupra lor ca un disc strălucitor, şi se găsiră iar în negrul infinit, îri recea eternitate, liniştea unei alte lumi.
— Ce-or face acum, ăia de jos ?
— Ce-or crede de cuviinţă, adică, dorm ! Să doarmă oare ?
— Păi da, fiindcă nu bănuiesc nimic.
Morton privi altimetrul care indica 4000 de metri. Dădu din cap satisfăcut. Nu se-mai observa nici o explozie a antiaerienei, cât despre aviaţia de vânătoare inamică, nici vorbă. Dacă totul continua la fel, aveau să ajungă fără nici o problemă la baza lor din Catania, în Sicilia. Iar raportul pe care aveau să-1 facă, ar fi fost succint : avionul lor, un EM 23, se întorsese la bază după o misiune de recunoaştere de noapte. Observaseră că portul Napoli era apărat de artilerie antiaeriană, iar în interiorul oraşului nu se semnalase nici o mişcare de trupe, ci doar câteva poziţii izolate ale antiaerienei.
Se întoarse zâmbind spre Cunnings.
— Fred, ai văzut vapoarele ?
— La Napoli ? Nu. ^
— -Sunt cu duiumul, în jurul Siciliei, şi acolo, pe coasta Africii. Bătrâne, îţi spun eu, se pregăteşte ceva, O să aibă loc o debarcare în Italia, ascultă-mă pe mine.
Cunnings ridică indiferent din umeri. Privi norii prin geamul cabinei, în timp ce avionul descria un arc de cerc, îndreptându-se spre mare şi spre Sicilia.
— Dacă o să ai dreptate, înseamnă ca rahatul asta de război o să se termine, şi o s-o regăsesc pe Jane,
Se întoarse spre Morton, care privea fix în noaptea scăldată de razele lunii.
— Jack, n-am mai văzut-o pe Jane de şapte luni. Al naibii de mult timp. Ce crezi că ar face o femeie ca ea, în timp ce bărbatu-său ar lipsi şapte luni ? Şi vreau să-ţi spun că este mişto, până la Dumnezeu. Ce zici, mă înşeală ? Cu unul din stagiarii ăia care nu au nimic altceva în minte decât femei şi băutură ? Doar când mă gândesc la una ca asta, îmi vine să înnebunesc.

Cunnings îl trase pe Morton de mânecă şi-şi apropie faţa de

acesta.
— Ce zici, o să mai treacă vreo şapte luni, până să se termine împuţiciunea asta de război ? Crezi că nemţii or să fie în stare să mai reziste $apte luni ?
Respiră zgomotos, şi, în timp ce-şi aruncă ochii pe geam, continuă :
— Nu cred jcă aş mai fi în stare să mă apropii de Jane, dacă m~ar înşela... Mai mult de un an, fără să aibă un bărbat lângă ea... Jack, ia zi, o Să poată nemţii să reziste ?
— Dacă o să luăm Italia, afacerea e ca şi rezolvată, răspunse Morton.
Şi-şi întoarse ochii spre indicatoarele de ulei şi de benzină. Motoarele se învârteau regulat şi cu turaţie maximă. Morton socoti că peste o oră avea să se găsească pe salteaua sa pneumatică, ţ>regătindu-se de culcare. Iar a doua zi avea să-i scrie lui Evelyne : „Draga niea — în jurul nostru este o vânzoleală cumplită. Cred că ăsta o să fie ultimul atac împotriva nemţilor. Sunt convins că peste puţin timp o să mă întorc şi o să ne putem căsători. Teutonii ăştia n-o să mai poată rezista mult timp, aşa că o să-i vânăm ca pe nişte vulpi". Cunnings se sprijini de spătarul fotoliului şi întrebă :
— Crezi că o să debarcăm în Italia ?
— S-ar putea, iar dacă o să ocupăm Roma războiul o să se termine.
— Iar noi o să ne întoarcem acasă. -— Să sperăm că aşa b să fie.
Morton îl privi pe Cunnings şi-i zâmbi.
— Când Jane o să aibă un bebeluş, eu o să-i fiu naşul.
— S-a făcut, bătrâne !
Da, dar mai întâi trebuie să luăm Roma,. Cunnings aprobă din cap.
— Sigur că da, Jack. îţi aminteşti ce-a zis colonelul White : „Dacă aliaţii o să apuce să traverseze Mediterana, nemţii o să se retragă în cea mai mare dezordine."
Asta era şi părerea lor.
Cunnings îşi puse căştile la ureche şi se aplecă asupra emiţătorului radio.
INFERN LA MONTE CASSINO
4
— Ia uite-te, spuse el, s-a restabilit legătura. Ce să le spun ?
— Spune-le că suntem pe drumul de întoarcere. Şi că n-am avut

nici un contact cu inamicul'. Misiunea a fost îndeplinită. O să aterizăm aproximativ într-o oră.
Deasupra lor, luna îi însoţea, luminându-le aripile avionului, de pe care se reflecta emblema lor,x sub formă de stea.
In Catania, întoarcerea avionului de recunoaştere EM-23 a fost aşteptată toată noaptea şi toată ziua următoare. După care, cineva, şterse cu o linie aparatul din efectivele . de zbor, iar pe lista de pierderi se trecu numele lui Jack Morton şi al lui Fred Cunnings.
Rămăşiţele avionului, împrăştiate pe câmpie, se găseau undeva la sud de Napoli. O ţărancă în vârstă transportă cu o roabă cele două corpuri neînsufleţite şi le îngropa în grădina din spatele casei sale, între doi pini. Deasupra mormântului celor doi necunoscuţi înfipse o cruce, după care spuse o rugăciune cu voce tare.
. Colonelul Burscheidt, comandantul celei de-a treia escadrile de vânătoare, îi strânse mâna tânărului sergent Weyers şi-i spuse :
— Felicitări, Weyers. Asta-i al şaselea avion pe care l-ai doborât. Am să te propun să fii avansat sublocotenent. Şi acum, întinde-o, du-te la camarazii tăi şi beţi pentru succesul ăsta. V-am trimis nişte lăzi cu bere. Sper să te ajute norocul în continuare, fiindcă o să avem multă treabă. Americanii ăştia mi se pare că şi-au cam luat-o în cap !
Şi în timp ce sergentul Weyers îşi sărbătorea Succesul, în timp ce o bătrână ţărancă italiană îngropa corpul locotenentului Morton şi al sergentului Cunnings, în timp ce partizanii adunau din resturile avionului armele ce se mai puteau recupera, în tot acest timp o armată întreagă se apropia pe mare de o Europă adormită, epuizată, însângerată, trădată şi fără speranţă.
Pe cerul Neapolelui proiectoarele se stinseseră. Sentinelele ce păzeau poziţiile bateriilor antiaeriene patrulau în noaptea rece, în jurul tunurilor gata de tragere.

In adăpostul său, sublocotenentul Peters scria o scrisoare părinţilor săi:
Salerno, 8 septembrie 1943.
Dragii mei
Noaptea asta este o noapte ca toate celelalte.....
Comandamentul general al Wehrmacht-ului comunică:

în primele ore ale dimineţii de 9' septembrie, formaţiuni puternice aliate de debarcare au stabilit un cap de pod în golful Salerno. Divizia 56 britanică a reuşit să ocupe provizoriu aeroportul din Monţecorvino. Un contraatac purtat de unităţi Pantzer ale regimentului 64 şi unităţi de paraşutişti ale regimentului 34 a permis cucerirea estuarului de la Tusciaho şi Battipaglia...
— Vreau să beau ! urlă Theo Klein.
Stătea lungit pe un fel de divan, descălţat şi cu mânecile cămăşii suflecate. După ce răcni, trase un râşâit sonor. Camera era spaţioasă. într-un colţ abia luminat de un bec vopsit în roşu, Erwin Muller o ţinea pe genunchi pe Marietta şi se căznea să-i scoată din sutien o pereche de sâni apetisanţi. însă încercările sale eşuară din cauza răcnetelor lui Theo şi pentru că Marietta îl plezni peste degete.
— Camaradului tău îi este sete, trebuie să mă duc, spuse ea.
— Theo, mai .ţineţi gura ! strigă Muller.
Se ridică în picioare, clătinându-se. Ceilalţi se găseau pe lângă fereastră. Felix Strathmann, Josef Bergmann, Kurt Maasen şi Heinrich Kuppers. Fiecare dintre ei ţinea în braţe sau pe genunchi câte-o fată şi se ocupau din plin cu explorarea formelor partenerelor lor. Felix Strathmann, care era considerat specialistul grupului întrucât se născuse în Sf. Paul, celebrul cartier al plăcerilor nocturne din. Hamburg, făcu un gest plictisit din mână către Muller.
—■ Mai lasă-ne dracului în pace I
INFERN LA MONTE CASSINO.
6
— Şi mă pupi în fund, răspunse acesta, continuându-şi mersul nesigur şi oprindu-se în cele din urmă în faţa grupului. Cu Theo ăsta, niciodată nu te poţi distra. Unde dracu' suntem aici, într-un bordel sau într-o crâşmă oarecare ?
Dinspre canapea se auzi un nou râgâit. Theo Klein 'se ridicase, luase din mâinile Mariettei sticla cu băutură, trăsese o duşcă, după care o apucă pe fată de p|r, o trase lângă el şi-i sărută umărul dezgolit. Muller începu să mârâie.
— Jigodie ce eşti !
Intr-un colţ zăceau aruncate de-a valma combinej^oa-nele şi căştile de zbor ale paraşutiştilor nemţi. Julie îşi puse pe claia de păr roşcat o cască şi se proţăpi în faţa iui Kurt Maasen, salutând

milităreşte.
— La ordinele dumneavoastră, domnule sergent major. Sânii îi tremurau uşor, întrucât Julia, în afara căştii
nu avea nimic pe ea. Corpul ei szelt, scăldat în lumina roşiatică, îi provocă lui Kurt un oftat.
— Of, băieţi, spuse el cu o voce încâlcită, încă un an în Italia şi n-o să mă mai descurc acasă. Franţa părea' o grădiniţă de copii pe lângă ce-f aici.
Felix Strathmann se porni să scoată urlete de încântare. Arătă cu degetul spre casca Juliei, ne mai putând de râs.
— Şi-a pus-o pe dos ! strigă el. Şi-a pus-o cu spatele în faţă. Kurt, asta este o provocare făţişă, ce zici?
Strigătele se înteţiră, şi o grămadă de mâini se năpustiră spre corpul Juliei, pipăind-o cu poftă, Marietta sări pe genunchii lui Muller, în timp ce, de pe canapea, Theo Klein scoase nişte grohăituri nedesluşite, după care azvârli în perete sticla cu băutură.
— Nimeni nu-mi ţine companie, făcu el, bâiguind cuvintele... şi eu, care am înghiţit zece ouă, special pentru seara asta. ,
îşi puse picioarele pe covor, se ridică şi începu să urle :
— Pun la bătaie patru sute de lire pentru gagica aia care o să se prezinte în faţa mea. Hai, ce mai aşteptaţi, buluciţi-vă !
Se îndreptă, clătinându-se spre un colţ al camerei, luă o cască şi şi-o trânti pe cape v

— Aicea se distribuie hormoni ! Aşezaţi-vă la coadă pe după rânduri !
Heinrich Kuppers o trase pe Julia pe genunchii săi şi, în timp ce-i pipăia sânii, spuse rânjind :
— Lui Theo nu-i ajunge una singură. Ast^-i taurul nostru comunal !
Josef Bergmann se ridică şi se duse la fereastră. Prin deschizătura perdelelor, contemplă .strada în liniştea nopţii. Era o stradă tipic napolitană, situată în cartierul portului, îngustă, împuţită, mirosind a gunoi şi urină şi presărată cu tot felul de murdării.
— Afară se întâmplă ceva ! strigă Josef, făcând un semn cu mâna.
Ceilalţi din cameră tăcură imediat. Din stradă se auzi clar o

discuţie, după care un strigăt isteric, scos de o femeie. Apoi voci bărbăteşti. Care vorbeau germana. Kurt se uită la ai săi, cu un aer îngrijorat.
— Dacă este o patrulă...
— Şi ce dacă, doar avem permisie !
Theo Klein se îndreptă clătinându-se spre Julia care stătea în mijlocul încăperii. Fata îşi scosese casca de pe cap, iar în ochi i se citea îngrijorarea. ,
— Hai să cântăm un duo ! îi propuse Theo, apucand-o de un sân.
Kurt Maasen îi trase un şut în fund, răţoindu-se la el:
— Theo, tacă-ţi gura ! Să auzim ce naiba se întâmplă afară ! ~
Se strânseră lângă fereastră, atenţi la zgomotele străzii. Fetele se aşezară pe canapea şi se porniră să şoşo-teascâ între ele. Julia se înfăşură cu un şal mare şi negru, din care i se vedeau doar sfârcurile sânilor, de un roşu: închis. Marietta începu să se îmbrace.
Zgomotul din stradă deveni mai intens. Apoi se auzi în interiorul casei, apropiindu-se de uşa lor.
Un individ apăru în cadrul uşii. Cască de zbor, combinezon de paraşutist şi pistol-mitralieră în poziţie de tragere.
— Fi-r-ai tu să fii ! strigă Maassen. Pretzel ! Ticălos ce eşti ! Hai, intră o dată. Am tras o sperietură, numărul unu !

Hans Pretzel întră în încăpere, privi în jurul său şi spuse, dând din cap :
— Exact cum mi-am închipuit. Vă caut de două ore. Tâmpitul de la popotă mi-a spus că sunteţi la cinema. Imbecilul ! Am făcut turul bordelurilor, iar când hoaşca aia de Jos n-a vrut să mă lase să intru, m-am prins că aici trebuie să fiţi.
— Ce deştept eşti ! făcu Theo Klein, în timp ce-şi descheie pantalonii. Nu mă deranja, fiindcă tocmai o să trec la atac.
Dar nu apucă să-şi dea pantalonii jos, că Hans îl şi apucă de braţ.
— Nu fi idiot ! Trebuie să vă întoarceţi imediat la bază. Este alarmă generală de gradul zero, pentru toate unităţile din armata a 10-a. Americanii debarcă la Salerno !
— Pastele mamii ei de treabă ! izbucni Theo Klein, după care îşi trase pantalonii şi-şi puse centura. îşi înşfacă apoi tunică şi şi-o vâri furios în pantalonL

Kurt Maasen dădu la o parte fata care-i stătea Ih braţe, în timp ce Felix Strathmann şi Heinrich Kuppers îşi trăgeau pe ei combinezoanele.
— Ai zis alarmă de gradul zero ? întrebă Josef Berg-marin, a' cărui voce răsună în liniştea ce se lăsase,
v— De două ore, vreo cinci sute de nave traversează marea.'Le-a văzut aviaţia de recunoaştere. Dacă sunt încărcate toate, s-ar putea să fie vorba de vreo două sute de nuŢde oameni,
Muller privi de jur-împrejur. cu ochii holbaţi. - Cinci sute de nave ! bâigui el. Simt că mi se face
rău !
— Atunci du-te şi vomită şi lasă-ne în pace, strigă la el Theo Klein. Unde dracu' mi-aţi pus combinezonul meu? se" răstit el, cotrobăind prin maldărul de echipament ce zăcea aruncat iri colţul camerei.
în cele din urmă şi-1 găsi în spatele canapelei şi începu să şi-1 îmbrace în grabă.
, Joseph Bergmann îşi culese cuţitul de lângă fereastră, aflat într-o conservă de carne. După ce-1 şterse de perdea şi-1 băgă în teaca ce atârna de centură. Kurt Maasen îşi fixă teaca pistolului, după care aruncă o privire prin ca

meră, oprindu-se asupra fetelor goale. Julia, înfăşurată în şal, Marietta, cu sânii ei mari, Lucia, Gina, Rossana stăteau pe canapea uluite, fără să scoată o vorbă.
— Ce porcărie ! exclamă el s/cârbit, după care se întoarse. Ceilalţi îl aşteptau în dreptul uşii, echipaţi din cap până-n picioare, deveniţi brusc lucizi, de parcă ar fi coborât din altă planetă. Sergentul Kuppers dădu din cap,
— Gata, să mergem !
^ Theo Klein îşi strânse bareta căştii strigă în direcţia Juliei :
— Fiţi atente, am plătit, dar n-am avut nimic în schimb ! Să nu care cumva să vă mişcaţi de-aici ! Avem puţină treabă după care o să ne întoarcem ! N-am chef să arunc banii pe fereastră !
Hans Pretzel îl împinse pe Theo în faţa sa, pe culoar.
— Gata, vorbăreţule ! Căpitanul vă aşteaptă. Toată compania, este gata de luptă de mai bine de o oră, numai voi lipsiţi,, bandă de ticăloşi ! Hai, mişcaţKvă fundurile o dată ! Vă aşteaptă o maşină în colţul străzii.

Vântul ce bătea dinspre larg îi întâmpină de cum ieşiră afară. Purta cu el un miros de peşte şi de gunoaie. Pe frânghii, întinse între case^ rufele puse la uscat erau umflate de palele de vânt, părând nişte vulturi uriaşi. In colţul străzii, aştepta o camionetă. O camionetă veche a cărei prelată zdrenţuită fâlfâia zgomotos. înainte de.a urca în maşină, Kurt Maasen îşi priyi ceasul.
— Trei jumate, făcu el. Ce oră tâmpită pentru luptă ! Traversară oraşul, luând-o spre şoseaua care ducea
către Salerno, lăsând portul în urma lor. în aproDîere de Vezuviu, întâlniră primele baraje. înainte de Amalfi dădură peste geniştii care instalau mine destinate vaselor amfibie şi trupelor de debarcare. Bateriile de artilerie,, se aprovizionau cu muniţii într-o forfotă neîntreruptă.
Lângă Maiori, trecură pe lângă statul major al celei de-a 34-a divizii de paraşutişti. Colonelul Hans Stucken şi comandantul Richard von Şporken, şeful operaţiunilor, stăteau aplecaţi asupra unei mese pline cu hărţi, studiind punctele de concentrare ale diferitelor batalioane pentru cazul în care tentativa aliată ar fi reuşit.
INFERN LA MONTE CASSINO
10
Hans Pretzel conducea maşina cu o viteză nebună dar Theo Klein declară că bunică-sa mergea mult mai repede duminica, când se ducea la biserică.
Pe şoseaua către Vietri auziră primele bubuituri ale tunurilor flotei de debarcare. La orizont, cerul se acoperi de fum şi de lumina exploziilor. Proiectilele fluierau şi vâjâiau, după care nimereau coasta. Dinspre portul Salerno, şe vedeau ţâşnind enorme trombe de pământ.
— Gata ! Iată-ne în rahat ! spuse liniştit -Heinrich Kuppers. Cât dracu' e ceasu', Kurt ?
Kurt Maasen îşi mai privi ceasul încă o dată.
— Fix trei juma'te. Trei juma'te, nouă septembrie, 1943.
în faţa lor, pe coasta mării ploua cu obuze. în depărtare, cerul fulgera încontinuu. în portul Salerno, două nave luaseră foc, şi vâlvătăi uriaşe se învălătuceau în bătaia vântului. Erau1 navele de aprovizionare 'cu combustibil pentru tancuri. Mai la sud, cerul tresărea.
— Asta-i artileria noastră, afirmă Theo Klein, cu un calm desăvârşit. Să sperăm că o să ne mai lase ceva !

— N-ai auzit, sunt aproape două sute de mii, replică Josef Bergmann, cu umerii uşor căzuţi.
«— Josef, nu-ţi fă griji... toţi o să ajungem, şi asta curând de tot, în groapa comună.
Cuvintele lui Theo avură darul să închidă gura tuturor. Nu se mai auzea decât zgomotul maşinii şi canonada îndepărtată a artileriei, întreruptă de zgomotul exploziilor.
Brusc, deasupra lor, aerul începu să vibreze, şi se auzi clar un uruit de motoare. Dădură prelata la o parte şi scrutară cerul cu ochi îngrijoraţi. Figurile li se înăspriră.
— Avioane, spuse Kuppers, cu vocea scăzută, că şi cum s-ar fi temut să nu fie, auzit de cei de sus. Avioane americane. Băieţi, v-am spus eu, de data asta e lată rău !
La Vietri, părăsiră şoseaua şi o luară pe un drum de ţară, către Eboli. Traversară Picentino şi Tusciano, pe poduri deja minate de genişti şi gata să fie,aruncate în aer.
La un baraj, un căpitan le opri maşina şi dădu la o parte prelata, uitându-se înăuntru.
— Ce dracu'-i aici ? zbieră el. Pute a băutură ! Ia să văd ordinele voastre de permisie !

După ce le examina actele, căpitanul făcu un gest nervos din mână :
— Hai, duceţi-vă o dată la unitatea voastră. Unde se află ?
— Lângă Eboli. ^
— Nu mai pierdeţi vremea ! S-ar puteaa ca acolo portul să fi şi căzut în mâ nile aliaţilor. Englezii sunt la doi paşi de aeroport.
îşi reluară drumul. Maasen se scarpină în cap.
— Aeroportul, va să zică. Asta-i nasol !
Heinrich Kuppers se aplecă în afara maşinii, uitându-se la drumul care cobora spre Eboli. Dinspre coastă se auzeau tiruri de mitralieră. Din largul mării scăpărau sute de luminiţe, după care obuze de mare calibru şuierau prin aer şi explodau în poziţiile deţinute de regimentul $d Pantzer, condus de von Doring.
Sub o adevărată ploaie de foc, divizia 56 britanică avansa dinspre mare către estuarul din Tusciano, intenţionând şă se îndrepte spre Montecorvino. La Vietri, colonelul Hans Stucken 'era pregătit ca, din clipă în clipă, să dea diviziei sale ordin de

marş. Comandantul Kaspar von der Breyle îşi fixase regimentele pe un arc de cerc în iurul lui Eboli, Battipagliei şi al podului de peste Sele, unde zona mai era întărită şi cu unităţi ale celei de-a 29-a divizii Pantzer. Soldaţii, înarmaţi până-n dinţi, aşteptau ordinele superiorilor.
Vechea camionetă, condusă de Hans Pretzel, ajunse în cele din urmă la destinaţie. Căpitanul Reinhold Gottschalk ridică prelata cu un gest nervos.
— Ce adunătură ! strigă el. Ia uită-te la pi, beţi morţi, şi aici e iadul pe pământ !
Sergentul major Masssen sări jos şi salută milită-reşte :
— Raportez că toţi militarii aflaţi în permisie s-au întors la unitate. Un sergent major, doi sergenţi şi trei caporali.
Căpitanul Gottschalk îşi privi paraşutiştii care stăteau în faţa sa nemişcaţi, ca nişte statui. Căştile le stăteau per* fect pe cap, centurile aveau catarama drept la mijloc, iar tunicile erau încheiate la toţi nasturii. Chiar şi măştile de gaz le atârnau de umerir
INFERN LA MONTE CASSTNO
-12
Fără să adauge vreun cuvânt, se întoarse şi o porni din loc.
— Ai naibii derbedei ! spuse el pentru sine. Pe coastă, tunurile bubuiau înfundat.
A 56-a divizie britanică înainta spre Eboli...
^ La bordul navei de linie ,,Ancon", generarul Clark îşi adunase ofiţerii.
Ţinând în mână un băţ lung şi subţire, explica pe o hartă uriaşă desfăşurarea operaţiunilor.
Alături de el se afla amiralul Hewit, şeful forţelor navale şi în acelaşi timp şi comandantul forţelor terestre, atunci când acestea se aflau îmbarcate. Generalul Tedder, şeful forţelor aeriene, stătea sprijinit de perete, iar amiralii Hali şi Cunninham stăteau aşezaţi, împreună cu contraamirarul Oliver, în jurul unei mese rotunde. Fumau cu toţii. Clark vorbea, în timp ce băţul său se învârtea pe hartă în jurul regiunii Salerno.
— Am debarcat zece divizii, spuse el cu o voce uşor răguşită, şi aproape 20.000 de vehicule. Lângă Paestum. geniştii noştri deja au tăiat cu buldozerele drumuri printre dunele de pe coastă. Generalul Walker a debarcat două unităţi de artilerie uşoară şi şi-a consolidat poziţia, împreună cu regimentele 141 şi 142.

începând de la ora şase dimineaţa, înaintează .spre Altavilla şi spre podul de pe Sele. Aşa că, vom provoca o breşă în flancul inamic şi vom putea face joncţiunea cu avangarda armatei a 8-a, care urcă dinspre Reggio şi Tarente. în Sud, situaţia este bună. (Generalul Clark coborî vocea.) Dar în Nord întâmpinăm o rezistenţă serioasă din partea nemţilor. Battipaglia a fost cucerit de puşcaşii regali, din cea de-a 201-a brigadă a Gărzii • britanice. Aeroportul se află, de asemenea, în mâinile noastre. Generalul Templer tocmai a comunicat că nemţii au început să contraatace. Dinspre Nord se îndreaptă în marş forţat patru divizii... în cel mult două zile, vor fi pe poziţii... Concluzia este că armata a 5-a a noastră a debarcat bine, dar încă este departe de a controla situaţia.
Cunningham aprobă din cap.
— Salerno este al nostru. Trupele de comando vor ocupa oraşul'şi portul. Vom putea să înaintăm spre Nord,

H. G. KONS/VUK
dar portul este sub focul artileriei germane, aşa că rămâne inutilizabil. Nu-mi dau seama cum de reuşesc nemţii să opună rezistenţă, fiindcă nu dispun decât' de forţe reduse şi, în plus, armata italiană este slăbită. (Se ridică şi se apropie de hartă. Degetul său se opri în apropiere de Salerno.) Generale Tedder, avem nevoie aici, pe lângă aviaţia tactică angajată deja în luptă şi de aviaţia operativă. Ne trebuiesc unităţi aeropurtate, care să atace pe la spate unităţile germane şi să dezorganizeze apărarea. Atacul armatei noastre nu a făcut posibilă decât stabilirea unui cap de pod. Iar faptul că generalul Templer a ocupat Montecorvino nu are nici o importanţă tactică. Atâta timp cât aeroportul este controlat de artileria germană, înseamnă că nu poate fi folosit pentru aprovizionarea trupelor noastre.
Generalul Clark dădu din cap aprobator şi spuse : — Ii voi cere generalului Alexander să trimită aviaţiei operative şi trupe aeropurtate. Până atunci însă, trebuie să menţinem capul de pod.
în apropierea lui „Ancon", 45Q de nave erau împrăştiate în întuneric. O gigantică armada a distrugerii, care-şi avea tunurile îndreptate spre coasta italiană.
Printre ele, distrugătoarele scotoceau adâncurile in căutarea submarinelor inamice, iar dragoanele se învârteau în jurul

navelor de transport, pentru a le proteja împotriva minelor plutitoare. La ţărm erau aşteptate muniţiile. Navele de aprovizionare acostau de-a lungul malului, iar pe podurile nietalice instalate printre dune se scurgeau spre interior tunuri, tancuri şi muniţii. Avioanele lui Tedder garantau siguranţa aeriană, în timp ce tunurile cu bătaie lungă de pe navele lui Cunningham aruncau spre Eboli şi Battipaglia tone. infernale de foc şi moarte. Dinspre Nord, trei divizii germane porniseră spre coastă. în apropiere de Eboli, colonelul Hans Stucken îşi regrupa a 34-a divizie a sa de paraşutişti şi pornea cu ea în marş forţat, îndreptându-se spre Battipaglia.

Theo Klein stătea pe pragul unei maşini, ţinându-se cu o mână de portieră. La volan era sublocotenentul Al-fred Weimann. Mergeau în fruntea unui convoi, chezăşuind siguranţa înaintării.

— Credeţi-mă pe cuvânt, locotenente, spunea Theo Klein, era un bordel pe cinste ! Da' cum naiba s-a întâmplat ca să debarce zece divizii şi nici unul dintre ştabii ăia din comandament să nu fie înştiinţat ? Aşa ceva nu pot să înţeleg.

— Nici eu, mărturisi sublocotenentul Weimann.

Opri maşina la răscruce şi, scoţând mâna pe geam, făcu semn celor din urmă, arătându-le direcţia de urmat.

— Ce chestie, aproape cinci sute de nave şi două sute de mii de oameni. Păi aşa ceva, sare-n ochi, ce dracu bodogăni Theo Klein, dându-şi casca pe ceafă şi aranjân-du-şi cu o mişcare a şoldului pistolul mitralieră. Şi avia- -ţia noastră unde Dumnezeu este', locotenente ?

— Habar n-am. Poate că nu au benzină. Ce, acolo în munţi, tancurile noastre nu stau înţepenite, fiindcă nu mai au carburant ? Aşa că... tot greul o ia, cadă pe noi... şi numai pe noi.

— Locotenente, războiul ăsta este o porcărie sinistră, pe cuvântul meu.

Weimann ridică din umeri.

— Mie-mi spui ? Dar să ştii că vorbeşti prea mult ! Mai bine pune fanionul acolo.

Klein coborî şi înfipse un fanion roşu în faţa unei gropi făcute de a bombă. Se întoarse, se urcă pe pragul maşinii şi trase din ţigarea pe care-o ţinea în căuşul mâinii.

Dinspre Est, se iveau zorile. Zgomotul luptei începuse să se

intensifice din direcţia coastei, unde se'aflau Eboli şi Battipaglia. Cerul, mai întâi palid, deveni în scurt timp incandescent, cu reflexe violacee. Soarele se ridica 'din ce în ce mai sus, ca un uriaş balon de aur.
Sublocotenentul Weimann coborâse de la volan, şl proptit cu mâna de capota maşinii, privea cerul fără să mişte.
Theo Klein mai'trase un fum şi spuse :
— Auroră, auroră... auroră ce degete trandafirii! Weimann se întoarse brusc şi se răsti la el:
— Mai termină cu'tâmpeniile astea !
— Păi... asta este o poezie, locotenente ! bâigui el. Weimann se urcă la volan şi imediat motorul urlă, făcând caroseria să trepideze.

La o'curbă, apăru compania a treia. în frunte se afla căpitanul Gottschalk, iar alături de el sergentul major Maasenn şi sergentul Kuppers. îi urmau o sută de soldaţi, echipaţi în ţinută de camuflaj, cu căşti şi cizme cu tălpi de cauciuc. Josef Bergmann încheia şirul, purtând în spate o bobină telefonică, din care se desfăşura un fir ce ducea la punctul de comandă al batalionului.
Erwin Muller stătea cocoţat într-un camion cu muniţii. Picioarele descălţate i se bălăngăneau încoace şi încolo. Cu o săptămână în urmă, trebuise să-şi coasă ciorapii, întrucât la magazia unităţii aşa ceva nu se mai găsea. Cusătura fusese atât de grosolană, încât îi făcuse băşici. Aşezat pe o ladă cu grenade, mormăia ceva.
Când în depărtare se zări Eboli, compania se opri. Căpitanul Gottschalk îşi adună oamenii în faţa sa. Erau murdari şi transpiraţi. Şi se aflau într-o stare de spirit proastă. " * *
— Avem misiunea să luăm Battipaglia, spuse Gott-scahlk cu o voce calmă, de parcă ar fi dat nişte instrucţiuni oarecare. Divizia a 16-a Pantzer n-o să reuşească singură... Satul ăsta trebuie să fie în mâinile noastre chiar după-amiază, S-a înţeles ?
— Da, căpitane !
Soldaţii se priveau între ei, gândindu-se că vor fi singuri ca şi în atâtea alte daţi. Doar ei ocupaseră Narvik şi Donbas în Rusia şi eliberaseră Corintul şi Rethymonul, în Creta. Ei, divizia a 34-a de paraşutişti. Aşa că aveau să ia şi satul ăsta, Battipaglia, ca şi pe

celelalte.
— Floare la ureche ! făcu Theo Klein, în mijlocul tăcerii generale.
Tensiunea de până atunci dispăru într-o clipă. Căpitanul Gottschalk începu să râdă.
Dintr-o dată, aerul de deasupra lor începu să vibreze. După care se auzi un fluierat, care se transformă în curând într-un vâjâit profund, de parcă ar fi fost sunetul emis de o harpă uriaşă. Toţi se aruncară la pământ, care-n-cotro.
Obuzul explodă cu un zgomot cumplit. Bucăţi de pământ zburară prin aer, în timp ce un miros de sulf şi de gaz se răspândi instantaneu în aer. La marginea dru

mului, alături de fanionul plantat de Theo Klein, se ivi im nou crater, din care ieşea fum gros.
Heinrich Kuppers ridică primul capul, după care se săltă în picioare.
— Asta'a fost aşa, ca de bun sosit, făcu el cu o voce tare. Bine, puişorilor, în cazul ăsta vă dăm. noi de ştire...
Gara centrală din Roma, gara Termini, se afla chiar în mijlocul oraşului. Era o clădire impunătoare, semănând mai mult cu un palat decât cu un punct de plecare şi de sosire al liniilor meridionale. în faţa ei se înălţau Termele lui Diocleţian, iar atunci când trenurile pătrundeau în construcţia enormă, după ce descriau un cerc larg în jurul capitalei, treceau prin două dintre cele mai frumoase porţi ale anticului oraş imperial de pe malurile Tibrului: Poarta Maggiore şi Poarta St. Lorenzo.
La 10 septembrie 1943, gara Termini fusese deposedată total de farmecul său. Convoaie de soldaţi se succedau fără întrerupere spre trenurile ce-i duceau spre Sud....o armată ca de furnici, în uniforme verzi, ce lua cu asalt intrările, sălile de aşteptare şi peroanele. Nemţii se îngrămădeau până aproape de Termele lui Diocleţian, mâncând pepeni verzi, pe care puştii îi vindeau la preţuri destul de piperate.
în holul imens, în apropiere de intrarea numărul şapte, se găsea căpitanul medic Erich Pahlberg, înconjurat de un cordon de jandarmi. în clipa în care distinse în învălmăşeala de uniforme diverse un grup de para-şutişti, care tocmai intra pe peron, îşi trase mai aproape, cu piciorul, valiza sa de piele. Lângă el, ţinându-se de mâna dreaptă a medicului stătea Renate Wagner,

îmbrăcată în uniformă de Cruce Roşie. Tânăra fată avea un aer implorator. în ochi i se citea durerea de a fi obligată să se despartă de fiinţa dragă. Mâinile ei crispate exprimau disperarea pe care despărţirea o poate da- Un destin implacabil hotărâse despărţirea şi, poate, uitarea.
Doctorul Pahlberg îşi coborî uşor ochii, o privi pe Renate şi-i zâmbi, ca pentru a-i da curaj. Cu un *?est de o deosebită tandreţe, îi cuprinse umerii şi o strânse la piept.

— Renate, să fi curajoasă, îi spuse el cu duioşie. îşi aplecă spre ea capul şi-i sărută părul blond ce-i încadra ca o cască figura-î prelungă. Oare când găsise această comparaţie ? Ah, da, cu şase luni în urmă, la Milano. Renate sosise la spital, pe post de infirmieră, şi i se prezentase lui. încă nu-şi pusese boneta, iar părul îi strălucea în soarele matinal, de parcă ar fi fost de aur. El stătea aşezat pe un colţ de birou şi o privise până când fata roşi, după care îi spuse : „Ştiam că Rembrand a pictat un tablou intitulat „Bărbatul cu cască de aur" dar nu ştiam că în realitate există şi o fată cu cască de aur. Şi sunt fericit că am aflat-o." Se înclinase, după care adăugase : „Domnişoară, vă sunt recunoscător pentru această lacună pe care acum mi-am suplinit-o." Peste patru luni, se logodeau. Depusese cererea de căsătorie la medicul general şi fixaseră data nunţii pentru ziua de Crăciun a anului 1943.-""
în buzunarul mantalei sale" se afla telegrama pe care ordonanţa i-o adusese în ajun, în timpul, mesei, la popota spitalulut militar nr, 2.
„întoarcere imediată. Alarmă de gradul zero. Toate permisiile suspendate. Comandant medic Heitmann".
— Curaj ! Renate Wagner dădu trist din cap. Cum vrei să am curaj, dacă te iubesc ? Ştiu foarte bine unde te duci. Roma este de pe-acum cu susu-n jos ! Se spune că în. munţi, deja s-au format primele grupe de partizani, cu arme luate de la vechea armată italiană. Acolo vei fi în infern...
îi strânse mâna mai tare. Erich avea impresia că unghiile ei îi pătrundeau în carne. Zâmbi trist şi-i mângâie cu duioşie părul.
— Renate, tu eşti avantajată faţă de atâtea şi atâtea alte femei, fiindcă ştii unde mă duc
Şi arătă cu barba spre furnicarul de soldaţi care se grăbea spre

peroane, înainte de a, fi urcaţi ca oile în vagoane.
— Uite, cei de-acolo nici măcar nu ştiu unde se îndreaptă. Cu atât mai mult mamele lor, soţiile sau logodnicele lor. în zori, vor coborî undeva, într-un colţ de vis. S-ar putea să mai aibă timp să mai scrie o »ultimă seri

soare „Dragă mamă sau Emmie, iubito — sau, pur şi simplu, iubito ! Suntem în Italia. E foarte frumos aici. Din totdeauna am vrut să merg în Italia. Iţi aminteşti şi tu... atunci, cu K.F.1 Numai că s-a îmbolnăvit Fritz ! şi n-am mai putut pleca. Iar în anul următor n-am avut bani destui... A trebuit să cumpărăm leagăn pentru Sabine şi o grămadă de hăinuţe. Aşa că iată-mă" în Italia, iar totul este la fel de formidabil cum ne-am imaginat. Numai că nu trebuia să fie războiul ăsta. Te sărut Peter." Renate, aşa o să' scrie mâine pe la şapte dimineaţa. La opt vor fi pe poziţie, işir la opt şi zece, Peter va fi mort. Mort în visul său, într-o frumoasă Italie.
Doctorul Pahlberg îşi recăpăta suflul. Văzând ochii Renatei, măriţi de spaimă, scutură din cap.
— Hai, uită ce ţi-am spus ! Ce vrei, ăsta-i războiul. Faţă de evenimentele cu care ne găsim confruntaţi, sentimentele personale trebuie să se afle pe planul doi.
Renate Wagner îşi lipi -capul de pieptul, doctorului. Ii auzea inima bătând şi era fericită că putea sta alături de el.
— Te minţi singur. Recunoaşte, Erich ! Te amăgeşti cu vorbe goale, cu care vă alimentează Berlinul. Şi ţie ţi-e frică, ca şi celorlalţi. O frică animalică. Frica zilei de mâine, a orei care urmează şi, mai presus de orice, frica de a muri. De a muri, pe câmpul de glorie ! Pe câmpul de glorie ! Când aud aşa ceva, Erich, îmi vine să urlu ! Să urlu, împreună cu toate femeile de pe pământ: ajunge ! ajunge ! ajunge ! Nu în duşman trageţi voi! Ci în mame, în soţii, în logodnice ! în nevinovaţi! Fiindcă noi toţi suntem nevinovaţi. Tu, eu şi cei care urcă în vagoane pentru a merge la moarte. Doamne Sfinte, oare de ce nimeni nu înţelege lucrul ăsta ?
Se prăbuşi toată în braţele lui Pahlberg şi-şi ascunse faţa la pieptul acestuia. Mişcările convulsive care-i agitau corpul, îi trădau hohotele înăbuşite de plâns.
Pahlberg întoarse capul în direcţia paraşutiştilor pe care-î

văzuse mai înainte. Aceştia tocmai ocupau un vagon şi aruncau pe ferestre tot felul de bagaje. Dintr-un compartiment, un sublocotenent zâmbăreţ prindea baga-
* k7f7~== „Kraft durch Freude" — Forţă prin Distracţie (Organizaţie de agrement nazistă).

jele şi le băga înăuntru. Pahlberg aprecia că nu avea mai mult de douăzeci şi doi de ani. Probabil că după bacalaureat urmase şcoala militară, apoi făcuse câteva ore de sărituri cu paraşuta şi pe urmă, direct pe front.
— Dacă n-ar fi fost războiul, spuse Pahlberg, pământul ar fi fost suprapopulat. Igiena a eliminat epidemiile de altădată, bolile care pe vremuri făceau ravagii au dispărut, iar durata medie de viată a ajuns la aproape şaptezeci de ani... şi continuu se nasc din ce în ce mai mulţi copii. Unde va avea loc atâta lume ? Dar iată că se iveşte un război, şi tranc ! mor trei milioane de oameni, sau patru... sau cinci ! Şi se găseşte din nou loc ! în sfârşit, se găseşte din nou loc ! Este formidabil...
— Şi tu crezi în aşa ceva ?
Renate se depărta de el. Violenţa sentimentelor ce x se citeau pe faţă îl împietri pe doctor. Nu o cunoştea sub acest aspect. în faţa sa se afla o străină cu pumnii strânşi.
— Priveşte, priveşte în jurul tău ! Nu vezi că oamenii ăştia parcă sunt duşi la abator ? Ca o turmă d6 oi ? Erich, aşa ceva nu se poate, nu te duce.
Doctorul o privi cu un aer stupefiat. Ochii săi deja îi refuzau propunerea.
— Vrei să spui, să dezertez ?
— Erich, vreau să spun să supravieţuieşti!
— Renate, nu-ţi dai seama ce vorbeşti. Eu sunt ofiţer;
— Te-au numit ofiţer, numai pentru că eşti medic.
— Pentru că sunt medic... Pahlberg privi la câţiva tineri care adresau de la ferestre gesturi cu subînţeles unor infirmiere. Un tinerel, cu faţa ca de marmură, se îndrepta spre tren, mergând cu grijă. în mână ţinea un pahar de carton, umplut cu citronadă, din care se vărsa câte-o picătură la fiecare pas.
— Copiii ăştia au nevoie de mine, făcu Pahlberg cu voce fermă. Renate, o să strige după mine, după căpitanul medic Pahlberg. Şi vor muri pentru că eu nu voi fi acolo..., pentru că am fost atât

de laş încât m-am ascuns într-o gaură, în timp ce ei îşi dădeau sufletul. Iar eu, aşa cum ai spus tu, voi supravieţui. Nu, Renate, eu sunt medic, adică cel ce poate alina durerea ! Doar cunoşti jurământul lui Hippocrate, şi ştii că...'
INFERN LA MONTE CASSINO
20
— Hippocrate a trăit acum două mii de ani ! Pe vremea aia existau idealuri !
— Idealurile există întotdeauna ! Profesiunea noastră îşi are morala ei. Şi sunt convins că acest lucru nu poate fi tăgăduit. (O trase pe Renate spre el şi-şi petrecu braţul pe după mijlocul acesteia.) La naiba, trenul pleacă peste un sfert de oră, şi noi vorbim prostii. Indiferent dacă eu plec sau rămân, pământul va continua să se învârtească. Intr-o perioadă ca cea în care trăim noi, individul nu mai contează.
— Pleci la Neapole ? întrebă Renate, mai mult ca să zică ceva, deşi o ştia foarte bine, din timpul mesei de prânz.
— Mai întâi la Napoli şi pe urmă la Salerno, pe front. Renate schiţă un surâs, după care spuse ceea ce de
secole toate femeile spun bărbaţilor lor în momentul despărţirii :
— îmi promiţi că vei fi prudent ?
— Nu te îngrijora ! Voi face imposibilul, ca să am grijă de mine. Voi încerca să fiu atent, chiar şi atunci când voi opera.
Renate dădu din cap, şi, din cauza emoţiei, ochii i se umplură din nou de lacrimi. îl imploră din glas :
— Cum ajungi la Napoli, să-mi scrii. Să-mi* scrii în fiecare zi...
Un soldat se strecură prin mulţime, căutând din priviri pe cineva. Cum îl văzu pe Pahlberg, figura i se lumină. Se îndreptă spre el, alergând, şi-1 întrebă :
— Sunteţi căpitanul medic Pahlberg ?
— Da.
— Am ordin să vă transmit că vi s-a rezervat un loc în vagonul ofiţerilor. Al treilea vagon. Vă aşteaptă căpitanul Stenmuller.
— Mulţumiesc
Pahlberg salută cu mâna la chipiu. Soldatul se întoarse spre tren. Renate i se agăţă de braţ.
— Erich, trebuie să pleci. *«— Da, Renate.
Se priviră îndelung, şi fiecare dintre ei încercă să absoarbă imaginea celuilalt.
— La revedere, cască de aur, spuse el.

— Intoarce-te la mine, te implor.
Se îmbrăţişară. In jurul lor soldaţii se grăbeau care-n-cotro, îndreptându-se spre trenuri. La o poartă de acces spre un peron se crea o mică busculadă. Un soldat înjurase un jandarm. Doctorul îşi ridică valiza. Renate stătea lângă el cu mâinile căzute de-a lungul corpului. Ochii îi erau seci, fără viaţă, de parcă ar fi fost oarbă.
Ajuns în dreptul porţii de acces, Pahlberg se întoarse. Ea se afla în acelaşi loc, împietrită, ca o statuie. Pahlberg puse valiza jos. Privirile li se încrucişară.
— Renate, făcu el, în şoaptă.
— Erich...
Cu un gest brusd, Pahlberg îşi luă valiza şi trecu de poarta de acces, aproape în fugă. Continua şi pe peron să meargă la fel de grăbit, până ajunse la al treilea vagon şi deschise uşa cu brutalitate. Când intră în compartiment, figura îi era răvăşită. Căpitanul Steinmuller ridică mâna în semn de bun-venit. Fumă o ţigară şi imediat bătu cu puminul în măsuţa rabatabilă de lângă geam :
— în după-amiaza asta, la Battipaglia, paraşutiştii noştri au făcut prizonieri un întreg batalion de englezi ! O sută de tineri germani, au neutralizat 450 de englezi!
Chipul îi jubila. Cu o voce vibrând de entuziasm, continuă :
— Vezi, doctore, ăsta-i adevăratul spirit german ! Datorită lui, vom câştiga războiul! O veste de genul ăsta îmi încălzeşte inima de soldat!
Pahlberg întoarse capul.-Pentru o clipă, avu senzaţia că va vomita.
La punctul de comandă al diviziei 34 de paraftitişti, comandantul Kaspar von der Breyle îşi punea centura şi-şi aranja teaca pistolului. Divizia se instalase într-o veche fermă, la nord de Eboli, pe Tusciano. Locuitorii îşi părăsiseră casele, refugiindu-se în munţi.
Colonelul Hans Stucken, cu mânecile cămăşii suflecate, stătea în faţa unei mese pe care erau desfăşurate nişte hărţi, aşteptând un telefon de la divizia învecinată,

pentru a avea o idee exactă asupra situaţiei. în decursul ultimielor ore, informaţiile primite erau confuze. „O lovitură fantastică... Battipaglia a fost cucerit de o sută de paraşutişti ai căpitanului Gottschalk..." după care, legătura cu compania a 3-a se întrerupse.
— Ce baftă poţi să ai, Breyle, spuse colonelul Stucken, să te întâlneşti cu fiul tău pe front !
Comandantul von der Breyle avea o figură fericită.
— Colonele, de trei ani nu mi-am văzut băiatul. Niciodată nu am fost împreună în vreo permisie. Odată, m-am dus acasă pentru trei săptămâni. Asta se întâmpla pe vremea când se forma noul stat-major al diviziei... La şase ore după ce am plecat de-acasă, sosea şi fiul meu, care pripise o permisie pentru câteva zile. După care a fost trimis şi el în Grecia, dar noi ne aflam în Creta. Aşa că tot timpul drumurile noastre s-au încrucişat.
— Şi azi, poftim, iată-1 !
Colonelul Stucken continuă să privească la cutia nea-s gră a telefonului de campanie. Tot nici o ve(ste de la Gottschalk şi ai săi. De altfel, linia frontului era nesigură... acolo unde te aşteptai să dai peste englezi, terenul era gol, iar acolo unde te credeai singur, puşcaşii marini apăreau din senin.
Comandantul von der Breyle îşi puse pe cap casca de paraşutist. Faptul că urma să primească o vizită nu-1 împiedica să fie corect. Astea erau regulile războiului, iar inamicul putea să se afle peste tot. îşi agăţă apoi de umăr masca de gaz, care constituia o relicvă din timpul primului război mondial şi care practic nu se mai întrebuinţa, de când nimeni nu miai folosea armele cu gaz. Numai că regulamentul militar impunea în continuare dotarea soldaţilor cu aşa ceva.
— Ştiţi că a fost numit sublocotenent, spuse Breyle, cu o voce plină de mândrie.
— Vă felicit.
— Mulţumesc, colonele. A terminat şcoala militară cu calificativul „foarte bine", şi la tactică a fost mereu primul.
— îmi pare bine pentru dumneavoastră, Breyle, spuse Stucken, aprinzându-şi o ţigară. Nu mai avem nevoie să ne facem griji pentru viitoarele numiri de generali.

Şi râse încet.
- Comandantul" vgn cTer Dreyle îşi luă de pe 'masă o per reche de mănuşi gri verzui..
— Colonele, îmi permiteţi să plec ?
— Bineînţeles ! Te rog ! lâ-ţi f iul în primire. După trei ani de despărţire ai tot dreptul să uiţi de războiul ăsta..î un război idiot.
Izbi cu pumnul în telefon, înşfacă receptorul şi strigă nervos .
— Ce dracu' fac ăia acolo ? Trebuie numai să fie cir-neva la capătul ălălalt !
învârti de manivelă, şi-şi lipi urechea de receptor.
Comandantul von der Breyle plecă fără zgomot. în faţa fermei, urcă în maşina sa, dupa ce răspunse cu un gest rapid al mâinii la salutul şof eruluîT
— La divizia 271 Pantzer.
— Ami înţeles, domnule comandant.
Şoferul sări pe scaunul său. Breyle îl privi mirat;-
— Da... ştii unde îşi are sediul divizia 271 ? *
— Nu, domnule comandant.
— Atunci, de ce naiba zici că ai.înţeles ? Şoferul îşi modifică poziţia la volan.
— Pentru că doriţi să mergeţi la divizia 271, domnule comandant.
Von der Breyle7 renunţă. Privi mâneca stângă a şoferului şi-i văzu însemnele acestuia de caporal major. Ridică din umeri şi suspină. Se gândi că este inutil să mai continue, iar faptul că avea şofer un caporal major nu putea fi decât o pedeapsă a Celui de Sus.
Şoferul se uita cu coada ochiului la Breyle. Puse contactul, şi matorul porni. Dar maşina nu demară.
— Ce faci, nu pleci o dată ? întrebă Breyle.
— Ba da, numaidecât, domnule comandant, răspunse acesta tresărind.
Maşina porni cu un zvâcnet, îndreptându-se spre Nord, în direcţia şoselei, către Contursi. Breyle îl trase pe şofer de mânecă.
— Pe unde dracu mergi, imbecilule ? Divizia 271 Pantzer este la Altavilla.
:— Am înţeles, domnule comandant!

Şoferul întoarse maşina într-o porţiune de câmp plină de hârtoape. Breyle îl privi, dând din cap, după care se 6prijini de spătarul scaunului metalic, acoperit cu o bucată subţire de piele.
— Ai luptat până acum ? întrebă Breyle.
— Da, domnule comandant, încă din '39. Am fost rănit o dată la Narvik şi de trei ori în Creta. De fiecare dată am sărit cu paraşuta.
Von der Breyle tăcu şi nu mai deschise gura până nu ajunseră în apropiere de Altavilla, în zona de foc a două baterii uşoare, debarcate pe coastă de generalul Walker.
— Ăştia au debarcat deja artileria, făcu Breyle, în-^mărmurit.
Şoferul aprobă, dând din cap, cu un aer tâmp : —..Da, domnule comandant.
Breyle îşi muşcă buzele. îşi potrivi casca pe cap, îşi aranja pistolul şi se uită la cele două mitraliere încărcate, care,stăteau fixate în suporturile lor. Erau aşa cum prevedea regulamentul, strălucind de curăţenie, bine întreţinute şi unse. Simţi o mare satisfacţie, iar moralul îi crescu.
— O să-i aruncăm în mare pe porcii ăştia, cum am făcut la Dunkerque, spuse el cu voce fermă.
— Da, dominule comandant.
Din acel moment, Breyle renunţă definitiv să mai discute cu caporalul major.
*
Sublocotenentul Jurgen von der Breyle aştepta singur pe şosea, la ieşirea din Altavilla, în apropierea unei ferme distruse, privind în direcţia din care trebuia să sosească tatăl său. Zona se găsea, sub focul constant al americanilor. Regimentele din divizia 36 şi 45, de sub ordinele generalului Walker şi Middleton, luaseră poziţie pe malul mării şi încercau să facă joncţiunea cu primele eşaloane ale armatei â 8-a a lui Montgomery, care se apropia, însă se împiedicară de divizia 29 Pantzer, care le stătea ca un ghimpe în coastă, în timp ce divizia 26 Panizer

şi divizia 36 de paraşutişti a lui Hans Stucken erau răsfirate, începând de la Eboli şi Persano. Faptul că Battipaglia fusese ocupat de o sută de paraşutişti ai căpitanului Gottschalk, făcuse senzaţie la cartierul general al armatei a 5-a americane.
în prezent, bateriile de artilerie ale lui Walker tocaii mărunt

Altavilla, protejând cu un cordon de foc regimentele americane postate pe coasta din dreptul oraşului Paestum.
Când maşina se ivi după curbă, Jurgen începu să facă semne mari cu mâinile, alergând înaintea tatălui său. După ce comandantul coborî din maşină, sări de gâtul acestuia şi-1 sărută pe obraji. Şoferul privea în altă parte, ştergând capota motorului. îşi spunea că şi ofiţerul este totuşi om, şi că ar fi fost şi el mulţumit dacă ar fi avut un fiu.
Comandantul von der Breyle îşi conduse fiul departe de maşină, ţinându-1 pe după umeri. Se opriră lângă nişte clădiri ce fuseseră arse până în temelii şi se aşezară pe nişte pietre.
— Arăţi bine, fiule, spuse Breyle, mângâindu-i faţa. Gestul ii era un pic stângaci. Nevoia*de tandreţe îi era oarecum înfrânată de sentimentul datoriei de a respecta uniforma. Pentru a-şi echilibra gândurile, adăugă.
— Şi uniforma îţi vine foarte bine. Ce face mama ?
— Am văzut-o acum şase săptămâni. Tată, a albit.
— Mama a albit ? Breyle îşi muşcă buzele. Revăzu în minte imaginea soţiei sale, aşa cum o lăsase cu nouă luni în urmă. Ea îl conduse până la gară, cu un buchet de flori în mâini. El îi spusese, râzând : „Greta, ca şi altar dată... îţi mai aduci aminte... în 1914, la Halle ? Abia ne cunoscuserăm... Eu de^abia terminasem şcoala militară, iar tu erai încă la liceu ! Ai cumpărat pe ascuns flori, din banii tăi de buzunar, iar când trenul a pornit, ai început să plângi, în timp ce noi cântam „Victoria este a noastră, şi vom învinge Franţa".». Astăzi eşti mai curajoasă, Greta... nu mai plângi..." Ea nu-i răspunse, şi se mulţumi doar să-i întindă în tăcere buchetul cu flori. Şi acum, după cum îi spusese Jurgen, albise. Greta a lui, care se mândrea cu părul ei ca abanosul, fără nici un fir de păr alb.
INFERN LA MONTE CASSINO
25
De fapt, nu semăna nici pe departe cu soţia unui ofiţer. Provenea dintr-o familie de adevăraţi burghezi. Tatăl ei avea o firmă en-gros de produse alimentare la Halle, şi era întruchiparea unui negustor al curţii regale din secolul trecut. Iar bunicul din partea mamei, fusese consilier comercial la Breme. Aşa că el, tânărul sublocotenent von der Breyle, care luptase în Marele Război, aterizase în această familie de burghezi. Lucrurile n-au mers uşor de la bun început, şi doar particulele

„von der", care dădeau numelui său o garanţie aristocratică, au-reuşit să obţină în final mâna Gretei Bergsen. Şi totuşi, cu toate că-1 iubea pe Kaspar, cu toate că se născuse Jurgen, singurul lor copil, cu toate suişurile şi coborâşurile vieţii trăite alături, Greta îşi păstrase spiritul burghez. „Să fii ofiţer, îi spusese ea într-o zi, este o meserie ca oricare alta. Tâmplar sau avocat, brutar, măturător sau ofiţer... nu există meserie dezonorantă." La acea vremie se simţise rănit în amorul propriu, şi nu insistase. Din punctul său de vedere, meseria armelor era un fel de onoare, de vocaţie, o distincţie. Ca ofiţer, se simţea deasupra celorlalţi, făcând parte din prima clasă socială â statului.
Jurgen îl trezi din gândurile sale îndepărtate. îşi pusese alături, pe piatră, casca, ale cărei margini erau ştirbite. Părul şaten îi flutura prin vântul de toamnă, ce sufla dinspre Calabria, de după munţi.
— Tată, abia am reuşit să salvăm casa. Au căzut pe acoperiş şi în grădină vreo paisprezece schije de la nişte bombe incendiare. Am avut noroc că n-au fost bombe adevărate. Mama le-â stins pe toate cu nisip şi cu extinctorul. Aşa a albit...
Comandantul von der Breyle îşi privi miâinile. Lângă inelul de cununie mai purta un inel de aur. încrustat cu onix, Greta i-1 făcuse cadou cu ocazia Crăciunului din 1938. îşi terminase cursul de stat-major şi aştepta să fie • numit la Berlin.
— Războiul nu cruţă pe nimeni, spuse el pe un ton înţelept. Jurgen, trăim o răsturnare totală de valori şi de idealuri. Dacă vom supravieţui, vom avea parte de o lume diferită şi mai bună. O lume liniştită, în care popoarele

vor putea să trăiască fericite şi în pace., unele lângă altele, să-şi schimbe mărfurile şi cultura.
— Şi tu chiar crezi în aşa ceva, tată ? Breyle dădu din cap de mai multe ori.
— Bineînţeles că da, dragul mieu. Altminteri, toate astea — şi arătă cu un gest larg peisajul din jurul lor, în care bubuitul tunurilor se amesteca cu zgomotul exploziilor — toate astea n-ar mai avea nici un sens.
— Tată, am vrut să aud astea de la tine. Jurgen se ridică, păşi de câteva ori şi se opri.lângă un zid al fermei, înnegrit de fum. în Rusia am văzut stupiditatea războiului ăsta. Ne-am retras din

faţa Moscovei. Am ocupat Smolenskul, am luat cu asalt Orelul şi Orja. Am umblat ca bezmeticii prin ţara aia uriaşă... am fost împinşi de la spate, ne-am retras... Parcă n-avea nici un sens... nici înaintarea, nici retragerea. Am avut odată ocazia, la un interogatoriu de prizonieri, să vorbesc cu un rus. Era un simplu ţăran, dintre ăia care de secole au primit şuturi în fund, ori de la ţar, ori de la Stalin. „De ce aţi venit* ia spune-mi, frăţioare ? m-a întrebat. Ca să ne eliberaţi de tătucul Stalin ? Da' ce, tătucul Hitler o să fie mai breaz, dacă o să vină în Rusia ? De ce trebuie războiul ăsta ? De ce nu ne lăsaţi în pace, să ne muncim ogoarele, de ce trebuie ca şi ţăranii voştri să participe la război, şi să moară, fără ca măcar să ştie pentru ce ? Ce, vrea cineva să le ia ogoarele, să le ia vacile şi casele ? în orice caz, eu nu vreau aşa ceva. Când aud Niprul cum curge, când bate peste floarea soarelui vântul stepei, vântul cald dinspre Kazan, atunci sunt fericit... Şi atunci, de ce trebuie să fie războiul ăsta, frăţioare ? Noi vrem să trăim, nimic altceva". Tată, uite aşa mi-a spus ţăranul ăla, care este mânat cu şuturi în fund. El a fost primul care mi-a domolit entuziasmiul pentru idealurile aşa-zise politice.

— Omul ăla nu era decât un ţărănoi vulgar. Comandantul von der Breyle roşi uşor, dar nu din cauza soarelui, ci a furiei şi încurcăturii, un analfabet ale cărui concepţii despre istoria omenirii nu-i depăşesc vârful nasului. L-aş fi lipit de zid şi i-aş fi găurit pielea cu o duzină de gloanţe, să-1 învăţ minte ce înseamnă să nu fii politicos !

— Tată, eu i-am dat drumul.

— Jurgen ! Von der Breyle aproape că sări în sus. A aflat cineva ?

— Propriu-zis, nu. în raportul regimentului s-a consemnat că a evadat...

— Fi-r-ar a naibii de treabă ! Breyle dădu din cap. Cum de-ai putut să fii atât de copilăros, să, dai dovadă de uri romantism absurd, ca să fii păcălit de un ţăran rus ? Ce putea să ştie incultul ăla despre marele conflict ideologic apărut între diferitele concepţii cu privire la omenire ? Nu trebuie gândit din punct de vedere „regional" ci din punct de vedere „geopolitic". Popoarele nu sunt altceva decât efectul forţelor condiţionate de

geografie. Germania este în mdjlocul Europei. La fel cum orice extensie ia naştere plecând de la un punct la lava care ţâşneşte dintr-un vulcan şi creează noi forme geologice, tot aşa şi noi, Germanii, dacă situaţia o impune, avem dreptul geopolitic să ne întindem până la ce frontieră considerăm că este necesar.
— Tată, astea surit fraze goale, ce-mi spui tu. Jurgen se şterse cu batista pe mâini. în înflăcărarea sa lovise cu mâna zidul calcinat şi se murdărise. Nişte fraze goale, care nu sunt altceva decât glorificarea legii celui mai puternic. Este teoria lui Machiavelli, ce mai ! Doar nu ai pretenţia să lichidezi popoarele, fiindcă ai nevoie de teritorii.
— Dar ştii şi tu că migraţia de altădată, era acelaşi lucru. Numai că pe vremea aceea, pământul era foarte slab populat, şi oamenii se pierdeau în imensitatea lui.
— Tată, n-o să ne înţelegem. Avem puncte de vedere diferite. Pentru tine războiul este o necesitate.
— în orice caz, dacă te afli în război, eşti dator să-1 câştigi.
— Pentru minie, este crimă, şi nimic altceva ! ■— Jurgen ! Roşu la faţă, comandantul von der Breyle sări în picioare. Avansa un pas în direcţia fiului său, bătând nervos darabana cu degetele pe centură.
— Tată...
— Porţi uniforma Fuhrerului ! Eşti ofiţer ! Bănuiesc că te-ai înfierbântat în asemenea hal, încât ai uitat ce

înseamnă toate astea şi ce obligaţii ţi-ai asumat în clipa în care ai primit sabia şi epoleţii!
— Prima obligaţie pe care o recunosc este aceea de a fi o fiinţă care raţionează ! Iar dacă această fiinţă este ambalată în câţiva metri de stofă, împodobită Cu nasturi strălucitori şi cu galoane, asta este numai faţada, dar eu sunt în stare să văd măi departe decât atât. îşi luă casca uzată şi şi-o puse peste părul ondulat. Tată, am sosit în Italia acum treizeci şi şase de ore. Am venit cu nişte copii de şaptesprezece sau optsprezece ani. în Germania au făcut o instrucţie de două luni... li s-a arătat cum se trage cu arma,~ cum se fac salturile, cum se salută. în poligon au tras la ţintă, au aruncat câteva grenade într-o grămadă de nisip, şi hop ! au fost urcaţi în tren, ca să vină şi să moară la Altavilla ! Nişte copii, tată, care fac în pantaloni la prima lovitură de tun, şi

la a doua, o iau ia sănătoasa. Nişte copii care-şi strigă mama, şi în adăpostul lor mai curând se roagă, decât să tragă asupra inamicului. Tată, toate astea sunt atât de respingătoare, atât de ridicole, atât de criminale... Tată, în Rusia a fost altfel. Stăteam în tranşee cu nişte adevărate vulpi bătrâne. Ăştia dormeau în timp ce artileria rusă trăgea şi se trezeau doar când auzeau răpăitul armelor automate. Atunci luau poziţie în adăposturile şi buncărele lor şi începeau şi ei să tragă. După ce se termina totul, intrau din nou în adăposturile lor, îşi duceau până la nas păturile murdare şi îşi reluau somnul. Tată, acolo nu exista cuvântul „Eu"... ci numai frontul şi voinţa de supravieţuire. Să supravieţuieşti ! Nimic altceva. Cum ? Asta n-avea nici o importanţă. Aici însă totul este diferit. Mi s-au dat copii, şi se vrea ca ei să fie'eroi. Li se cere să apere en^ titatea — atât de elastică — europeană. „Dar tată, ui-tă-te şi tu ! Pe cine avem în faţa noastră ? Numai europeni ! Englezi, francezi, belgieni şi olandezi ! Şi împotriva lor, a acestor europeni, noi trebuie să apărăm „fortăreaţa Europa" ? în viaţa mea n-am auzit o prostie mai mare. Niciodată n-a existat un cuvânt de ordine mai criminal care să trimită copiii la moarte. Ceea ce apărăm de fapt, este un regim,- o ideologie, un pumn de fanatici îmbrăcaţi în cămăşi negre !

INFERN LA MONTE CASSINO

29

— Jurgen 1 Ajunge 1 ,

Comandantul von der Breyle îşi luă casca. Şi-o puse pe cap cu demnitatea care s-ar fi potrivit ,unui tribunal militar, în care el ar fi citit sentinţa... „Sublocotenentul Jurgen von Breyle este condamnat la moarte pentru lezarea moralului armatei..." Figura sa dură era acoperită eu pete roşietice.

— Jurgen, tu eşti tânăr. Von der Breyle încercă să adopte un ton conciliant, cordial. însă nu reuşi decât pe jumătate, rigoarea sa militară fiind mult prea puternică. Ai văzut destule pentru un tânăr de vârsta ta, dar pe plan intelectual' şi, mai ales, spiritual eşti încă prea crud pentru a înţelege anumite probleme. înţelepciunea pe care ţi-o dă maturitatea, la care vei ajunge într-o zi, te va face să pricepi cât de şocantă a fost astăzi atitudinea ta faţă de tatăl tău. Jurgen, îmi vine greu să-ţi spun lucrul acesta, după trei ani de despărţire. Mă doare, te rog să mă crezi. înghiţi în sec. Se vedea că era într-adevăr emoţionat. Şi

mă afectează şi faptul că mama, acolo, în Germania, a suferit, şi că i-a albit părul. Dar ce, să pun la suflet vestea asta cu flecărelile unui ţărănoi rus ? Nu, dragul meu ! Ce faci tu din onoarea mea de ofiţer ? Pur-tându-mă cum ai vrea tu, mi-aş trăda uniforma. îşi trecu mâna peste veston şi simţi sub degete insigna de para-şutist, cu vulturul ce se năpustea asupra prăzii. Fără această onoare, n-aş mai putea trăi. A devenit sensul vieţii mele, justificarea prezenţei mele pe acest pământ. Vei înţelege mai târziu, dragul meu. încercă, să glumească, schiţând un zâmbet. în ciuda puştilor tăi care fac în pantaloni, la prima bubuitură de tun.
îşi strânseră mâinile, cu oarecare solemnitate şi ceremonial militar. Jurgen îşi privi tatăl cu intensitate. îi văzu casca de salt, care nu mai avea margini, epoleţii cu trese de comandant, crucea de fier, clasa I, insigna de pa-raşutist şi frunzele de stejar brodate. Figura tatălui său înibătrânise în ultimii trei ani. Devenise mai severă, mai dură, mai colţuroasă. Mama cu greu "1-ar fi recunoscut, s-ar fi putut spune că-şi pierduse o parte din fiinţă, partea cea bună, cea care face ca oamenii' să poată fi tandri.
— Rămâi cu bine, tată, spuse Jurgen, emoţionat de propriile-i cuvinte.

— Acum ne vom vedea mai des, Jurgen. Luptăm until lângă celălalt împotriva americanilor. S-ar putea ca divizia mea să ajungă în sectorul^ tău, pentru a recuceri Altavilla. L-arii auzit pe colonelul Stucken vorbind ceva în sensul acesta/
— Ar fi foarte bine, tată. Vocea tânărului era îndepărtată. Breyle nu remarcă acest lucru. îşi îmbrăţişa fiul şi-1 sărută uşor pe obraz.
— Mama va fi fericită când va afla că ne-am întâlnit, spuse el. îi voi scrie imediat.
— Şi eu, tată. / îşi însoţi tatăl până la maşină. Caporalul major stătea
sprijinit de-o aripă, fumând o ţigară. în aenil însorit plutea un fum gros, albăstrui. Comandantul von der Breyle tuşi.
— Ce dracu' fumezi acolo ? se adresă, şoferului, care înţepenise în poziţia de drepţi regulamentară.
— Ţigări ieftine, domnule comandant. Le-am cumpărat de la

Neapole.
— Băiete, o să devii tuberculos ! Scuteşte-mă de aşa ceva.
— Am înţeles, domnule comandant.
Jurgen von der Breyle privi maşina cum se îndepărta pe drumul prăfuit.
*
Lui Muller, soarta îi era potrivnică.
Mai întâi, băşicile din cauza nenorociţilor ăia de ciorapi îl făcură inapt pentru luptă. Aşa că fusese obligat să rămână la* bază, în timp ce camarazii săi cucereau Battipaglia, făceau prizonieri 450 de englezi şi câştigau onoarea de a fi prezenţi pe un comunicat de zi al Wenr-macht-ului... Apoi,- ca o culme a ghinionului, s-a întâmplat să se găsească pe traiectoria unui obuz rătăcit. Bine-înţeles că s-a trântit * imediat la pământ, consecvent instrucţiei primite, în timpul căreia caporalul urla la ei „Lipiţi-vă de pământ ! Lipiţi-vă de pământ ! Ca şi cum aţi fi noaptea pe nevestele voastre". Dar, cu toate acestea, o schijă de câţiva centimetri aterizase drept pe fundul

său, tăindu-i adânc fesa dreaptă. JVTuller, căruia nu-i lipsea simţul umorului, se prezentase, în faţa căpitanului Gottschalk, raportându-i: „Domnule căpitan, sunt sergentul Muller, şi sunt rănit la obrazul posterior drept". Peste câteva clipe, caporalul infirmier Fritz Gruben îi punea trei straturi de pansament peste rană, amuzându-şe copios. Muller îi trase o înjurătură, după care se îndreptă şchiopătând spre un grajd pe jumătate dărâmat. Caporalul Theo Klein — care, în timpul luptelor din Battipaglia, coborâse într-o pivniţă şi se pârţâise atât de tare, încât cei şapte englezi ascunşi acolo crezură că explodase o grenadă şi ieşiră albi ca varul, cu mâinile ridicate, aşa că Theo Klein îi dezarma fără nici o problemă — îşi scărpina din când în când capul, rumegând vizibil ceva în mintea sa. După fiertura de mazăre din ajun i se făcuse, o poftă nebună de o bucată de carne de porc, mai ales după ce văzuse cei trei porci care se învârteau prin curtea unei femei din apropiere de Battipaglia.
— Indiferent cine fură, rechiziţionează sau subtilizează — numiţi asta cum vreţi voi.—. va fi adus în faţa tribunalului militar ! spusese căpitanul Gottschalk. Suntem într-o ţară străină şi trebuie să ne comportăm astfel, încât populaţia să aibă

încredere în noi. Neîncrederea şi nemulţumirea populaţiei sunt armele de bază ale partizanilor.
— Rahat ! fusese comentariul lui Heinrich Kuppers, după care se instala în adăpostul său, în tovărăşia lui Theo Klein şi a lui Kurt Maassen. Erwin Muller, care, oricum, se separase de ceilalţi, din cauza posteriorului său rănit, îşi chinuia mintea să găsească o şmecherie cu care să contracareze ordinele comandantului de companie.
Pierderile companiei în urma recuceririi Battipagliei se cifrau la 15 oameni, 6 morţi şi 9 răniţi. Fără a-1 pune la socoteală pe Muller, care-şi considera rana mai curând o consecinţă a faptului că nu fusese în stare să-şi tragă fundul în jos suficient de repede, decât o rană adevărată de război.
De ore întregi se tot încerca să se ia legătura cu unitatea vecină, dar comunicaţiile erau întrerupte fără în

cetare de mortierele, aruncătoarele de grenade şi artileria uşoară a diviziei 5 a lui Templer, ale căror obuze explodau printre poziţiile diverselor unităţi germane, distrugând cablurile telefonice. în cele din urmă, căpitanul Gottschalk renunţă să-şi mai trimită oamenii &ă refacă legăturile întrerupte.
— Mai bine rămânem izolaţi, decât să pierdem câţiva oameni pentru nenorocita asta de linie, îi spuse el sublocotenentului Weiwan. Dacă ăia de la divizie au de gând să ne comunice ceva, n-au decât să ne trimită un curier. Bătrânul Stucken doar ştie lecţia.
Astfel, compania a 3-a se găsi singură la Battipaglia, ceea ce atrase după sine încetarea aprovizionării ei cu hrană şi obligaţia unităţii de a se descurca singură. Theo Klein aborda această problemă în cel mai concrşt mod. Pe Klein, doar două lucruri îl făceau să treacă prin foc, aşa cum- spunea el, fără7 să se teamă de pierderi — mâncarea şi femeile. întrucât acestea din urmă nu puteau fi pe moment decât o iluzie, iar noaptea plătită în avans la Napoli încă nu putea fi consumată, mâncarea rămânea nevoia lui cea mai presantă, t
Aşa că, în decursul serii, Heinrich Kuppers, Theo Klein şi Kurt Massen ieşiră să ia aer. Chiar de la început, Maa-ssen manifestă ceva scrupule de moralitate şi jenă, afirmând că el era sergent major şi, în consecinţă, era de datoria sa să-i pună pe ceilalţi în

gardă împotriva oricăror prostii.
— Ce dracu', ai mâncat până acum numai paste făinoase ? îl provocă Theo Klein, pentru a face să dispară ultimele ezitări ale acestuia. Dacă nu mâncăm, nu putem lupta. Iar noi suntem aici ca să luptăm. Aşa că trebuie să mâncăm ! Nu-i greu de înţeles. Nu-i aşa, băieţi ? Ceilalţi îl aprobară călduros. „Vezi ? Hai, vino. Poate că o să găsim ceva. Nu-i exclus să dăm peste niscaiva porci rătăciţi".
Din păcate fură nevoiţi să constate că porcii peste care dădură, nici'vorbă să fie rătăciţi, ci, dimpotrivă, aparţineau unui ţăran în vârstă, care, cu tot războiul, rămăsese la ferma sa. Pentru Heinrich Kuppers, acest lucîu era de neînţeles.

— De ce o fi rămas aici ? îl întrebă el pe Theo Klein.
— îi era frică pentru porcii lui.
Toţi trei intrarăJn fermă şi-1 salutară politicoşi pe ţăran. Kurt Maassen auzi un grohăit venind dinspre spatele casei. Theo Klein îl privi cu un aer senin :
— Kurt, ai auzit ce am auzit şi eu ?
— Normal, doar am şi eu urechi !
Deja Heinrich Kuppers înce'puse negocierea. Studiile sale se opriseră în clasa a patra de liceu, aşa că-şi mai amintea niţel de latina învăţată, care se apropia cât de cât de italiană. Theo Klein şi Kurt Maassen îl ascultau plini de respect pe Kuppers, care făcu ţăranului o ofertă regească, propunându-i zece miii de lire pentru un porc.
Ţăranul privi la subofiţerul neamţ cu ochii mari, dupa care spuse :
— No, no signore, maiale amico mio !
— Ce dracu' a bălmăjit ? se interesă Theo Klein.
— A spus că porcul este prietenul lui.
Theo Klein, încremenit, se uită la bătrân, parcă ne-venindu-i să-şi creadă ochilor. „Nemernicul", făcu el în sinea sa.
Kuppers se întoarse spre ţăran.
— 15.000 de lire. Este ultimul meu cuvânt.
Kurt Maassen dădu un cot lui Klein. Era palid. „De unde naiba o să scoată Heinrich atâţia bani ? E nebun de legat !" mormăi el.
— Tacă-ţi gura ! Theo Klein îşi aruncă ochii în di- * recţia din care auzise grohăitul. Inima aproape că-i stătu.

— Si, signore f Ţăranul zâmbi şi întinse mâna. Pregd... Heinrich Kuppers avea un zâmbet ciudat. îşi scoase portofelul şi-1 deschise cu un gest teatral. Theo Klein şi Kurt Maassen îşi reţinură respiraţia... era ca şi cum, într-un basm de Crăciun, un înger cobora din ceruri.
Kuppers scoase două bucăţi de hârtie... două bilete la loteria de întrajutorare, vechi de doi ani ; şi, bineînţeles, necâştigătoare. Erau acoperite cu desene compli-' cate, aveau şi o semnătură şi serii de numere. Semănau foarte bine. cu nişte bilete de bancă. Cu un gest larg, Kuppers le flutură pe sub nasul ţăranului şi i le puse în palmă, spunând „Poftim."

Ţăranul privi cu neîncredere biletele de loterie, şi i le dădu înapoi lui Kuppers.
— Niz lire ! făcu el.
Kuppers se prefăcu ofensat. Se dadu cu un pas înapoi, ridică mâinile cu un aer solemn şi rosti cu voce fermă :
— Documente ! Documente de la Kommandatur. în două luni — şi arătă cu degetele cifra doi — lirele vor sosi la Kommandatur din Salerno. 15.000 de lire.
Şi, întrucât ţăranul continua să privească hârtiile cu un aer nehotărât, strigă la el :
— Astea sunt bonuri de cumpărare, cretinule, bonuri, ai înţeles ?
Ţăranul dădu din cap, în semn că înţelesese. Luă biletele de loterie şi le băgă cu grijă în buzunar, de parcă ar fi intrat în posesia unei comori. Doar vedea cu ochii»săi că hârtiile erau adevărate. Aveau şi ştampilă, şf se vedea şi stema Germaniei, vulturul cu crucea îmbârligată. 15.000 de lire pentru un porc, asta da afacere.
îi conduse pe cei trei până la coteţul porcilor, scoase unul şi-1 arătă nemţilor cu degetul.
Theo Klein se găsea într-un fel de stare de reculegere religioasă... Mângâie spatele rozaliu al animalului şi-1 scarpină pe după urechi. Dragostea lui pentru animale era atât de mărie, încât s-ar fi zis că este gata să izbucnească în plâns. Cu un băţ, mânară porcul şi nu se opriră decât după ce parcurseră jumătate din drumul de întoarcere. Theo Klein se opri într-o pajişte. - <
— Ce-o să te faci când ţăranul o să se ducă la Kommandatur cu

biletele de loterie ?
— în două luni, precis că n-o să mai fim aici. Şi până una-alta avem un porc, răspunse Heinrich Kuppers, făcând un gest care arăta să nu mai fie plictisit cu asemenea detalii.
în după-amiaza respectivă, în liniile germane răsună un singur foc de armă. Un foc de pistol. Seara, compania a 3-a mancă porc prăjit. Mancă şi căpitanul Gottschalk, care tot dădea din c&p, neîncrezător,
— Şi unde ziceaţi că aţi dat peste porcul ăsta ? întrebă el a patra oară.
INFERN LA MONTE CASSINO
35
— Domnule căpitan. într-un câmp cu mine, se grăbi să răspundă sergentul major Maassen. Ca să nu se producă vreo explozie aiurea, i-am ordonat caporalului Klein să-1 împuşte. După aşta, riscând mult, l-am scos din câmpul ăla de mine.
Căpitanul Gottschalk' se uită la sublocotenentul Wei-man, care îocmai rodea un os.
— Weiman, tu crezi aşa ceva ?
— Nu, domnule căpitan.
— Nici eu. Kuppers, mai dă-mi o bucată. E al naibii de bun.
*
La spitalul de campanie din Eboli, doctorul Pahlberg găsi exact ceea ce se aştepta.
Doi medici militari, comandantul Paul Heitmann şi locotenentul Klaus Christofer, stăteau în faţa mesei de operaţie, fără să se mai obosească să-şi întindă capetele spre infirmier pentru a li se şterge transpiraţia ce le curgea şiroaie pe frunte. Iar şorţurile de cauciuc, inundate de sânge, şi le schimbau abia după patru operaţii. Doctorul Heitmann estima că o posibilă infecţie postoperatorie, datorată condiţiilor antiseptice în care se lucra, reprezenta un lux faţă de cei 500 de grav răniţi care aşteptau să fie operaţi. Şi în plus era mult mai uşor de tratat o infecţie, decât să încerci să aduci la viaţă cincizeci de oameni, operându-i imediat.
La început, Pahlberg se indignă când luă contact cu maniera neortodoxă în care se practica chirurgia acolo. Dar pe urmă îşi dădu searha că reflecţiile barbare ale doctorului Heitmann erau corecte. Timpul care s-ar fi pierdut cu spălatul mâinilor, cu schimbarea bluzelor pătate de sânge, cu fiertul instrumentelor

se putea folosi pentru a încerca salvarea vieţilor unor răniţi care-şi aşteptau rândul pe tărgi sau înveliţi în foi de cort însângerate.
Doctorul Heitmann îl privi pe Pahlberg pe deasupra umărului. îi făcu un semn din cap, după care întinse mâna spre infirmierul Gustav Drage. Acesta îi dădu foar-" fecele şi o pensetă.

— Pahlberg, poţi să iei imediat masa a treia ! strigă Heitmann. Ai un caz care ţine de specialitatea ta, o splină în ţăndări. Trebuie scoasă.
— A fost atins cumva şi plămânul ? Sau diafragma ? Dar n-avem nici măcar aparat de anesteziere !
Doctorul Heitmann se aplecă asupra mesei şi privi rănitul. Sub cearceafurile pătate de sânge se afla o pulpă zdrobită. Omul care dormea, horcăia în somn. Heitmann îl examina rapid, presat de ceilalţi patruzeci şi trei de răniţi care-şi aşteptau rândul. Foarfecă clincăi sec Gustav Drage îi dădu penseta şi' depărta marginile rănii cu nişte cârlige speciale.
La prima masă, opera locotenentul medic Christofer. Cu o pensetă foarte fină, extrăgea schije minuscule din-tr-un corp ciuruit. Rănitul, care avea vreo optsprezece ani, plângea, deşi fusese anesteziat. Era ca ţipătul unui nou-născut, care sfredelea urechile celor prezenţi.
Sergentul infirmier .Otto Krankowski îi întinse lui Phalberg bluza albă şi şorţul lung de cauciuc, care ajungea până la pământ.
— Domnule căpitan, ne-a părut rău când aţi plecat, şuşoti el în. timp ce-i încheia nasturii la spate. Când lucrurile au început să meargă prost, comandantul şi-a pierdut capul. Chiar când au început să sosească primii grav răniţi, a început să strige că el este specialist în medicina generală ^i nu chirurg. Cu toate astea a operat şi el şi s-a descurcat. Dar când am văzut că aţi sosit dumneavoastră, ni s-a luat o piatră de pe inimă.
Pahlberg îşi luă mănuşile de cauciuc din sterilizator. Cu toată teoria lui Heitmann cu privire la improvizaţii, îşi păstrase totuşi mănuşile. De când îi spusese lui Heitmann că cei ce operează cu mâinile goale sunt mai vinovaţi de decesele produse decât toate epidemiile din lume, se păstrase un singur sterilizator, pentru Pahlberg.
Intre timp, masa a treia era pregătită. Fusese curăţată cu

pansament îmbibat într-o soluţie desinfectantă, acoperită cu cearceafuri, şi măsuţa cu instrumente fusese trasă lângă ea. Sergentul Otto Krankowski îşi băgă mâinile într-o soluţie specială şi lăsă să i se scurgă lichidul, fără să se mai obosească să-şi şteargă mâinile. -*
:— Domnule căpitan, puteţi începe, spuse el.

Rănitul cu splina atinsă fu aşezat pe masă.
Figura sa lividă era acoperită de sudoare. Din gura ăeschisă, respiraţia îi ieşea sacadată. Pahlberg se aplecă şi îi luă pulsul. îl găsi slab şi accelerat.
----Ce grupă sanguină are ?
Krankowski ridică din umeri:
— Domnule^ căpitan, nu i s-a găsit livretul militar. Şi nici pe placa lui de identitate nu este trecută grupa, acolo unde trebuia să fie.
Pahlberg întoarse rănitul pe spate şi înlătură din dreptul rănii uniforma zdrenţuită. Krankowski se repezi să-1 dezbrace, dar Pahlberg îl opri cu un gest. Examina rana, * după care dădu din cap. - *
— Krankowski, proiectilul n-a ieşit. Noroc că n-a fost atinsă diafragma, aşa am impresia, şi nici plămânul. Trebuie să-i extirpăm splina.
«— Fără transfuzie ?
— Da' ce-ai vrea să facem ? Până i-am determina grupa sanguină, ar fi mort.
Dinspre masa a doua, Heitmann le aruncă o privire scurtă. Amputase deja pfciorul şi se pregătea să întindă pielea deasupra tăieturii.
— Care-i problema, Pahlberg ? întrebă eţ.
— Vă voi spune când voi vedea cavitatea abdominală, răspunse acesta.
Şi începu să-şi aleagă instrumentele de care avea nevoie, în timp apucă să lege rănitul de masă.
La prima masă, pacientul plângea în continuare.
Pahlberg se apucă de treabă. Luă bisturiul şi începu să opereze. Krankowski privea ca fascinat la mâna lungă şi slabă a doctorului, pregătită pentru a executa incizia. Pentru el, faptul că asista la deschiderea unui corp ome-> nesc era de fiecare

dată o adevărată aventură, un miracol de neînţeles, în ciuda pregătirii sale de infirmier şi în ciuda remarcilor comandantului, care spunea întotdeauna cu răceală. „Nu uitaţi, omul este doar un sac ! Poţi să-1 tai şi poţi să-1 coşi ! Şi dacă este găurit atunci poţi să-1 cârpeşti !"
Pahlberg tăie de la stern până la buric. Apoi mâna sa descrise cu eleganţă un cerc, iar pielea se desfăcu în sus,

de o parte şi de alta a tăieturii1. î& nivelul inciziei se formară doar câteva picături de sânge. Phalberg îl împinse cu cotul pe Krankowski.
— Ce mai aştepţi ?
Krankowski tresări. Luă penseta şi apucă arterele care încă mai sângerau. Le comprimă, iar Pahlberg ie legă cu catgut.
Depărta apoi marginile inciziei cu altă pensetă, din oţel strălucitor. Peritoneul apăru luminos... dintr-o gău-<rică se prelingea un firişor de sânge, aidoma unui izvoraş.
Cu pensete lungi în mâini, Krankowshi aştepta ca Pahlberg să taie peritoneul.
— Dacă eşti credincios, spuse doctorul, atunci ăsta este momentul în care trebuie să te rogi.
După care tăie peritoneul. Krankowski apucă marginile tăieturii cu pensetele şi le depărta. Cavitatea peritoneală se ivi plină de sânge.-~ Cheaguri de sânge coagulat, cât şi sânge proaspăt o umpleau ca un lac.
— Tampon ! spuse Pahlberg, respirând din greu.
Nu mai exista nici un dubiu, splina era distrusă. Organul cel mai bogat în sânge al omului zăcea acolo, fărâmiţat, în fundul acelei găuri. Pentru a vedea mai clar, Pahlberg încercă să absoarbă sângele cu ajutorul tampoanelor. Krankowski scotea cheagurile de sânge.
— Trebuie oprit sângele din arterele splinei. E aici o hemoragie teribilă.
Doctorul Heitmann veni de la masa sa de operaţie. Îşi scosese mânuşile de cauciuc şi se aplecă asupra corpului rănitului.
— Pensa ! se adresă Pahlberg lui Krankowski şi-şi trecu mâna" peste fruntea îmbrobbnită de sudoare. Dar, în aceeaşi clipă, îşi dădu seama că încălca una dintre cele mai elementare reguli ale chirurgiei.

Krankowski îl privi pe căpitan cu ochi uimiţi.
— Ce pensă ? întrebă el.
~ Fi-r-ar să fie de treabă ! Pensa cu care trebuie să ajung până la pedicul.
Heitmann îşi lăsă privirea în jos. îşi muşcă buzele şi dădu din umeri.
— Nu avem aşa ceva, spuse el.
INFERN LA MONTE CXSSlRd
39
Pahlberg păli. Se afla în faţa unui stomac deschis, in-cizase peritoneul şi trebuia să extirpe splina, iar pentru asta trebuia să separe grămada de artere care lega splina de stomac. Dacă aceste artere n-are fi separate, dacă fluxul de sânge trimis de artera principală către splină n-ar fi oprit, atunci s-ar afla în imposibilitatea de a extirpa splina.
— Este imposibil, spuse el, cu jumătate de voce; Doctorul Heitmann continua să-şi muşte buzele:
— Pahlberg, spitalul nostru este de fapt o instalaţie de campanie, mică şi ridicolă. în clinica dumitale universitară, poate, ai avut parte de sute de pense... aici avem dosr cele necesare peotru a '.ăia un pirioi 52 u o mâ^ă. Cât despre rest...
Pahlberg închise ochii pentru o secundă. Apoi se uită la figura rănitului. Probabil patruzeci de ani, cu siguranţă căsătorit şi cap de familie.
— Continuăm ! spuse el, cu o voce aspră.
— Eşti nebun ! Heitmann îl împinse în lături pe Krankowski. Cum ai de gând să ajungi la artere ? Şi cum le vei lega ?
— Cu mâna, domnule, cu mâna. Nu mă dau bătut aşa uşor !
Şi îşi băgă amândouă mâinile în adâncul cavităţii. Dar şi le scoase aproape imediat. îşi dădu jos mănuşile, şi reîncepu cu mâinile goale. Cauciucul îl împiedica să palpeze cu suficientă precizie, iar precizia era lucrul de care avea cel mai mult nevoie. Acum era obligat să lucreze cu maximă precizie.
Tatona în jurul pediculului situat între splină şi stomac, în mijlocul unei bălţi de sânge, încercă să petreacă catgutul în jurul arterelor. După care, trebui să treacă de epiplon, ca să ajungă la artera principală a splinei. Mai trebuia să blocheze punctele de legătură ale organului şi să dubleze blocajele existente, pentru a evita lunecarea firului pe peretele arterei şi a împiedica astfel producerea unei hemoragii... totul devenea foarte simplu, dacă

ar fi reuşit să facă q buclă în jurul arterelor ce legau splina de stomac...
5£
ÎL G. KONS&LIK
Sudoarea curgea pe faţa. lui Pahlberg, împiedicând!!-] să vadă normal, Heitmann încerca cu disperare şă oprească sângele, fbtosindu-se de tampoane. Pentru o secundă, Pahlberg crezu că reuşise să treacă al doilea capăt al fir rului de catgut pe sub artere... îşi băgă mâna mai mult în balta de sânge, pipăi peretele neted al mănunchiului de artere şi găsi firul. Dar când intenţiona să-1 prindă între degetul cel mare şi arătător, acesta îi scăpă. Se îndreptă de mijloc şi, trecându-şi mâna peste ochi, sesiză că îi erau acoperiţi cu sudoare.
— Nu reuşesc să trec firul, se bâlbâi el. Cu o pensă ar fi fost o joacă de copii...
— Dă-o dracului de pensă ! izbucni Heitmann. Ee unde naiba vrei să iau aşa ceva, continuă el cu voce tremurătoare.
Doctorul Christopher li se alătură, venind dinspre masa sa de operaţie. Rănitul ciuruit de schije fusese ridicat (Je pe masă. Locul acestuia fusese luat de un soldiat care avea o rană mare în spate. Infirmierul Gustav Drage se pregătea să-i facă o anestezie locală.
Pahlberg dădu din cap cu îndârjire. îşi băgă din nou mâna în cavitatea peritoneală inundată de sânge şi reîncepu să pipăie. Nu avea decât un singur gând, să treacă firul de catgut în jurul arterelor. Era o chestiune de minute, o chestiune de viaţă şi de moarte.
Krankowski stătea la capul rănitului, controlândU-i respiraţia şi pulsul. Dintr-o dată, se aplecă asupra corpului întins pe masă, palid ca un cadavru, şi-şi puse mână în faţa gurii deschise a rănitului.
— Nu mai respiră, bâigui el.
— Cum nu mai respiră? exclamă Pahlberg. Pulsul? Cum este pulsul ?
Cu o mână tremur ândă, Krankowski apucă încheietura., mâinii pacientului.
— S-a dus, spuse el cu voce gravă.
— Gata, s-a terminat. Şi Heitmann aruncă pachetul cu tampoane într-un colţ şi dădu un picior găleţii pine de tampoane însângerate. Pahlberg, hemoragia a fost prea puternică...

Pahlberg se aplecă asupra capului decedatului. Cu degetele mânjite de sânge, îi ridică pleoapele terne care

acopereau nişte pupile fără viaţă, sticloase. îi luă pulsul, apoi înşfacă stetoscopul din buzunarul de sus al bluzei lui Heitmann, îl puse la urechi şi, reţinându-şi răsuflarea, încercă să depisteze o bătaie de inimă oricât de slabă, care să reprezinte un semn de viaţă.
Heitmann se uită la Christofer şi clătină din cap.
— E inutil, Pahlberg, spuse el, trebuie să accepţi evidenţa.
Pahlberg se îndreptă de mijloc. Figura sa era ca de ceară, aidoma cu a mortului. în rana enormă, sângele începuse să se închege, iar pe splina distrusă plutea ironic firul subţire de catgut care ar fi putut salva viaţă unui om, acel fir care trebuia să oprească afluxul de sânge către arterele splinei.
Pahlberg desfăcu încet pensetele agăţate de peritoneu şi pe cele ce menţineau deschise marginile inciziei. Acoperi apoi cu un cearceaf corpul soldatului.
— Mort pentru marea Germanie ! făcu în spatele său Heitmann, cu o voce sarcastică.
Pahlberg tresări.
— Nu ! strigă el, fără să se mai poată stăpâni. Asasinat ! Asasinat de serviciile medicale ale armatei ! Asasinat, Heitmann, asasinat !
Medicul comandant Heitmann ridică sprâncenele cu un aer indignat. Aruncă o privire spre ceilalţi bolnavi, ale căror figuri întunecate şi descompuse se întorseseră spre ei.
— Pahlberg, vino-ţi în fire, spuse el. Tonul se voia prietenos, însă era suficient de net, ca fraza să-şi păstreze sensul de avertisment. Ce, este prima persoană pe cşre o vezi murind ? într-o sală de operaţii, în Germania, sau aici, pe front ? Doar suntem în război, ce dracu' !
Pahlberg nu răspunse. Se îndreptă spre chiuvetă, îşi curăţă mâinile pline de sânge şi le frecă cu grijă până la coate, le spală cu alcool şi apoi se întoarse spre Krankowski, care îi dădu o altă pereche de mănuşi sterilizate, îi ceru acestuia un şorţ curat. Gustav Drage, care terminase anestezia, îi legă în jurul mijlocului un alt şorţ. Heitmann privea toate acestea dând din cap. în sinea sa era convins că în următorii ani, Pahlberg avea

să-şi intoxice toţi studenţii cu mania sa de sterilizare. Mai lipsea să-şi

cureţe şireturile de la pantofi cu fenol, înainte de operaţie.
Uşa se deschise, şi un nou rănit fii adus înăuntru. Fusese atins de o rafală de mitralieră, drept în stomac, şapte locuri de intrare, cinci de ieşire. Şi toate în apropierea coloanei vertebrale. Două gloanţe se aflau prin intestine.
Pahlberg arătă cu degetul spre masa a doua, cea a doctorului Heitmann.
— Puneţi-1 acolo ! Krankowski, ai grijă să fie scos acela — şi arătă spre cadavru. Drage, tu o să-mi dai instrumentele ! Apoi se întoarse spre Heitmann, şi îl întrebă cu o voce fermă :
— Domnule comandant, pot să vă cer să mă- asistaţi ?
— Sigur că da, Pahlberg, răspunse acesta, apropiin-du-se de masă.
Pahlberg îl privi lung.
— Vă rog, puneţi-vă mănuşi sterile, spuse el duios. Furios, Heitmann îşi întinse mâinile spre Krankowski,
aşteptând să i se pună mănuşile.
Dinspre fundul sălii, doi infirmieri cărau corpul rănitului.
*
La Roma, Renate'Wagner făcea imposibilul pentru a lua legătura cu spitalul din Eboli. însă comunicaţiile telefonice cu frontul erau blocate, liniile de serviciu ocupate şi, de altminteri, nimeni nu ştia cu exactitate ce se întâmpla la Salerno, unde se aflau americanii,- încotro înaintau englezii şi care erau unităţile germane angajate în luptă.
înaltul Comandament ai Wehrmachtului rămânea mut. Comunicatele sale erau destul de anemice. Abia dacă se menţiona în ele despre frontul italian. Feldmareşalul Rommel se afla în Nordul Italiei şi dezarma în continuare trupele de italieni răsculate, feldmareşalul Kassel-ring, comandantul şef al sectorului din sud, trimitea din ce în ce mai multe mesaje spre Wehrmacht, cerând ca armatele lui Rommel să fie angajate în luptă. Dar O.K. W.

ul1 nu dădea nici un răspuns, deşi două divizii de blindate din

zona Modenei se prăjeau la soare şi corpul de armată al lui Rommel îşi toca forţele în operaţiuni de curăţare, în timp ce în sud se hotăra soarta armatei a 10-a germane. Presiunea forţelor debarcate creştea, aviaţia operativă a generalului Tedder zdrobea poziţiile germane şi creea pe coastă, cu ajutorul tunurilor cu bătaie lungă ale navelor lui Cunningham, un infern în care se încăpăţânau să reziste ultimele companii germane. Avioanele generalului Tedder lansaseră peste trei mii de tone de bombe asupra poziţiilor germane. Din largul mării, apăruseră crucişătoarele de luptă „Warspite" şi „Valiant", sosite din Malta, care ancoraseră în golful din Salerno. Pe mare pluteau ultimele rezerve, crucişătoarele „Nelson" şi „Rodney", cele mai puternice crucişătoare ale marinei britanice.
La Roma, Renate Wagner mergea dintr-un birou în altul. Renunţase de mult la ideea de a lua legătura cu vEboli. Acum căuta o ocazie ca să poată pleca acolo ca infirmieră. Colonelul care răspundea de personalul sanitar auxiliar nu-şi crezu urechilor când Renate îi prezentă cererea sa.<
— Pe fr®nt ? făcu el, silabisind cuvintele. Tu, o fată aşa de tânără ! în fond, ce-ţi închipui tu ? Reteză cu dinţii capătul unui trabuc şi o lăsă pe Renate să-i ofere foc. Nu ştii că blestemaţii ăia de englezi sunt în stare să izoleze complet sectorul sudic ? Iar Montgomery vine dinspre sud... aşteaptă numai să facă joncţiunea cu armata a cincea americană ! în loc să mă întrebi cum să ajungi în sud, mai bine te-ai gândi să pleci în nord şi să-ţi găseşti acolo un locşor.
Şi suflă spre tavan fumul albăstrui al trabucului. Renate Wagner privi spre harta întinsă pe masa colonelului. O împânzeau o grămadă de cercuri roşii şi albastre.
— Logodnicul meu se află la Eboli... căpitanul Pahlberg.
Colonelul ridică din umeri.
* O.K.W. ss OBERKOMMANDO DER WEHRMACHT — înaltul Comandament al Armatei.

— La Eboli se află, aşa, la prima vedere, cam cinci inii de soldaţi logodiţi şi încă şi mai mulţi soldaţi însuraţi. Dacă ar fi să le trimit acolo toate femeile, atunci aş putea forma unităţi întregi feminine !
— Domnule colonel, eu sunt infirmieră.

— Văd foarte bine lucrul ăsta.
— Aş putea da o mână de ajutor la spital.
—- Păi, doar la asta folosesc infirmierele. Fii folositoare aici, la Roma. Spitalele sunt arhipline. Dinspre Sud sosesc întruna trenuri pline cu grav răniţi. Aici este muncă până peste cap. Unde lucrezi acum ?
— La spitalul numărul trei, domnule colonel. Acesta dădu din cap.
— Vei rămâne acolo. Te afli într-un loc bun. Nu vei merge deloc la Eboli. Auzi, o femeie, împreună cu trupele, asta-i de-a dreptul ridicol !
Şi cu un gest, îi făcu semn că poate pleca. Aţ>oi, încet, îşi sprijini trabucul de marginea scrumierei şi-i scutură scrumul.
•»
In următoarele trei zile, Renate Wagner continuă să se agite. Ajunse până la un general însărcinat să organizeze transportul de întăriri, un bărbat în vârstă, cu părul alb, obosit, care ar fi fost mult mai dornic să se afle pe proprietatea sa din Mecklembourg, decât în infernul din Roma, din acele zile.
— Draga mea, fii mulţumită că eşti aici, îi spuse el cu înţelepciunea celor ce au atins o anumită vârstă şi nu şe mai opun unui destin de la care nu aşteaptă nimic bun. La Eboli ? Să stai lângă el ? Să operezi alături de el, sub focul inamicului ? Să fii o întruchipare a virtuţilor germanice ■? Ca pe vremuri, când nevestele întindeau cu mâinile lor spadele soţilor ? Draga mea, dragostea este ceva frumos, ceva pur. Nu neg lucrul acesta. Cere şi sacrificii. Aşa este. Dar există şi limite, dincolo de care începe prostia. Aceste limite trec de la Salerno prin Neapole şi ajung la Ebcrti Roagă-te la Dumnezeu să se întoarcă logodnicul tău ! Acesta este singurul sfat pe care sunt în măsură şă ţi-] dau.
INFERN LA MONTE CASÎSINO
44
Renate se găsi din nou în stradă, în tumultul unui oraş către care înainta o armată de asediatori. Coloane întregi străbăteau căile de acces, îndreptându-se spre şoselele din sud... dinspre Via Appia, Via Casilina, Via Ostiense şi Via Prenestina.
In grădinile vaste din Termele lui Caracalla fusese instalat un centru medical. Crucile roşii străluceau în soare pe fondul alb al steagurilor. Renate traversă alergând stradă, se strecură printre

maşini şi începu să caute postul de comandă.
— Mergeţi spre front ? se adresă ea gâfâind unui ofiţer.
N-avea nici o importanţă gradul acestuia, esenţial era ca unitatea sa să se deplaseze spre Sud. Fiindcă acolo* se afla Erich.
— Da, domnişoară.
Medicul comandant care-i răspunse, mai înalt decât Renate cu cel puţin două capete, o privea, admirându-i făţiş „casca de aur".
— Mă luaţi şi pe mine ? ^
— Glumiţi ? Şi medicul se porni să râdă. Domnişoară, zău aşa, ai umor !
— Nici vorbă de aşa ceva ! Mi-e frică ! Renate strigă cuvintele cu toată violenţa unor nervi care o părăsiră. Doctorul făcu un pas înapoi şi o privi, ca şi cum s-ar fi temut ca cea din faţa sa să nu fi căzut pradă unei crize de isterie. Mi-e frică ! mai strigă Jncă o dată Renate. Figura ei avea un aer rătăcit. Logodnicul meu se află la Eboli. Este medicul comandant Pahlberg. Vreau să-1 găsesc. Ajutaţi-mă. Vă rog, ajutaţi-mă ! Luaţi-^mă cu dumneavoastră !
— Pe front ? Asta este imposibil. Adresaţi-vă comandantului serviciilor medicale.
— M-a dat pe uşă afară. Bine a făcut. Eu... nu ştiu...
— Toţi m-au refuzat.
— înseamnă că au avut un motiv, snuse medicul comandant, dând din cap. Nu, dragă domnişoară. îl invidiez pe colegul meu din Eboli că are o logodnică atât de curajoasă şi de energică, dar nu pot face nimic, nici pentru el, nici pentru dumneavoastră.

în după-amiaza zilei de 13 septembrie maşinile postului medical instalat la Termele lui Caracalla părăsiră oraşul. Direcţia sud, prin Via Casilina. Se îndreptau spre Monte Cassino, principalul bastion situat între Roma *şi Napoli, poartă de intrare în oraşul sfânt,* ţintă vizată de armata a 5-a a lui Clark şi armata a 8-a â lui Montgoniery. Renate Wagner stătea pe marginea, drumului, privind la coloana motorizată care trecea. Plângea în linişte, cufundată în durerea eh Doi sau trei soldaţi, văzându-i ochii plini de lacrimi, se opriră miraţi, dar îşi continuară drumul, căci blonda infirmieră nici măcar nu-i zărea.

In aceeaşi după-amiază, în ziua de 13 septembrie, generalul Tedder îl înştiinţa pe generalul Clark că trupe aeropurtate britanice vor fi paraşutate, în noaptea de 14, în spatele şi în faţa liniilor de apărare germane. Trebuia împiedicat cu orice preţ periculosul contraatac al lui Kesselring şi ajutată armata a 5-a americană, pentru a i se deschide calea'spre munţi, astfel încât să poată începe campania în direcţia capitalei.
Din toate părţile se adunau unităţi germane, anunţând parcă o nouă operaţiune Dunkerque. Dinspre Battipaglia, divizia 34 de paraşutişti se îndreta spre Salerno. La Eboli, doctorii Phalberg, Heitmann şi Christopher operau zi şi noapte, dar, între timp, p materialul sanitar era strâns, în ^vederea mutării spitalului" într-un loc niai înalt de pe coastă. Sublocotenentul Jurgen von; der Breyle scria de două zile rudelor celor căzuţi pe câmpul de luptă. Colonelul Hans Stucken păstra cu grijă în portvizitul său un mesaj sosit de la O.K.W., prin care se decerna căpitanului, Gottschalk Crucea de Fier, pentru isprava acestuia de la Battipaglia. Compania a 3-a' se afla în marş spre Persano.
în acest timp, 3.500 de' paraşutişti britanici Se pregăteau să aterizeze în spatele poziţiilor germane. Cu paraşutele pliate, aşteptau doar ordinul de îmbarcare la bordul uriaşelor avioane de transport C 47.
Comandantul Kaspar von der Breyle era prost dispus. De la discuţia avută cu fiul său, cu trei zile în urmă, nu mai suporta să fie deranjat fără* rost.
Ştirile de la Jurgen datau doar de patru ore. Colonelul Erdmann, din.divizia 271 Pantzer, îl chemase la telefon,

spunându-i că fiul său doreşte să-i vorbească.
— Tată, voiam doar să-ţi spun că şaptezeci la sută din puştii mei au murit, spusese Jurgen cu voce dură. Acum trebuie să scriu 183 de scrisori familiilor îndoliate. Presupun că inima ta de soldat va tresări de bucurie când îţi voi spune că cei 183 de copii au murit curajos, ca nişte veritabili eroi, cu arma în mână. N-au plâns, n-au gemut, au murit fără să zică un cuvânt. Cei mai mulţi dintre ei nici măcar nu şi-au dat seama că vor muri — pentru că n-au avut timp de aşa ceva.
Turbat de furie, comandantul von der Breyle trânti receptorul cu brutalitate, punând capăt convorbirii. Surprins, colonelul

Stucken ridicase capul.
— Ce s-a întâmplat, Breyle ?
— Un imbecil din divizia vecină şi-a permis să folosească liniile telefonice ca să facă bancuri proaste, făcu el, cu o voce fremătând de furie.
După care ieşi afară din încăpere, să ia aer. Avea o stare de spirit mizerabilă. în adâncul fiinţei sale simţea că primise un şut în fund. Cu degetele tremurânde; îşi aprinse o ţigară, dar i se păru amară, aşa că o aruncă imediat.
Erwin Muller, folosindu-se de tot felul de tertipuri, reuşise să se ţină de ai săi, deşi căpitanul Gottschalk încercase să-i interzică lucrul acesta. Mai întâi, îl implorase pe căpitan să nu fie părăsit. Apoi, când grupa sa plecă în misiune, o urmase cu curaj, acoperindu-şi rana de la fund cu patru pansamente, peste care îşi pusese o bucată groasă de pânză. Se instalase în maşina de aprovizionare, inaugurată de Heinrich Kuppers, ca urmare a afacerii cu porcul, şi supraveghea ariergarda care trebuia protejată, mai ales în timpul nopţii, împotriva unui eventual atac al partizanilor. Theo Klein se afla în avangardă. Ca de fiecare dată, când în caz de nevoie, mica lor grupă se şi constituia. Chiar şi sublocotenentul Weimann se mira uneori de automatismul la care ajunseseră sergentul major Maassen, Kuppers, Klein, Bergmann, Strathmann, pentru a fi gata de luptă într-un timp record, atunci când se anunţa o operaţiune interesantă. De la captura celebră a celor şapte englezi de

către caporalul Kiein, acesta, împreună cu camarazii săi, era considerat drept specialist în curăţirea localităţilor părăsite. Ne mai găsind nici un englez, Klein şi Kuppers aduseseră la sediul companiei saci întregi cu alimente — cutii de conserve cu carne, dulceaţă, biscuiţi, tablete de ceai, cafea solubilă. Grupa lui Maassen devenise capabilă să repereze hrana într-o secundă, indiferent la ce distanţă s-ar fi aflat de ea. Căpitanul Gottschalk îi numea pe cei şase „coloana vertebrală a diviziei 34 de paraşutişti". Ceea ce putea scăpa celor cinci din avangardă, nu scăpa privirilor lui Erwin Muller — cazemate părăsite, o pivniţă cu vinuri şi chiar o fată, cum se întâmplase prin împrejurimile de la Persano.
în acele clipe, situaţia începuse să se complice. Cei cinci din

avangardă, apărură brusc în spate. Muller se afla în curtea unei femei şi tocmai discuta cu o tânără fată. Când îi văzu pe cei cinci sosind în goană, blestemă în gând,
Theo Klein îşi făcu apariţia în curte, ca un taur într-o arenă. Văzând-o pe frumoasa tânără, cu părul negru şi cârlionţat, se opri şi începu să respire din adânc.
— Ce dracu' te-a apucat să vii aici ? urlă la el Muller furios. Capbrale Klein, tu faci parte din avangardă. N-ai ce căuta în ariergardă. Aşa că, şterge-o !
— Să mă pupi în fund, răspunse cu amabilitate Theo Klein, continuând să contemple cu încântare pe tânăra fată. Inima din piept începuse a-i bate tot mai tare.
Sergentul major Maassen, Heinrich Kuppers, Felix Strathmann şi Josef Bergmann apărură şi ei aproape în aceeaşi clipă şi o înconjurară pe fata care arunca în jurul ei priviri speriate. Maassen îşi drese glasul şi-şi privi oamenii.
— Constat, spuse el cu voce tare, că aici eu sunt cel mai mare în grad. în consecinţă, nu e^te nici o problemă. S-a înţeles ?
Theo Klein nu se dădu bătut aşa uşor.
— Chestia asta n-are nici în clin, nici în mânecă cu gradele, ci cu capacităţile, spuse el. Aşa că roiţi-o din curtea asta, şi iute de tot. Şi mai întâi, tu Erwin, cu curul tău bandajat I*

Discuţia ar fi luat o întorsătură neplăcută, dacă nu s-ar fi întâmplat să treacă pe-acolo, cu maşina, căpitanul Gottschalk, Voind să afle de ce paraşutiştii săi sunt adunaţi în acel loc, îi spuse şoferului să oprească. După ce văzu fata înconjurată de tot grupul lui Maassen, nu-i mai trebui nici o explicaţie.
— Căraţi-vă de aici ! răcni el. Căraţi-vă imediat! Mâine dimineaţă, la opt, adunarea în ţinută de luptă ! S-a înţeles ?
Răspunsul de „Da, domnule căpitain" se auzi cam gâfâit. Theo Klein încercă să facă un comentariu, dar kuppers îl strânse de braţ, mormăind :
— Ţine-ţi gura, Theo, lasă, că, la noapte, o să patrulăm noi prin zona asta.
Figura lui Theo Klein se lumină de un zâmbet. Gottschalk îl privi contrariat.
— Klein, de ce dracu' râzi ca bou' ?
— Mă gândeam la soră-mea, domnule căpitan. Gottschalk înălţă

sprâncenele. Auzise o grămadă de
minuni de la ai săi, dar una ca asta, încă nu.
— La soră-ta ?
— Da, domnule căpitan. Theo Klein stătea în poziţie de drepţi, ca un stâlp de telegraf. Când soră-mea venea acasă, îmi spunea : „Theo, Fritz tot nu mi-a făcut nimic. Dacă şi mâine o să fie la fel de dobitoc, păi atunci o să-1 schimb, n-am nici un chef să mor domnişoară/*
Fără să scoată un cuvânt, Gottschalk se întoarse pe călcâie şi se îndreptă spre maşină, dând din cap. într-adevăr, nimic nu mai era de înţeles. Patru ani de război, patru ani pe tot soiul de fronturi, din Navrik până în Sicilia, treizeci de salturi din avion în misiune de luptă, în faţa ochilor numai cadavre, în mijlocul mitralierelor inamice, care împroşcau cu gloanţe paraşutiştii, înainte să poată ateriza, făcând ca jumătate dintre ei să atingă pământul gata ciuruiţi. Un infern permanent, niciodată un moment de linişte, doar lupte, moarte, supravieţuire. Atunci, de unde aveau forţa să fie atât de duri, de reci, de vulcanici, în tot ceea ce făceau ? Oare să fie frica de ziua de mâine sau un umor negru, o amărăciune raţională, hrănită de iluzii ? N-ar fi putut-o spune.

Grupul lui Maassen se întoarse. Theo Klein îl urmărea din ochi pe Muller pentru a fi sigur că acesta îşi relua locul în camion şi se îndepărta de fermă. Stratul gros de praf care acoperea drumul scârţâia sub tălpile cauciucate ale cizmelor lor. „Sacii de carne", cum numeau ei combi-nezoanele de salt, erau murdari, decoloraţi şi zdrenţuiţi. Căşile fără margini le clincăneau de centuri. Heinrich Kuppers avea atârnată de umăr o raniţă care i se lovea de genunchi la fiecare pas. Gottschalk, în picioare lângă maşină, ştia că în acea raniţă se aflau pe puţin şapte cutii cu jambon american.
Hans Pretzel', agent de legătură şi şoferul lui Gottschalk, îşi privi superiorul şi întrebă :
— Domnule căpitan, mergem ?
— Da. Urmăreşte-i încet. Dacă vom dispărea, sunt în stare să se întoarcă.
Apoi se înclină în faţa tinerei italience, care rămăsese singură în mijlocul curţii, fără să înţeleagă nimic, şi o salută milităreşte.

Tânăra îi răspunse, cu „delicateţe şi-i făcu un mic semn cu mâna. Gestul ei fusese atât de emoţionant, de naiv şi de încrezător, încât Gottschalk îşi înghiţi vorbele pe care avea de gând să le pronunţe. Se gândi la mâinile lui Theo Klein şi la forţa lui animalică.
— Să mergi încet, îi spuse el lui Pretzel. Dacă se vor atinge de un singur fir de păr de-al fetei, o să-i aduc în iaţa Tribunalului Militar.
Patrularea nocturnă pe care Heinrich Kuppers şivŢheo Klein o plănuiseră, de când acesta din urmă o văzuse pe fată şi nu-şi mai găsea astâmpărul, n-a avut loc niciodată.
în noaptea din 13 spre 14 septembrie, la ora unsprezece şi treizeci şi nouă de, minute, o mie trei sute de paraşutişti, în ţinută de luptă, săriră din avioane de transport chiar deasupra podului de la Salerno. Coborâră fără zgomot din cer, deasupra unui teritoriu de un kilometru pătrat, se rostogoliră la pământ, îşi desfăcură paraşutele şi formară p nouă linie de luptă. La ora două dimineaţa, 131 de avioane trecură uruind deasupra coastei. Erau pu-

ternicele C 47, care zburau conform unui plan bine stabilit şi care, la un anumit monient, au lansat sute de punctu-leţe albe. Alţi o mie de paraşutişti căzură din cer, fără ca măcar un singur foc de armă să-i întâmpine. Alte patruzeci de C 47 survolară la mare înălţime poziţiile germane, coborâră până la plafonul de s^lt, în apropiere de Avellino, la Sud de încrucişarea drumurilor, şi lansară în spatele poziţiilor germane un batalion de infanterie şi unul de geniu. Soldaţii erau dotaţi cu aruncătoare de flăcări, explozive, mortiefe şi tunuri de calibru mic, demontabile.
In momentul în care trupele aeropurtate engleze începură să decoreze cerul, ca nişte pastile albe, avioanele cvadrimotoare ale lui Tedder începură bombardamentul. Escadrilele se învârteau neobosite peste Battipaglia şi Per-sano, Eboli şi Salerno, Avellino şi poziţiile germane. Nici o stradă n-a fost omisă, nici. o trecătoare din împrejurimile lui Salerno, nici un drum, nici o vai'e,.nici un mal de râu. Datorită celor mai bune hărţi, regiunea a fost survolată şi bombardată mefru cu metru. Spre dimineaţă, dinspre mare, aerul începu să vibreze. Puternicele tunuri de calibru 380 de pe crucişătoarele de luptă

„Warspite" şi „Va-liant" expediară moarte spre Battipaglia şi Persona. Cerul era plin de şuierăturile obuzelor şi bombelor, de uruitul avioanelor şi de zgomotul exploziilor.
Theo Klein se ghemuise în fundul' unei gropi, ţinându-şi capul între umeri. în jurul său, pământul vibra la impactul cu bombele. Persano ardea... flăcările luminau noaptea. Se vedeau bombardierele cum treceau, şi în depărtare cum forme albe coborau încet din cer.
Theo Klein se ridică în picioare şi, cu gura căscată, privea în direcţia lor. Nevenindu-i să-şi creadă ochilor, şi-i freca întruna. în ciuda canonadei neîntrerupte, ieşi din groapă şi alergă până la Heinrich Kuppers, care, ca şi el, se îngropase în pământ şi rămăsese nemişcat, contemplând cerul dinspre Est.
— Sunt paraşutişti ! spuse Klein, printre gâfâituri, aruncându-se în groapa lui Kuppers şi înghesuindu-1 pe acesta. Heinrich... sunt paraşutişti. Ştiu eu figura — blestemaţii de englezi au lansat paraşutişti!

Prin terenul răscolit, sosi şi Maassen cu sufletul la gură. Casca de pe cap îi era pusă invers, şi sergentul-ma-jor părea foarte, agitat.
— Ordin de la căpitan, cum încetează iadul ăsta, adunarea la hangarul ăla care arde lângă marginea drumului. Englezii au lansat paraşutişti !
Theo Klein scuipă pe marginea gropii. Faţa sa mânjită de pământ era de nerecunoscut.
— în sfârşit, un pic de distracţie, făcu el. Kruppers îl privi cu coada ochiului. în Creta, cât pe ce să-mi facă unul felul. Trebuie să-i întorc vizita. Numai că, din păcate, ei sar cu paraşuta. în timp ce noi suntem obligaţi să rămânem locului, ca nişte ploşniţe. Ah, ce mi-ar plăcea să fiu şi eu suspendat acum de-o paraşută ! Să mor eu dacă mint, aş fi în stare să dau pentru chestia asta chiar trei gagici ! Fi-r-ar să fie de treabă, stăm îngropaţi aici, de parc-am fi cârtiţe, nu alta ! Ce rahat !
Noua formaţie de bombardiere survola Persano, în-dreptându-se spre Sud. "Precea chiar deasupra sectorului companiei a 3-a. Un fluierat prelung anunţă sosirea primelor bombe. Pământul se deschise. Era ca şi cunvun vulcan ar fi erupt brusc şi ar fi scuipat jumătate din planetă spre ceruri. Maassen făcu un salt cât toate

zilele şi se grăbi să dispară. De undeva, se auzi un ţipăt ascuţit, care apoi jse stinse.
Theo Klein îşi ţinea iarăşi capul între umeri. Se lipi de Kuppers, îşi trase casca până peste nas şi urlă, pentru a se face înţeles :
— A fost atins careva ! Când o să fie un pic de linişte, o să mergem să vedem cine a păţit-o...
Kuppers aprobă, dând din cap, cu ochii aţintiţi asupra clopotniţei din Persano, care se prăbuşea în acele clipe. Asemenea unei torţe uriaşe, clopotniţa se nărui la pământ, proiectând spre cer un nor de scântei, pe care se detaşa silueta bombardierelor...
Val după val, treceau masele de argint strălucitor, iar luminile de poziţie le făceau să semene cu nişte pomi de Crăciun, agăţaţi cu sutele de firmament. Dintr-o dată, în - mijlocul nopţii, se făcuse lumină, ca ziua în amiaza mare. S-ar fi putut citi ziarul, fără nici o problemă.

Kuppers îşi întoarse capul spre Klein. Caporalul îi zâmbi.
— Heinrich, nici cu o mie de pomi de-ăştia, de Cră-/ ciun, n-o să ne aibă, spuse el.
Ţipătul înfiorător al rănitului încetase. în secundele de linişte dintre două explozii, i se distingeau gemetele. Dinspre marginea drumului, o rachetă luminoasă se ridică în aer, urcă spre cerul palid, descrise o parabolă, după care se stinse, cu un fâsâit.
— Adunarea ! spuse Kuppers; :Gottschaîk a lansat racheta. Theo, trebuie s-o întindem !
— Şi cu rănitul ?
— îl luăm cu noi.
Se priviră, ca şi cum voiau să se mai vadă pentru o ultimă oară. Apoi Klein făcu din cap un semn şi sări afară din groapă. Kuppers îl urmă ca o umbră. Alergară în direcţia gemetelor, cu corpul aplecat, sărind şi culcându-se la pământ în ritmul fluierăturilor din aer.
Cerul ardea, pământul ardea, oraşul, câmpurile, satele..., de la Salerno până la Paşstum, totul ardea, se dez-lănţuise infernul care avea să dureze două zile şi două nopţi şi care avea să înghită diviziile germane.
*
Infernul de la podul de peste Sele, măcina şi pe puştii sublocotenentului von der Breyle.

Mai înainte ca paraşutiştii diviziei a 82-a Airborne să fie lansaţi deasupra podului de la Salerno, mai înainte ca escadrilele lui Tedder şi vasele de luptă ale lui Cunnin-gham să dezlănţuie focul, Jurgen mai vorbise încă o dată cu tatăl său. ' ^
Discuţia fusese scurtă.
— Tată ?
— Jurgen, tu eşti ? Comandantul von' der Breyle îşi încleşta fălcile. Ai de gând să faci' iar pe defetistul, tocmai acum, în toiul nopţii ?
— Nu, tată. Voiam numai să-ţi spun adio. Vocea lui Jurgen era nesigură. Comandantul Von der Breyle simţi cum, brusc, începu să tremure. încerca să se stăpânească, dar, neizbutind, receptorul i se freca de ureche.

— Fiule, nu vorbi prostii, spuse el cu o voce ştearsă. Ai visat urât, sau ce ţi s-a întâmplat ?
— Nu, tată. Tocmai am terminat de scris celor 183 de mame ale puştilor mei. Mame, cum este şi mama mea, tată. Mame care vor păli când vor citi rândurile pe care le-am scris. Mame care vor blestema acest război, pământul, viaţa. Pe Dumnezeu şi pe mine, locotenentul care le-a trimis copiii la moarte. Tată, scrisorile mele sunt gata, vor pleca mâine... asta-i, tată... acum, s-a terminat, nu mai pot.
Comandantul von der Breyle închise ochii. Vocea dezolată a fiului său, îndepărtată, de parcă venea din altă lume, deschidea în el o rană.
— Jurgen, vin la tine, făcu el cu inima strânsă. Aşteap-. tă-mă, copilul meu, în trei ore voi fi lângă tine.
Intenţiona să mai spună ceva, dar convorbirea, se întrerupse.
— Jurgen ! strigă el. Jurgen ! Scutură receptorul, aparatul, învârti de manivelă ca un nebun, cu ochii măriţi de spaimă.
— Jurgen... bâigui el. Dumnezeule, Jurgen, ce se întâmplă ?
Un troznet cumplit scutură casa din temelii, pământul se clătină, şi ferestrele fură luminate de nişte fulgere. Uşa se deschise brusc, şi colonelul Stucken se năpusti înăuntru, strigând : V
— Sunt lansaţi paraşutişti ! în spatele liniilor noastre ! Cum am făcut şi noi în Creta ! Ia legătura cu statul major ! Eu o să încerc să resping primul val.

O nouă explozie făcu ^să se zguduie casa. Colonelul Stucken dispăru în goană. De afară, se auzea vocea sa puternică, cum alcătuia o grupă de şoc.
îngrozit, cu privirea fixă, comandantul von der Breyle rămase în picioare, încă mai ţinând în mână receptorul telefonului.
O altă explozie, mult mai apropiată, îl aruncă la pământ. Curentul de aer smulse fereastra de la locul ei şi izbi mobilele de pereţi.
INFERN LÂ MONTE CASSINO
54
Din aer, cădeau paraşutişti... 1300 de paraşutişti pentru un teritoriu de un kilometru pătrat.
Colonelul Hans Stucken stătea lungit la pământ, cu mitraliera sub nas. în apropierea sa, ardea un grajd. Animalele mugeau, trăgând cu disperare de lanţurile lor. Văzu o grupă de paraşutişti germani alergând. Comandantul von Sporken, şeful operaţiunilor, se aruncă la pământ alături de Stucken, având agăţat de umeri porthartul regulamentar.
— Căpitanul Gottschalk este deja în contact cu duşmanul, răcni el la urechea colonelului, încearcă să ocolească Persano, către Battipaglia.
— Şi ceilalţi ? strigă Stucken.
Obuzele de calibru 380 demolară casa în care fusese instalat statul major al diviziei .Comandantul von der Breyle ţâşni afară dintre dărâmături şi, după câte-va sal* turi. reuşi să ajungă în dreptul colonelului, lângă care se trânti la pământ. Stucken întoarse capul spre el şi-1 întrebă mirat :
— Bresle, ce ai în mână ?
Breyle îşi privi mâna. încă mai ţinea receptorul telefonului, din care atârna o bucată de fir. Chipul îi fu străbătut de un fior. Puse receptorul pe pământ şi-1 acoperi cu palma ca pentru a-1 proteja.
— Domnule colonel, tocmai am vorbit pentru ultima oară cu fiul.meu,
*
Două zile mai târziu — când bombardamentul avioanelor şi al navelor de linie se mai potolise — compania de recruţi -le la podul de pe Sele, aproape că fusese exter-> minată. Sublocotenentul Jurgen von der Breyle era dat dispărut. Grupa de luptă a căpitanului Gottschalk nu mai avea decât 70

de oameni. Ocupa o poziţie pe Tusciano, în spatele lui Eboli, aşteptând întăririle promise de conducerea diviziei.
Maassen şi camarazii săi ieşiseră cu bine din infern, iar Theo Klein plecase deja într-o „recunoaşterek4. Ca şi

Kuppers, reuşise să facă o tranzacţie, cumpărând un poţc cu o hârtie cam hărtănită, ce era de fapt, un ordin de misiune. Simpla prezenţă a celor şase năzdrăvani conferea unităţii căpitanului Gottschalk o aureolă de invulnerabilitate. In timp ce cele două regimente ale diviziei a 34-a duceau lupte cu paraşutiştii englezi, compania a 3-a, constituită în grupă de şoc, fusese trecută provizoriu în rezervă, pentru a-şi reface forţele. întăririle trebuiau să sosească direct de la Şcoala de Paraşutişti de la Roma, acolo unde erau concentrate rezervele unităţilor aeropurtate:
Felix Strathmann tocmai avusese o discuţie pe tema aceasta cu Kurt Maassen.
— Şi ce dracu' să facem noi cu întăririle astea ? întrebase el' cu dispreţ. Să ne uităm la ei cum îşi spală izmenele de trei ori pe zi, că fac pe ei de frică ? Noi, sărim de patru ani şi...
— Oricum, trebuie să ne completăm efectivul, răspunse Maassen. Dacă americanii o mai ţin aşa, n-o să mai vedem niciodată Roma. Şi cu atât mai mult Germania. Se rostogoli până lângă Kuppers, care îşi curăţa pistolul. Ia zi, Heinrich, tu eşti însurat, ai o nevastă mişto, şi totuşi n-ai scris niciodată...
Sergentul Heinrich Kuppers puse deoparte pistolul', îşi aranja cu grijă sculele de curăţat, îşi îndoi genunchii şi răspunse cu răceală
— Ce dracu' te priveşte pe tine chestia asta ?
— Hm, naiba ştie. Mi-a spus ieri curierul: „Toţi scriu ca nişte turbaţi, în afară de Heinrich, care nu mî-a mai dat o scrisoare de când a fost ultima oară în permisie".
— Curierul ăsta să se ducă învârtindu-se...
— Bine, bine (Maassen se ridică în picioare. Faţa îi era serioasă.) Ascultă-mă, bătrâne. Şi eu sunt însurat, şi arh doi puşti. Şi de fiecare dată când suntem în rahat, mă gândesc la ai mei şi-mi spun : „Kurt, amice, trage-ţi capul intre umeri, strânge fundul şi nu mişca ! Frieda şi puştii tăi au încă nevoie de tine. Mai ales Frieda, care mai este tânără... şi are un temperament, de-ţi taie

răsuflarea !
Theo Klein respiră zgomotos şi-şi îndoi genunchii.
— Auzi, n-ai putea să-ţi ţii pliscul ăla închis ? O să ajungi să mă înnebuneşti cu aiurelile tăie ! Primul care

mai scoate o vorbă despre gagici, o păţeşte.
Maassen dădu din cap şi, aplecându-se spre Kuppers, spuse :
— Pariez că niciodată nu te-ai gândit că nevastă-ta ar putea într-o zi să devină văduvă, nu ?
— Puţin îmi pasă.
— Nu zău ? Puţin îţi pasă ? Şi cu fiu-tu ce-o să se întâmple ? Cum îl cheamă ?
— Dierk...
-r- Ce-o să se întâmple ? Hai, spune ? Sergentul îl privi furios.
— Lasă-mă dracului în pace ! Ce-ţi pasă ţie de nevas-tă-mea şi de f iu-miu ?
Kuppers îşi dădu atunci seama că ceilalţi cinci se uitau la el în mod ciudat, aşa că adăugă :
— Bine, dacă tot m-aţi bătut atâta la cap cu chestia asta, am să vă spun că vrea să divorţeze. Mi-a spus că eu sunt prea brutal cu ea.
Asasin, aşa mi-a spus că sunt... şi că de la începutul războiului oamenii*nu mai contează pentru mine. Că nu mai sunt cel de altădată, şi că în mine a rămas doar fiara, o fiară cu instincte. Şi, în încheiere, mi-a spus că totul s-a terniinat între noi.
— Doamne Sfinte ! Theo Klein îşi lăsă capul într-o mână. Va' să zică, nevestica ta merge drept la ţintă. Şi tţi, ce i-ai răspuns ? * \
Heinrich Kuppers îşi privi mâinile. Rămase tăcut mult timp, după care spuse, privind într-o parte :
— I-am tras una peste mutră'şi m-am îmbătat. Am stat beat tijei zile, până mi s-a terminat permisia. După care m-am întors aici. Asta e, o să divorţăm.
îşi luă pistolul de jos şi-1 băgă în teacă. Apoi se depărta şi dispăru în spatele unui camion cu muniţii.
Kurt Maassen îi privi pe ceilalţi cu un aer gânditor, apoi spuse :
—O să-i cer căpitanului să-i dea lui Heinrich comanda unei grupe de recruţi. Aşa, să facă instrucţie cu ei. Şi după asta, primul care o să plece într-o permisie să fie el.

Ceilalţi aprobară, chiar şi Theo Klein. Cu toate că lui îi venea

rândul să plece. Dar fusese şi el de acord. Nu-i rămânea decât să mai aştepte încă patru săptămâni, după care, cine ştie ce avea să se mai întâmple.
La zece kilometri spre Est, comandantul von der Breyle îi scria soţiei sale. Nu ştia cum să-i spună că mai mult ca sigur Jurgen dispăruse în luptă şi recitea acum încă o dată rândurile scrise :
Draga mea Elise
Pentru moment, este linişte pe front, şi profit de lucrul acesta pentru a-ţi scrie. Au fost câteva lupte grele, dar suntem încrezători în noi şi în victoria finală...
Ajuns la aceste cuvinte, îşi lăsă capul în jos,
Jurgen, îşi zise în sinea sa. Micul meu Jurgen... şi încrezători în victoria finală... încrezători... încrezători... ce tâmpenie... ce cuvinte goale... ce tâmpenie să scrii asemenea cuvinte unei femei cu părul alb, plină de răbdarş şi de speranţă, şi s-o faci să creadă că unicul ei fiu este în viaţă. «
Puse mâna pe scrisoare... o mototoli între degete şi o azvârli ca pe un lucru nefolositor.
— Nu,mai este nimic de făcut, spuse el, cu voce tare. Nimic de făcut. Nu mai pot!
La om, ceea ce contează mai întâi, este spiritul care îl animă. Inteligenta se află undeva, departe.
Proverb chinez
In Munţii Picentini, care se înalţă până la 1800 de metri; lângă Eboli, Felix Strathmann cunoscu pe tânăra Măria Armenata, Căpitanul Gottschalk îl trimisese la Contursi pentru a cere de la statul major al regimentului şapte aruncătoare de grenade. Comunicaţiile cu Contursi se aflau sub focul inamicului, liniile telefonice erau întrerupte mereu de explozii, iar echipele de transmisionişti, şi aşa incomplete, abia dacă mai pridideau cu refacerea legăturilor. Aşa că era inutilă încercarea de a stabili contactul cu batalionul vecin şi chiar cu regimentul. Astfel, caporalul Strathmann, devenit agent de legătură, se văzu obligat într-o zi să pornească pe o motocicletă BMW 500 în direcţia munţilor, pe un teren presărat cu găuri de bombe şi obuze.
Mai înainte de a pleca de la sediul companiei, sergentul major Maassen îi dădu câteva sfaturi.
— Felix, dacă auzi vreun fluierat, insistă Maassen, să nu pierzi vremea. Cobori de pe motocicletă, întrerupi contactul,

bineînţeles, şi te îndepărtezi cât poţi 1 Te-ai prins, mi ? Poţi scăpa de schijele unei bombe, dar ar fi culmea să te omoare o roată a motocicletei, dacă ar fi lovită de bombă.
Felix Strathmann înţelesese foarte bine... şi plecă spre trecătoarea din munţi, acompaniat de pârâitul motocicletei sale. Nu uitase nici ultima recomandare a lui Theo Klein, de a aduce la înapoiere ceva băutură. Legase de portbagaj două canistre de benzină, spălate bine, sperând să aibă unde să le umple cu vin. O plimbare prin munţii din Italia nu este chiar o plăcere când te abaţi de la itinerarîile turistice. Cu atât mai mult, cu cât drumurile sunt ţinta obuzelor şi a supravegherii

partizanilor ascunşi prin înălţimi. Aceasta era partea cea mai neplăcută a misiunii.
Pelix Strathmann încetini când apăru primul drum de munte. Mergea cu grijă, uitându-se în toate părţile, fiind singur într-un peisaj sălbatic, presărat cu multe stânci. De-a lungul pantelor, stăteau agăţate pâlcuri de "măslini sălbatici, amestecate cu pini cu ramuri răsucite, uneori şi cu chiparoşi părând flăcări verzi, îndepărtate spre înaltul cerului albastru. Pârâitul motorului puternic al motocicletei umplea întreg văzduhul. Din locul unde se afla, zgomotul luptelor răzbătea estompat, absorbit de stânci şi de singurătatea peisajului. Strathmann opri motorul. Îşi duse mâna la spate, la centură, dădu deoparte pistolul automat, privi în jur pentru a se mai asigura o dată că era singur şi deşurubă capacul bidonului. înainte de a bea, mirosi £ura acestuia şi se strâmbă. Zaţul de cafea dinăuntru îi smulse o înjurătură. Bău totuşi trei înghiţituri, şi aproape că-i scăpă bidonul din mână, când, pe la jumătatea pantei, în faţa sa, zări o fată îngenuncheată. Lângă ea se aflau trei vase maronii ceramice, pe care fata le umplea cu apă, la un izvor pe care Felix nu-1 vedea. încetişor, ca şi cum, ar fi putut fi auzit de fată, înşuruba capacul bidonului, tresărind când acesta se bloca cu un clincăn metalic. Rămase nemişcat pe motocicletă, ca o statuie, privind tabloul paşnic ce se desfăşura în faţa ochilor săi : fata, care ţinea în-mână o ulcică înaltă, cu care lua apă şi umplea vasele de lângă ea.
Pe Strathmann îl miră nu atât prezenţa fetei, cât nepăsarea cu care lua apă dintr-o zonă aflată în mijlocul luptelor. Părul ei

negru şi lung lucea în soare, aruncând sclipiri metalice. Din câte putea vedea, era îmbrăcată într-o rochie înflorată, dintr-un material roşu. O rochie roşie, ca-re-i lăsa umerii pe jumătate dezgoliţi. Fata se aplecă din nou. Felix îşi scoase cu grijă casca murdară de pe cap. Avea sentimentul că, văzându-1, silueta fragilă s-ar fi putut speria. Cască de oţel, combinezon de salt, pistol mitralieră; totul în el era ciudat, barbar, înspăimântător. Coborî de pe motocicletă şi-şi trecu mâinile prin părul negru cârlionţat. Se gândi fără să vrea la Theo Klein, care, într-o situaţie ca aceasta, n-ar fi avut nici un fel de complexe şi

ar fi escaladat panta muntelui, ca şi cum ar fi atacat o cazemată inamică. înainta încet spre fată. în clipa când o piatră se desprinse de sub talpa cizmei sale şi o luă la vale, inima îi tresări.
Fata îşi înălţă privirea şi, văzându-1, lăsă ulcica jos şi se ridică în picioare. Rochia care de-abiă îi ajungea până la genunchi îi era desfăcută la piept, ascunzându-i cu greu sânii ce se ghiceau atrăgători. *. Strathmann ridică mâinile şi se opri locului. * — Nu pleca ! făcu el, cât putu de duios. N-o să-ţi fac nimic. Stai, nu pleca...
Se cătără pe pantă, agăţându-se de tufişurile de măslini, şi sări peste izvorul care susura, curgând la vale, printre stânci.
Fata îl privi şi-i zâmbi. Strathmann constată că ochii îi erau mari şi căprui, iar sânii rotunzi, ca nişte mere coapte. Zâmbi şi el, îşi trecu pistolul-mitralieră la spate şi-i făcu cu ochiul.
— Nu te teme, îi spuse el. Ştii germana ?
— Un pic.
Avea o voce clară şi melodioasă. Ca un ciripit de păsări, se gândi Strathmann. Găsind comparaţia stupidă, se aşeză pe unul din cele trei vase mari ceramice.
— N-ai plecat ? o întrebă el.
— Mama a rămas aici. Strathmann privi în jos.
— Micuţo, războiul o să vină în curând şi în munţi. Pe coastă, toate satele au fost distruse. Vrei să te ajut ?
Fata dădu din cap, în semn că nu. Gestul făcu să i se clatine buclele negre de o parte şi de alta a chipului delicat şi măsliniu, iar sânii îi tresăriră.
Strathmann privi în lături şi oftă adânc.

— Mama e bolnavă, foarte' bolnavă. Am nevoie apă, face comprese, signore.
Luă apoi două vase şi le prinse mânerele cu o mână.
— Addio ! spuse ea, cu amabilitate. Strathmann făcu un salt.
— Lasă-mă să te ajut ! Sunt prea grele pentru tine. Hai, vino !
Intenţiona să-i ia un vas, dar fata îi împinse mâna, lăsând vasele pe pământul stâncos.

— Nu ! răspunse ea cu duritate. Vocea îi coborâse, şi o umbră îi trecu peste figură. Mama nu poate vedea soldaţi germani... Tata mort... la Messina^ signore. împuşcat soldaţi germiarii. Nu veni, te rog...
Felix Strathmann îşi desfăcu doi nasturi de la combinezonul său de salt. Brusc, i se făcuse^ cald, iar tâmplele începură să-i zvâcnească. Simţindu-se vinovat faţă de fată şi de mama ei, îşi scoase pistolul-mitrâlieră şi-1 puse jos, în faţa sa.
— Cum te cheamă ? o întrebă el.
— Măria. Măria Armenata.
— Frumos nume. Măria Armenata. Numele tău este frumos ca şi tine.
— Şi pe tine cum te cheamă ?
— Strathmann. Felix Strathmann.
Măria zâmbi. îşi ţuguie buzele şi ridică uşor umerii goi.
— Nu pot pronunţa nume aşa dificile. Numele germane sunt dificile. Dar I^elix...
Şi-şi îndreptă spre el ochii căprui. Strathmann se gândi că ochii Măriei semănau cu ai unei căprioare.
— Felix, cuvântul ăsta sună plăcut. Felix înseamnă „fericit", nu ? Eşti fericit, signor soldat ?
Un frison străbătu corpul lui Strathmann. Fericit ? Oare era el fericit ? Până acum, nimeni nu-1 întrebase aşa ceva. De altfel, nimeni nu încercase să i se adreseze, aşa, ca de la suflet la suflet. Se născuse la Saint-PaulL Când împlinise optsprezece ani, asistenţa jpublică constatase că tatăl său, care era marinar, uitase să se mai întoarcă acasă. Mama sa lucra într-o spălătorie şi, de douăzeci de ani, călca întruna cămăşile clienţilor. Nimic altceva, numai cămăşi bărbăteşti. Zece minute pentru o cămaşă... într-o oră, şase cămăşi, într-o zi, patruzeci şi opt... într-un an... în zece ani... în douăzeci de ani... Doamne sfinte, o

lume plină de cămăşi ! Datorită "călcatului, reuşise să-1 trimită pe Felix la şcoală. După care, devenise ucenic mecanic pe un şantier maritim, lucrând în interiorul vapoarelor pe jumătate terminate. Seara, ieşea... pe strada principală din Saint-Pauli sau pe străzile lăturalnice, unde fetele, pe jumătate goale, stând în spatele ferestrelor,

puteau fi cumpărate cu un kilogram de portocale sau cu o cutie de mazăre'fină. Ajunsese să se sature de viaţa pe care o dudea şi, într-o zi, se hotărî să se înroleze. Războiul deja începuse. Polonia fusese ocupată, iar trupele germane intraseră în Franţa. Devenise paraşutist, şi nimeri din rai în infern. A fost rănit de patru ori, decorat cu Crucea de Fier clasa I, avansat caporal, dar până acum nimeni nu 1-a întrebat vreodată dacă era fericit. Absolut nimeni ! Felix-fericitul...
— Nu ştiu, Măria, zău că nu ştiu, răspunse el cu blândeţe. Nici măcar nu stiu ce este aia fericire ! Tu ştii ?
— Nu,, signor Felix.
— Păi atunci, înseamnă că noi suferim de aceeaşi boală 1 încercă să-şi regăsească tonul, amar. Măria, eu am un prieten, Theo Klein, care obişnuieşte să spună cam aşa fetelor : „Fericirea ? Am să-ţi arăt eu ce înseamnă fericirea. Vino cu mine într-un tufiş, şi o să vezi tu, un roman întreg în câteva minute !" Dar Theo este un porc. S-ar putea să fie aşa, pentru că nici pe el nu 1-a întrebat nimeni ce este fericirea şi ce se întâmplă cu adevărat în sufletul cuiva, aici. Şi se bătu pe piept, simţind sub pumnul său ovalul de fier al plăcii de identitate. Numărul 34768 Paradiv sânge B. Măria, locuieşti departe de-aici ?
— Da? signor soldat.
— Şi rămâi ?
— Da.
— Atunci, Măria, ne mai putem vedea ?
Fata făcu din cap semn că da. Un semn ezitant. Şi din nou, un nor. îi întunecă privirea.
Strathmann îi întinse mâna. O mână prăfuită şi murdară de ulei. Măria îi atinse vârful degetelor? Felix închise palma şi simţi, cu inima plină de bucurie, cum strângea un pic din corpul tinere fete. Vârful degetelor ei era cald şi tremiurător.
— Măria, o să mă reîntorc. O să mă opresc aici, la izvor, şi o să

clacsonez..
Măria îl urmări 'cu privirea, în timp ce ţopăia, fericit ca un copil pe cărarea ce ducea la poalele pantei. înainte de a încăleca motocicleta, îşi puse casca pe cap şi-şi trase pistolul-mitralieră pe piept. îi mai făcu un semn cu mâna,

şi plecă într-un zgomot cumplit, îndreptându-se spre Contursi. Măria continua să se uite după el, până ce Felix dispăru printre stânci. Apoi, începu să urce dealul, fără vasele cu apă, pe care le lăsase ia izvor.
In vârful dealului, Emilio Bernatti o aştepta. In mână cu o puşcă, el fixa cu privirea întunecată drumul pe unde motocicleta ridicase în aer nori de praf.
— Ce unitate.? strigă Mernatti la Măria, mai înainte ca aceasta să ajungă până la el. Era un paraşutist. Unde îşi au baza ? Au de gând să se care ? Unde se ducea acum. ?
Măria Armenata îl dădu la o parte pe Bernatti din drumul său şi se îndreptă spre corturile ridicate între stânci.
— Nu ştiu nimic ! Nu l-am întrebat aşa ceva. Emilio, să ştii că este nefericit.
— Este un duşman. Este neamţ ! Bernatti lăsă puşca jos şi-şi îndepărtă braţele. Putoare ce eşti, o să te împuşc cu mâna mea, dacă o să mai cazi în plasă, aşa, ca o proastă. Trebuia să-1 spionezi, şi când colo, tu ce-ai făcut ? Auzi la ea, să-1 compătimească ! în război, femeile ar trebui înecate şi victoria ar fi mult mai uşoară.
O urmă pe Măria până în apropierea corturilor şi se aşeză lângă Mário Dragomare şi Francesco Sinimbaldi.
Wehrmachul pusese pe capul său un prerhiu de o mie de mărci. Sinimbaldi venise într-o zi cu vestea asta, după ce se întorsese din Eboli, aducând şi ştirea că oraşul fusese distrus în întregime. Bernatti formase o grupă de partizani la începutul lui septembrie, refugiindu-se în munţi, în spatele poziţiilor germane, cu şaptezeci de oameni, împreună cu familiile lor, pentru a da o mână de ajutor trupelor britanice debarcate. Ascunşi în munţi, atacau coloanele de aprovizionare, omorau soldaţii izolaţi, minau drumurile şi aruncau în aer depozitele de muniţii. Când paraşutiştii englezi cobo-râră la Avellino, mult în spatele liniilor germane, parti-tizanii îi aşteptau. împreună cu

grupele de sabotaj engleze, au aruncat poduri în aer, oprind astfel înaintarea trupelor germane. Apăreau în toiul nopţii, loveau fară
pFERN- LA MONTE CASSINO
79
milă, lăsând în urma lor numai, cadavre, şi dispăreau fără zgomot, ca nişte fantome.
Grupa lui Bernatti, care se afla în zona diviziei a 34-a de paraşutişti, încă aştepta marea bătălie la care urma să participe. Când germanii urmau să se retragă, partizanii aveau să blocheze trecătorile şi, aruncând în aer stâncile, aveau să strivească coloanele care s-ar fi aventurat în delii eu.
Emilio Bernatti o privi pe Măria, care pusese la încălzit spaghetele, şi-i strigă :
— De mâine, Renata o să se ducă la izvor. Şi dacă te mai prind o dată vorbind cu neamiţul ăla, să ştii că te omor !
♦
La Roma, lansarea trupelor aeropurtate britanice în spatele armatei a 10-a germane provocase un adevărat şoc. Diferitele servicii încă nu ştiau cu exactitate pe ce adâncime pătrunsese armata lui Clark în interiorul ţării, comunicatele Wehrmacht-ului find lapidare în această privinţă. însă interminabilele trenuri-spitale care soseau la Roma, pline cu răniţi gemând fără încetare şi cu pansamente însângerate ce înspăimântau privirile, erau mai elocvente decât cuvintele şi mai clare decât toate informaţiile contradictorii venite de pe front.
Renate Wagner continua să lucreze la spital. Răspundea de^tm salon cu şaptesprezece răniţi, care-i ocupau s tot timpul cu injecţii, pansamente, distribuirea meselor şi gărzi de noapte. O singură dată avusese veşti de la Pahlberg, când acesta îi scrisese că ajunsese la Eboli şi că intrase imediat în operaţii. Aşa că, după primele informaţii, nu-i rămase decât să ghicească care era situaţia reală. Renunţase să mai găsească pe cineva care să o poată duce la Eboli. îşi dăduse seama de zădărnicia eforturilor pe care le făcuse. Se hotărâse să găsească cu calm un mijloc de a se apropia de Erich. Şi nu prin forţă, ci mai subtil, folosindu-se de toată şiretenia unui creier de femeie, capabil să conceapă planuri şi să imagineze posibilităţi mai variate decât putea gândirea abstractă a unui bărbat. în
63

cepu să-şi sondeze anturajul, analizând toate căile, oricât de ocolitoare ar fi fost ele, întrucât calea directă pe care o încercase nu condusese la nici un rezultat. In tentativele ei de a trece de zidul regulamentelor militare, dădu peste un paraşutist rănit, un tânăr locotenent, Horst Braun.
Acesta fusese adus la spital cu o fractură a osului pulpei, provocată de schija unui obuz. La Salerno i se pusese -o atelă, după care fusese trimis la Roma. în momentul spitalizării, rana i se cangrenase şi se umpluse cu puroi. Exista o singură soluţie pentru oprirea infecţiei şi salvarea vieţii — amputarea imediată a piciorului. Renate Wagner, aşezată alături de el pe pat, îi ţinea mâna ce dogorea de febră. Piciorul umflat, enorm şi roşu, emana mirosul cumplit, dulceag al puroiului.
— Locotenente, pentru tine războiul s-a sfârşit, îi spuse Renate cu blândeţe. Şi, zâmbindu-i, îi puse o compresă umedă pe fruntea, fierbinte.
Horst Braun o privi cu ochii, mari şi strălucitori, bâiguind :
— Nu-i aşa că n-o' să mor, spune-mi, domnişoară ? îi strânse mâna Renatei şi i-o trase spre el. Spune-mi că n-o să mor ! Mi-e frică, domnişoară... mi-e frig... frigul urcă dinspre picior... spre inimă... inima mi-e îngheţată... îngheţată. ^Dinţii îl clănţăneau. De ce nu vine medicul... de ce nu mă operează o dată ? Domnişoară, o să mor... O să mor, o simt... o văd în ochii tăi... Şi brusc,- începu să dea din cap şi să plângă în hohote, îşi îngropa capul în pernă şi începu să-şi strige mama. Peste două ore, i se amputa picioruţ chiar de la şold. Chirurgul se văzu obligat să taie articulaţia.
— Săracul de el, spuse, în timp ce se aducea targa. Niciodată nu va putea folosi un picior artificial. Cu câteva ore maf devreme, l-aş fi putut opera deasupra genunchiului.
Când îşi căpătă cunoştinţa, privirea lui Horst Braun căzu asupra uniformei sale'agăţate de un portmantou, lângă pat. Pe mânecă, cuvintele „Regiment de paraşutişti" brodat cu argint, străluceau în razele soarelui de toamnă. Deasupra'uniformei, se afla casca sa, iar dedesubt, cizmele de salt. Curăţate şi date cu cremă. Două cizme... două... două...

— Domnişoară, ia de-aici uniforma, asta ! strigă Horst Braun. îşi

întoarse capul şi-şi privi piciorul', în locul în care trebuia să se găsească piciorul său stâng, cearceaful era lăsat.
— Ia-o de-aici ! urlă el. Şi cizmele astea, blestematele astea de cizme, două cizme...
îşi îngropa faţa în mâini şi începu să plângă.
Renate luă uniforma de pe portmantou, agăţă de braţ bareta căştii, se aplecă, luă cizmele şi" ieşi rapid din încăpere. Pe culoar, avu o clipă de ezitare. Se uita la uniforma încă nouă, la broderia cu fir de argint şi la casca fără margini, în minte o năpădiră un şuvoi de gânduri, ca şi cum un dig ar fi cedat sub avalanşa ideilor. Strânse uniforma la piept, străbătu culoarul cu un pas hotărât, urcă scara din clădirea învecinată, sărind treptele câte două, o luă la goană pe culoare, scoţându-şi de pe cap boneta de infirmieră, şi nu se opri decât atunci când ajunse în camera ei. Cu mâinile tremurânde deschise uşa şifonierului, aruncă înăuntru uniforma şi îngrămădi deasupra ei un maldăr de cearceafuri, după care închise .uşa. Sprijinită cu spatele de şifonier^ ca şi cum o forţă nevăzută l-ar fi putut deschide dinăuntru, îşi duse pumnii la tâmple, încercând să-şi recapete suflul.
Seara, se închise în camera ei, şi îmbrăcă uniforma, în locul" în care schija obuzului pătrunsese în picior, stofa era ruptă, îmbibată de sânge şi de ser uscat. Nu simţi nici urmă de dezgust atunci când sirfiţi că sângele închegat de pe stofă îi atinse' pulpa. încheie combinezonul, încălţă cizmele şi le legă şireturile. Punându-şi calsca, reuşi cu greu să-şi ascundă sub ea părul bogat. îşi aminti de cuvintele lui Erich, cum îi alinta el pârul,* „cască de aur", şi zâmbi melancolic. Cu amândouă mâinile, îşi îndesă părul rebel sub dublura de cauciuc a căştii şi strânse bareta sub bărr bie.
Privindu-se în oglindă, abia dacă se recunoscu. Casca îi dădea un, aer aspru, din moment ce. nu mai exista părul care să-i îndulcească trăsăturile. Avea un aer sever, aproape ascetic. Umerii uniformei îi ..cam cădeau, sublocotenentul fiind mai lat în spate decât ea. Şi-o mai ajusta, aranjâridu-şi cutele sub centură.

— Sublocotenent Wagner, spuse ea, cu vocea pe jumătate. Cuvintele îi ieşiră din gură răguşite de emoţie. Sublocotenent Reinhold Wagner... Apoi, brusc, îşi smulse casca din cap şi o

aruncă la pământ. Doamne sfinte, sunt nebună ! Complet nebună ! murmură ea.
După care se trânti pe pat şi cu capul ascuns în pernă, începu să plângă.
♦
Căpitanul medic Pahlberg se deplasase spre Nord cu spitalul său de campanie. De când escadrilele de bombardament ale generalului Tedder tocau metodic fiecare fâşie de teren, nu se mai putea vorbi despre securitatea spitalului. Doctorul Heitmann primişi ordinul de a se muta la la Benevento, un mic orăşel din Colore. El se ocupa cu instalarea spitalului în localul unei şcoli, în timp ce Pahlberg supraveghea transportul răniţilor grav. »
In aceiaşi zi, Mărio Dragomare, se afla în munţii Pi-* centini, lângă Gina, soţia sa, aşteptând'naşterea primului său copil. Nişte femei o aşezaseră pe Gina pe câteva saltele, altele se duseseră la izvor după apă, iar moaşa satului, care se alăturase şi ea grupului de partizani, stătea ghemuită la picioarele Ginei, aşteptând, printre vase cu apă caldă şi cârpe curate, miracolul unei noi apariţii umane.
Mărio o ţinea pe Gina de mână. Mângâia figura palidă şi transpirată a soţiei sale şi o încuraja, spunându-i că totul o să fie bine. Ii vorbea cu multă blândeţe.
— Gina, roagă-te, Madonnei, ea o să ne ajute !
Ii puse pe piept un crucifix mic din os, iar pe pântecul umflat, care palpita, un medalion din email reprezentând-o pe Madonna. Gina sărută crucifixul şi închise ochii. Dintre buzele sale văduvite de sânge, ieşi un geamăt... se ridică brusc şi înfăşcă brutal o cârpă, cu amândouă mâinile. Moaşa îi mai strecură încă una printre degete.
— Rupe-le, Gina... rupe-le fâşii ! îi spuse moaşa cu vocea ei hodorogită. Trebuie să împingi, să mai împingi, ca să iasă bambino...
Emilio Bernatti dădu la o parte pânza de cort de la intrare şi aruncă o privire înăntru.

— Cum e ? întrebă el.
— Tot nimic. Mărio Dragomare îşi trecu mâna peste ochi şi şi-p retrase, udă de transpiraţie. Şapte ore, Envlio... şapte ore. E groaznic !

Emilio" se retrase bombănind. în faţa cortului, îşi aprinse o ţigară. îşi luă apoi puşca şi se'* îndreptă spre vârful muntelui, pentru a-şi relua postul de observaţie.
Pier Larmenato, singurul din sat care avea ceva habar de medicină, fiind ajutor la un farmacist din Eboli. i se adresă lui Mărio cu voce foarte calmă :
— Trebuie să i se maseze corpul. Doi oameni puternici. Moaşa e prea bătrână.
Mărio tresări îngrozit. Gem^ele Ginei făceau cortul să se cutremure.
— Nurnai încearcă s-o atingi ! şuieră el, şi-o să vezi cum o să-ţi pocnesc mutra !
Jignit, Larmenato se întoarse şi ieşi,
Moaşa apucase picioarele Ginei şi i le mişca de sus în jos. Apăsa cu genunchii pântecele umflat, după care le întindea din nou. Corpul Ginei se răsucea, din gât îi ieşeau horcăituri, femeia bătea aerul cu braţele şi-şi înfunda gura cu cârpa pe care i-o dăduse moaşa.
— Mărio ! strigă ea. Mărio, oh, Mărio !
—=■ Copilul nu iese, spuse moaşa. Aplecată peste pântecele Ginei, dădea din cap. Apoi îşi spălă mâinile într-un vas cu apă. Mărio, copilul are capul prea mare şi n-o să treacă. S-a blocat. Să ne rugăm cu toţii la Madonna, să ne ajute.
Căzură cu toţii în genunchi şi începură să se roage, cu corpul aplecat înainte, până când Emilio Bernatti reintră în cort.
— Tot nimic ? întrebă el cu voce răguşită.
Mărio dădu din cap, în timp ce lacrimile îi curgeau pe mâinile împreunate.
— Opt ore ! spuse Emilio. Doamne,- ce chinuri. înghiţi în sec şi-şi frecă palmele .de pantaloni. Un tremur nervos îi străbătu chipul. l\flario, la Eboli există un spital german, spuse el cu un ton sacadat... Acum, tocmai îl mută... dar mai există un medic, Sinimbaldi a văzut. L-am fi atacat, cum s-ar fi pus în mişcare. Auzi ! L-am fi atacat ! Asta a făcut războiul din noi ! îşi desfăcu gulerul cămăşii

şi-şi trecu mâna prin păr. Măria, du-te în vale, strigă el ! Caută-1 pe medicul neamţ. Hai ! Aleargă ! Dragomare se ridică, elătinându-se.

— Emilio, o sa ne denunţe. O să spună de ascunzătoarea noastră. O şă fim împuşcaţi cu toţii. Pe capul tău s-a pus un premiu" de o sută de mii de lire.
Bernatti îl luă pe Dragomare de guler şi-1 ridică în picioare. Figura îi era atât de congestionată, încât.s-ar fi zis că este gata să explodeze.
— Hai, aleargă o dată, nu mai sta ! spuse el cu vocea sugrumată de furie. Aleargă, nenorocitule, ce mai aştepţi !
Cu capul plecat, Mărio ieşi din cort.
Comandantul von der Breyle toţ nu-şi găsise forţa necesară pentru a putea scrie soţiei sale despre soarta lui Jurgen. Era aproape sigur că acesta murise, făcut bucăţi de o bombă sau de un obuz, şi că, deci nu mai putuse fi identificat. Pană în momentul respectiv soarta dispăruţilor fusese clarificată : ei ori apăruseră prin alte unităţi, peste care dăduseră din întâmplare, ori li se găsiseră cadavrele. Fuseseră identificaţi cu ajutorul livretelor militare şi al plăcilor de identitate. Doar sublocotenentul von der Breyle şi încă un soldat erau de negăsit... Când peste două zile, fu găsit, în fine corpul soldatului, într-o pădure de pini, măcelărit de schije şi ascuns privirii de trunchiuri de copaci, comandantului von der Breyle nu-i mai rămase decât o palidă consolare — aceea de a ştî că fiul său nu suferise, că pierise şi el probabil în aceeaşi expJozie, fără ca măcar să aibă timpul să o audă.
Colonelul Stucken respectă durerea lui Breyle şi-1 scuti la început de treabă. Imaginea lui Breyle, ieşind în goană din casa cuprinsă de flăcări, cu telefonul în mână şi arun-cându-se la pământ lângă el, într-o ploaie de schije, se păstra vie în memoria lui Stucken, de parcă abia se întâmplase. Abia peste trei zile vorbi cu Breyle. Nu pentru a-1 compătimi, ceea ce ar fi fost o greşeală,.cijpentru a-i aminti, cu fermitate bărbătească :
— 'Breyle, ai scris ? Comandantul tresări.

-r- Nu, domnule colonel. Am Tgrut s-o fac, m-am forţat, dar până la urmă am rupt scrisoarea. Era seacă, inutilă, chiar deprimantă. Ridică mâinile cu un gest de neputirtţă. Nu reuşesc...
Hans Stucken privi tavanul construit din grinzi şi văruit. Pe alocuri, tencuiala era căzută.
— Vrei să scriu eu în locul tău ?

Von der Breyle dădu încet din cap, în semn de refuz.
— Dacă aş fi vrut, v-aş fi cerut-o mai demult, domnule colonel. Vă mulţumesc sincer. O ştiu pe nevastă-mea, continuă el cu o voce care abia se auzea. Ştiu cât de mult este ataşată de Jurgen, singurul' nostru copil. Singurul nostru copil, domnule colonel. L-am crescut ca pe un prinţ. Se prea poate ca aici să fi greşit. Dar nu vă puteţi închipui fericirea noastră, când, după zece ani de căsătorie, am avut un copil. Şi încă un băiat! Obişnuiam să spun mereu că el este prinţul moştenitor, atunci când venea la popotă şi-1 prezentam colegilor. Eram atât de mândru de el! Şi-a făcut studiile cu o uşurinţă extraordinară. La bacalaureat a luat „foarte bine". Şeful clasei lui, în liceu, îmi spunea că are un spirit critic dezvoltat din cale-af ară, şi că a fost cel mai bun elev pe care 1-a avut şcoala în ultimii zece ani. După asta, a urmat şcoala militară, războiul... Toate examenele le-a luat cu menţiune. V-am mai spus, domnule colonel, aveam mari planuri cu el. Poate Statul Major, poate o carieră diplomatică... Şi acum, iată...
Hans Stucken îl luă cu familiaritate pe după umeri pe comandant.
— Breyle, gândeşte-te că durerea ta o simt şi alţi părinţi. Mii de părinţi. Fiecare oră care trece, fiecare minut aduce moartea atâtor copii... chiar in clipă aceasta, când noi vorbim. Nu putem face nimic Trebuie doar să rezistăm.
— Ştiu, domnule colonel. Pentru mine, acest lucru s-ar putea să fie o consolare... dar pentru nevastă-mea. Să-i spun că încearcă acelaşi suferinţe, ca atâtea şi atâtea mii de alte mame ? Că lângă mine, într-o casă vecină, există o altă mamă, care plânge şi ea ? Nii m-ar înţelege, domnule colonel. Dar care mamă ar înţelege ? Pentru oricare dintre ele, copilul lor este lumea întreagă, şi acest

lucru le este luat. Nu exjşiă nimic mai de neconsolat, decât durerea unei mame.
Colonelul Stucken se întoarse. Nu-1 mai putea privi pe Breyle în ochi, fără să-şi piardă stăpânirea de sine, pe care abia şi-o mai putea controla.
— Oricărei fiinţe- umane i se poate întâmpla să se găsească într-o zi ia capătul suferinţelor, gândindu-se că totul se va opri în

acel punct. După care, urmează o nouă. zi, soarele răsare din nou, plouă, bate vântul... viaţa continuă. Da, continuă, şi trebuie fcă continue... Stucken îşi băgă mâinile în buzunar. Simţi că-1 incomodau, li tremurau, şi Breyle nu trebuia să observe acest lucru. Breyle, cunoşti regulamentul, continuă el cu voce răguşită. Familia trebuie înştiinţată în...
Comandantul von der Breyle ridică mâinile, iar Stucken se întrerupse din vorbit.
— Ştiu, domnule colonel, ştiu foarte bine. Se scotoci prin buzunare şi scoase la iveală o scrisoare mototolită. Am scrisoarea colonelului lui Jurgen, superiorul său. Mi-a fost trimisă, pentru a o putea alătura şi pe a mea. Nici măcar n-am citit-o... mi-e frică să citesc ce scrie acolo despre fiul meu... Pentru patrie, pentru Germania Mare, pentru onoarea ţării, pentru viitorul poporului german, pentru Fuhrer...
Breyle îşi înghiţi saliva şi-şi duse mâna la gât, ca şi cum s-ar fi sufocat. Totul se află aici, domnule colonel. Cu cuvinte magnifice, eroice, demne de Schiller... Toate minciunile astea şi vorbele astea pompoase menite să amuţească conştiinţa.
Colonelul Stucken privea ţintă peretele din faţa sa. Peretele se afla foarte aproape, atât de aproape, încât se simţea un condamnat la moarte, aşteptând un glonţ în cap. Iar cuvintele lu Breyle îl biciuiau ca salva unui pluton de execuţie. Tremurând, ridică uşor umerii. I se făcuse frig.
— Breyle, putem? oare să facem altceva ? Pot eu ? Poţi tu ? Ne învârtim în cerc, cu mâinile ridicate spre cer. Strigăm în. deşert, într-un deşert care ne înghite vorbele, de parcă am fi muţi. Insa, asta este, trebuie să ne supunem ! — Se întoarse şi-1 văzu pe Breyle sprijinit de un colţ al mesei, cu bărbia 'aplecată în piept. E bătrân.., se gândi Stucken într-o fracţiune de secundă. A îmbă-

trânit într-o noapte Scrie-i soţiei tale că Jurgen este dat dispărut, spune-i tot adevărul. Şi dă-i speranţă, spunân-du-i că nu este exclus ca într-o zi să aflăm că a fost făcut prizonier.
Breyle dădu încet din cap de mai multe ori.
— Da, domnule colonel. Aşa am să-i scriu. Chiar dacă eu nu cred aşa ceva.
— N-are nici o importanţă lucrul acesta, Breyle. spuse Stucken, încrucişându-şi mâinile la spate şi privind pe fereastră la câmpurile pline de gropi făcute de bombe şi la rămjăşiţele

fumegânde ale satului.
*
Intorcându-se de la Contursi, Felix Strathmann îşi opri motocicleta în dreptul locului unde izvorul ieşea dintre stânci. Claxona şi aşteptă. Dar Măria nu se arătă. Ascuns în spatele unui 'pietroi cât toate zilele, Francesco Sinimbaldi se întreba dacă să-1 împuşte pe paraşutistul neamţ sau să-1 lase să-şi vadă de drum. Dar se gândi că Gina Dragomare avea nevoie, la Eboli, de asistenţa unui medic neamţ, pentru a naşte, iar acest gând îi salvă viaţa lui Felix Strathmann.
Felix rămase mai mult de o oră pe drumul stâncos, claxonând, din când în când, răbdător. La postul de comandă al regimentului, la Contursi, primise toate asigurările >din lume. Cei de acolo aşteptau întăriri care nu mai soseau, ba din cauza lipsei de benzină, ba din cauza atacurilor aeriene, aviaţia lui Tedder controlând întreaga regiune Avellino. Lui Felix i se dăduse chiar şi vin. Cele două canistre de benzină erau pline şi clipoceau pe portbagajul motocicletei. Strathmann se gândi la încântarea ce avea să-1 cuprindă pe Theo Klein când va vedea vinul, căruia atunci, doar câteva fete i-ar mai fi putut lipsi. Hotărât lucru, Theo Klein era un porc şi jumătate.
în buzunar, Strathmann avea ascunsă, o adevărată comoară. Ciocolată din aceeea pentru^aviaţia germană, marca Schokacola, care sosea în cutii;^metalice rotunde şi plate. Acţiona benefic asupra sistemului nervos, te împiedica să adormi şi energiza organismul.^Ca şi pervitina, pastilele mici şi albe ce se dădeau piloţilor de vânătoare

în timpul misiunilor de noapte. Voia să-i dăruiască ciocolata Măriei. O obţinuse de la furierul din Contursi, după o lungă discuţie, şi asta pentru singurul motiv că amândoi fuseseră în Creta, iar obiceiul celor ce luptaseră acolo era să împartă totul între ei.
în acest timp, Mărio Dragomare cobora în vale, pe celălalt versant alfnuntelui.
Nu era singur. Pe o targa improvizată, pe care fusese pusă o saltea, se afla Gina care gemea la fiecare durere resimţită. Pântecul ei ţuguiâ pătura murdară ce-o acoperea. Femeia simţea fiecare zdruncinătură a tărgii, şi numai curelele cu care

fusese imobilizată zdravăn de ea o împiedicau să cadă pe solul pietros.
Mărio Dragomare mergea în faţă, ţinând cu putere de mânerele tărgii. La celălalt capăt se găsea Emilio Bqr-natti. Piero Larmenato încercase să-1 oprească. îl împin*-sese deoparte şi-1 apucase de mâini.
— S-a pus pe capul tău un premiu de o sută de mii de lire ! îi spusese el. Emilio, eşti .nebun. O s-o duc eu pe Gina...
— Habar n-ai să vorbeşti nemţeşte, răspunse Emilio şi, dându-1 în lături, ridică targa. Ia spune, cine o să vorbească cu medicul ?
— Emilio, o să te spânzure !
în acel moment, sosi Francesco Sinimbaldi de la postul său de observaţie, agitându-şi puşca.x
— Paraşutistul este jos, în vale ! strigă el. Prietenul Măriei...
Dar nimeni nu râse. Emilio scoase un mormăit şi privi spre Măria Armenata. Apoi o întrebă :
— Vrei să mergi să-1 vezi ? Aceasta dădu din cap, în semn că nu. Emilio oftă. Dacă medicul ăla neamţ o face pe Gina să nască, îl cruţăm pe soldat şi o să-i poţi vorbi. Acum, hai, să-i dăm druţnul!
Apucă din nou mânerele tărgii şi-i făcu semn lui Mărio să pornească. Corpul Ginei începu să se legene între cer şi pământ. Cei din jur făcură semnul crucii şi-şi împreunară mâinile. Aşa o transportară pe Gina din tabăra lor din vârful munţilor până în vale.
INFERN LA MONTE CASSINO
72
Peste două ore se aflau în faţa casei în care Pahlberg opera continuu. Spitalul de campanie se muta în camioane cu semnul crucii roşii pe ele, în timp ce în împrejurimile lui Eboli, obuzele nu încetau să muşte pământul. Artileria armatei a 5-a continua să toace poziţiile germane.
Cei care cărau targa se schimbaseră între ei. Acum în faţă se afla Bernatti. înainta printre soldaţii germani către uşa casei deasupra căreia flutura steagul Crucii Roşii. La vederea femeii aflate în chinurile facerii, soldaţii se dădeau la o parte şi Bernatti trecea prin*acest culoar cu capul plecat. Se gândea că daca va fi recunoscut, va fi împuşcat. Strânse din dinţi, dar continuă să avanseze ca un automat. între mâinile sale, simţea balansându-se targa pe care se afla Gina.

Krankowski ieşi din casă alergând. îi văzuse pe italieni şi alergă în întâmpinarea lor.
— Ce-i cu voi ? strigă el. Un rănit ?
Apoi văzu femeia, cu pântecul enorm acoperit de pătura subţire, cu faţa ca de ceară şi leoarcă de transpiraţie, îşi trecu dosul palmei peste ochi şi exclamă cu jumătate de glas : ^ s
— Fi-r-ar a naibii de treabă ! Asta mai lipsea ! Intră ca o vijelie în casă, auzind cum italienii îl urmau în hol, târşâindu-şi ghetele, lor grele de ţărani.
Căpitanul medic Pahlberg tocmai îşi scosese şorţul de cauciuc şi se spăla pe mâini. Terminase de îngrijit ultimul rănit, noii sosiţi fiind dirijaţi spre alte centre medicale, în sala de operaţie, cei doi infirmieri, Gustav Drage şi August Humpmeier, adunau instrumentele în cutii şi strângeau mesele demontabile de operaţii. Mutarea trebuia să se facă foarte repede.
Sergentul Krankowski deschise brusc /uşa şi trase un şut în fundul lui Gustav Drage care tocmai se pregătea să strângă ultima masă.
— Opreşte-te ! îi striga'el. Pahlberg se întoarse :
— Ce mai este, Krankowski ? încă un rănit ? încetă să-şi mai frece mâinile şi s? apropie "de acesta, apa din vârful degetelor scurgându-i-^e în picături.
Krankowski, cu un aer ciudat, îi răspunse «— O naştere, domnule căpitan...

— Ce ?
în aceeaşi clipă, Bernatti,şi Dragomare intrară în cameră. Targa pe care o purtau se balansa. întrucât Gina dădea din mâini. Ţipetele pe care le scotea îl făcură pe Mărio să tresară. îl podidiră lacrimile. în sinea sa se simţea teribil de ruşinat că nemţii, îl vedeau în asemenea stare.
Lângă uşă, Krankowski îşi drese glasul.
— E primul ei copil, signor dottore, făcu Bernatti cu o voce înăbuşită. La vederea petelor de sânge de pe bluza lui Pahlberg, îşi întoarse priyirea. Simţi cum i se face rău. Nu iese, bâigui el. De nouă ore, signor dottore...
August Humpmeier instalase deja masa de operaţie. Gustav Drage o acoperise cu un cearceaf curat. Figura lui Krankowski eră ca de ceară... o privea pe Gina cum gemea şi simţi cum

palmele i se umeziră.
Pahlberg se ghemui lângă targa şi dădu în lături pătura. Pântecele ţuguiat al Ginei'apăru enorm, cu vinişoare albăstrii proeminente pe el. Pielea era umedă de transpiraţie şi întinsă ca suprafaţă unei tobe. Un fior parcurse corpul femeii, anunţând o nouă durere. Gina re^ începu să ţipe, izbind cu picioarele în targa şi rupând pătura. Pahlberg nu era ginecolog. înainte de a se specializa în ^chirurgie, nu făcuse decât o scurtă practică într-o maternitate, ca asistent. Gustav Drage îi. întinse o pereche de mănuşi. Pahlberg îşi puse una în mâna dreaptă şi începu examinarea pacientei, în timp ce aceasta gemea şi se încleşta cu mâinile de targa. Degetele medicului explorau prudent... ,1'a un moment dat, simţi capul fătului blocat în spatele colului uterin, mare cât o monedă de o marcă.
— Bazinul este prea îngust, spuse el. Se uită la chipul palid al Ginei şi apoi îşi privi mâinile. Nu avea de ales. şi o ştia prea bine. Nu mai putea nici aştepta, nici spera. Cezariană ! spuse el cu voce tare.
— Aici ? întrebă Krankowski, tremurând din tot corpul. Fără nici o...
Dar îşi înghiţi vorbele, înspăimântat. Pahlberg se ridică în picioare şi spuse cu blândeţe :
— Am mâinile mele. Nu sunt de ajuns ?
— Ba da, domnule căpitan. Sigur că da...

Krankowski privi la cei doi infirmieri care stăteau pregătiţi lângă masa de operaţie. Pahlberg se duse iute să se spele pe mâini, spunând peste umăr :
— O vom adormi cu eter, fiindcă nu avem altceva, Krankowski, nu-i vreme de pierdut.
— Da... Vocea subofiţerului se stinse. Pahlberg se întoarse, în spatele său, infirmierul era palid ca un mort, şi transpiraţia îi curgea pe faţă.
— Krankowski, ce ai ? întrebă medicul, privind uimit la figura răvăşită a acestuia.
— Domnule căpitan, soţia mea a murit la naştere.,, la a treia... ruptura' aortei... când mi s-a permis s-o văd nu mai avea o picătură de sânge...
Pahlberg îşi puse mănuşile pe care i le întinse Gustav Drage.

Humpmeier îi legă la spate şorţul, de cauciuc.
— Du-te şi ia aer, Krankowski, făcu Pahlberg, cu blândeţe. Mă voi descurca singur.
— Nu, domnule căpitan, o să rămân.
— Ai să leşini.
— Nu ! Subofiţerul îşi trecu amândouă mâinile peste figura inundată de transpiraţie. Nu, totul o să fie în regulă, domnule căpitan... Deja mă simt mai bine. Ştiţi, este amintirea... aceeaşi situaţie... gemetele astea... Se uita la Pahlberg, ca un animal rănit. O iubeam mult, domnule căpitan.
Gina fusese aşezată pe masa de operaţie de Bernatti şi Dragomare. După ce terminară, Gustav Drage îi invită să iasă afară din cameră. Mărio se opri în pragul uşii doar pentru o clipă şi aruncă o ultimă privire soţiei sale. Gina stătea goală, întinsă pe cearceaful alb, iar Humpmeier tocmai se pregătea să o lege cu curelele de masă. Pântecele ei umflat era diform în raport cu pieptul delicat şi cu chipul ca de copil.
Pahlberg se îndreptă spre masă. Krankowski îi dădu eterul, şi câteva picături fură suficiente pentru a o scăpa pe Gina de chinuri, acum epuizată de o luptă prea îndelungată, în acest timp, Humpmeier Ji badijonase pântecele cu tinctură de iod.
•— E gata totul ? întrebă Pahlberg, întorcându-şi o :hii spre Krankowski care se aşezase pe un taburet lângă ca

pul Ginei şi-i scosese acesteia limba din gură, pentru a înlătura riscul de sufocare.
— Da, domnule căpitan, totul este gata.
Pahlberg apucă bisturiul. Atinse pielea de un galben închis fără să ezite, cu aceeaşi siguranţă de parcă ar fi lucrat în condiţii normale. Apoi bisturiul alunecă de la buric în jos, despicând pielea. Apărură câteva picături de sânge şi uh strat subţire de-grăsime alb-gălbuie se ivi la marginile inciziei. Bisturiul îşi continuă mişcarea de secţionare în profunzime, lăsând imediat să se vadă peretele rozaliu al aponevrozei, care, la rândul său, fu despicat dintr-o mişcare de lama de oţel.
Pahlberg lărgi mai mult incizia. Prin membrana care acoperea aponevroza, grămada de intestine îmbârligate arunca sclipiri sumbre. Deasupra ei, enorm -şi întins ca un balon prea umflat, ieşea proeminent uterul.

Uterul, se gândi Pahlberg, uterul şi copiul. îmbrăţişa cu o privire tot ceea ce i se oferea, ochilor... pensetele şi pensele strălucitoare, compresele pătate de sânge... privirea îi alunecă spre Gina, care respira liniştită cu pă-ru-i lung împrăştiat pe genunchii lui Krankowski.
— Totul e în regulă ! spuse acesta, schiţând un zâmbet la adresa doctorului.
Cu un gest rapid, Pahlberg deschise uterul şi placenta. Un lichid tulbure ţâşni peste pântecele Ginei, curgând pe masă şi pe şorţul lui Pahlberg, împroşcân-du-i mâinile şi braţele. Acesta îşi băgă amândouă mâinile în deschizătură şi apucă de capul copilului. începu să tragă, dar contracţiile uterine îl împinseseră departe şi îl blocaseră în oasele bazinului. Pahlberg începu să respire zgomotos... Se dădu un pas înapoi, continuând să tragă. Transpiraţia îi curgea peste ochi, iar mirosul de eter, sânge, iod şi lichid placentar aproape că-i tăia respiraţia... Dintr-o dată, copilul mişcă şi, eliberat din strân-soare, se ivi în palmele lui Pahlberg. Un corp mic rozaliu şi umed, cu cap mare şi rotund, acoperit cu firişoare de păr negru. Din uter, sângele începu să iasă. în cameră plutea un miros neobişnuit, dulceag şi greţos. Pahlberg spuse cu voce tare :
— Penseta !
INFERN LA MONTE CASSINO
76
Gustav Drage îi puse penseta în palmă. Pahherg prinse cu ea cordonul ombilical şi îl tăie. Lângă el se întinseră două mâini. Humpmeier luă copilul şi începu să-i lovească cu palma funduleţul roz şi umed, zâmbindu-i lui Gustav Drage. Acesta îi dădu doctorului comprese şi pense. Palma lui Humpmeier bătea întruna... Infirmierul avea o figură surâzătoare, dând impresia că se află acasă la el. în sinea sa se gândea că asistase la naşterea fiecăruia dintre cei patru copii ai săi, aşa că ştia cum să procedeze să-i facă să ţipe, pentru ca plămânii lor să înceapă să funcţioneze. »
Copilul inspiră adânc Mânuţele i se repeziră în faţă, şi un ţipăt ascuţit străpunse brusc liniştea încăperii.
Humpmeier strânse copilul la piept.
— Domnule căpitan, e fată ! spuse el fericit.
în spatele uşii, Dragomare, care murmura o rugăciune, şi Bernatti, din ce în ce mai convins că Gina avea să moară, că nici

măcar doctorul neamţ nu mai putea l-p salveze," fură surprinşi de ţipătul nou-născutului.
Scâncetele ascuţite şi prelungi care răzbăteau din camera vecină îi făcură să tresară. Bernatti îl luă pe Dragomare de umeri şi bâigui :,
— Copilul ! Mărio, copilul!
Ţipetele treceau prin uşă, prima manifestare a unei noi vieţi. Dragomare căzu în genunchi. Pe faţă, lacrimile îi curgeau şiroaie. îşi ridică mâinile împreunate spre cer şi, agitându-le, strigă :
— Măria ! Madonna mia ! O, Madonna..: Humpmeier apăru radios în pragul uşiii :
— Una bambina ! strigă el vesel. Iar mama se simte bine !
Şi închise uşa fără să mai aibă timp să vadă cum şi Bernatti se întorsese cu faţa la perete, plângând în hohote.
în timpul acela, colonelul Stucken îi spunea comandantului von der Breyle :
— Pe zi ce trece partizanii sunt tot mai îndrăzneţi şi mai periculoşi. Trebuie neapărat să acţionăm. Voi forma o trupă specială de comando pentru a-i lichida. Şi arătă cu mâna spre harta regiunii. Breyle, aceasta este o sarcină pe care aş vrea să ţi-o încredinţez ţie...

In noaptea aceea Emlio Be-nalţi fu omcrât de un glonţ de armă automată. în timp ce se întorcea de unul singur prin munţii Picentini.
*
Promisiunea lui Bernatti, ca Măria Armenata să se poată vedea cu Felix Strathmann, dacă doctorul neamţ avea s-o salveze pe Gina, nu se mai putu îndeplini. Moartea lui Bernatti nu fusese însă singura cauză. Americanii şi englezii avansau constant, în timp ce trupele germane se repliau pe o nouă linie tactică, constând dintr-un sistem de tranşee şi cazemate ce se întindea de la nord de Neapole, de la Minturn6, din Marea Tireniană, până în Adriatica, în împrejurimile Ortonei. Era aşa numita „Linie Reinhard" şi „Poziţia Gustkv". Via Casilina, cea maz importantă cale de acces spre Roma, trecea prin satul Cassino care o putea bloca asemenea unui zăvor. în spatele acestui, sat se întindea valea râului Liri, un teren ideal pentru tancurile generalului

Clark, în vederea "^asaltului final asupra capitalei.
Cine ar fi stăpânit strâmta trecătoare dintre muntele Camino şi muntele Sammucro ar mai fi avut de mers vreo douăzeci de kilometri prin nişte înălţimi accidentale şi deşertice' pentru a ajunge în valea râului Liri, de unde drumul către Roma era liber. Dar Via Casilina, în porţiunea sa de drum cea mai îngustă, şerpuia vreo trei kilometri la poalele Muntelui Cassino, care, deşi nu era cel mai înalt din tot lanţul muntos, era totuşi principalul obstacol înainte de a intra în valea râului Liri. Dinspre vârful său, se putea controla Via Casilina spre sud. Iar către Nord, se întindea câmpia netedă unde nimic nu se putea mişca fără să fie observat. Chiar în vârful muntelui, înconjurată de măslini, se ridica Mănăstirea benedictinilor care domina peisajul cu cele o sută de ferestre strălucitoare ale sale, înălţate către cer ca o sută de mâini implorând îndurare mult mai aproape de Dumnezeu şi de soare ca nimeni altul în toată depresiunea Rapido-Garigliano, înălţând un imn credinţei, un imn din piatra pentru slava Celui de Sus.
INFW-N T.A MONTE CASSINO
95
Ca un colier în Jurul muntelui, la jumătate din înălţimea sa, se întindea „Poziţia Gustav", construită de trupele germane. Era zidul care trebuia să împiedice trecerea armatei a 5-a americane.
Felix Strathmann nu suflase o vorbă despre întâlnirea sa cu Măria Armaneta, temându-se ca nu cumva Theo Klein să-i facă vreo figură prin munţii Picentini. Până la urmă, după ce aşteptase în patru rânduri la izvor, fără să o poată vedea pe Măria, mâncase singur ciocolata. Şi, ca nimeni să nu-l surprindă, o mâncase la latrină... cu melancolie şi blestemând războiul. Cuvintele simple ale Măriei făcuseră să vibreze în el o coardă, a cărei prezenţă în adâncul sufletului său o,ignorase până atunci. Era ca şi cum ceva din el se deschisese pentru a face loc unui ceva ce timp de ani lungi şi grei fusese neştiut. Indiferent că se datora unui sentimentalism ori unei viziuni clare asupra .evenimentelor, tânărul era acum în stare să vadă umbrele pe care până atunci nu le observase. Se înspăimântă constatând că un vid spiritual îi caracteriza camarazii, că o mentalitate primitivă îi îndemna să-şi bată joc de viaţa lor şi de a altora. Uşurinţa de neexplicat a actelor lor îl revolta, iar când Theo

Klein, <?u burta-n sus, râgâia după o masă, vorbind despre oportunitatea unui desert, compus din doi sâni frumoşi, de câte un kilogram fiecare, îl făcea să vomite şi-şi întorcea capul în altă parte, motiv pentru care Heinrich Kuppers comenta că lui Felix i se făcuse de Saint-Pauli.
Gina Dragomare rămăsese la Eboli. Pahlberg părăsise ultimul casa care servise drept spital. O mai examinase pe Gina pentru ultima oară, găsind-o epuizată, dar fericită. Dragomare stătea lângă ea, pe patul demonta-bil, ţinând-o de mână. Voi să se ridice în picioare şi să-i mulţumească doctorului, dar acesta îi făcu semn să nu se mişte şi începu să mângâie părul tinerei mame.
— îţi doresc noroc, spuse el. Ştia că ea nu înţelege, deşi îi zâmbea din ochii săi căprui, aproape negri. Voi lăsa patul aici şi steagul cu Crucea Roşie la uşă. Aşa, americanii o să înţelagă ce se află înăuntrul casei. Se gândi la doctorul Heitmann şi-^şi încleşta dinţii. Heitmann o să facă scandal pentru patul ăsta, dar nu vă faceţi griji... Bătu uşor peste mâna Ginei, luă o foaie de hârtie şi

scrise cu un creion roşu „Operaţie de naştere..." în engleză. Nu găsi cuvântul'corespondenfpentru „cezariană"» dar era sigur că doctorii americani aveau să înţeleagă. Puse hârtia la picioarele Ginei şi-i mai aranja pentru ultima oară pătura.
— La revedere, spuse el, hotărât să renunţe la orice sentimentalism.
— Addio, signor dottore. Dragomare li întinse mâna. iar Pahlberg i-o strânse cu putere. Addio.... bineînţeles;., addio... la revedere ar fi fost ridicol. Cum să se mai poată revedea ? Mâine urma să fie în Benevento... săptămâna viitoare poate la Cassino, pe „Linia Reinhard" şi la celebra „Poziţie Gustav". Cine ar fi putut prevedea viteza de înaintare a americanilor şi cât timp ar fi rezistat blocada germană, la care participau unităţi golite de substanţă şi epuizate ?
Ieşi din încăpere. La uşă, se mai întoarse pentru ultima oară şi o văzu pe Gina cum ii făcea un semn cu mâna vlăguită... addio... în faţa casei, urcă în maşina sa, cu însemnele Crucii Roşii pe capotă. Krankowski se afla la volan. Drage şi Humpmeier — acesta din urmă s-a despărţit cu greu de noul-născut, de parcă

ar fi fost propriul său copil — plecaseră deja cu ultima ambulanţă.
— Domnule căpitan, îmi permiteţi să fac o remarcă ? întrebă Krankowski.
— Bineînţeles."
— Totul este o porcărie !
Aşa este ! Pahlberg urcă în maşină. Dă-i drumul, Krankowski. Să nu pierdem vremea. Doar ne retragem. Aşa că, s-o facem ca lumea...
* în timp ce rulau pe drumul plin de hârtoape câteva obuze de artilerie explodară în jurul lor.
Armata a 5-a americană străpunse frontul către mijlocul lunii septembrie. în următoarele zile, trupele ger-aiane începură retragerea, continuând să lupte. în octombrie, începu să plouă.
INFEEN. LA MONTE CASSINO '
97
De fapt, nu era ploaie. Era o adevărată rupere de nori care se prăvălea din cerulpermanent cenuşiu. De ambele părţi ale drumurilor inundate câmpurile se traris-, formaseră în mlaştini uriaşe, în carev se împotmoleau tancurile şi maşinile destinate aprovizionării. Armata a 5-a, condusă de Clark, intrase în, Neapple; la 1 octombrie (Theo Klein se tânguia că nemernicii dk americani o să profite de fetele de la bordel, pecare'pi,le plătise deja) şi, din dată de 9, înainte să atace utimeiepoziţii germane din Volturno, începuse să se concentreze,' însă acum se înămolise în mlaştini.
Colonelul Stucken* împreună cu statul său major, se afla încă de la mijlocul lui octombrie pe „Poziţia Gustav", la jumătatea înălţimii;Muntelui Cassino. Acolo găsi primele întăriri, comandate^delşerg major Hugo Leh-mann. Stucken repartiza subofiţerul şi oamenii săi com-:: paniei a 3-a, care sosi pe 16 octombrie. "*
La Cassino încă era pace. .Bineînţeles că locuitorii sa-, tului îşi-împachetară deja lucrurile. Erau pregătiţi să, plece în altă parte "sau să urce muntele pentru a se adăposti în imensele pivniţe ale mănăstirii, de îndată ce primele obuze aveau să anunţe apropierea armatei a 5-a. Cu toate acestea, o anumită activitate încă se mai desfăşura în sat, unde o parte din prăvălii continuau să rămână deschise, unde războiul era simţit doar din cauza uruitului avioanelor de recunoaştere trimise de generalul

Tedder.
Compania a 3-a, intră cu calm în Cassino. Aliniaţi în rânduri de câte trei, ostaşii mergeau .cântând, fiind în plină formă, de parcă luptele grele dinHimpul retragerii nici n-ar fi existat. Infanteriştii adunaţi pe marginea dru4 mului. priveau cum treceau paraşutiştii. De această dată/ grupa lui Maassen era în frunte, iar,pe combinezoanele-de salt ale membrilor ei se vedeau Crucea de Fier clasa I. Muller avea picioarele goale în cizme, ca nu cumva câr-' pele cu care şi ie oblojea să-1 facă să şchiopăteze.
Sub cerul cenuşiu, se simţea cum frigul cobora dinspre înălţimi. Sus de tot, în vârful muntelui, mănăstirea aproape că atingea norii joşi.

Theo Klein îl, împunse cu cotulpeJMaassen, care era cel mai instruit dintre'ein* " ^
— Numărată rău, mănăstirea asta ! făcu el, cu jumătate de glas.
— Acolo a scris sfântul Benedict faimoasa sa regulă „regula sancta".
Klein îl privi pe Maassen cu ochii mari.
— Ce zici că a scris ?
— „Regula sancta"...
— Ce dracu mai e şi asta ?
— E vorba despre regula monahală a călugărilor din Occident.
— Aha ! făcu Theo Klein şi, ridicându-şi din nou capul către mănăstire, rămase tăcut.
„Poziţia Gustav", singurul obstacol In drumul către Roma, începuse să se anime încetul cu încetul. Frontul se apropia.- Generalul Clark trecuse de Volturno. Tancu-J rile sale, diviziile de infanterie şi trupele aeropurtate se revărsau spre ultimul lanţ muntos care.mai bara drumul către capitala Italiei.
Chiar în acele ziîe, începu operaţiunea de evacuare a mănăstirii. / f
înainte de război, comandantul Richard von Sporken studiase istoria artei şi predase la universitatea din Greif-swald, până în 1939, an în care îmbrăcase uniforma pentru a se consacra problemelor de tactică. Ştia ce comori se află ascunse, în mănăstirea benedictihă şi cunoştea valoarea inestimabilă a

relicvelor, picturilor, covoareîor vechi, raselor 'sacerdotale vechi, a obiectelor de cult, cât şi a numeroaselor cărţi rare constituite într-o bibliotecă unică în Europa.
Un ordin al feldmareşalului Kesselring interzicea militarilor germani accesul la mănăstire. Acesta practic trasase un cerc în jurul acesteia, pentru a-i cruţa pe călugări de ororile războiului şi pentru a păstra pentru umanitate o moştenire culturală transmisă de legea creştină. Aşa că, plini de uimire, călugării priveau în jos la trupele germane care soseau, aglomerând satul Cassino. In timpul

ultimelor zile, comandantul von Sporkeri stătea deseori în faţa casei care devenise sediul statului-major al celei de-a 34-a divizie de paraşutişti. Cu capul ridicat, privea spre uriaşul ansamblu de clădiri ce domina satul. Odată, colonelul Stucken îl bătu pe umăr, spunându-i :
— Sporken, sunt sigur că inima ta de istoric de artă palpită, nu-i aşa ? Să fii obligat să rămâi la poalele unui munte, cu atâtea comori, fără a putea să te strecori...
— Ştiu ce se află acolo, sus. Von Sporken îşi aranja cu un gest nervos ochelarii fără rame. Chiar în uniformă de paraşutist, avea. aerul unui savant. Am avut ocazia să mă uit pe lista comorilor care se afla acolo. Domnule colonel, să ştiţi că sunt inestimabile. Îşi lărgi gulerul cămăşii, ri-dicându-şi bărbia, ca şi cum l-ar fi strâns, şi adăugă ...şi toate astea se vor duce pe apa sâmbetei, cum se spune...
— Mănăstirea este protejată. Stucken îi întinse lui Sporken tabacherea sa de argint. Vrei o ţigară ?
— Nu, mulţumesc, domnule colonel. Privirea îi căzu asupra a trei călugări, care, în sutanele lor lungi şi negre, coborâră muntele şi dispărură în grădinile care dominau satul. Apoi adăugă :
— Chiar crezi că inamicul îşi închipuie că mănăstirea nu este ocupată ? Va bombarda poziţiile noastre... dar cum crezi, că artileria nu va nimeri din greşeală mănăstirea ? Şi bombele, domnule colonel ? Fiecare obuz, fiecare bombă va distruge mărturii de neînlocuit ale unei civilizaţii.
— Şi ce, se poate face ceva ? Stucken dădu din cap. Văd că statul meu major este cam romantic zilele astea. Dintr-o dată, Breyle vede lumea cu ochii unui moralist... iar tu, cu ai unui

artist !
Lăsând conversaţia neterminată, colonelul Stucken intră în casă. Avea probleme mai urgente de rezolvat,, decât comorile artistice din Cassino. Cele necesare pentru aprovizionare, rămăseseră în golf. Cu trei zile în urmă aviaţia britanică atacase satul Cassino, iar coridorul îngust constituit de Via Casilina, printre munţi, se afla sub controlul permanenf al aviaţiei inamice. Grupa specială de commando de sub ordinele comandantului von der Breyt'e descoperise şi distrusese în decursul-ultimelor două săptămâni câteva formaţiuni de partizani; dar altele se formau în permanentă.

Iar aici, era vorba despre oameni, şi nu despre tablouri, papirusuri, sau mai cine ştie ce relicve de papi şi abaţi, morţi cu sute de ani în urmă.
A doua zi, comandantul von Sporken urcă cu maşina până la mănăstire pentru a sta de vorbă cu arhiabatele Gregorio Diamare.
Episcop şi în acelaşi timp abate al mănăstirii Cassino, Diamare, un bătrân de optzeci de* ani, cu privirea luminoasă şi zâmbet binevoitor, îl primi în salon. Comandantul von Sporken simţi din plin atmosfera solemnă pe care o degajau coridoarele prin care trecu, curţile interioare cu sculpturi preţioase şi sălile bogat decorate cu fresce şi covoare inestimabile. Timp de două zile se întreţinu cu Diamare, explicându-i acestuia linia frontului, estimând posibilităţile de distrugere care puteau surveni în ziua în care războiul s-ar dezlănţui la poalele mănăstirii, zi în care bătălia, pentru. Via Casilina ar pune în pericol însăşi existenţa mănăstirii. Nu-i ascunse nimic; îi mărturisi abatelui părerea sa, care era aproape o^ confesiune, confesiunea unei neputinţe.
Episcopul Diamare îl privi pe Sporken cu ochi mari.
— Aviaţia nu va distruge niciodată muntele Cassino, spuse el cu încredere. Americanii cunosc la fel de bine ca şi voi că un sanctuar creştin este inviolabil.
In acea zi, comandantul nu mai spuse nimic.
A doua zi, arhiabatele, alarmat de argumentele lui Sporken, se declară gata să evacueze la Roma colecţiile şi relicvele cele mai preţioase, încredinţându-le papei.
Colonelul rămase mut de uimire când comandantul von Sporken

îi ceru oameni pentru a evacua mănăstirea.
— Eşti nebun ! exclamă el, fără menajamente. Sporken ! Gândeşte-te ce efect ar avea chestia asta la comandament ! O să ai nevoie de sute de litri de benzină, iar tancurile şi maşinile de aprovizionare duc lipsă de aşa ceva ! O să ai nevoie de tot felul de materiale, de lăzi, şi, în primul rând, de timp. Armata a 5-a a ajuns la ,,Linia Reinhard" ! Dansul' poate începe în orice zi. Şi tu vrei să salvezi manuscrise din^secolul al şaptelea ! Asta este nebunie curată !
— Un motiv în plus pentru a acţiona rapid ! Nu vă cer decât autorizaţia dumneavoastră, domnule colonel.

Stucken făcu din mână un gest care îl expedia.
— Fă ce vrei ! Ca.ută-ţi oameni, sparge-ţi capul în operaţiunea astş fantezistă... din partea mea, nu vei avea nici o acoperire.'Dacă o să ai probleme, eu-n-am ştiut nimic, aâta e ! Comandantul von Sporken se năpusti afară din încăpere. Printre cei care, în. curtea mănăstirii, încărcau în camioane lăzi cu cărţi, se găseau şi prietenii sergentului major Maassen. Theo Klein depistase nişte lăzi de lemn, pentru transportul sticlelor,; într^o făbricuţă de băuturi situată între Cassino şi Teano. Cu mici mridificări, lăzilş folosiseră de minune la evacuarea bibliotecii.
Căpitanul Gottschalk îşi lăsase oamenii să plece, convins că până şi Theo Klein avea să fie suficient de inti-jnidat de atmosfera de mănăstire, pentru a nu şterpeli nimic. într-o asemenea ambianţă, un caporal ca el nu putea fi decât cinstit. Heinrich Kuppers ieşi din capelă cu două sfeşnice din aur. când îl văzu pe Theo Klein aşezat pe- treptele din cur-ea principală. în faţă, avea un mic altar din aur sculptat. Mirat, Kuppers îşi lăsă jos sfeşnicele.
— Ce-i tu tine, ai obosit ?
— Nu. Theo bătu cu palma peste altar. Ghiceşte-ce-i înăuntru ! Figura sa avea un aer neobişnuit, pe care Kuppers îl găsi suspect.
— Diamante ? întrebă Kuppers; Sau, lingouri de aur?
— Nfci vorbă. Sunt oasele piciorului sfântului Apol-linaire... Theo Klein dădu din cap. Nu ţi ..se pare extraordinar, Heinrich ? Pe mine, chestia asta.m-a lăsat mască...

— Păi de ce ? spuse Heinrich, luâridu-şi sfeşnicele. Kurt 1-a dus pe sfântul Deşire. Tui îl ai pe sfântul Apol-linaire. Şi ce-i cu asta ? Hai, mişcă-te 1
— Apollinaire... Auzi ce chestie... La Berlin, când mă făceam criţă, ceream întotdeauna o sticlă de apă minerală „Apollinaire". Nu pot să Înţeleg cum de poate un sfânt să fabrice apă minerală.
— Theo, termină cu tâmpeniile, oftă Heinrich Kuppers. ;

*
Şaptezeci de mii de volume reuşiră să fie evacuate. Documente preţioase de arhivă, conţinând manuscrise cu sigiile lui Robert Guiscard, Roger din Sicilia şi de numeroşi papi şi împăraţi — în total o mie două sute de piese — plecară într-un camion către Roma, unde fură puse în siguranţă. Cân4 apărură moaştele sfântului Be-nedict, călugări şi soldaţi rămaseră pentru o clipă nemişcaţi, cuprinşi de emoţie. Arhiabatele Diamare binecuvânta osemintele sfântului, care fură apoi aranjate cu grijă într-o valiză ce a fost pusă în maşină. Diamare, al 297-lea succesor al fondatorului ordinului Benedictin, urmări din ochi cu melancolie rămăşiţele strămoşului său. Maşina coborî încet muntele şi se angaja în Via Casilina. Abia după aceea Diamare se întoarse, privindu-1 lung pe comandantul von Sporken.
Acesta dădu uşor din cap. în sinea sa, ştia ce simţea în acele clipe Diamare. Mâna protectoare a sfântului, în-depărtându-se de mănăstire, făcea să se îndepărteze şi protecţia nevăzută a patriarhului. în secolul al Vl-lea, lombarzii luară cu asalt mănăstirea-fortăreaţă, şi transformară sanctuarul în cenuşă. Dar atunci călugării deja luaseră deja drumul Romei. Fie ca Dumnezeu, după cei o mie patru sute de ani trecuţi, să facă pe oameni mai clarvăzători şi să asculte rugăciunile muntelui Cassino.
Când călugăriţele din cele două mănăstiri de femei construite pe Monte Cassino se îmbarcară în camioanele care urmau să le ducă la Roma, Theo Klein şi "Heinrich Kuppers săpau tranşee. Căpitanul Gottschalk preferase ca cei doi zurbagii să nu ia parte la o operaţiune în care erau implicate femeile, chiar dacă acestea nu erau decât nişte călugăriţe respectabile. Jigniţi, cei doi paraşutişti priveau din cazemata amplasată în „Poziţia

Gustav" plecarea camioanelor încărcate cu bonete albe fluturând în bătaia vântului. în vale şi pe pantele muntelui, exploziile se succedau, bucăţi din case zburau în J lumina soarelui tomnatec. o escadrilă de. bombardiere! aliate îşi arunca încărcătura ucigaşă asupra forfotei din," Cassino, asupra Viei Casilina şi străduţelor care urcau spre mănăstire.
INFERN LA MONTE CASSTNQ___86
\
Arhiabatele Diamare îl fixă pe comandantul von Sporken cu o privire năucită.
— Aruncă bombe, spuse el, cu vocea sa binevoitoare. Aruncă bombe pe munte...
Figura comandantului era tensionată. Simţea cum arhiabatele mulţumea în sinea sa lui Dumnezeu pentru decizia pe care o luase.
— Părinte, avem puţin timp la dispoziţie, spuse el. De acum înainte, puţine vor fi maşinile care vor merge până la Roma. Via Casilina este bombardată fără încetare. Părinte, trebuie să vă pregătiţi de plecare.
— Eu ? Arhiabatele Diamare îl privi pe von Sporken. Apoi ochii săi rătăciră asupra curţilor, intrării capelei, sălii de mese, sălilor de bibliotecă. Eu ? Să-mi părăsesc mănăstirea ? Nu, comandante. Ne-ai făcut un serviciu imens... dar eu trebuie să rămân aici, în dioceza mea, mai ales în vremurile astea de restrişte. Trăiesc pe Monte Cassino din 1912... şi nu-1 voi părăsi !
— Părinte, dar se pregăteşte un adevărat infern ! Comandantul arătă spre Sud. Armata a 5-a americană se apropie, părinte ! Artileria ei şi escadrilele âe bombarr diere vor face din Monte Cassino iadul pe pământ.
— Dar nu şi din mănăstire, comandante ! -Diamare se apropie de zid şi privi în jos, spre sat. Ruine funie-gânde indicau distrugerile ce se abătuseră asupra satului. In Monte Cassino răsuna deja iureşul luptelor... jos, în vale, trupele lui Clark erau încleştate în bătălia pentru străpungerea liniei de apărare „Reinhafd". Au nevoie de mine, spuse Diamare, arătând spre ruinele satului şi spre şuvoiul de refugiaţi care urca panta muntelui, îndrep-tându-se spre mănăstire, pentru a se adăposti în sălile ei subterane. Cine îi va consola ? Cine le va spune slujba? Cine se va ruga lui Dumnezeu pentru sufletele celor fără

de speranţă ? Credinţa nu trebuie să cedeze nici măcar în faţa războiului, comandante. Credinţa este ultima fortăreaţă care protejează omenirea de disperarea fără margini. Aţi salvat deja relicve, aţi păstrat pentru umanitate 16 secole de istorie ale Bisericii, aţi apărat de distrugere tablourile lui Titian, Raphael, Tintoretto, Brueghel, da Vinci. Aţi pus la adăpost vase, mozaicuri şi sculpturi de

pe vremea anticului Pompei... dar mie, ce-mi rămâne, comandante ? Ce voi salva eu din acest război ? Mie nu-mi rămân decât sufletele acestor fiinţe fără apărare... şi pentru ele voi rămâne aici !
Comandantul von Sporken nu răspunse nimic. îl înţelegea pe arhiabate. Şi căpitanul de marină rămâne la bordul navei care se scufundă odată cu el. De-a lungul drumurilor, ultimele maşini se îndreptau spre câmpie... călugăriţele, călugări şi ultimele comori.
Cinci călugări, un preot al administraţiei diocezei şi cinci monahi rămăseseră în mănăstirea din Monte Cassino şi, împreună cu ei, bătrânul Diamare.
La 3 noiembrie, în timpul unei slujbe pe care o oficie chiar el, arhiabatele îl binecuvânta pe comandantul von Sporken şi pe soldaţii săi. Fusese prezent chiar şi Theo Klein... reuşise să obţină această favoare de la căpitanul Gottschalk, amintindu-i acestuia pe un ton hotărât, că el cărase moaştele sfântului Apollinaire. Aşa că Gottschalk îl însoţise pe Theo Klein la ultima slujbă de la mănăstire şi împreună cu acesta, întreaga companie a 3-a.
Cuprinşi de emoţie, toţi îngenuncheară în basilica magnifică. Călugării intonară rugăciuni şi, cu mâinile tremu^ rânde, Diammare luă cădelniţa, în timp ce simţea că niciodată nu se vor mai afla în-acest sanctuar.
La lumina pâlpâitoare a lumânărilor, în faţa călugărilor şi a soldaţilor ce-şi ţineau mâinile împreunate, (chiar şi Theo Klein şi Heinrich Kuppers stăteau ca nişte statui, în ochi citindu-li-se emoţia) arhiabatele Diamare făcu un semn comandantului von Sporken, invitându-1 sa urce în altar, până la el. Cu o voce blândă, pe care sufletul său sfâşiat de durere o făcea să fie sacadată, îi mulţumi comandantului pentru faptul că salvase

comorile din Cassino. Apoi îi dădu acestuia un document scris pe un pergament vechi, în maniera textelor vechi şi cu sigiliul mă-năstirii, în document, bătrânul episcop exprima pentru posteritate, în limbile latină şi italiană, recunoştinţa mănăstirii şi a creştihităţii.
INFERN LA MONTE CASSINO
88
„In numele Domnului Nostru Iisus Criştoş. Lui Richard von Sporken, tribun militar celebru :şirijîbiţ,^ cape V salvat călugării şi bunurile sfintei măhăşfr^^ menii de la Cassino îi adresează profunda lor recunoştinţă. Şi se roagă pentru binele lui în viitor".
Monte Cassino noiembrie 1943
Gregorius Diamare' Episcop şi abate ăl mănăstirii
După slujba solemnă, arhiabatele împărji chiar şi sol-» daţilor medalioane, care pe o faţă âveâtf imaginea mănăstirii, iar pe cealaltă capul sfântului Benedict/vîn semn de recunoştinţă pentru ajutorul dat. Mânaiuî.Theo Klein Începu* să tremure când venerabilul părinte, după; ce-i$ădu meda-' libnul, făcu deasupra capului* său semnul 'crucii^^Ăbia când ieşi afară, în curtea basilicii, putu să respire în voie. Acolo dădu de Muller care stătea sprijinit de zid, cu capul plecat.
— Mai bine zece zile de luptă, spuse el morocănos, pentru a-şi găsi echilibrul.
Această reflecţie îl costă zece zile, de corvoadă la^săpat tranşee. Insă, din acel moment, nu şe mâi desparţi de me-; dalion, pe care-1 purtă la gât, pe^ stib cămaşă.' Nu .avea nici un chef ca ceilalaţi să ştiecât de mult ţinea la amintirea dată de bătrânul preot.
Ploile interminabile se transformară în zăpadă. La mijlocul lui decembrie soldaţii. scoteau nasul .afară din cazematele şi adăposturile" lor doar atunci când trupele de asalt inamice încercau să urce către poziţihVlor din stânci, susţinute de perdeaua de foc a artileriei care făcea să se cutremure pământul. Cu toate acestea, în jurul:Miin-telui Cassino, era încă linişte. Americanii încercau ,să deschidă un culoar în direcţia mănăstirii, dinspre Rapido.* Departe, din Sud, începuseră să se apropie şi trupele, ge-; neralului Juin, formate din algerieni, tunisieni şi maro-; cani. De asemenea şi cele ale generalului Anders, în care. luptau polonezi, indieni, gurki, neozeelandezi, canadieni şi scoţieni. Cercul lor imens privea spre masivul

muntos, prin care şerpuia drumul naţional nr. 6, Via Casilina, ducând la Roma.
89
H/ G. KONSALTK
De Crăciun, grupa lui Maassen se adunase în jurul> uniir brad; pey care Heinrich/Kuppers pusese mâna'după* îndelungi; căutării vlri^ţaja^'<şazematei, se vedeau căzând, 'fufgijnan^de zăpadă/ Mai jos, în vale, zăpada încă se mai topeâ^>tf^ şi câmpurile într-o mo-^
ciriăjiără^sf arşiţa Se auzea-cum obuzele continuau să* lovească puntele. în acest timp, trupele indiene se pregă-} teau şi ia cu.. as[âlf'ppziţiile£germane de pe Muntele Caire,| iar-ia Albaneţaf un mia sătuc de munte, situat lângă Monte* Cassino, doctorii Pahlberg şi Heitmann continuau să ope^* reze. Colonelul Stucken recomandase pentru statul său major o sărbătoare a Crăciunului deo»sebit de>,simplă. Se ciocniră cănile de tablă "pline cu vin roşuv^işis^^aprinseră câteva lumânări.* Colindele^^ -pe front... de:;
acolo, mai multde ,5000 de guri"de;;f^|;rm^eseră asupra, poziţiilor germane cam; 130.000 de^proieGtile... Comandantul von der Breyle tremu^
rătoare a unei lumânări, fixatatpe^-furidiir unei farfurii." Când Jurgen îşi luase bacbalaur^^ o că-
lătorie de o lună şi jumătate în" Ma'rea^ordulţii; Putea: să-şi aleagă... Westerland, Borkum7_ Nprderney... avea dreptul şă-şi aleagă cel mai bun hotel, pei. cea mai.luxoasă plajă. Jurgen se hotărâse pentru" Westerland. „Ştii, tată,-îi spusese el, la Westerland poţi înfâlni^actori. Mi-ar plă-* cea să-i cunosc aşa, .fără peruci şi fără machiaje..." După trei săptămâni, îl chemase pe Jurgen'... batalionul său fusese pus în stare dev;a| armă--- jprelungită; t „Măi' bine să' fie acasă când Fuhrerur vă.jdă ordin", jfâpiisese el soţiei sale, Şi pe vremuri, când Jurgen. era nlic^cum era ? Cră-, chinul... seara de Crăciun.1., cadourile?;? ^şi'punea o haină roşie şi-şi făcea barbă şi; mustăţi::din în
Moş Crăciun, bătea la uşa camerei lui'v.Jurgen şi acesta îl privea cu ochii mari, îşi spunea poezia' cu un aer intimidat, după care îşi lua sacul mare cu jucării care i se cuveneau. Elise stătea întotdeauna' lângă brad, cu ochii umezi de fericire... Când privirile lor se încrucişau, fiecare dintre ei ştia ce

gândeşte.celălalt, fiul nostru... toată mândria noastră... mulţumesc, Gaspard.' Şi el, făcea un semn mic din cap — mulţumesc, Elise... după care, cântau toti

trei, în timp ce lumânările ardeau în brad, şi toată camera mirosea frumos a mere, biscuiţi şi ciocolată — Stille nacht, heillige Nacht...
Breyle închise ochii. Acolo jos, la orizont, bubuiau tunurile care pisau trupele germane...
Colonelul Stucken îşi ţinea mâinile deasupra flăcării lumânării. Era frig. Comandantul von Sporken desfăcu, în faţa sa pergamentul pe care i-1 dăduse arhiabatele Diamare, citindu-1 şi reeitindu-1, admirâhdu-i cuvintele latine şi scrisul frumos.
— Domnilor ! Vocea lui Stucken îi trezi pe Breyle şi pe Sporken din gândurile lor. Nu putem spune că această oră marchează un Crăciun al Păcii. Acolo, jos, fraţii noştri mor. In loc să se bucure de această seară, trag cu armele, cad şi mor împuşcaţi, urlând de durere în zăpadă şi noroi. Să bem pentru sfârşitul războiului şi triumful raţiunii! Să ne gândim la camarazii noştri... Vocea i-se frânse. Ridică paharul. Breyle întoarse capul, chipul său trădând nestăpânite tresăriri nervoase.
Pământul se .zgudui. Deasupra lor, ceva care vibra se înfipse cu zgomot cumplit în stâncă.
— Unul de 380, spuse Stucken, ridicând paharul. Tăcuţi, cu privirea în pământ, îşi terminară băutura.
Crăciun....
Theo Klein se sorijini de peretele tranşeei. Era de gardă. Sub cască, îşi bandajase capul cu o cârpă, dar tot mai auzea câte' ceva. Vedea obuzele sosind, iar pe înălţimile din faţa sa, reţeaua luminoasă a trasoarelor. Asta îLaiun<?ea. Muller ţâşni din cazemată şi-i băgă în gură o bucată de prăjitură.
— Mulţumesc, spuse Theo. Unde naiba ai găsit aşa ceva ?
— Bergmann a primit un pachet.
— E bună ! IOun dădu din cap. Zăpada îi căzu de pe cască, pe faţă. Mi-ar plăcea să mai am mamă. ca să-mi trimită pachete ! Crăciun... STîe Nacht... Heillige Nacht..

I
La Roma, Renate Wagner stătea la ~v căpătâiul unui muribund.

Un glonţ în' şira spinării...: paralizie până la gât... într-un pat special, tânărul de douăzeci de ani era ţeapăn ca o scândură. Respira puternic, şi rapid, ca un câine care a alergat,prea repede. Când clopotele Romei începură să sune, deschise ochii. Erau albaştri, dar deja voalaţi de opacitatea morţii.
— Clopote ? întrebă el, articulând cuvintele cu greutate.
— Da, este Crăciunul., Renate Se aplecă asupra lui şi-i şterse saliva care-i curgea din colţul buzelor.
— Crăciun... Vocea sa era doar un suflii. Mama se pregăteşte să aprindă lumânările.
Şi surâse. Surâzând, Jşi dădu sufletul. Fericit. în sunatul tuturor clopotelor Romei. Crăciun...
Muntele Trocchio era bombardat cu o adevărată ploaie de proiectile de cele mai felurite tipuri. Divizia a 34-a americană pornise la asaltul înălţimilor fortificate. Doctorii Pahlberg şi Heitmann, îmbrăcaţi în bluze pătate de sânge, se aplecau deasupra tărgilor şi pansau răniţii. Nu mai aveau timp să opereze... doar să panseze, să închidă nişte,ochi, să facă injecţii, să oprească o hemoragie, toate acestea printre gemete, strigăte şi înjurături. Un sergent major îi întinse lui Pahlberg mâna sa dreaptă. Palma atârna, agăţată de două tendoane, secţionată deasupra încheieturii parcă cu toporul. ^
— O să puteţi să mi-o coaseţi, domnule căpitan ? bâigui subofiţerul. Spuneţi-mi adevărul... am nevoie de mâna asta... sunt pianist,-domnule căpitan...
Palilberg trecu la altă targa. .Krankowski îl duse într-o sală alăturată. Doctorul Chrîstopher îi tăie rănitului mâna, acea mână care se mâi ţinea doar cu două tendoane ! şi care, altădată cânta fermecătoarele capricii ale lui Mozart şi răscolitoarele sonate ale lui Beethoven.
Stille Nacht... heillige Nacht... *
Aduc oamenilor bucuria...
în noapte, 5000 de tunuri scuipau moarte.
Era Crăciunul... sărbătoarea Păcii.
INFffRN tA MONTE CASSINO
109
*
Grupa de ^partizani a lui Emilio Bernatti îi depăşise pe anglo-americani. După moartea lui Bernatti, conducerea fusese luată de Piero Larmenato. împreună cu şaizeci de luptători, se

ascundea prin împrejurimile Muntelui Cassino, în spatele poziţiilor germane. Mărio Dragomare şi Gina. rămăseseră la Eboli. Medicii americani admiraseră operaţia de cezariană făcută de colegul lor german şi acordaseră tinerei mame îngrijiri competente. După trei săpămâni, Gina părăsise spitalul de campanie nr. 2 al aramatei a 5-a americane, dar nu plecase după ceilalaţi partizani. împreună cu Mărio, se mulţumise să se întoarcă în satul lor. Ajutată de geniştii americani, îşi reparase cât de cât casa, aşa încât putea sta în timpul iernii într-o cameră, cu micuţa ei Emilia — aşa fusese botezată fetiţa, în amintirea lui Emilio Bernatti. La începutul primăverii, intenţionau să-şi semene câmpurile, iar viaţa lor avea să continue, aşa cum fusese hotărâtă încă de la naşterea lor. Era viaţa ţăranilor din Munţii Picentini.

— Să nu mai tragi niciodată în nemţi ! îi spusese Gina lui Mărio, după ce partizanii plecară. Ce s-ar fi întâmplat cu noi, cu Emilia şi cu mine, fără nemţi ? Auzi, Mărio, tu o să rămâi aici ! Şi Dragomare rămase. Legăna copilul pe genunchi şi-i arăta negrii zdraveni, care conduceau camioanele de aprovizionare şi care-i dădeau ciocolată micuţei. Aşa este, un doctor neamţ a adus-o pe lume, spunea el. E atât de frumoasă şi de sănătoasă ! Ma-* donna să-1 aibă în grijă pe doctorul neamţ....

în acest timp, în înălţimile sălbatice şi ostile ale Munţilor Abate, şaizeci de oameni se ascundeau prin văgăuni, sub corturi de pânză. încercau să mineze căile de comunicaţie germane, aruncară în aer un pod peste Rapido şi deschiseseră focul asupra unei coloane care înainta dinspre Terelle spre Muntele.Cairo.

Grupa de commando „de curăţire" â lui Breyle obişnuia să facă incursiuni prin mun.ţi, sub ploaia de obuze al artileriei franceze. însă partizanii erau de negăsit. MereU se întâlnea^ doar cu urmele distrugerilor lăsate de aceştia.

Grupa lui Maassen primi ordinul de a curăţa sistematic terenul. Theo Klein şi Heinrich Kuppers tocmai îşi frecau mitraliera, când Maassen intră în cazemată şi le dădu vestea.

— Partizani ? urlă Theo Klein. Soarele mă-sii de treabă ! De ce dracu' trebuie să fim tocmai noi ăia care să alerge după ei'? M-am săturat de partizani, încă din Creta ! Acolo, într-o

săptămână, am pierdut treizeci de oameni ! Şi porcăria asta, văd că începe din nou !
Şi cuplă închizătorul armei care culisă cu zgomot. Muller îşi luă casca agăţată într-un cui şi şi-o puse pe cap.
— Nu ne alegem pe ăia pe care trebuie să-i lichidăm. Hai, la treabă !
Maassen îşi adună oamenii. Comandantul von der Breyle îi aşteptă în apropiere de Terrel, pentru a-i repartiza conform indicaţiilor consemnate pe harta sa de stat-major.
— Avem în faţă două grupări de partizani, spuse el <' cu voce tare,-după ce soldaţii se strânseră laolaltă. Un prizonier a mărturisit că una dintre formaţii operează în munţi, iar cealaltă în vale. Cea din munţi este cea <mai periculoasă. Se întrerupse şi, după ce îi cuprinse pe toţi cu privirea, adăugă — Este condusă de un german.
— Mama mă-sii !
Exclamaţia ieşi din gura lui Muller. Lehmarin, care se afla lângă el, împreună cu alţi şapte paraşutişti din compania a 3-a, îi dădu un ghiont. Comandantul înălţă capul.
— Cine a făcut remarca aceasta; are dreptate. Pentru un dezertor german, este o adevărată Infamie să se alăture inamicului şi să se lupte cu fraţii săi. Este o josnicie şi o lipsă de caracter, o crimă pentfu care moartea este cu siguranţă o pedeapsă mult prea blândă.
îşi duse mâna lâ casca cu un gest sacadat şi spuse :
— Mulţumesc ! Şi acum, luaţi-va ,;în primire zonele care v-au fost repartizate !
Aşteptă, în picioare, lângă maşina'.sa*, c până când soldaţii dispărură în înălţimile şi văguhile învecinate. în fundul sufletului său, simţea o profundă indignare. în ajun, când colonelul Stucken se apropiase de masa la care

stătea şi-i întinsese o foaie de hârtie, refuză la început să-şi creadă ochilor.
— Un german, domnule colonel ? întrebase el, consternat.
— Da. îţi dai seama, Breyle ? Un ticălos care a dezertat, ca să reapară de cealaltă parte, împreună cu partizanii ! Pune mine şi trage în proprii săi compatrioţi! Sabotează aprovizionarea de care întregul front are atâta nevoie ! Muniţii, hrană,

medicamente, pansamente... toate acestea lipsesc numai datorită nemernicului ăluia ! Breyle ! Stucken se aproprie de comandantul cu figură ca de cretă. Dacă mi-1 aduci, viu sau mort, am să te propun pentru Frunza de Stejar a Crucii de Fier ! Şi am să cer să fii promovat în grad ! Un german care să-mi lovească divizia pe la spate ! Este intolerabil !
Comandantul von der Breyle se instala în maşina sa. Singur la volan, rulă pe un drumeag îngust din trecătoare şi coborî, hurducându-se, într-o vale adânca ce ducea spre muntele Cairo printr-un drum plin de serpentine, săpat în munte. Desfăşuraţi în. lanţ de trăgători pe o distanţă de cinci kilometri, paraşutiştii pieptănau întreaga zonă. Se căţărau pe pantele abrupte şi înaintau, păzindu-se din toate părţile, pe potecile pădurilor şi pe albiile nietruite ale micilor torente.
într-o vale sălbatică. înconjurată de stânci colţuroase, Felix Strathmann o întâlni pe Măria Armenata.
Cu pistolul-automat în bandulieră, Felix se strecura printr-un tufiş de măslini desfrunzit. Arma, fiindu-i acoperită de ninsoare, îşi scoase batista s-o şteargă. în clipa în care voia să-şi bage batista în combinezonul de salt, o mână i se puse pe umăr. Un fior îi străbătu întregul corp. Se -aplecă rapid, se întoarse pe jumătate, pregă-tindu-se sa lovească. în acelaşi, timp, mâna îi coborî către picior, pentru a apuca pumnalul.
Măria se afla în faţa sa, îmbrăcată într-un palton vechi, vizibil mai mare pentru ea. N-o auzise venind... De fapt, nu auzise nici un zgomot. în zăpadă, abia dacă se observau urmele picioarelor ei mici.
— Măria, făcu cl cu blândeţe.
i Continua*să-şi ţină arma ridicată... Ca şi cum ar fi vrut s-o izbească în cap... în mâna stângă avea pumnalul,'-"

— Măria.... reptă el, parcă nevenindu-i să creadă. Un surâs lumina trăsăturile fetei. Faţa îi era roşie de
frig şi mai trasă ca înainte, obrajii părând supţi. Strathmann nu păstra în amintirea sa imaginea unor pomeţi aşa de proeminenţi. Se părea că slăbise şi arăta rău. Felix lăsă arma jos.
—1 Felix, „Fericitul"... Veni spre el şi-i întinse mâna.
— Măria... o recunoşti pe Măria ?

Strathmann privi în jurul său. în stânga şi în dreapta, la cel mult o sută de metri, Kuppers, Klein şi Maassen probabil că răscoleau terenul. Ar fi fost o catastrofă dacă Theo Klein s-ar fi găsit în acel loc, Klein care jurase în momentul plecării că avea să tragă în tot ce mişca în munţi şi nu era german.
— Măria, să nu rămânem aici, spuse el repede. Căutăm partizani. Zona este plină de paraşutişti !
îşi aruncă ochii peste stâncile uriaşe, acoperite cu zăpadă, căutând cu disperare o ascunzătoare. O mână se strecură- în a sa.
— Vino, spuse ea.
Şe strecurară prin tufişuri. Ramurile îngheţate şi tari le loveau feţele... un ghimpe trase o dâră roşie pe figura lui Strathmann... îşi trecu mâna pe frunte şi şi-o retrase mânjită de sânge. Dar continuă să înainteze în spatele Măriei carte se căţăra ca un şarpe. Pe'albul zăpezii, părlil îi lucea cu reflexii metalice.
— Am ajuns, spuse ea. îi întinse mâna lui Strathmann, aiutându-1 să se urce pe un bolovan uriaş. De acolo, săriră într-o văgăună adâncă al cărei fund era ascuns privirilor de un perete de piatră, în care exista o .singură deschizătură, mică şi întunecată. Se vedea că pământul fusese călcat de o grămadă de picioare^ ne mai existând anroape nici o urmă de zăpadă. Strathmann apucă arma şi o îndreptă spre Măria.
— Unde ne aflăm ? întrebă el cu duritate.
— în faţa unei grote, „Fericitule" !
— M-ai atras într-o cursă ! Privi intrarea secretă în stâncă şi urmele de paşi care duceau în, toate părţile. Simţi cum îl năpădeşte o sudoare rece. Cujp mână tremurând îşi armă pistolul-mitralieră. Făcu un salt şi se sprijini de peretele de piatră, fulgerând-o pe Măria din pHviri,
INFERN LA MONTE CASSINO
95
— Cine eşti, de fapt ? exclamă el. Răspunde, târâtură," că de nu, trag !
Şi ridică arma.
Cuvintele comandantului von der Breyle" îi ţăsunarâ* în minte. Partizanii erau conduşi de uri german.2Un pui! de căţea. Picioarele îi începură să-i tremure* de suresci-^ tare.
—. Răspunde ! strigă el.
— Te iubesc, spuse Măria, ..te iubesc, „Fericiiule" ! Trage în

mine, omoară-mă dacă}vrei.;, sărută-niă dacăi vrei şi ia-mă, cum o ia lupul pe lupoaică... Te voi iubi întotdeauna... *
Cerul se prăbuşi peste capul lui Strathmann. Ţeava neagră a armei, lucind sumbru, se,aplecă între degetele sale. ^ .....~"
— Măria, tu aparţii partizanilor...
— Dacă vrei, o sa-ţi aparţin ţie.
Simţi cum transpiraţia îi ieşea din toţi porii. Ar fi vrut ca de data asta, Theo Klein să fie^ prezent. De ce naiba nu era aici... acum, când avea într-ădeyăr nevoie de el, era în altă parte, înaintând prin zăpadă ca un urs flămând. Theo Klein ar fi trâsitit-o pe fată în zăpadă,, pur şi simplu, şi s-ar fi urcat pe ea, ca un animal de pradă peste victima sa... De ce nu era el un Theo Klein, de ce nu era ca el, o fiară ? De ce, se gândea în sinea sa de ce simţea /că are suflet, el, băiatul-din Saint-Pauli, care-şi alegea de la fereastră, ce curvă îi poftea inima, ca pe-o marfă oarecare din piaţă...
Lasă-mă să plec, reuşi el să articuleze. Vocea sa nu avea nici un timbru. Fruntea îi eră acoperită cur broboane de sudoare*.
— Te iubesc, spuse Măria Armenata. în ochi, Felix îi citi dorinţa de a fi luată în braţe. Văzu mistuindu-se frica şi pasiunea. Ochii îi străluceau ca lâ fiârav sălbatică domesticită, care brusc, adulmecă mirosuT câmpiei nesfârşite.
— M-ai întrebat atunci dacă sunt fericit, făcu el, cu voce răguşită. N-am ştiut, Măria. Nu m-am gândit niciodată la aşa ceva până atunci. însă din acel moment m-ăm gândit de multe ori... săptămâni de-a rândul-.,, zi şi noapte. Am văzut altfel lucrurile, m-am dispreţuit şi am început

să-mi detest camarazii cu care;, m-am târât în mocirlă timp de patru ani..; întotdeauna voi avea în faţa ochilor imaginea tay acolo Iar izvor, ci^Jvăsele alea mari de lut, cu rochia ta roşie' şi iim auzit vocea în timp
ce eram întins pe iarbă şi ascultam păsările. Te-am visat, te-am iubit în .vis, te-am ţinut în braţe... şi acum, iată, aparţii partizanilor.
Măria îşi clătină chipul slab.
— Eu sunt Măria, spuse ea. Vocea nu-i tremura, era clară, curios de sigură, ca şi cum ar fi fost apăsată clapa unui pian. Vino, spuse ea.

îl luă pe Strathmann de mână şi-1 trase până la intrarea grotei. Felix îşi smulse mâna din a ei şi se trase înapoi.
Măria îi făcu un „nu" din cap.
— Vreau să vii cu mine, „Fericitule", cu mine. Ridică mâinile şi descrise în jurul ei unS.cerc larg. Felix,, peste tot se află partizani. Şi ne văd...^de acolo, şr de' acolo... La fiecare cuvânt, arata o direcţie; Strathmann; tresări şi îndreptă din nou ţeava armefâFelix, dacă aş fi vrut, ai fi fost de mult mort. De mult, ca atâţia camarazi de ai tăi... Dar eu te vreau al meu, * „Fericitule"... viu, frumos, puternic şi curajos !
Şi-1 trase în grotă. Aceasta nu era, foarte mare. Pe pământul acoperit de pături, se aflau puşti, arme automate, grenade, mine şi benzi cu cartuşe pentru mitraliere.
Stupefiat, Felix încercă să-şi retragă mâna şi să iasă. Dar ea îl ţinea cu toată forţa, ducându-1 până la fundul grotei. Lângă un perete umed, se afla o saltea, salteaua pe care stătuse Gina când se aflase în durerile facerii.
— Vino, spuse ea grav.
îi luă arma şi i-o aruncă departe. Apoi îi desfăcu bareta căştii, îi scoase casca de pe cap-, şi p aruncă în spatele ei. Casca se rostogoli cu zgomot peste câteva muniţii.
— Ai pălit, spuse ea cu blândeţe.
Cu degetele mici, înroşite de frig, ea îi desfăcu combinezonul de paraşutist şi-i mângâie pieptul călduţ şi acoperit de păr... răceala degetelor ei îl făcu să tremure... îi luă mâna şi începu să i-o sărute, cu ardoare, explodând

brusc ca un vulcan al cărui strat subţire de pământ ce acoperea craterul dispăruse şi ale cărei forţe interioare se dezlănţuiseră dintr-o dată.
— Măria....murmură el.
Măria se aplecă spre el. Felix îi simţi mirosul corpu-ljii şi-i întrezări sânii. Degetele sale alunecară pe pieptul tinerei fete, pe 'pântece, pe buric şi niai jos... Răsuflarea Măriei îl învăluia cu totul. Ea şopti:
~— Mia dolcezza...
Respiraţia îi era ca un vânt secetos care sufla peste buzele lui şi i le ardea.
Paraşutistul clasa I Felix Strathmann lipsea de la operaţiunea de

vânătoare.a partizanilor.
Mica maşină a comandantului von der Breyle cobora în trecătoare. Undeva, oamenii săi-intraseră în contact cu duşmanul... auzise răsunând focuri de armă şi, imediat, răpăitul unui pistol automat. «
De fapt, erau Theo Klein şi Heinrich Kuppers carte împuşcaseră un iepure. Maassen, care mergea la treizeci de metri în dreapta lor, şi Muller, care găsindu-se în faţa intrării unei grote mici, tocmai se întrebară dacă să arunce o grenadă înăuntru sau mai întâi să someze, când, deodată îi avură în faţă pe Klein şi Kuppers.
^— Un partizan ! anunţă Klein, arătându-le iepurele pe careul ţinea de urechi. Individul ăsta avea de gând să traverseze liniile noastre şi să ajungă la americani!
— Ce idiot poţi să fii ! spuse Maassen, privind în toate părţile. O să-i pui pe toţi în gardă. Bagă-ţi^ iiepu-rele în sac şi nu mai scoate o vorbă ! '
Ii făcu un semn lui Muller şi se întoarse în zona sa, nedumerit de atâta inconştienţă.
Breyle se gândi că oamenii săi nimeriră peste un cuib de partizani.. Apăsă pedala de acceleraţie. în timp ce maşina urma drumul sinuos, îşi scoase pistolul automat şi şi-1 puse la îndemână, pe genunchi. Brusc, frână, trase maşina la marginea dramului, sări la pământ şi se năpusti prin zăpadă.
— Halt ! strigă el. Halt!
în faţa sa, o formă întunecată urca. panta. Alerga ca un iepure, în zig-zag printre pietre, se arunca la pământ, se agăţa de tufişuri, se târa, apoi sărea din nou,, luând-o la goană printre pietre.
— Halt! mai urlă încă o dată Breyle.
După care trase piedica armei, ochi şi apăsă pe trăgaci. Patul armei îi izbi violent umărul... şase focuri... cinci focuri... în rafale scurte.
Forma continua să se caţere, năpustindu-se în sus ca într-un adevărat galop prin peisajul pietros şi sălbatic. La un moment dat, alunecă prin zăpadă, chiar în clipa în care o nouă rafală a comandantului făcu să ţâşnească pământul şi pietrele de lângă ea. Apoi îşi reluă cursa.., aplecată, la pământ, un salt, cădere pe o parte... se ridică, sărea, se arunca la pământ, ţâşnea, se lipea de pământ.

Von der Breyle îngenunche în zăpadă şi trase din tiou. Pregătire militară germană... într-o fracţiune de secundă, realiză că acolo, sus, doar un german putea alerga în acest fel. Era ticălosul ăla" de german ! Dădea dovadă de un antrenament perfect, ca şi cum s-ar fi aflat pe un terfen de exerciţii din Munsterlager sau din Wahner Heide. Culcat ! în picioare ! Trei paşi... la pământ! în picioare ! culcat... o piatră... culcat !
— Ticălosul naibii! şuieră Breyle printre dinţi. Ochi din nou şi trase... în cadenţa unui ciocan pneumatic, în rafale scurte, imediat ce individul se ridica în picioare, în preajma acestuia, gloanţele piuiau... încă o rafală... şi încă una.
Von der Breyle lăsă arma jos... individul se prăbuşise şi se târa pe un pietroi. Ridicase mâna dreaptă. Se preda.
înainte de a se apropia, comandantul băgă în armă un încărcător nou. După aceea, începu să urce panta.
Individul se aşezase pe piatră, cu spatele spre el. Era îmbrăcat cu o manta veche militară germană, ai cărei epoleţi fuseseră smulşi. însă von der Breyle îşi dădu seama că era vorba de o mantallofiţerească. îl apucă o furie cumplită.

In timp ce se apropia de el, individul continua să stea aplecat în faţă. Se ţinea de mâna stângă, din care îi curgea sânge. De sub pantalonul rupt, pulpa îi sângera dintr-o rană nevăzută.
— întoarce-te, nemernicule ! făcu Breyle duşmănos, nu trag decât în faţă !
Individul se întoarse pe jumătate. Arma lui Breyle se înălţă spre cer.... comandantul făcu un pas înapoi, ca izbit de un pumn. Gura i se căscă, aidoma unei găuri uriaşe, pentru a lăsa să ţâşnească din ea un strigăt ce se sfârşi ca horcăitul unui muribund.
— Tată !' rosti forma însângerată.
— Jurgen... Breyle scăpă arma; îşi duse mâinile la piept şi, gemând, începu să se clatine pe picioare. Mai înainte ca Jurgen să-1 poată prinde, se prăbuşi şi rămase întins în zăpadă, scuturat de tremurături.
Jurgen căzu în genunchi... rana de la picior îi făcea rău, încât se strâmbă de durere, şi închise ochii pentru o clipă. Apoi, cu amândouă mâinile," cu cea rănită şi cu cea sănătoasă, începu să-şi frece tatăl?cu;;zăpadă pe faţă,* îi dădu jos casca de pe

cap,. îi desfăcu la-piept combine^, zonul şi-1 frecă puternic cu zăpadă .în^dreptul inimii, care bătea încet şi ameninţa.să se oprească;:Nu-şi dădu seama că propriul său sânge curgea pe uniforma tatălui şi că zăpada cu care-i freca- faţa era toată' roşie. Breyle era masiv, dar Jurgen reuşi să-1 târască în spatele bolovanului şi să-i sprijine capul inert pe genunchii săi, alături de pulpa sfâşiată.
Abia peste o jumătate de oră, comandantul' von der Breyle reuşi să deschidă ochii şi să vadă; aplecată asupra sa, figura palidă, slabă şi nerasă a fiului său. închise ochii imediat, se rostogoli pe o parte,.până se îndepărtă de Jurgen, şi se ridică în picioare, cu spatele lâ acesta, clătinându-se uşor.
— Iată ce poate fi mai rău decât, moartea ! spuse el cu glas înăbuşit. După care, tăcu. Avea ^impresia că din clipă în clipă va începe să urle. începu să meargă, uitându-se la fiul său cu ochii injectaţi de sânge.
— Ce-o să-i spun eu mamei'tale ? strigă cu voce ascuţită. Ce-ai vrea să-i spun, mizerabile ?

Ridică mâna şi începu să-1 lovească. Lovi. lovi, lovi... capul lui Jurgen se balansa într-o parte şi alta. dar acesta nu făcu un singur pas înapoi şi nici nu ridică mâna pentru a se apăra. Incasa loviturile cu ochii închişi şi buzele strânse.
— Sunt tatăl tău ! striga Breyle. Te lovesc, pe tine, fiul meu şi ultimul vlăstar al unei familii de ofiţeri care a servit timp de patru sute de ani coroană şi Germania. Patru sute de ani de cinste, patru sute de ani fără nici o trădare... cu mândrie, onoare şi glorie. Strămoşii tăi au fost generali... au avut cele mai înalte, distincţii... şi pe tine, fiul meu, te lovesc, pentru că eşti un ticălos, un trădător, un asasin al camarazilor tăi...
Epuizat, îşi lăsă mâinile să-i cadă de-a lungul corpului. In faţa sa, figura roşie şi umflată a fiului său continua să se balanseze. Un fior îi străbătu inima... dinţii începură să-i clănţăne de parcă l-ar fi apucat brusc un acces de febră.
— Ce-ai vrea să-i spun mamei tale ? repetă el, aproape plângând.
— Tată, ai tras în mine...
— Am tras într-un partizan ! în nemernicul, care, deşi este soldat german, luptă împotriva fraţilor săi !

Jurgen von der Breyle îşi ţinea braţul rănit cu mâna dreaptă. Rana îl ardea cumplit. Simţea până în vârful degetelor un tremur nervos.
— Tată, vreau să distrug războiul acesta.
— Devenind un asasin ? Breyle se apropie de fiul său. Erau faţă în faţă, respiraţiile lor unindu-se într-una singură. Cum se va termina totul? întrebă el cu blândeţe. Jurgen, cum vom ieşi din toată povestea asta ?
— Tu te vei întoarce la ai tăi, iar eu la ai mei.
— Nu. Imposibil. Imposibil, Jurgen. Sunt şeful unei grupe speciale de commando împotriva partizanilor. Operaţiunea a fost concepută sub comanda mea. Am datoria să execut pe cel mai neînsemnat partizan şi cu atât mai mult pe conducătorul lor, conducătorul lor german.
— Cu alte cuvinte, eu, tată !
— Aşa este, Jurgen ! .
fNFERN LA MONTE. C ASSÎNO
1.19
Cei doi se priviră. Ochii scânteietori ai lui Breyle se umplură de lacrimi. Începu să plângă. Jurgen îşi întoarse capul.
— Tată, fă-ţi datoria, spuse el încet. Dar să ocheşti mai bine decât adineaori.
— Jurgen ! Comandantul von der Breyle apucă arma de ţeava. Răceala metalului îl străpunse ca un foc. Avea senzaţia că palmele îi ardeau. Mâinile îi tremurau.
— Tată, eşti soldat ! Eşti ofiţer !
— Şi tu ! Şi ţi-ai târât uniforma în mocirlă, ca pe-o cârpă.
— Uniforma ! Asta-i fericirea voastră ! Asta-i deci semizeul vostru ! Cum se spune în regulament despre salutul militar ? Ah, da ! Nu se salută omul, ci gradul şi uniforma ! *Uniforma, nimic altceva decât uniforme, ţan*-ţoşe în spatele drapelului. înainte... marş. Capul la... stânga ! Haideţi, băieţi, pieptul umflat, şi mâna lipită de vipuşcă ! Capul sus ! Să nu văd un singur fund care să iasă din aliniere ! în spatele steagurilor ! Cei vechi şi re-cfuţii ! Cum ziceţi voi ? Steagul înseamnă mai mult decât moartea ! Mai mult decât moartea ! Un steag ! O bucată de stofă, de atâţia metri lungime şi atâţia metri lăţime. Dar date de împărat, de Fuhrer, Mâini împărăteşti le-au ţinut şi le-au salutat, şi asta face mai mult decât o binecuvântare dată de orice Papă. Mai mult ca moartea ! Cu cântec înainte, spre moarte ! Ypres şi Ver-dun.

Eroicul cântec al tineretului german. Au murit având pe buze „Deutschland, Deutschland liber alles", atacând fără nici un sprijin de artilerie... studenţi şi liceeni... naţiunea era mândră, ridica monumente şi striga Ypres şi Verdun. Copiii noştri. Cântau mergând spre moarte. Ura ! Ura ! Şi nimeni nu era acolo să le supună că este o nebunie, că este pur şi simplu un asasinat. Tată, am văzut oamenii mei murind acolo, pe podul de peste Sele. Te-am chemat la telefon înainte de a pleca în munţi, dar s-a întrerupt legătura... mă săturasem, tată, nu mai aveam puterea să fac;pe groparul. Dar aveam puterea să lupt împotriva acestei nebunii. împotriva falsului vostru romantism de salvatori ăi patriei, împotriva spiritului mărginit al întregii voastre clici... împotriva spiritului ofiţe

resc, care-şi ridică paharele atunci când sângele curge în onoarea naţiunii.
— Taci ! Pumnul lui Breyle se îndreptă din nou spre figura lui Jurgen, dar acesta pară cu mâna lovitura.
— De! această dată ne găsim ţ*e fronturi diferite. Nu mai suntem tată şi fiu, ci comandant şi dezertor, călău şi victimă ! Breyle întoarse capul. Nu-şi putea privi fiul în faţă.
— Trebuie să te împuşc, repetă el, fără să ridice glasul.
— Dacă crezi că o poţi face...
Comandantul von der Breyle dădu din cap în semn că da.
— Pot, Jurgen... cu conştiinţa, pot. Nu mai eşti demn să fii fiul meu, nu mai eşti decât un mizerabil care a condus la moarte sute de soldaţi germani. Pe plan moral, acest motiv este arhisuficient, şi chiar în faţa lui Dumnezeu, Jurgen ! Vocea i se frânse şi continuă pe un ton vrednic de milă. Dar cum aş putea eu să-i explic mamei tale toate astea ? Ce să-i spun în fond ? Să-i vorbggc despre legea războiului, despre onoare... ştiu eu ? Niciodată nu va fi în stare să înţeleagă. Niciodată L-ai ucis pe fiul nostru, asta îmi va arunca în faţă. Asasinule ! Asasinule ! Chiar dacă.spui unei mame că fiul ei este un ticălos, ea îţi va răspunde imediat că lucrul ăsta n-o împiedică să-1 considere pe mai departe copilul ei. Toate vor spune la fel — iar eu, ar trebui să-i spun „Elise, l-am omorât pe băiatul nostru. Unicul nostru copil! Era un trădător !" Cum crezi că-i pot spune aşa ceva ? Mamei tale ? Oh, Dumnezeule... Dumnezeule...

Se întoarse cu spatele şi începu să plângă. Hohotele de plâns îi cutremurau corpul. Stătea în picioare, cu cizmele în zăpadă, cu figura în bătaia vântului îngheţat, bărbia sprijinită de piept şi braţele căzute de-a lungul corpului.
— Şi eram atât de mândru de tine... îngăimă el. Aş putea să-ţi dau pistolul, aşa cum se procedează cu un ofiţer, ca să se achite el însuşi de această problemă de onoare. Dar ştiu că eşti prea laş pentru aşa ceva. N-ai să te sinucizi !
— Nu, tată.
INFERN "LA MONTE CASSINO
.121
Breyle dădu din cap. Acesta părea că-i este legat de gât printr-un simplu arc.
— Este lamentabil, spuse trist.
— Din punctul tău de vedere, tată. Eu vreau să trăiesc, ca să pot lupta împotriva acestui război. Vreau să sabotez, să.arunc în aer, convoaielecu carburanţi, să opresc coloanele cu muniţii şi să împrăştii manifeste în toate diviziile. Vreau să strig : „Opriţi-vă ! Vreţi să apăraţi naţional-socialismul pe Monte Cassino ? Sunteţi convinşi că aşa vă apăraţi patria-mamă ? Credeţi că în acest fel veţi linişti furtuna pe care voi înşivă aţi declanşat-o în Est ? Vă retrageţi... mai întâi de la Smolensk, apoi Kiev, apoi Orja... vă retrageţi tot mai departe fiindcă aţi pierdut prea mult sânge... în Africa, în Balcani, în Grecia, în Italia, în Creta, în Norvegia... Aveţi un ideal pentru care vreţi să muriţi ? Vin oare americanii ca să vă violeze nevestele şi fiicele ? Camarazi, ei sunt oameni ca voi şi ca mine ! Au aceleaşi gânduri, aceleaşi sentimente şi aceeaşi nostalgie de a-şi revedea casele, nevestele, copiii, fraţii şi mamele. Atunci, cine doreşte războiul ăsta ? Tu, sau eu ? Camarade, ţi s-a cerut oare părerea ?" Dar ţie, tată ? Tată ! Cu tine vorbesc acum. Răspunde-mi clar şi precis ! Ai fost întrebat dacă eşti de acord cu acest război ? Şi atunci, de ce îl faci ? Să nu-mi spui că pentru a-ţi apăra patria ! Cine a atacat-o ?
Comandantul von der Breyle îşi privi brusc fiul în faţă. Cţiipul acestuia strălucea de exaltare. îşi ţinea mâna strânsă pe braţul zdrobit, în timp ce sângele i se scurgea printre degete, căzând, picătură cu picătură în zăpadă. Stofa ruptă â pantalonului din dreptul pulpei devenise ţeapănă. Rana nu-i mai sângera, vântul rece al înălţimilor făcând sângele să se închege.

Von der Breyle băgă mâna în buzunar şi scoase trei pachete de pansamente pe care i le întinse fiului său.
— Pansează-te.
— Ce rost are ? Jurgen îşi privi tştăl. De ce luxul ăsta, tată Peste câteva yclipe îţi vei face datoria şi mă vei împuşca fără judecată''. Doar ai puterea asta, hu ? Cu convingerea că ai salvat onoarea ofiţerimii germane şi că ţi-aî făcut datoria, nimic altceva decât datoria ta, Impo

triva propriului; tău fiu. Dar se poate face oare ceya ?^ T)oar este războiî şi Tă2.boiiA^jprimă regulile moralei obiş-; nuite. în război, ^chiar şiur^;fiu poate, fi adversar, dacă se află de cealaltă parte. Luă pansamentele, pentru a nu-şi lăsa tatăl cu mâna întinsă şi «tremurândă. Tată, nu ţi s-a promis nimic dacă mă prinzi?
Breyle răspunse, strâhgându-şi pumnii :
— Frunza de Stejar şi .gradul de locotenent-colonel.
— Va' să zică, un grad în plus ! Jurgen se îndreptă de spate şi se sprijini" de bolovan;-ca declin; zid de execuţie. Hai, tată, vino şi ia-ţi avansarea ! ţŞi'igândeşte-te că dacăfo să ţi se întâmple ceva, maina va'avea o pensie mai mare !
Şreyle simţi că în el se rupe ceva. Simţi acest "lucru clar* de tot. Ridică arma de joş şi ;ciî Spatul metalic rabatabil începu să-1 izbească pe ^ fruntea fiului său crăpă... sângele începu să-î: şiir^iSscă pe faţă. Jurgen se clătină, respirând din greu şi se agăţă cu dificultate de un colţ al bolovanului.
— Creatură infamă ce,eşti ! urlă von der Breyle. îndrăzneşti să vorbeşti aşa despre mamă, ta ? Mai îndrăzneşti să-i pronunţi numele ?
Cu arma în mână, se dădu înapoi qâţiya paşi. Coborî încet panta, către maŞina saopntă/pte^mârginea drumului care, între timp, fusese acoperită cu un strat de zăpadă.
— Pleacă ! urlă el. Pleacă ! îţi dau şansa asta, poţi fugi. Aleargă, aleargă o dată ! Am să trag asupra ta, am să-mi fac datoria faţă de Dumnezeu şi faţă de mama ta. Dacă vei scăpa, să nu te bucuri, fiindcă,'în curând, alt-' cineva te va împuşca. Iar dacă nu vel scăpa, vei muri ştiind că ai fost dezonoarea tatălui tău şi a mamei tale !
Se întoarse pe călcâie şi continuă să coboare. .Ajuns lângă

maşina pe care fulgii de zăpadă continuau să cadă, mai aşteptă o clipă, înainte de a se întoarce şi a ridica arma.
în picioare, în acelaşi loc în care rămăsese, Jurgen privea la bărbatul solid şi cu părul alb de la poalele pan-
>INFERN, LNA MONTE CASSINO 105
» -;-
tei, a cărei armă automată din mâini arunca reflexe sumbre.
-r- Tată ! strigă el cu o voce clară. îşi întinse mâna sănătoasă spre maşină şi masiva siluetă de lângă ea. Breyle închise ochii.
— Aleargă ! strigă el, în loc de răspuns. Aleargă, Jurgen ! ţ
Ridică arma... răceala metalului lipit de bărbie L produse un şoc. Simţea cum obrazul îi luase foc.
„Trag acum asupra fiului meu,' acum. Elise... nu vei putea niciodată să înţelegi acest lucru, şi, de altfel, nici nu trebuie să înţelegi. Tu eşti mamă. O mamă niciodată nu va putea înţelege ceea ce se face împotriva fiului ei. Iartă-mă, Elise, asta-i tot ce-ţi pot cere. Iartă-mă... este şi fiul meu, băiatul meu cel mare, băiatul meu fnlmos, prinţul meu moştenitor..." ~ t
Puse degetul pe trăgaci şi corpul i se contractă.
Când deschise ochii, văzu o formă întunecată urcând panta... obosită, epuizată, lentă în mişcări. Braţul zdrobit atârna fără viaţă într-o parte... Piciorul rănit se mişca cu greutate. I se părea că-1 aude pe Jurgen cum geme de durere. Tânărul se opri. îşi reluă apoi urcuşul. Era ţinta ideală... o pată neagră pe albul zăpezii. O ţintă interesantă, cum era denumită o astfel de ţintă în manualul soldatului.
Comandantul von der Breyle trase.
Ridică ţeava armei spre cerul palid, încărcat de nori. Şi trase. O rafală... două... trei... în nori, în vânt, în fulgii de zăpadă care dansau prin aer. Dumnezeul meu, striga o voce înăuntrul fiinţei sale, Dumnezeul meu, asupra ta trag eu ! Da, asupra Ta, Dumnezeul meu ! Asupra Ta ! Coboară din tron. Trezeşte-Te, dacă dormi ! Eu te voi trezi, vei vedea ! Eu te voi doborî ! Fericiţi să fie cei persecutaţi, căci a lor va fi împărăţia Cerurilor, asta ai spus odată. Fericiţi să fie cei paşnici... şi iartă-nfe nouă greşelile, aşa cum te iertăm şi noi... iartă-ne... Dumnezeul meu... iartă-mă...
Trase spre cer, în zăpada care fulguia... fără să se uite, cu ochii ficşi, ca un nebun, urlând în bătaia vântului cuvinte de durere.

H. OJVKUJNbAI.ift.
Pe panta muntelui, forma şovăitoare dispăruse printre stâncile colţuroase şi printre tufişurile albe. Breyle devoră din ochi locul în care se topise fiul său. Lăsă arma în jos, dându-f drumul la pământ. în contact cu ţeava fierbinte, zăpada se topi, sfârâind, lăsând o urmă- adâncă.
*
Maassen şi oamenii săi ajunseră în goană în trecătoare. Theo Klein sosi primul în dreptul maşinii ^şi după ce alunecă câţiva metri reuşi să se oprească la picioarele comandantului. îl zărise prea târziu, şi tentativa sa bruscă de a lua poziţia de drepţi îl dezechilibrase. Sfârşi prin a se opri ca o avalanşă căzută din munţi, dar reuşi şă salute regulamentar.
— Domnule comandant, dumneavoastră aţi tras ? Aruncă o privire asupra, pistolului-mitralieră, a cărei ţeava era înfundată în zăpadă. Se apropiară în fugă şi Maassen şi Kuppers, în timp ce Muller şi Bergmann supravegheau împrejurimile.
Breyle îl privi pe Theo Klein, ca şi cum acesta, coborâse dintr-o altă planetă. Văzu o figură rotundă şi mare, o cască fără margini, un combinezon de salt... comandantul respiră adânc, parcă trezindu-se dintr-o stare de leşin.
— Am avut impresia că am văzut ceva,'făcu el, cu voce întretăiată.
Poate că n-a fost decât o vulpe. Continuaţi să scotociţi toate văgăunile. Se întrerupse şi, privind la versantul de pe care - coborâse, adăugă — Pe acolo să nu urcaţi, am să trimit altă grupă. Executarea !
ţ îşi duse mâna la frunte, şi abia atunci remarcă ţaptul că avea capul descoperit sub fulgii de zăpadă vălătuciţi de vânt. Theo Klein se uită la el, cu un aer tâmp. ; — Hai, executarea, am zis ! strigă von. der Breyle. Hai, daţi-i drumul ! ,
.Grupa lui Maassen îşi continuă drumul prin zăpadă. Breyle aşteptă până dispărură cu toţii şi urcă din noii panta. îşi găsi casca lângă tufişul lângă care stătuse Jur

gen. Pământul absorbise zăpada proaspătă, dar, sub stratul subţire care începuse să se formeze, petele de sânge încă mai erau vizibile.
Era sângele lui Jurgen. Breyje se aplecă şi răscoli zăpada. Apoi,

atinse cu mâna petele maronii-roşcat.
îşi aplecă încet capul. Din nou, începu să plângă...
Nervos, Theo Klein se apropie de Maassen, cu figura roşie de mânie. Faptul' că von der Breyle strigase la el, îl scosese din sărite.
— Ce dracu5 l-o fi apucat să zbiere în "halul ăsta ? făcu el cu un aer jignit. Fiindcă a tras pe delăturt! Doamne Sfinte ! Şi ce-i cu asta ? Oricui i se poate întâmpla...
Seara, după ce se făcu apelul soldaţilor, angrenaţi în operaţiunea de curăţare, ieşi la iveală lipsa caporalului Felix Strathmann.
Maassen şi Lehmann îl zăriseră pentru ultima oară în timp ce acesta avansa în sectoruLsău, acoperindu-şe reciproc. Heinrich Kuppers trase concluzia că acesta se rătăcise.
— Poate că acum se îndoapă cu nişte spaghete cu suc de roşii şi stă la taclale despre gagici/continuă el sa facă presupuneri.
Co'mandantul von der Breyle n-aveâ nici un chef să-şi petreacă noaptea, aşteptând în zăpadă, mai ales că furtuna se înteţea. Şi nici nu intenţiona să-şi piardă vremea cu cazul caporalului dispărut. De.altfel, se hotărâse să schimbe foaia şi să adopte altă politică.
Von der Breyle comandă,scurta:, *
— Rupeţi rândurile l Grupa* caporalului absent ramând pe loc şi aşteaptă. Comandantul vostru de companie... şi-1 privi întrebător pe Maassen. ■#>
— Căpitan Gotttschalk, domnule comandant! strigă Maassen.
— Căpitanul Gottschalk să mă informeze când se va întoarce caporalul. Aghiotant, să-i transmiţi asta" căpitanului tău.
— Am înţeles, domnule comandant! ■

Breyle închise caietul său de serviciu. „Morţi — zero.
Răniţi — zero. ţ
Dispăruţi — zero. în paranteză — caporalul Felix Strathmann s-a rătăcit. Va veni ulterior la unitate.
Raport provizoriu al operaţiunii — nici un contact cu inamicul. Operaţiunea s-a încheiat fără nici un rezultat, 10 februarie 1944. Comandant von der Breyle."
Nici un contact cil inamicul... Jurgen este fiul meu, copilul meu, el nu este duşmanul meu ! închise caietul cii brutalitate şi-1

bagă în porthart.
Soldaţii se împrăştiară. Lehmann, a cărei grupă era la urmă, îi spuse lui Maassen :
— I-aş trage lui Strathmann ăsta un şut în fund, de nu s-ar vedea ! Din cauza lui, sunteţi nevoiţi să staţi aici, în furtună, ca nişte proşti. Dacă ar fi fost în grupa mea, i-aş fi arătat eu lui !
Ochii inteligenţi ai lui Maassen îl priviră pe Lehmann cu dispreţ.
— Bătrâne, dispari din faţa mea, făcu el cu o voce duşmănoasă. Când te am mai mult timp înaintea ochilor, chestia astai mă apasă pe băşica Udului şi-mi vine să fac pipi.
Vexat, Lehmann se alătură grupului său. Vocea îi mai răsună câtva timp în noaptea albă, în care zăpada scârţâia sub picioare. Chiar şi pe front, oamenii nu trebuiau să se lase pe tânjeală. Asta era deviza sa. Numai bărbaţii adevăraţi sunt în stare să moară pentru patrie... laşii, trebuie împuşcaţi.
Theo Klein mesteca o bucată de pâine. încă nu-i trecuse arţagul împotriva comandantului. Iar faptul de a fi obligat să-1 aştepte pe Strathmann în zăpadă, în raialele vântului îngheţat, ce bătea dinspre munte, nu-1 deranja d^ fel. El şi cu ai lui se adăpostiseră sub un colţ de stâncă, şi, întinzându-şi trei pânze de cort deasupra capetelor, se puseseră pe aşteptat... o oră... apoi două. Heinrich Kup-pers trase dintr-o ţigară, apoi o dădu mâi,departe. Fumul cald se lipea de pânza cortului ca uiîinor pietrificat. j>

— V-am spus-o şi vă mai repet ! făcu el. Felix e acum cu macaronarii ! La ora asta, sforăie de rupe pământul In timp ce noi îl aşteptăm ca nişte imbecili ce suntem. îşi frecă mâinile roşii de frig una de alta, după care adăugă — Ar trebui să ne interesăm pe la unităţile vecine.
Maassen desfăcu capacul bidonului său. Mai avea înăuntru niţel ceai cu rom... băutura obligatorie a soldaţilor germani. Cu un aer scârbit, Theo Klein bău o duşcă, trecând apoi bidonul lui Muller.
— Chestia asta seamănă din ce în ce mai mult cu urina ! declară el.
Maassen îi trase un şut în picior.
— Ce, te-a obligat cineva să bei ? Ia spuneţi, care 1-a văzut ultima dară pe Felix ?

Muller ridică mâna.
— Eu ! Chiar mi-a făcut semn. Cobora într-o vale mică... în locul ăla, cărarea se desfăcea în două şi pe urmă se unea din nou în spatele scobiturii.
— Şi Felix a ieşit din scobitura aia ?
—. Nu ! Muller îl privi fix pe Maasse^n. Fir-r-ar al dracului! Aşa este, nu a ieşit din scobitură ! Acum îmi dau seama de lucrul ăsta ! A rămas. înăuntru. Ar fi trebuit să apară pe cărare ! Ce porcărie ! Kurt/ cred că...
— Asta-i culmea.! Doamne, ce tâmpit poţi .'să fii ! exclamă Theo Klein care, cu un pumn; dărâmă* acoperişul din pânză de cort. O mică avalanşă de-zăpadă căzu peste ei. N-avem^dgcâţ să dăm o fugă .până acolo şi să-1 căutăm ! striga el. Cretinul ăsta de\ Muller|puţea s-6 spună mai devreme; dacă-1 ducea căpăţânâ ăial V •
îşi fixară pe cap şi pe umeri bucăţile de pânză de cort regulamentare şi plecară din nou în direcţia înălţimilor. Semănau cu nişte lilieci uriaşi care' zburau prin noapte.
Pe la jumătatea drumului, îi depăşi p maşină militară care se strecura prin furtună;' Abia^trecUvdei; ei, când maşina derapa şi se opri.,La volan.se afla sublocotenentul Weimann,. care avea şi el o pânză de cort pe cap. Maşina era plină de zăpadă. *

N--- . " - *
— Tot nimic ! îi strigă el lui Maassen.- Hugo Lehmann s-a simţit obligat să-i raporteze căpitanului Gottschalk despre dispariţia lui Strathmann şi căpitanul m-ti trimis în recunoaştere.
— Nu-i nimic, domnule locotenent, răspunse Maassen. Acum ştim unde se afla ultima oară când a fost văzut. Chiar acolo mergem. Dacă i s-a făcut rău, o să-1 găsim în zăpadă... pe vremea asta, nu-i nici o plăcere.
Pfiţerul începu să ruleze înaintea grupului, deschizând drumul celor cinci, care înaintau cu greutate în spatele maşinii.
— Acolo este ! exclamă ţ/Tuller, arătând cu mâna spre mica vale în care dispăruse Strathmann. Când a ajuns la colţ, mi-a făcut un semn !
Theo Klein îl ajunse dîn urmă pe Maassen care mergea în faţă. Klein avea o faănuială cumplită, care îl apăsa ca o greutate uriaşă.
— Ia zi, Kurt, făcu el, dându-i aghiotantului un ghiont, şi dacă

partizanii...
— Pe dracu', partizani! Ce-ţi veni ? N-am întâlnit picior de partizan.
— Dar comandantul a tras în ceva !
— O fi tras, într-o vulpe ! Sau într-un iepure! Theo Klein tăcu. Mergea prin zăpadă, alături de
Maassen, ştergându-şi din timp în timp figura cu mâinile umede.
,— Kurt^ ai fost în Rusia ? întrebă el, după o bucată de timp.
— Uh an;
— Unde ?
— Pe lacul Ilmen.
— Şi acolo, nti vi s-a întâmplat să vă. dispară santinelele ? Theo Klein inspiră încet.
— Cum să» nu, ni s-a întâmplat... în fiecare noapte, santinela dispărea... fără zgomot, fără să lase nici o urină... uite-aşa... dispărea... de parcă-şi lua zborul! Am minat terenul în faţa tranşeelor, am plasat două cuiburi de mitralieră la treizeci de metri de fiecare parte a postului. Chestia asta începuse să devină teribil de neplăcută. Ba chiar au fost dublate santinelele... Dar, la două noaj>

tea, când se făcea schimbul... amândouă erau dispărute... Abia după nouă zile l-am prins pe Rouski... un, locotenent. Ăsta descoperise o trecere prin câmpul de mine şi ajungea prin spate la băieţii noştri. Le tăia gâtul şi îi târa frumuşel pană la ai lui. Am pierdut unsprezece oameni! Ceilalţi priveau în pământ.
Maassen ridică din umeri. Un gând ciudat îi străbătu mintea...
— Ei, mai tacă-ţi gura ! Doar nu suntem pe Volga, suntem în Italia, ce naiba ! Dă-ţi şî tu seama ! Să-1 răpească pe Strathmann ? In plină zi ? Cred că te-ai cam ţicnit \
Continuau să înainteze cu greu, ţinându-se după urmele lăsate de roţile maşinii. In mijlocul trecătorii se opriră şi se strânseră în jurul maşinii. Sublocotenentul Weimann îşi scuturâ zăpada de pe pânza de cort şi privi pantele învecinate. Se înălţau până aproape de cerul întunecat, nelăsând nici un loc de trecere. Stâncile păreau pierdute printre nori.
— Dacă aici a fost văzut ultima oară şi dacă n-a mai ieşit din scobitura aia, atunci înseamnă că acolo trebuie să se afle, ori mort, ori viu, spuse Maassen.

Theo Klyein tresări la auzul cuvântului „mort" şi se uită la Maassen. Acesta era palid la faţă, în ciuda frigului cumplit:
— în regulă, continuă sublocotenentul, haideţi băieţi, să-i dăm drumul ! în lanţ de trăgători, şi să scotocim totul!
Sări din maşină şi se îndepărtă primul, urmat de Kuppers. Se caţără pe panta din stânga sa, luminând fiecare tufiş cu lanterna. Ceilalţi îl urmară, împrăştiin-dii-se de-a lungul întregii văi.
Sublocotenentul Weimann tresări fără să vrea şi-şi puse arma în bandulieră în clipa în care se auzi tunând o voce puternică :
— Felix ! urla cât îl ţinea gura Theo Klein. Felix ! Felix h
Suntem de-a dreptul idioţi, se gândi Klein, să-1 căutăm, fără să-1 strigăm, într-un teren aşa de nenorocit ca ăsta»
9 — Infern la Monte Cassino
1?0
H. G. KONSALIK
II strigă pe Felix şi apoi îl auzi'şi pe Maassen făcând la fel, după care şi pe Kuppers, Muler şi Bergmann... şi la urmă, sublocotenentul Weimann. Strigătele lor zburau prin vânt şi se pierdeau în zăpadă ca nişte fulgi.
Theo Klein găsi o batistă agăţată de un tufiş, ce flutura acum bătută de vânt. Era batista lui. Strathmann, cu ca e acesta îşi curăţase arma de zăpadă înainte de a da ochii de Măria Armenata. Theo Klein o smulse din gh'mpii tufişului... batista era murdară şi pătată de grăsime... Theo observă că era unsoare de armă.
— Felix ! strigă el cu voce răsunătoare. Felix, nu mai fă pe idiotul. îşi ridică mâinile în aer şi începu să şi le agite. Neobţinând nici un rezultat, trase un foc de armă.
Weimann şi Waassen se precipitară în direcţia sa. Kuppers îşi dădu drumul pe pantă pe spate şi aproape ateriza la picioarele lui Theo.
— Asta-i batista lui Felix, strigă acesta, fluturând-o pe sub nasul ofiţerului, cu o mână care-i tremura nu numai din cauza frigului. Am găsit-o acolo, în tufişul ăla.
Weimann o luă între degete.
— E plină de unsoare.
— Şi-a şters arma cu ea. Mirosiţi-o, domnule locotenent... E unsoare de armă !
Maassen ridică ochii spre ofiţer. Privirile li se încrucişară şi

Maassen coborî capul muşcându-şi- buzele.
— Nu ne rămâne decât să plecăm, spuse sublocotenentul Weimann, cu jumătate de glas.
Theo Klein îl privi fără să înţeleagă.
■— Să plecăm... cum adică ? , Ochii lui Klein se plimbară de la unul la altul. Toţi înţeleseseră ceea ce voise Weimann să spună, mai puţin Theo Klein, a cărui minte înceată nu realiză suficient de repede situaţia. Stătea aşezat pe un bolovan, în apropierea tufişului, cu foaia de cort în continuare pe cap, ţinân-du-şi arma cu amândouă mâinile.
— Trebuie să-1 căutăm pe Felix ! spuse el. Avea vocea răguşită. Doar n-o să plecăm aşa, pur şi simplu, împreună cu batista lui. Nu se poate ! Kurt... Heinrich... Erwin... Josef... domnule locotenent... îi privi pe rând pe fiecare, cu ochii măriţi, de uimire. Trebuie să-1 găsim! Este camaradul nostru, ce naiba ! Şi brusc, începu să

urle ca un taur, izbind cu picior în zăpadă „Rămân aici, până o să-1 găsesc ! Rămân !" Vocea sa luă o notă falsă.
Heinrich Kuppers îl trase de mânecă pe Klein.
— Theo! bolborosi el. Propria-i voce îl surprinse chiar şi pe el. Parcă nu era a sa, şi parcă era ruginită, Theo, ce naiba... Felix a dispărut ! Ce vrei, suntem în plin război J
— Să fi fost răpit ? întrebă Klein, privindu-1 pe Kuppers cu ochi fără viaţă.
— Tot ce se poate, răspunse acesta, dând din umeri. Poate a fost lovit pe la spate şi dus de aici. Zăpada acoperă orice urmă. Zău...
f- Dar se opri brusc. Maassen se-apropiase de el, voind să-i spună ceva, dar expresia figurii lui Klein îl făcu să-şi înghită cuvintele.
— Primul, bâigui Klein, Kurt, este primul din grupa noastră.' A fost îq Corint... în Creta... Catania... Salerno,.. şi acum, să-1 atace1 pe lş, spate... Felix, cel mai tânăr din grupa noastră...
îl dădu la o parte pe Maassen şi pe Kuppers şi coborî la vale, în urma lui Weimann. Mergea cu corpul aplecat în faţă, cu pasul greu şi mâinile pe lângă corp, ca un urs. Cu un aer năuc, Kuppers îl privi îndepărtându-se. Nu-şi credea ochilor...
— Ai zice că are suflet, spuse în cele din urmă, uimit. Ai fi crezut

una ca asta, Kurt ?
Maassen îşi băgă mâinile îngheţate în buzunare.
— Da' ce, tu te cunoşti pe de-a întregul ? Eu, nu. în fiecare zi mai descopăr ceva nou în mine. Cunoaşterea de sine îţi rezervă întotdeauna surprize şi culmea este că, atunci când ne sună ceasul, credem că am aflat totul despre viaţă. Nu ştiu care filosof a spus că „Ştiu că nu ştiu nimic" şi a avut al naibii de multă dreptate. Poate că s-a privit în oglindă şi a rămas perplex în faţa propriei imagini... asta-i viaţa.
Pe drumul îngust, motorul maşinii mergea. Sublocotenentul Weimann îi aştepta pe ceilalţi pentru a-i duce la sediul companiei. Theo Klein urcase deja. îşi vârâse mâinile între combinezon şi pieptul gol. Ţinea între dege

tele sale amorţite medalionul din Monte Gaissino, cadoul făcut de abatele Diamare.
Deasupra, era scris — Succisa virescit!
Să creşti încet...
Nu înţelegea. Dar simţea mâna Domnului, care îi atinsese inima.
*
în raportul său adresat comandantului von der Breyle, căpitanul Gottschalk scria :
„Caporalul Felix Strathmann, născut la 24.9.20 la Hâm-bourg, Saint-Pauli, domiciliat în acelaşi oraş în strada Henrietten strasse, la numărul' 28, a fost dat dispărut cu data de 10.2.1977. A dispărut în cursul unei operaţiuni împotriva partizanilor. A fost găsită batista sa, ceea ce face posibil faptul că ori a fost făcut prizonier de către partizani, ori a fost omorât. Curioscându-1 pe caporalul Felix Strathmann de patru ani, de când a făcut parte din comp rin a mea, consider că cea de a doua ipoteză este mai plauzibilă.
Caporalul Felix Strathmann a fost decorat cu Crucea de Fier clasa a Il-a şi clasa I; a primit medalia răniţilor şi medalia comemorativă din Creta. în timpul bătăliei de la Etna a distrus trei tancuri americane.
„îl propun pe caporalul Felix Strathmann pentru a fi avansat post-mortem la gradul de sergent."
Căpitan comandant al companiei III/Bat, 1 -Divizia 34 Paraşutişti / Reinhard Gottschalk
Colonelul Stucken primi raportul din mâinile lui Breyle, care

stătea în picioare, în faţa sa, fără să zică vreo vorbă. îl citi, după care îl aruncă pe masă, peste celelalte hârtii.
— Ce caz ciudat, nu crezi, Breyle ? Un om. să dispară aşa, pur şi simplu. Sub ochii noştri... :— Da, domnule colonel.
INFERN LA MONTE CASSINO
114
— Oe părere ai, Breyle ?
— Domnule colonel, este o întâmplare tragică. Şi care dovedeşte, în ciuda eşecului operaţiunii, că pe teritoriul diviziei, există totuşi partizani.
Vocea lui Breyle era sigură. Nici nu tremura. Iar el, Breyle, îl privea pe Stucken chiar în ochi. Iar acest lucru îi miră cel mai mult, şi îl făcu să se îndoiască de el însuşi. Un ofiţer care,minte alt'ofiţer... Doamne Sfinte, unde ai ajuns. Breyle... Ce facî tu din cei patru sute de ani de tradiţie militară ? L-ai avut strămoş pe Servatius von der Breyle, general al Marelui Frederic ! La Zorndorff şi la Kunersdorff şarja în fruntea cavaleriei şi când un glonţ i-a sfârtecat piciorul a strigat „Cu piciorul ăsta am să trasez frontierele Prusiei !"
Colonelul Stucken puse mâna pe raportul lui Gott-schalk,
— Breyle, ce zici, trebuie avansat Strathmann sergent ?
— Domnule colonel, dumneavoastră sunteţi cel care decide,.
— Pare să fi fost un soldat curajos... bine ! să-1 avansăm î Caporalii au fost întotdeauna coloana vertebrală a armatei prusace.
— Aşa este, domnule colonel, spuse Breyle, luând foaia de hârtie de pe masă, după care ieşi.
Stucken îl urmări din ochi cu un aer perplex. De când fiul său dispăruse, Breyle nu mai era acelaşi ca altădată. De multe ori lui Stucken i se părea că Breyle era prea perfect în îndeplinirea misiunilor ce i se încredinţau. Dacă i-ar fi cerut să se ducă şi să numere bombele ce cădeau pe Via Casilina, cu siguranţă că s-ar fi dus.
Stucken mai dădu încă o dată din cap şi se concentra apoi asupra informaţiilor provenite din diferite sectoare ale frontului. Pentru prima oară, neozeelandezii şi indienii apăruseră în faţa muntelui Cassino... Erau trupele celebrului neozeelandez Freyberg. în privinţa asta, nu trebuia să-şi facă nici o iluzie. Asaltul părea iminent. Obiectivul principal al atacului avea să-1 constituie Monte Cassino. Deja satul era o ţintă permanentă a

bombardamentelor... restul populaţiei fugea spre mănăstire. Oamenii se ascundeau prin capele, prin coridoarele subterane; se insta-
115
H. G. KONSALIK
lau pe câteva braţe de fân în sălile mănăstirii sau pur şi simplu rămâneau afară, în curte. Mai mult de 1300 de persoane, bărbaţi, femei, bătrâni şi copii, se plasaseră astfel sub protecţia călugărilor, fiind primiţi cu căldură de arhiabatele Diamare şi ceilalţi monahi.
Dar dinspre spatele muntelui, înaintau spre mănăstire regimentele armatei a 5-a. Indieni, gurki, tunisiei ii, algerieni, marocani, mauri, neozeelandezi, canadieni, englezi, scoţieni, americani, polonezi... pumnul strâns al unei întreg; planete avea să lovească poziţiile din munte ale paraşu-tiştilor germani. Colonelul Stucken se*gândi că, în acele condiţii, avansarea lui Strathmann era lipsită de sens. O re^omp^nsă postumă...
Pe salteaua jilavă de lângă peretele din stâncă pe care se prelingea un firişor de apă, Felix Strathmann dormea. Dormea profund şi fără vise, cu gura uşor deschisă şi cu respiraţia abia perceptibilă. întins pe-o parte, îşi trecuse braţul pe sub umărul gol al Măriei, şi dormea cu faţa la ea. Mişcându-se în somn, simţi de mai multe ori corpul ei gol sub pătura călduroasă, picioarele, pântecele care se împingeau în el, sânul stâng care i se odihnea chiar îrf mâna stângă. Adormise la loc Căldura pe care o degaja Măria, uşoara transpiraţie a corpului ei îl copleşeau şi-1 făceau fericit. O singură dată, în timpul dimineţii, se trezise pe jumătate. I se păruse că aude strigându-i-se numele. Felix ! Felix ! Se ridicase în capul oaselor şi ascultă. Mâna călduţă a Măriei îl trase sub pătură, li luă degetele lui Felix şi le puse pe pântecele său, căutându-i cu buzele scobitura gâtului.
— Mio caro, şopti ea duios... Felix al meu... lasă lumea să se prăbuşească, dacă noi ne iubim...
Un tremur .străbătu corpul lui Felix. îşi puse capul între sânii calzi, şi adormi în această poziţie, ca un copil care se lipeşte de mama sa, căutând apărarea ei şi .fericit de protecţia pe care o primeşte.
INFERN LA MONTE CASSINO
Spitalul de campanie era situat la Albaneta, izolat, lângă Monte Cassino. Via Ca^ilina se afla sub bombe. Americanii şi indienii

se apropiau de muntele Castellone, evitând aglomeraţia propriu-zisă de la Cassino.
Doctorul Heilmann traversa cu un pas grăbit încăperile ticsite de răniţi, puţind a sânge, puroi şi urină. Il căuta pe doctorul Pahlberg, care tocmai făcea o injecţie cuiva, ale cărui gemete nu mai conteneau.
Comandantul medic Heitmann se sprijini de perete, respirând din greu. In figura sa masivă, venele de pe frunte erau anormal de proeminente. Aruncându-şi o privire asupra superiorului său care era teribil de agitat, Pahlberg îşi spuse că venele acelea erau semnul unei atero-scleroze incipiente.
— Tifonul pentru pansamente e pe terminate, spuse Heitmann fără să ridice vocea. Krankowski mi-a spus că ne vor ajunge doar trei zile. Cât despre serul antitetanic, nu mai sunt decât trei sute de doze. Auzi, trei sute de doze ! îţi dai seama, Pahlberg ? Trei sute de doze, în ritmul în care sosesc acum răniţii l Şi nu mai avem cum să primim.
— Probabil fiindcă zăpada împiedică aprovizionarea normală, spuse Palhberg, îndreptându-se de mijloc. Rănitul nu mai gemea. Adormise.
Heitmann se uită la el.
— Vreo speranţă ? întrebă el. Pahlberg clătină din cap.
— Nici una. O schijă i-a străpuns plămânul. Lobul stâng cred că este bucăţi.
Trecură împreună mai departe, privind la răniţii aşezaţi pe straturi de paie. Pe unele dintre ele, pătate deja de sângele morţilor, erau întinşi cei cărora le venise rândul. Gustav Drage curăţa o rană... o tibia zdrobită, pe lângă.care puroiul curgea ca dintr-un izvor. într-un colţ al încăperii vecine, August Humpmeier se căznea să culce un rănit care-şi pierduse minţile şi urla întruna „Sosesc ! Sosesc ! Acolo ! Turbanele alea ! Indienii cu turbanele alea albe.! Ajutor! Ajutor!" îl îmbrânci pe Humpmeier şi aruncă cât colo pătura. Gustav Drage, împreună cu un in

firmier, îl aruncară pe rănit cu brutalitate pe paie. „Nu trageţi, striga acesta ! Nu trageţi ! Mi-e frică ! Mi-e frică..."
"Urletele sale îi însoţiră pe cei doi medici, din cameră în cameră. Frică... frică... peste tot se auzea numai de frică... mi-e frică...

— E rănit la cap, comentă Pahlberg. Cum se mai liniştesc lucrurile, trebuie să-1 mutăm în spate. Cu urle-tele astea o să demoralizeze toată lumea.
Dinspre sala provizorie de operaţie şi de pansamente îl văzură ieşind pe Krankowski, care se grăbi să-i întâmpine. Figura sa era mai palidă ca de obicei, mai slăbise, iar obrajii îi erau supţi. Pahlberg îşi spuse în sinea sa că semăna cu un drogat. De fapt, qeea ce îi lipsea, era o săptămână de somn. Se întrebă dacă şi ei aveau acelaşi aer. îl privi pe Heitmann cu coada ochiului. Faţa masivă a acestuia era flască, iar pielea gâtului era brăzdată de cute.
— Doar trei sute de doze de ser antitetanic, Krankowski ? întrebă Pahlberg, gândindu-se la altceva.
— Da, domnule căpitan. Şi tot cam atâtea pansamente. Deja am'luat de la cei morţi pansamentele căre mai pot folosi la ceva. Le-am spălat şi le-am rulat. Oricum, am câştigat ceva !
Palhberg aprobă din cap. Aşa era, oricum se câştigase ceva... Pansamentele treceau de la unul la altul. Moartea unora îi ajuta pe alţi răniţi care gemeau de durere, până în clipa în care, cu gura deschisă şi cu ochii sticloşi, erau luaţi din paturile lor de paie de către Drage şi Humpnieier, pentru a fi târâţi afară, în zăpadă, în spatele unui hambar. La fiecare două zile, cadavrele erau luate pentru a fi îngropate.
— Câţi morţi ? întrebă Pahlberg.
— Treizeci şi şapte, domnule căpitan; Dar până di-seară o să fie precis vreo cincizeci. Practic, nouă ne sunt trimise numai cazurile foarte grave. Ceilalţi,sunt îngrijiţi La spital.
— Krankowski, să faceţi economie cu serul antiţeta-niq, spuse Pahlberg, înghiţindu-şi saliva. Ceea ce spu^

şese, era împotriva tuturor regulilor medicale... Adică, să nu iacă injecţii de-?#stea cazurilor fără speranţă. Numai celor cu fracturi cauzate de gloanţe şi celor răniţi nu prea grav...
Intră în sala provizorie de operaţii şi învârti manivela telefonului de campanie.
— Daţi-mi, vă rog, centrul de aprovizionare 1^, pe. comandantul Ebert !
Aşteptă un moment şi-1 văzu în ace§î timp pe Heitmann cum îşi pusese în palmă două pilule, apoi, deschi-zându-şi gura, le

înghiţi cu un gest brusc, 'după c,are bău un pahar cu apă.
— Heitmann, n-ar trebui să faci asta, spuse Pahlberg cu amabilitate. Inima nu poate rezista mult timp la Pervi-tină. într-o bună zi ai să faci un infarct de toată frumuseţea !
Heitmann făcu din mână un gest a lehamite.
— Ce spui tu, Pahlberg ! Fără aşa ceva n-aş fi în stare să rezist. M-aş prăbuşi, pur şi simplu. Nu sunt făcut din fier, eu nu sunt soldat ! Sunt doar un civil, un medic de ţară, iubit de pacienţii mei ţărani... cel puţin, aşa îmi place să-mi închipui. Am tratat furuncule, am pus aţele la mâini şi picioare rupte, am operat de apendicită şi am îngrijit răcelile. Am îngrijit reumatismele celor în vârstă cu venin de albine şi, odată, asta da, a fost" un adevărat ca2, am îngrijit fata unor fermieri care contactase blenoragie. Cel care îi transmisese infecţia se ocupa cu îngrăşăminte pentru agricultură, ce chestie ! ^Şi acum, iată-mă nevoit să mă joc de-a soldaţii, să tai oase, să deschid stomacuri, să prind capete sparte şi să mă chinui să nu-i văduvesc pe proprietari de picioarele lor făcute bucăţi. Ce vrei, Pahlberg, nu sunt capabil de aşa ceva, nu am curaj, asta-i tot ! Nu fac decât să mă cramponez de blestemata asta de Pervitină, altminteri n-aş putea continua.
Telefonul bâzâi. Palhberg ridică receptorul.
— Domnul comandant Ebert ? Aici este medicul căpitan Pahlberg, din spitalul de campanie de la,Albenata, divizia 34 de paraşutişti. îmi trebuie pansamente, vată, ser, morfină* eter, iod, tonice cardiace... într-un cuvânt, am nevoie de tot! Nu mai avem decât trei sute de doze

antitetanice şi tot cam atâtea pansamente. Răniţii mor cu zile. Nici măcar nu mai am cu ce să-i cos ! îmi trebuie de urgenţă... Vă rog, domnule comandant ! Trimiteţi-mi un camion cu material ! Este în joc viaţa atâtor zeci şi zeci de soldaţi germani.
Se întrerupse. în receptor, o voce începu să vorbească. Cu o mână vlăguită, Pahlberg aşează receptorul în furcă. Heitmann îl întrebă nerăbdător :
— Nimic ?
Palhberg făcu semn că nu.
— Ieri, ne-a trimis un camion de două tone, plin cu tot ceea ce ne trebuia. Dar maşina a dispărut pe traseu.

— Cum adică, a dispărut ?
Palhberg privi pe fereastră. Ii venea să urle. Răspunse cu o voce albă :
— Partizanii...
în faţa casei erau descărcaţi noi răniţi.
De mortuis nil nisi bene (Despre morţi se vorbeşte numai de bine)
Proverb roman.
Comandantul suprem al Wehrmachtu-1-ui comunică :
16 februarie 1944
...Venerabila mănăstire de la Cassino, care aşa cum am anunţat ieri* a fost atacată de aviaţia inamică, cu toate că în ea nu se afla nici un soldat german, a fost în mare parte distrusă şi incendiată...
Generalul Freyberg, comandantul trupelor neozeelandeze angajate în.bătălia de la Monte Cassino, stătea, la punctul său de comandă, ţinând în mână un telefon de campanie. Era^ nervos, aproape furios. Bătea pe masă darabana cu degetele, mişcând iritat hărţile constituite ca urmare a fotografiilor luate din aer de aviaţia de recunoaştere, reprezentând regiunea Cassino. Hărţile erau pline de însemnări cu plivire la poziţia ocupată de regimentele atacatorilor. La celălalt capăt al firului se afla generalul Alfred M. Gruenther,. şeful statului-major al generalului Clark.
'— Este imposibil să se mai continue aşa, strigă Freyberg în receptor, cu corpul aplecat asupra mesei şi cu pumnul peste hărţi. Trupele mele au pierderi. în ciuda bombardamentului artileriei şi aviaţiei şi a folosirii tuturor armelor operative ! E ca şi cum nemţii prevăd cea mai neînsemnată intenţie a noastră, ca şi cum se pregătesc să riposteze direct din cer. Şi precis... aşa fac... aşa fac, puteţi să mă credeţi ! Pe Monte Cassino, chiar în mănăstire, trebuie să existe nişte posturi de observaţie ale artileriei.
Generalul Gruenther clătină din cap. îl ştia pe Freyberg cât era de impulsiv, iar comandantul suprem al celui de-al 15-lea grup de armate, generalul Alexander, îl sfătuise că trebuie să se poarte cu mănuşi cu neozeelandezii.
Din informaţiile pe care le-am primit, nici un soldat neamţ nu se găseşte în interiorul mănăstirii, nici măcar un singur post de observaţie.

Vocea lui Gruenther deveni jovială.
— Şi, la urma urmelor, dragă Freyberg, chestia asta n-ar avea nici un sens. Care comandant şi-ar plasa un post de observaţie într-un loc aşa de vizibil ? Zău că vă înşelaţi !
Generalul Freyberg reîncepu să bată darabana pe masă...
— Gruenther, dezastrul celui de-al II-lea corp american ar fi trebuit să-ţi demonstreze că nemţii au făcut din mănăstire o cazemată uriaşă. Precis că clădirile sunt pline de artilerie, înţesate de bunkere, iar împrejurimile cu câmpuri de mine ! Maurii mei riscă să fie măcelăriţi. Gruenther, îţi spun că atâta timp cât Monte Cassino şi muntele Maio nu sunt în mâinile noastre, atâta timp cât nu vom fi în stare să distrugem acest zăvor, vom fi în imposibilitatea de a străpunge ,,Poziţia Gustav" ! Căută pe masă, luă o foaie de hârtie şi începu să citească din ea. Până în ziua de astăzi, Monte Cassino şi „Linia Reinhard" ne-au costat 15.864 de oameni,.morţi, răniţi sau dispăruţi... şi, totul, pentru a câştiga 20 de kilometri ! Şi vom mai pierde încă de patru ori pe atâta, dacă Monte Cassino nu va fi cucerit !
Generalul Gruenther îşi muşcă buza inferioară. Cunoştea la fel de bine ca şi Freyberg această cifră, ştia despre starea de nervozitate care domnea în cartierul general aliat, avea chiar în faţa ochilor pierderile suferite de divizia 4 indiană, care aproape că fusese distrusă pe înălţimile muntelui de tirurile mitralierelor celei de-a IV-a divizii de paraşutişti.
întrebă cu o voce dură :
— Şi ce propuneţi ?
— Propun o acţiune în maniera lui Montgomery, din Libia şi Tunisia. Distrugerea muntelui cu toată artileria şi aviaţia ! Trebuie ca poziţiile nemţeşti să fie zdrobite sub o avalanşă' de foc, sub o asemenea avalanşă, cum încă nu s-a mai <răzut într-un sector de front limitat.
— Generale Freyberg, am impresia că supraestimaţi situaţia ! Gruenther reuşise cu greu să se exprime cu atâta prudenţă. Auzi... îşi spunea el în sinea sa... mănăstirea... să faci praf şi pulbere o construcţie sfântă ! Era o nebunie I

— Şi vreţi sprijinul aviaţiei ? întrebă el.
— Da Krăspunse Freyberg cu o voce ascuţită.
— Generalul Clark a ordonat ca în zilele următoare unităţile aeriene să-şi concentreze eforturile spre capul de pod din Anzio.
Gruenther avusese de gând să trântească receptorul, găsind tonul lui Freyberg nepotrivit, dar la celălalt capăt al firului vocea insista.
— Şi în momentul actual, care este sprijinul aerian de care pot beneficia ? Întreba Freyberg, ale cărui cuvinte vibrau de excitare.
— O escadrilă de vânătoare şi de bombardament.
— O escadrilă ! Freyberg izbi cu pumnul în masă. Gruenther auzi cu claritate zgomotul.
— Vreţi să-mi spuneţi care sunt ţintele pe care doriţi să le atacaţi ? întrebă acesta cu răceală.
— Mănăstirea ! strigă Freyberg.
— Mănăstirea ?
în sinea sa, Gruenther admira tenacitatea lui Freyberg. După cum îi spusese generalul Alexander, neozeelandezii dacă se agăţau de ceva, doar dacă-i omorai îi puteai face să renunţe.
— Generale Freyberg, continuă el, din câte ştiu eu, mănăstirea nu figurează în planurile de bombardament.
între timp, Freyberg scotocea hârtiile împrăştiate pe masa sa, căutând planurile de bombardament puse la punct de corpul de armată şr de el însuşi şi aprobate de Clark. După ce le găsi, constată că mănăstirea era înconjurată de un cerc, în interiorul căruia sanctuarul creştin se afla la adăpost.
— Sunt absolut sigur, spuse Freyberg cu voce dură, că mănăstirea este marcată pe planul meu ! însă, oricum ar fi, doresc ca mănăstirea să fie bombardată ! Imediat, generale Guenther ! Orice altă ţintă nu trebuie să aibă decât un rol secundar !
Generalul Guenther privi fotografiile pe care le avea in faţa ochilor. Din ele se putea vedea cu claritate întreaga mănăstire, clădirile, curţile interioare, totul... Avioanele de recunoaştere zburaseră la nici o sută de metri altitudine. Nu se vedea nici un soldat neamţ, nici o poziţie în

tărită, nici un post de observaţie. Mănăstirea nu era ocupată de

nemţi!
— îmi pare rău, nu pot să iau o decizie atât de importantă pentru o ţintă ca aceasta, fără să-1 consult pe generalul Clark. Sunaţi-mă mai târziu, generale Freyberg.
Şi Gruenther închise, fără să-i mai dea răgazul lui Freyberg să spună ceva. încercă să- ia legătura cu Clark, care se afla la Anzio, dar, nereuşind, îşi încercă şansa cu generalul,Hardihg, şeful statului-major al generalului Alexander, comandantul suprem.
— Harding, făcu el, cu voce sugrumată, Freyberg mă tot bate la cap să bombardăm mănăstirea de pe Monte Cassino. Crede că acolo se află puternice poziţii nemţeşti. După el, mănăstirea a devenit o'fortăreaţă, E absolut ridicol ! Generalul Clark a vorbit acu' câteva zile cu generalii Keyes şi Ruder, ale căror corpuri de armate se găsesc de câteva săptămâni în zona Cassino. Ei au confir-jnat că mănăstirea nu este ocupată şi, în consecinţă, nu este nevoie să fie bombardată.
Harding rămase tăcut o bună bucată de timp, după care spuse :
— Voi vorbi cu comandantul suprem.
Generalul Gruenther nu avu veşti de la Alexander înainte de 12 februarie. Reuşise să dea între timp de Clark, şi acesta se opusese la rândul său distrugerii mănăstirii. Freyberg stătea lipit de telefon şi insista în permanenţă, începând cu 10 februarie, trupele indiene atacară Cassino şi fuseseră masacrate de mitralierele paraşutiştilor.
în după-amiaza zilei de 12 februarie, Gruenther primi răspunsul lui Harding. îl citi de mai multe ori, după care se duse la punctul de comandă al lui Clark. Comandantul armatei a 5-a americane, un individ înalt şi suplu, citi mesajul :
„Dacă generalul Freyberg consideră că este necesar, bombardaţi mănăstirea." Alexander. Clark zvârli hârtia şi exclamă :
— Dacă Freyberg ar fi fost un general american, n-aş fi dat niciodată un asemenea ordin ! Dar este neozeelandez, copilul iubit al lui Alexander ! Mă duc să vorbesc cu Alexander !

Întrevederea fu scurtă şi glacială.
— Dacă Freyberg afirmă că mănăstirea este fortificată, nu pot decât să mă încred într-un om cu experienţa .sa, declară

Alexander. Sunt dezolat că nişte construcţii atât de vechi şi magnifice vor fi sortite distrugerii, dar nu putem face altfel, dacă nemţii le folosesc în scopuri militare. Soldaţii mei sunt mai preţioşi decât o grămadă de pietre, chiar dacă acestea au valoare istorică ! Problema care se pune este următoarea — 16.000 de morţi, sau distrugerea acestor pietre care, oricum, vor putea fi reconstruite mai târziu.
Generalul Clark, teribil de emoţionat, exclamă :
— Nu avem nici o dovadă ! Freyberg a emis doar nişte presupuneri ! Nu a fost în stare să avanseze nici un metru şi acum caută o explicaţie. Domnule general, gândiţi-vă ! în mănăstire s-au refugiat 1.500 de civili... bolnavi, femei, bătrâni... Un atac aerian ar însemna uciderea tuturor. Uciderea a sute de femei şi copii nevinovaţi ! Iar dacă nemţii nu au ocupat încă mănăstirea, să fiţi sigur că după bombardament o vor face ! Iar ruinele au fost dintot-deauna poziţii defensive excelente. Nu vor mai exista acoperişuri care să se dărâme, case care să ia foc. dimpotrivă, ruinele îi vor proteja pe nemţi şi din spate, vor. putea să lanseze o grămadă de atacuri de hărţuire, care ne vor cauza mult mai multe pierderi decât un atac frontal !
în ziua de 15 februarie, escadrilele engleze din corpul 15 tactic Air-Force se înălţară în aer. 142 de „Fortăreţe zburătoare" huruiau deasupra Muntelui Sfântului Bene-dict. Era primul val. Pe aerodroamele din Apulia, mecanicii verificau alte escadrile. La ora 9,45, pe o vreme senină, primele bombe începură să cadă asupra mănăstirii paşnice.
Arhiabatele Diamare îşi reunise călugării în micul şău cabinet de lucru. îngenunchiaţi, se rugau în linişte. După o oră de totală reculegere, Diamare ridică braţele şi o imploră pe Fecioara Măria să protejeze mănăstirea, satul * Cassino, pe cei 1300 de refugiaţi, răniţii, degeneraţii sau înfometaţii care căutaseră refugiu în "coridoare, în capele şi în subteranele din Monte Cassino. Vocea lui Diamare tremura în tunetul celor 142 de „Fortăreţe zburătoare"

care se apropiau şi despre care nimeni nu bănuia că vor aduce moartea asupra mănăstirii.
— Pro. nobis Chriştum exora, spuse Diamare.

în acel moment, se auzi o trozniturâ cumplită, pământul se cutremură, tencuiala se desprinse din pereţi, iar geamurile se sparseră în ţăndări.
Prima bombă explodase în curtea mănăstirii.
Era 15 februarie, ora 9,45.
Două sute optzeci şi şapte de tone de bombe, de câte 250 de kilograme şi şaizeci şi şase de tone şi jumătate de bombe incendiare, de câte 50 de kilograme, au fost lansate din cele 142 de avioane. Ai doilea val, format din 47 de bombardiere B-25 şi B-26, lansă o sută de tone asupra ruinelor fumegânde ale mănăstirii. întreg muntele era un şir continuu de explozii, o mare de flăcări, de pietre, de pământ, de fragmente de ziduri, de acoperişuri şi de sculpturi. Biserica se prăbuşi, zidul exterior cedă în mai multe locuri, iar sub ploaia de bombe clopotniţa explodă. Curtea centrală dispăruse, ca suflată de vânt. în cea a stăreţiei, cei îngropaţi de vii sub dărâmături urlau disperaţi... să-lile de masă ardeau... şi, în acest apocalips, începură să explodeze bombele aruncate de cel de-al doilea val de avioane. în locul în care fusese curtea centrală, în dreptul intrării către magnifica „Loggia del Paradiso", continua să se ridice statuia Sfântului Benedict, înconjurată de dărâmături şi de cadavre mutilate.
Numai că schija unei bombe retezase capul statuii.
Jos, în vale, generalul Freyberg, aflat la punctul său de comandă, aruncă o privire spre ceasul de la mână. în faţa sa, mănăstirea era aureolată de un nor de praf şi de flăcări devorante.
Chipul său schiţă un uşor zâmbet: Ochii săi priveau spre Monte Cassino, priveau ruinele mănăstirii, către care începuse acum să tragă cu înverşunare artileria, ale cărei obuze pulverizau ceea ce bombele cruţaseră.
— înqă patru ore, îşi spuse el. Vocea nu-i tremura, era fermă şi dură. Era vocea unui militar. Regimentele^ vor ataca conform planului prevăzut. N-au nevoie să se grăbească... Privi muntele fumegând. Acolo sus, pământul a fost răscolit de sute de ori de explozii. N-au mai ră- ^

mas decât nemţii... nu ne-a mai rămas decât să ocupăm Monte Cassino.

La cartierul general al armatei a 5~a, generalul Gruenther îşi privise şi el ceasul. Minutarul acestuia avansa încet.. 9,41.. 9,42.. 9,43... 44... 45... Gruenther ridică grav capul. Privirea i se încrucişa cu a lui Clark.
Generalul Clark se întoarse brusc.
— Gata ! Mănăstirea va fi rasă de pe suprafaţa pământului ! spuse el cu voce sumbră.
— Să nu mai pomeneşti niciodată despre lucrul acesta ! Uşa se trânti. Ieşise din încăpere aproape în fugă.
*
Comandantul Richard von Sporken se năpusti în camera hărţilor. Era agitat şi începu să vânture pe sub nasul colonelului Stucken un manifest pe care i-1 adusese un tânăr italian. Era 14 februarie, ora 5 după-amiază.
— Citiţi asta ! strigă el, lăsându-se să cadă pe un scaun. Hârtia pe care i-o întinsese lui Stucken conţinea câteva rânduri în italiană. Le-au aruncat prin grădina mănăstirii, din avion. Este de necrezut ! De-a dreptul de necrezut ! Nu-mi vine să cred ! Citiţi, domnule colonel, citiţi !
Stucken luă manifestul şi se duse lângă fereastră. în lumina palidă a după-amiezii, descifra cu greu cuvintele italieneşti. Comandantul von Sporken se ridică de pe scaun.
— Am să vă traduc eu, spuse cu voce răguşită. „Atenţie, prieteni italieni ! Până în momentul de faţă,
am încercat cât s-a putut să protejăm mănăstirea din Monte Cassino. Nemţii au profitat de pe urma acestui fapt. Dar iată că acum luptele se apropie de lăcaşul sfânt. A sosit timpul să ne îndreptăm armele chiar împotriva mănăstirii.
Vă înştiinţăm de acest lucru pentru a vă putea pune la adăpost. V-o spunem cât se poate de serios. Părăsiţi imediat mănăstirea. Ţineţi seama de acest sfat. Vi-1 dăm în interesul vostru."
Armata a 5-a amorî^anã.
Colonelul Stucken lăsă să-i cadă jos foaia de hârtie.
— Mă aşteptam, spuse el calm.

♦
Prin culoarele lungi ale mănăstirii, prin curţi, în biserică şi în capele, oamenii alergau înnebuniţi de spaimă.
Auziseră despre manifeste şi, cuprinşi de panică, se înghesuiau către subterane. O mamă cu copilul în braţe stătea

îngenunchiată. în faţa marelui altar din biserică.
— Dumnezeu nu va permite să bombardeze biserica, murmura ea, tremurând. îşi apăsa copilul de^piept... Stai liniştit, bambirro, aici suntem în siguranţă... Madohna este cu noi.
în pivniţele de sub mănăstire, refugiaţii îşi -improvizau adăpostul cu scânduri, paie şi pături. în grădina mănăstirii, printre măslinii deja răvăşiţi- de bombe, un bătrân luase o lopată cu coada ruptă jşi săpa o groapă în pământul pietros. în ciuda frigului, 'era transpirat şi, la fiecare izbitură, respira cu zgomot. La doi paşi stătea întinsă pe o pătură o fetiţă cu fruntea bandajată. Era*nepoata sa. în timp ce se aflau jos, în sat, schija unui obuz o lovise la cap, deasupra tâmplei.
La zece metri sub pământ, în stâncă, chiar sub turnul meteorologic al mănăstirii care domina muntele cu înălţimea sa de aproape 20 de metri, arhiabatele Diamare stătea împreună cu călugării săi în sala de consiliu, ale cărei ziduri erau protejate de întărituri puternice. Ţinea o foaie de hârtie în mâinile ce-i tremurau uşor.
v— Nu-mi vine să cred ce au de gând să facă ! Diamare privi călugării pe rând. Nu pot face acest lucru. Doar ştiu că mănăstirea noastră este plină de refugiaţi şi nu se află nici un german înăuntru ! O ştiu foarte bine...
Don Agostino, paracliserul mănăstirii, cu mâinile în>-crucişate, băgate în mânecile rasei, stăteau cu bărbia în piept.
— Doi civili au încercat să treacă de liniile germane, ca să scape de aici. Au luat-o înspre Albaneta, dar s-a tras asupra lor. S-au întors la mănăstire şi au plecat, din nou, cu un steag alb. S-au îndreptat spre vale, agitându-şi steagul. Şi iar s-a tras asupra lor. Nu putem ieşi din mănăstire... suntem prizonieri aici.

Diamare ridică ochii spre tavan.
— Fraţii mei, vă las liberi să părăsiţi mănăstirea, spuse el cu voce spartă. Unul câte unul... noaptea... un slujitor al Domnului va găsi cu siguranţă ajutorul în drumul său... Puneţi-vă la adăpost, fraţii mei. S-a sfârşit cu lumea noastră.
— Şi tu ? întrebă el.
Un surâs plin de bunătate lumină chipul lui Diamare.
— Voi rămâne t Voi rămâne până la ultima piatră ! Călugării începură să se roage cu voce joasă... cerân-

du-i Domnului puterea să reziste şi ca raţiunea şi pacea să triumfe în lume.
Nici unul dintre ei nu părăsi mănăstirea.
Jos în vale, tancurile americane supravegheau cea mai mică mişcare de pe Monte Cassino. Căutau acele faimoase poziţii nemţeşti, acele tranşee; şi cazemate misterioase, acele cuiburi de rezistenţă care, de săptămâni întregi, distrugeau valurile de atacatori ale regimentelor aliate. Dar din locurile în care cădeau obuzele artileriei şi ale tancurilor, nu săreau în aer decât pietre... nu fuseţse distrus nimic altceva decât pământul şi stâncile, de unde noaptea, când atacau indienii, ţâşneau doar gloanţele mitralierelor nemţeşti. Iar pe pantele răvăşite de explozii aştepta artileria paraşutiştilor, consolidată bine în pământ... tunuri de calibrul 75 şi artilerie uşoară, de calibrul 100, demonta-bile, extrem de mobile, special construite "pentru unităţi aeropurtate.
Ameninţătoare, tunurile tancurilor efau îndreptate spre cer, către mănăstirea de sub nori. Trăgeau la cea mai mică mişcare, chiar dacă era un călugăr, o femeie cu copii, răniţi sau refugiaţi care încercau să scape din mănăstirea condamnată la moarte.
Heinrich Kuppers se instalase, împreună cu Theo Klein şi cu Mullerv într-un aclăpost situat la vreo patru sute de metri de mănăstire. Locul în care se aflau domina Via Ca-silina, şi de acolo puteau observa mişcările din vale ale regimentelor neozeelandeze ale generalului Freyberg.
Din toate direcţiile, tancurile se strecurau pe drumurile distruse. Artileria germană le mai trimitea din când în

când proiectile, fără a reuşi însă să le stingherească mişcările.
— Doamne Sfinte ! făcu Theo Klein, dându-şi casca pe ceafă. Toate astea, numai pentru noi ! Şi arătând spre maşinile blindate care se deplasau în toatd direcţiile căutând în van nişte ţinte pe pantele muntelui, adăugă în orice caz, o să fie până la urma nevoiţi să-şi lase maşinuţele acolo... şi o să vină pe jos... chestia asta mă mai consolează. Zicând acestea. îşi pipăi benzile de cartuşe care-i înconjurau de câteva ori mijlocul. O să le băgăm gloanţele astea drept în fund, chiar înainte să ajungă până aici.
Maassen intră în .adăpost. Era acoperit cu noroi, neras, avea

obrajii supţi. Mânecile uniformei erau zdrenţuite. Se căţăraseră zece metri pe versantul muntelui, urmărit de focul mitralierelor din vale, reuşind să ajungă la punctul de comandă al companiei.
— De cealaltă parte sunt gurkii, anunţă el scurt. Theo Klein îi întinse lui Maassen ţigara pe care o fuma.
— Nu-ţi fă griji, îi aranjăm noi şi pe-ăştia !
— Iar pe Rapido, sunt mauri şi puşcaşi din Rajputana I
— Măi să fie ! făcu Muller acoperind cu o bucată de pânză de cort mitraliera MG-42. Mă întreb ce mai aşteaptă să mobilizeze şi maimuţele !
Sprijinit, cu spatele de peretele stâncos, Kuppers citea o scrisoare. îi fusese adusă de unul dintre ultimele convoaie cu cărăuşi, care făcuseră aprovizionarea cu muniţii $i hrană. In acea noapte, pieriseră şapte cărăuşi, iar cadavrele lor zăceau împreună cu cele ale soldaţilor, infestând aerul cu duhoarea putrefacţiei.
— Ia zi, o scrisoare de dragoste ? întrebă Maassen, dându-i un ghiont lui Kuppers cu cotul,
— Intr-un fel... răspunse acesta, băgându-şi scrisoarea în buzunar. Este hotărârea de divorţ.
— Termină cu prostiile... Muller îi întinse o ţigară lui Kuppers. Hai, fumează, asta poate o să-ţi schimbe ideile.
— Divorţul a fost pronunţat împotriva mea... cică beau, o băteam, nu mă ocupam de copil şi încălcăm regu-

lile obişnuite ale căsniciei. Kuppers suflă fumul spre scândurile adăpostului. Nu-i rău de loc, ce ziceţi, băieţi ? Theo Klein dădu din cap.
— Tâmpenii ! Ce înseamnă că încâlci regulile obişnuite ale căsniciei ?
— Adică, o înşel ! răspunse Kuppers. Theo Klein făcu ochii mari :
— La bordel ?
— Exact.
— Nu se poate. Aşa ceva este de necrezut... Klein se lovi cu palma peste frunte. Păi, în cazul ăsta, toţi trebuie să fim divorţaţi !
Zgomotul unei explozii urcă dinspre vale. Aerul vibra şi mai multe bubuituri răsunară deasupra adăpostului... trei... patru...

zece obuze.
Se lăsă seara. Dinspre Albaneta se auzea răpăitul mitralierelor. Din când în când, se auzea câte un zgomot metalic, acompaniat de un fâsâit ascuţit şi scârţâitor, care pătrundea până în şira spinării. Erau renumitele „pantzer-fausts", acele bazooka germane.
Arhiabatele Diamare hotărâse să evacueze mănăstirea, intenţiona să asigure întoarcerea în vale a celor 1300 de refugiaţi, fără ca el să plece. Urmau să coboare, grup după grup, pe cărările muntelui, arborând steaguri albe. Evacuarea ar fi trebuit să dureze două zile... din 15 până în 17 februarie. Primii refugiaţi urmau să părăsească mănăstirea în noaptea de 15 spre 16, având drept însoţitori pe doi dintre cei mai vechi călugări, încă prezenţi în mănăstirea Sfântului Benedict.
La aceeaşi oră, în seara zilei de 14 februarie, pe aerodromurile din Apulia, mecanicii pregăteau „Fortăreţele zburătoare" şi umpleau cu bombe calele avioanelor. In sala de adunare, echipajele avioanelor luau cunoştinţă cu obiectivele. Prognoza meteorologică se anunţa optimistă... dimineaţa zilei de 15 avea să fie senină, însorită, cu vizibilitate bună, pe sctirt, un timp ideal pentru aviaţie. La cartierul general al generalului Clark, generalul Freyberg mai avu o ultimă întrevedere cu şeful armatei a 5-a, ce-rându-i acestuia distrugerea completă a mănăstirii, pe care

o considera „cea mai importantă fortăreaţă germană în~ tâlnită până în prezent".
La aceeaşi or& căpitantil medic Pahlberg intra pentru prima oară în lăcaşul sfânt. Singur, fără să fie însoţit de nimeni. Era singurul german din aşa-zisa „fortăreaţă", şi,sosise la cererea expresă a arhiabatelui Diamare. Trebuia să amputeze unei femei piciorul zdrobit de schija unui abuz. Fusese atinsă artera femurală iar călugării nu reuşiseră să oprească hemoragia.
Pahlberg operă în celula paracliserului Don Agostino. Era ajutat de un călugăr care lua instrumentele din trusa doctorului şi i le dădea acestuia.
Doctorul operă liniştit, cu calmul şi concentrarea necesare unui chirurg de care depinde viaţa unei fiinţe umane. JNu era deranjat de zgomotele asurzitoare ale obuzelor, dintre care

suflul unuia făeu să sară din ţâţâni poarta grea de bronz a unei capele izbind-o de un perete. înconjurat de zidurile groase şi antice,- pătruns de un sentiment de reculegere milenară, emanat de vechile construcţii, Pahlberg se simţea mai calm şi mai puternic. Munca crudă pe care o îndeplinea în acele momente o considera un fel de graţie divină, fiind singurul om care putea salva tânăra viaţă ce-i palpita între degete.
Tăie partea superioară a pulpei. Pensele şi cleştii muşcau din carnea palidă a unui picior care încă mai era atrăgător. Trebui să obtureze de două ori artera lezată... aceasta cedă în clipa în care terminase secţionarea parţială a piciorului. Bucata mare de piele care avea să acopere ciotul fusese desprinsă şi fixată cu un cârlig metalic.
— Ţine bine de picior, îi spuse Pahlberg călugărului. Apoi mai tăie cu fierăstrăul de câteva ori. Piciorul se desprinse de corp.
^Călugărul îl duse aproape cu respect până lângă peretele micii chilii, văruite cu grijă, şi-1 depuse la picioarele patului îngust. Intinzând pielea deasupra ciotului, Palhberg se gândi că nu-i putea face.femeii nici-o injecţie antitetanos. N-avea nici măcar ifnorfină pentru a uşura durerile înfiorătoare ce aveau's-d'cuprindă la trezire. „Ar avea nevoie şi d£ o transfuzie, îşi spuse Pahlberg, doar a pierdut atâta sânge.

Inima îi este deja slăbită, dar de unde să iau"sângele ăsta? De unde ?"
Cusu pielea de ciotul rămas, după care îl înveU în mai multe straturi de pansamente. Apoi se depăiiă de masa de lemn care-i servise drept masă de operaţie şi-şi băgă mâinile într-un vas cu apă caldă, făcându-i călugărului un semn din cap. Acesta deschise uşa, şi alţi .doi călugări luară rănita. /
Pahlberg se întoarse. Călugărul stătea în spatele său, ţinând o cârpă curatăv Se şterse pe mâini, uitându-se la piciorul de la capul patului. Formele sale frumoase demonstrau că aparţinuse unei femei tinere... o gleznă fină. o gambă armonioasă, un genunchi delicat şi rotund şi începutul unei pulpe lungi. Dar pielea era galbenă şi fără viaţă.
— Părintele vrea să vă spună câteva cuvinte, spuse călugărul cu vocea sa blândă.
Pahlberg- traversă săli cu coloane, coborî scările tăiate în stâncă

la zece metri sub pământ şi pătrunse în sala în care se reunise arhiabatele cu călugării săi.
— Aţi salvat-o? întrebă Diamare. După atacă'ore de grele încercări la care fusese supus, îmbătrânise mult Pe chip i se citea vârsta cu claritate. Avea aerul unui patriarh.
Pahlberg se înclină în faţa acestuia :
— Părinte, am făcut tot ce mi-a stat în putinţă. Restul este în mâinile lui Dumnezeu.
— Dumnezeu ! spuse Diamare cu voce tremurătoare, încă mai poţi crede în Dumnezeu, aici ? Chiar poţi să mai crezi ?
Pahlberg îl privi pe bătrân în adâncul ochilor săi strălucitori. Pentru o*clipă avu impresia că Diamare plângea.
— Părinte, cum aş fi putut oare să tai măcar o singură dată cu bisturiul, daqă n-aş fi crezut în graţia divină ? De unde am luat oare puterea de a deschide aceste corpuri, pe care Dumnezeu le-a zămislit ? Dacă un medic nu crede în Dumnezeu, el, pe al cărui umăr Dumnezeu se apleacă în permanenţă, atunci cine oare ar crede în el ?

Gregorius Diamare îşi ridică mâna tremurândă
— Să supravieţuieşti acestui infern, rosti el, cu jumătate de glas. Mai târziu vei trăi în paradis.
*
Colonelul Stucken încerca să ia legătura cu al doilea batalion al său, de la Albanetei, când cele 142 de „Fortăreţe zburătoare" apărură brusc de după înălţimi, îndrep-târîdu-se spre Monte Cassino. In vale, artileria tăcuse, iar tancurile şe retrăseseră. Trupele de asalt indiene şi neozeelandeze aflate la bazele lor ridicară ochii spre cerul de un albastru aproape primăvăratec. Era ora la care generalul Gruenther îşi privea ceasul, pârându-i-se Că minutarul avansa prea încet, şi ora la care generalul Clark ieşea din încăpere, cerând ca să nu i se mai pomenească vreodată de această zi. Era ora la care generalul Freyberg însemna cu o cruce pe harta sa de stat-major locul în care se afla Monte Cassino şi mănăstirea, astfel şter-gându-le de pe faţa pământului.
Stucken auzi huruitul celor 142 de avioane şi ridică şi el capul. Le făcu semn comandanţilor von der Breyle şi von Sporken să se apropie, pentru a le arăta impunătoarea escadrilă ce se

îndrepta^ spre Cassino, remarcând :
— Pe unde trec ăştia, iarba nu o să mai crească ! Dacă o să atace şi drumurile, atunci b să aşteptăm mult şi bine muniţiile şi medicamentele promise de comandament.
Exact în acel moment, chiar înainte să-şi termine fraza, calele bombardierelor se deschiseră, lăsând să cadă din cerul albastru o ploaie sumbră de oţel.
Stucken încă nu închisese gura, când ochii săi zăriră ceea ce mintea refuza să accepte. Comandantul îşi duse mâna la inimă...
— Bombardează mănăstirea... bâigui el. Primele bombe atinseră deja obiectivul.
Parcă întreaga planetă deveni o jerbă gigantică de pământ şi foc, care-i aruncă într-o clipă la sol. Timpanele le răsunau dureros. Pământul se cutremura.
INFERN LA MONTE CASSINO
132
La aceeaşi oră, Pahlberg opera la Albaneta, într-un bunker îngropat sub saci de pământ. Trei lămpi cu petrol şi una cu acetilenă luminau încăperea ce putea a carne putrezită, puroi, sânge şi urină.
Pahlberg îşi scosese uniforma. Cu mânecile de la cămaşă ridicate, fără mănuşi, cu mâinile goale şi pline de sângeţ opera în mijlocul gemetelor răniţilor, pe 0 masă pliantă. Cu chipul hotărât, palid şi acoperit de transpiraţie, lupta împotriva morţii, căutând să salveze ce-i trecea prin mâinile-i lungi şi subţiri.
Heitmann se ocupa afară de pansarea răniţilor mai puţin grav şi de îndepărtarea schijelor. La început se ferea să-i trimită lui Pahlberg cazurile cele mai grave. îi punea pur şi simplu într-un colţ, lănsându-i să moară în linişte. '
Heitmann intră gâfâind în bunker, cu şorţul de cauciuc plin de sânge şi puroi şi figura mânjită de noroi şi exclamă.:
— Al doilea val de bombardiere ! Şi artileria trage întruna !
Aruncă o privire pe masa de operaţie şi întrebă: I-ai scos totul din bazin ?
" - Da.
Pahlberg tocmai obturase arterele şi se pregătea să pună pe o cârpă curată intestinele scoase din stomacul sfâşiat. în locul în care ar fi trebuit să se găsească părţile genitale ale soldatului, se căsca acum o gaură enormă şi sângerândă.
— Trei schije. Fără testicole, fără vezică, abdomenul ciuruit.

Pahlberg ridică privirea şi, întâlnind-o pe cea a lui Heitmann, ştiu ce voia să însemne. E inutil, ştiu ce vrei să zici, Heitmann. De altfel, aproape tot ce facem noi acum, este inutil. însă, atâta timp cât mai există o speranţă, voi continua !
Dădu la o parte cu amândouă mâinile viscerele şi apucă o arteră din fundul înspăimântătoarei cavităţi.
— Heitmann, băiatul ăsta are douăzeci şi cinci de ani., Are două fetiţe blonde... una de un an şi jumătate, iar cealaltă de şase luni. Nevastă-sa este şi ea blondă... e

frumoasă, cu o figură ca de păpuşă. Are douăzeci şi trei de ani şi se numeşte Loite, dar probabil că i se spune Lotti. înainte de a începe să-1 operez, m-am uitat prin port-vizitul său şi am găsit fotografiile. Şi o scrisoare, Heitmann, o scrisoare de ia Lotti. „Nu voi uita niciodată ultima ta permisie... am fost atât de fericită să-ţi aparţin din nou, după atâta timp ! Privindu-i pe copii, pe tine te văd. Sper ca al treilea să fie un băiat, la fel de curajos şi de bun cum eşti tu.41 Acum înţelegi, Heitmann* de ce m-am simţit obligat să operez, efectiv obligat ? Doi copii, o soţie fermecătoare, posibil un al treiiea copil pe drum şi individul stă acolo, întins pe spate, ca un porc înjunghiat, cu testiculele scoase ! Şi nevastă-sa fusese atât de fericită că mai făcuseră dragoste ! Sesisezi, dorinţă şi realitate ? Numai că eu ridic? mănuşa, mănuşa îngrozitoare şi sadică a Morţii — voi lupta pentru acest om, ca şi cum ar fi simbolul muncii noastre, al tuturor medicilor !
Monte Cassino răsuna ca o tobă la toate ecourile exploziilor bombardamentului. După ce trecu al doilea val de avioane, artileria, ajutată de mortiere, continuă cee$ ce începuse aviaţia, trimiţând asupra ruinelor mănăstirii proiectil după proiectil.
în cartierul său general situat în vale, Freyberg îşi privea din când în când ceasul. Ofiţerii care îl înconjurau şi le verificau pe ale lor.
— încă exact şaizeci şi şase de minute,, spuse Freyberg cu satisfacţie, şi vom ccupa Monte Cassino. Domnilor, un batalion va fi de ajuns.. Cu siguranţă că din nemţi n-a mai rămas nimic...
— Carlo, când ne vom căsători ?
Cu un gest mângâietor, plin de blândeţe şi timiditate, ea îşi trecea degetele albe peste mâna băiatului. Apoi întrebă :

— Nu înainte de a se termina războiul ?
INFERN LA MONTE CASSINO
134
Stăteau aşezaţi pe zidul de la „Loggia del Paradiso" şi priveau jos, în vale, la grozăviile războiului. La fiecare pas câte o pâlnie de bombă, la orizont numai sate distruse. Războiul era uriaşul care, trecând pe deasupra câmpiilor şi munţilor, lăsa în urmă numai cenuşă şi dezolare.
Carlo clătină din cap. Era un ţăran tânăr ce se refugiase, împreună cu Julia, în mănăstire, atunci când americanii, trecând prin Rapido, se pregăteau să. atace Cassino. Se adăpostiseră într-o pivniţă de sub sala de mese, şi în acele clipe ieşiseră să ia aer.
— Vom cere binecuvântarea abatelui, făcu el cu blândeţe. Julia, nu se ştie ce se va întâmpla cu noi şi vreau să fii soţia mea înainte să...
— înainte să ce, Carlo ? întrebă ea, tremurând.
— înainte ca războiul să treacă peste noi, Julia. Vom trăi... după... ? O luă pe după umeri şi continuă : Priveşte satul. N-a mai rămas nici o casă în picioare. Au dispărut chiar şi biserica şi palatul arhiabatelui, parcă au fost rase, ce mai ! Câteodată mă întreb dacă vom ieşi din pivniţa aia ! Mi-e frică, Julia...
— De ce, Carlo ? Şi reîncepu să-i mângâie mâna. Avea degetele lungi şi descărnate... parcă degetele unei moarte, acoperite de o piele palidă. Mănăstirea se află sub protecţia divină. Aici suntem în siguranţă. Privi în sus şi întinse mâna spre cer. Uite, Carlo, avioane ! O grămadă de avioane ! Se îndreaptă precis spre Roma !
Priveau deasupra lor, spre cerul albastru, la cele 142 de „Fortăreţe zburătoare". Carlo încerca să le numere, dar, fiind prea multe, renunţă.
— Peste zece minute, acolo, jos, la Roma, sirenele au să sune. Mi-e milă de nenorociţii care au să se afle sub ele. Doamne, de s-ar termina o dată războiul ăsta ! De ce oare nu se opresc ?
Tunetul motoarelor se auzea acum deasupra capetelor lor. Se putea distinge cu claritate steaua de pe fuse-lajele strălucitoare, cabinele din plexiglas, tunurile de la bord şi trenurile de aterizare strânse. Erau amândoi acolo, unul lângă altul, cu obrajii lipiţi şi ochii înălţaţi spre păsările de oţel, în timp ce văzduhul vibra de uri huruit asurzitor.

Carlo şi Julia, doi logodnici...
Apoi calele avioanelor se deschiseră şi o ploaie sumbră de fier se abătu asupra mănăstirii. Biserica se prăbuşi prima. în încăperea în care se refugiase cu fraţii săi călugări, arhiabatele Diamare se pregătea să pronunţe ultimele cuvinte ale rugăciunii... „Pro nobis Christum exora..."
Urletul Juliei fu acoperit de explozia primei bombe. Suflul exploziei izbi tinerii îmbrăţişaţi şi-i aruncă în curtea centrală, unde cădeau deja următoarele proiectile şi bombele incendiare cu fosfor. O piatră enormă, smulsă dintr-un zid, îl îngropa pe Carlo în pământ, zdrobindu-i capul în ţărână şi strivindu-1, pentru a-1 transforma într-un necunoscut. Julia zăcea pe treptele scării ce ducea la „Curtea Binefăcătorilor". Lovită cu violenţă, ea îşi pierduse cunoştinţa. Acoperită cu un strat de praf cenuşiu, capul îi atârna în josul scării distruse, iar în locul în care trebuiau să se găsească tălpile picioarelor ei se aflau acum doar două cioturi din care şiroia câte un firicel de sânge, ce se pierdea printre dărâmături. Forţa şocului îi blocase pe moment arterele.
Oamenii alergau printre ruine, urlând,, strecurându-se printre munţii de dărâmături şi printre jerbele proiectilelor. Cei ce se aflau în pivniţe îngenuncheaseră. Numai arhiabatele Diamare rămăsese în picioare, cu braţele ridicate, între pereţii care se clătinau. Cu o voce fără tifri-bru dădea iertarea absolută tuturor celor ce se aflau împreună cu el, celor ce se refugiaseră prin pivniţe şi celor de afară, ale căror corpuri erau în acele momente sfâşiate de bombe şi de obuze.
Se apropia sfârşitul lumii. De asemenea, era şi sfârşitul sufletului bătrânului Diamare, a cărui mănăstire i se prăbuşea peste cap într-o viziune de infern pe care spiritul refuza să o conceapă şi pe care ochii abia o înregistraseră.
Trei copii umblau printre ruinele bisericii.
Se ţineau de mână şi se opreau cu ochii larg deschişi, când obuzele explodau în faţa lor, împrăştiind grămezi

de moloz, sau când alte bombe cădeau din cer. Se pierduseră de părinţii lor care probabil o luaseră la fugă, încercând să se ascundă în vreo pivniţă sau în vreun coridor oarecare.* De

undeva, se auzi brusc strigătul unei femei, un strigăt ascuţit, sălbatic. Un nor de fum îl înăbuşi rapid.
Copiii continuau să umble. O fetiţă, cea mai mică dintre ei, începu să plângă. Din ochii săi, incapabili să înţeleagă cruzimea lucrurilor, izbucniră lacrimi care lăsară , dâre pe obrajii murdari.
— Mamă ! striga ea. Mamă !
Voi să se desprindă de ceilalţi doi, dar băiatul o ţinu cu o mână fermă. Un obuz vibra deasupra capetelor lor. Băiatul îi aruncă pe cei doi la pământ şi se întinse cu curaj deasupra micuţilor, pentru a-i apăra cu trupul său. Bomba căzu destul de aproape, schijele fluierară... atunci, se ridică cu un salt şi-i trase pe copii după el, prin „Curtea Stareţului". Dintre dărâmături, ieşeau mâini şi picioare... băiatul privi un bătrân care-şi ţinea mâna dreaptă lipită de locul unde ar fi trebuit să se afle braţul stâng şi care ţopăia printre explozii cu ochii rătăciţi.
— Mamă ! striga fetiţa... mamă ! Unde este mama ?
— Stai cuminte ! Băiatul o trase de mână pe fetiţă. O bombă explodă în faţa lor, pe o scară, pulverizând
marmura. Al treilea copil, o fetiţă, care, de frică, nu scosese până atunci o vorbă, rămase lungită la pământ.
— Hai, ridică-te ! strigă băiatul, apucând-o de mână. întrucât fetiţa nu se mişca, se aplecă asupra ei şi o
întoarse pe o parte. Pieptul îi era străpuns de o schijă zimţuită.
— Giulietta ! strigă el. Doamne, Giulietta !
Ridică trupul neînsufleţit, îl aruncă pe umeri şi o luă din loc, continuând s-o ţină strâns de mână pe fetiţa cea mică, care o striga întruna pe mama sa. Traversară o curte şi se căţărară pe o grămadă de moloz. Un călugăr alergă în întâmpinarea lor, luă cadavrul micuţei şi fugi înapoi spre scara unei cripte, pline de lume care plângea sau gemea. Băiatul îl urmă, ţinând strâns mâna micuţei.

în cursul după-amiezii, ultimul avion survola mănăstirea fiimegândă şi ultimul obuz explodă printre ruine.
Monte Cassino nu mai exista. Fotografiile de recunoaştere luate din avion, împrăştiate pe biroul lui Clark, făceau să apară o grămadă gigantică de pietre sparte şi o pădure de coloane distruse, îndreptate spre cer ca nişte reproşuri mute.
Generalul Clark îl privi pe Gruenther, fără să spună* un cuvânt.

Doar generalul Juin, care comanda trupele franceze, se întoarse, spunând :
— Prieteni, am remuşcări, nu mai pot privi fotografiile astea...
Cu o mână tremurătoare, generalul Gruenther acoperi fotografiile cu o hartă uriaşă. Era planul de atac al armatei a 5-a pe frontul Cassino. Generalul Clark îşi trecu o mână peste ochi, spunând :
— Este ireparabil... N-a mai rămas piatră peste piatră. Şi a fost inutil, absolut inutil. Domnilor, niciodată nu voi putea înţelege lucrul acesta.
în chilia în care Sfântul Benedict îşi redactase regulile sale monahale, arhiabatele Diamare stătea în genunchi şi se ruga.
— Doamne Dumnezeule... Deviza „Succisa virescit" conduce viaţa comunităţii noastre. Fă-ne să nu murim încet...
în calmul serii, aerul începu să vibreze.
Tunurile americane de calibru 240 începură să macine Monte Cassino.*
în vale, trupele generalului Freyberg se pregăteau pentru atac. Erau formate dintr-un batalion de indieni şi unul de neozeelandezi. Focul distrugător al mitralierelor paraşutiştilor germani, amplasate printre ruinele satului Cassino, îi decimaseră.
La 17 februarie, compania a 3-a de paraşutişti a căpitanului Gottschalk ocupă mănăstirea distrusă. Comandantul von Sporken sosi cu o grupă de genişti, o secţie de

Aruncătoare de flăcări şi aruncătoare de rachete şi o baterie de tunuri de munte de calibru 75, care se instala printre dărâmături. Poziţiile care până atunci se găseau cu 400 de mtfri mai jos de mănăstire avansară spre vârful muntelui, chiar şi tunurile anti-tanc îşi schimbară amplasamentul, fitod instalate tot printre ruinele mănăstirii. Unica rezervă de apă v rămasă intactă, o mică cisternă situată printre dărâmăturile fostei bucătării, fu"încredinţată pazei unei grupe de paraşutişti. Fără apă, apărarea ar fi devenit imposibila.
Noua întâlnire dintre comandantul von Sporken şi ar-hiabate se dovedi scurtă şi emoţionantă. Diamare, constrâns să părăsească definitiv ruinele, îl găsi pe comandantul german, cel ce-i salvase comorile preţioase, murdar şi obosit.

Diamare îi întinse mâna lui Sporken. Nu mai era mâna fermă şi caldă de altădată... era moale, rece, fără viaţă. Era mâna unur bătrân c#re abia dacă era în stare să strângă uşor.
— Excelenţă, Dumnezeu să vă aibă în pază ! spuse Sporken, ioarte emoţionat. Spectacolul înfiorător pe care-1 prezenta Monte Cassino îi alungase cuvintele din minte şi oricum n-ar fi avut voce pentru a le rosti... şi să ierte tot ce s-a întâmplat!
Diamare aprobă cu un gest. * îmbrăţişa dintr-o privire cele 40 de persoane care urmau să coboare în vale cu el, ultimele 40 de persoane din cele 1300 care-şi căutaseră salvarea în jurul Sfântului Benedict.
Patru călugări o cartau pe Julia pe o targa improvizată dintr-o scară. I se bandajaseră picioarele. Fata tot nu-şi recăpătase cunoştinţa. în spatele lor, un monah ţinea în braţe un copil paralizat, ai cărui părinţi, profitând de o acalmie, coborâseră în Piedimonte.
Pentru ultima oară, Diamare ridică mâna, binecuvântând mica adunare epuizată. Apoi apucă un crucifix mare din lemn şi porni. Ceilalţi îl urmară, apucând-o pei drumul spre vale. Iar de .acolo, de la înălţimea capelei Sf. îtachisio, se trase asupra lor... dar ei continuară să coboare.
Ajunşi în vale, Diamare îşi privi' călugării şi, încre-diţând crucifixul unuia dintre ei, întrebă :

— Unde este fra Carlomanno Pelagalli ?
Un ţăran făcu câţiva paşi înainte şi răspunse :
— Părinte, fratele Carlomanno este deja în Via Casillina. L-am văzut la ultima curbă... cobora direct de pe munte.
Diamare dădu din cap. Fra Carlomanno avea optzeci de ani. Era la fel de bătrân ca şi el şi acum se apucase să coboare panta muntelui, singur, departe de ai săi.
— Vom merge să-1 căutăm, spuse el cu blândeţe. Fra Carlomanno va şti să ne găsească.
Continuară să avanseze pe cărările distruse de obuze, pe pantele ciopârţite de exploziile bombelor, printre nenumărate obstacole. Tredură de cadavrele intrate' în putrefacţie ale cărăuşilor şi ale agenţilor de legătură germani, împrăştiate ici şi colo.

La poalele muntelui, dădură de spitalul de campanie în care se afla doctorul Heitmann. Frânt de oboseală, arhiabatele trecu clătinându-se printre răniţi. Heitmann îl sprijini, conducându-1 până în pod, unde, într-o jumătate de încăpere, îşi amenajase un colţ al său. Gustav Drage aduse două portocale şi o sticlă de apă minerală. Diamare bău un pahar şi dădu cele două portocale unui copil paralizat, pe care fratele săuîl căra în braţe.
— Excelenţă, veţi fi condus imediat în deplină siguranţă, spuse Heitmann, uitându-se la ceas. Cel mai târziu peste o jumătate de oră un camion vă va conduce, împreună cu călugării dumneavoastră, până la Castell-massimo, unde se află comandantul, celui de-al 14-lea corp de blindate. De acolo veţi fi condus la mareşalul Kesselring şi la Roma. Excelenţă, cu ajutorul lui Dumnezeu, veţi supravieţui războiului.
Diamare îl privi pe medic cu ochii mari :
— Războiului, da ! Dar nu şi mănăstirii. Căci sufletul meu a rămas acolo. A ars împreună cu mănăstirea î
Heitmann rămase mut. Afară, răniţii strigau după ajutor. Pahlberg urcase pe munte pentru a instala un post de ajutor avansat printre ruinele mănăstirii. Trei camioane reuşiră să se strecoare, aducând cu ele materiale medicale. Spite lul era din nou în stare de funcţionare.

In mănăstire- nu se mai afla nici un civil..: Compania n 3-a luă poziţie printre ruine, cu grupa lui Maassen în frunte, cel mai avansat fiind Theo Klein, care continuă hă poarte la gât medalionul primit de la arhiabatele Diamare.
Pahlberg începu să se caţere pe coasta muntelui, sub tirul artileriei americane, însoţit de zece infirmieri şi o duzină de catâri încărcaţi, îndreptându-se spre fosta curte interioară, rămasă parţial intactă.
Comandantul von Sporken verifică înălţătoarele mor-tierelor sale, repartiza oamenii pe diferite sectoare şi dădu instrucţiuni pentru instalarea unui câmp de mine în jurul ruinelor.
Se lăsa înserarea... în câmpie, arhiabatele, călugării şi refugiaţii îşi continuau drumul spre Nord.
Nimeni nu remarcă dispariţia Juliei, tânăra cu picioarele retezate.
Epuizaţi de oboseala coborâşului şi de emoţiile ultimelor zile, cei

ce căraseră scara pe care se afla Julia, o lăsaseră jos şi alergară în întâmpinarea lui Diamare care cobora cu crucifixul în mână. Julia rămăsese uitată la jumătatea pantei.
în momentul în care crepusculul se lăsa asupra mun^ telui şi a mănăstirii demolate, ea îşi recapătă cunoştinţa. Ridică ochii spre cerul palid. Câţiva nori treceau... obuze izolate mai explodau printre dărâmături. Se ridică în capul oaselor şi privi în jurul său fără să înţeleagă. Văzu pătura de pe picioare, scara pe care se afla întinsă printre stânci şi apoi simţi în dreptul gleznelor o durere ascuţită ce-i urcă până în măduva spinării, împiedicând-o să respire normal. *
— Carlo ! făcu ea, cu jumătate de glas. Carlo... Pi-coarele i se loviră de o treaptă a scării. Carlo... urlă ea, cu voce ascuţită. Carlo ! Ajutor !
Dădu din mâini, făcând gesturi dezordonate, căzu în faţă şi începu să se târască printre pietre, agăţându-se cu mâinile de ce apuca. Strigă, strigă, iar în cele din

urmă se prăbuşi la pământ, pierzându-şi din nou cunoştinţa. Aşa o găsi Pahlberg^O instala pe o targa şi o trimise îh vale, însoţită de câţiva^oameni
Când doctorul Christopher o luă în primire, deja murise pierduse tot sângele.
Theo Klein-se aflaf fără să facă vreun zgomot, printre coloanele dărâmate ale bisericii, privind la imenşii tat ea-ruinelor care, nu cu mult timp în urmă, constitui-; seră un templu sfânt magnific. Heinrich Kuppers, care umbla printre dărâmături, se întâlnise cu Maassen şi cu Muller ..pe când aceştia tocmai scoteau de sub pietre un cadavru. Era corpul unei femei însărcinate, al cărui cap fusese zdrobit.
Kuppers făcu un gest de neputinţă şi spuse :
— Curtea interioară este plină de morţi. Când o să vină primăvara, o să miroasă aici de o să-ţi mute nasul din loc ! Gottschalk spune că sunt vreo 250 de morţi ! Ce facem.cu ei ?
— O să-i îngropăm ! răspunse Muller, lăsând jos cadavrul femeii, pe o coloană despicată în două după care privi în altă parte, nefiind în stare să suporte imaginea înfiorătoare a acelui chip zdrobit. N-am chef să mă bag într-un adăpost şi să dau peste vreun cadavru în putrefacţie !

Theo Klein sosi dinspre ruinele bisericii. încă era stăpânit de emoţie, gândindu-se că acolo primise din mâinile arhiabatelui medalionul de la gât.
— Toată chestia asta este o porcărie, spuse el cu voce tare, o porcărie fără margini ! *
Muller se declară de acord, după care adăugă
— Ar trebifi să-i propunem căpitanului să mai amâne cu îngropatul.
— Da' cine a zis de îngropat ? făcu Klein. Văzând trupul neînsufleţit al femeii, se strâmbă. Nasol, prima femeie pe care o văd de trei luni, să arate în halul ăsta !
iKfern la monte cassino
141
Maassen îşi scoase de la gât eşarfa de mătase şi o n?ează peste capul victimei. Şi ca să nu fie luată de vânt, puse o piatră deasupra. Kuppers privi forma inertă, cu hainele zdrenţuite, cu pântecele enorm, cu chipul acoperit de eşarfa pe care se afla piatra şi afirmă :
— Asta-i adevărata faţă a războiului.
Sublocotenentul Weimann care se căţărase pe grămezile de moloz strânse în Curtea'Stareţului, se opri pe o piatră enormă.
— Aha, spuse .el, ce încântătoare reuniune de, familie. Părintele Maassen şi copiii săi... In timp ce alţii sapă tranşee şi pun mine, voi vizitaţi mănăstirea, nu-i aşa ? Adică, sunteţi nişte experţi în opere de artă ? Şi domnul Klein la fel, bineînţeles ? Păcat că domnul comandant von Sporken a trimis la Roma tabloul „Leda" al lui Leo-nardo da Vinci ! Domnul Klein ar fi putut vedea o femeie goală, .pentru prima oară după atâta vreme !
Theo Klein oftă adânc.
— Domnule locotenent, căutăm morţi ! â
— Morţi ? Asta căutaţi ? Weimann coborî de pe piatră şi, zărind corpul femeii întinse pe coloana despicată în două, tresări uşor: Pe asta duceţi-o în grădină. N-o să fie singură acolo. Să se ocupe Muller şi Bergmann., Ceilalţi, după mine. Căpitanul crede că în seara asta o -să avem o petrecere !
Insă imediat se aruncară la pământ, printre pietrele răspândite în jur. Deasupra lor apăruse uh avion de recunoaştere care se învârtea încet. Theo Klein se strâmbă la el. '
—: Cred că nu ne-a prins în poză !
— Să sperăm ! Weimann se instala mai comod, după care

adăugă : Dacă ăştia văd mişcâhdu-se ceva pe-aici, atunci o să mai toarne încă vreo câteva sute de tone de bombe !
Avionul dispăru în spatele muntelui Calvairo... oamenii lui Maassen apucară corpul femeii şi o porniră printre ruine cu paşi miei şi iuţi. Josef Bergmann se împiedică de o piatră, iar cadavrul greu alunecă peste el.' îl aruncă deoparte cu o zvâcnitură a umărului, simţind cum sângele victimei îi curse pe faţă. Brusc, simţi că-i vine

să vomite. Cu capul aplecat, deasupra pământului, palid la faţă ca un mort, -începu să sughiţe cumplit.
— Doamne Sfinte, îngăimă el, ce rahat !
Muller şi Kuppers se îndepărtară de trupul femeii, în timp ce Bergmann vomita. Revenindu-şi, îşi şterse sângele de pe chip şi se alătură celor doi.
*
xii aceeaşi noapte,-două ţărănci apărură în spatele liniilor germane, călare pe un catâr bătrân. Soldaţii le întâmpinară cu glume cazone.
— Hei, frumoaselor, unde vă duceţi ? le strigă un subofiţer. Dacă sunteţi în căutarea unui bărbat, atunci să ştiţi că n-o să găsiţi altul mai bun ca mine !
— Non capisco ! răspunse Măria Armenata. Se ţinu mai bine de umerii tovarăşei sale, care stătea călare în faţă, şi înghionti cu călcâiele goale coastele animalului, care îşi iuţi mersul. Non capisco, buona notte !
— O sărutare ! Doar o sărutare ! Subofiţerul se apropie. Un sfert de oră, nici-un minut mai mult, frumoaso ! Un sfert de oră în spate, acolo ! Nici o secundă mai mult, îţi jur !
Măria Armenata trase hăţurile şi catârul îşi mâii mai mult viteza.
— Non ho tempo, mi rincresce !, strigă ea, râzând. Aruncă o privire de jur-împrejur, în timp ce animalul
continua să se îndrepte la vale, spre câmpie. Subofiţerul' le privi cum se îndepărtau, făcându-le cu mâna semn amical. Măria îi răspunse la fel. Apoi cele două femei fură înghiţite de întunericul întrerupt doar de lumina camuflată a convoaielor de aprovizionare ce rulau în direcţia frontului de la Cassino.
Ajunse într-o păduri de pini, cele două femei opriră catârul şi coborâräV Măria Armenata desprinse o ploscă agăţată de şa şi i-o întjnse celeilalte.

— Bea, „Fericitule"...
Caporalul Felix Strathmann îşi dădu jos fularul de pe cap. Măria îi tăiase părul scurt, îi dăduse pe faţă cu miez de nucă şi-1 pusese să îmbrace o rochie care aparţinuse moaşei satului.

Cu înghiţituri lungi, Felix bău din vinul roşu, un pic ncru, şi-i dădu plosca înapoi. Drumul printre poziţiile /.•ormane îl obosise. Ştia că dacă ar fi fost descoperit, l-ar fi aşteptat douăsprezece gloanţe, fără nici o altă experienţă. Se aşează în iarba umedă şi rămase cu privirea aţintită asupra fetei.
— Unde mă duci ? întrebă cu vocea joasa, de frică să nu fie auzit de vreo patrulă.
— La o mătuşă, la ţară, răspunse Măria, nepărând a-i lua în seamă îngrijorarea.
— Şi ce-o să fac la mătuşa ta ?
— O să te ascundem acolo, iar pentru tine războiul se va sfârşL Mătuşa mea are o fermă. Nu mare, dar destul de bine ascunsă.
— Precis o să dea soldaţii pe-acolo ! făcu Strathmann, sărind în picioare. îşi pipăi pistolul, cu un gest febril şi se mai linişti. Ştii ce-o să-mi facă, dacă o să mă găsească ?
— Da „Fericitule". Dar n-o să te găsească. Pot să distrugă ţări, să demoleze satele, să învingă oceanele, să cucerească văzduhul, să doboare soarele... dar împotriva dragostei nu pot face nimic, carissimo... o femeie învinge întotdeauna, atunci când iubeşte...
Felix Strathmann se aşează din nou. Pădurea era deasă. Era situată la distanţă de căile de acces. în depărtare măsura zgomotul camioanelor. Din când în când, se auzea un fel de scârţâit... tancurile, îşi spunea Felix. Se îndreptau spre Monte Cassino. Iar camioanele transportau muniţii, hrană, ţigări, alcool... mâine seară, cărăuşii se vor căţăra, opintindu-se pe coastele muntelui, se vor arunca la pământ pentru a se feri de exploziile obuzelor şi, în cele din urmă, vor reuşi să aducă în mijlocul ruinelor preţioasa lor încărcătură. Theo Klein va fi acolo, aştep-tându-i. Şi precis va ztjjera „Măi băieţi, mi s-au lungit urechile de când trebuia să veniţi ! Şi haleala s-a răcit !" Aveau să mănânce din gamele o supă rece şi să mestece pâine tare şi cenuşie... Maassen... Muller... Bergmann... Klein... Kuppers. Unul singur lipsea, dispărut, dispărut pur şi simplu, ca şi cum l-ar fi

înghiţit pământul. Cap Traiul Felix Strathmann, originar din Saint-Pauli. Ticălosul de Strathmann, care dezertase şi se tăvălise într-o peş-

teră cu o italiancă frumoasă, având să rămână de acum înainte un erou în amintirea altora,
— La ce te gândeşti, caro ?...
Vocea clară a Măriei îl trezi din gândurile sale. Tresări. Măria stătea lungită lângă ef şi-i mângâia pulpa cu degetele ei lungi şi subţiri. Chestia asta îl enerva, îl înnebunea, făcea să i se urce sângele la cap. încercă să-i respingă mâna, dar aceasta rămăsese agăţată de piciorul său ca gheara unei pisici, cu unghiile lungi înfipte în carnea sa.
— Mă gândeam la camarazii mei, răspunse Strathmann, cu voce gâtuită. Simţea din nou dorinţa de a o poseda, dorinţa imperioasă de a-i mângâia cu buzele corpul, alb, în ttmp ce ea ar fi ţipat şi ar fi gemut, ca atunci, în peşteră, ca o pisică sălbatecă.
— Gândeşte-te un pic la mine... vocea îi era răguşită şi blândă, plină de speranţă. îşi împinse pieptul, lipin-du-1 de braţul lui... îi simţea greutatea sânilor. Se aruncă asupra lui, strivindu-1 la pământ şi sărutându-1 cu violentă, lipindu-se de el, muşcându-i buzele cu dinţii mici şi trecându-i mâinile cu frenezie prin părul scurt. Suntem de nepotolit, spuse ea, de neîmblânzit ! Suntem sălbatici câ vântul arzător care suflă dinspre Sud, sălbatici ca furtuna îngheţată care coboară din Alpi... Oh, dragul meu...
Alunecă de pe corpul lui Felix la pământ, dar, sub mângâierile acestuia, reveni imediat la loc. Aş putea omorî o armată întreagă ca să te păstrez, suspină ea, îmi place războiul, da, îmi place războiul, fiindcă mi te-a făcut cadou !.
Peste două ore, îşi reluară drumul Pe cărări, prin câmpuri dezolante, prin păduri de măslini, de pini, de chiparoşi. Din depărtare, se auzea în continuare zgomotul războiului... era ca o furtună care se abătea asupra unor ţinuturi necunoscute. Pe ei nu-ipatingea. La primele raze ale soarelui, îşi continuau drumul către libertate, către pacea unei lumi care îe aparţinea.
Măria îşi ţinea capul sprijinit pe umărul lui Strathmann.
— Sunt fericită, carissimo, şopti ea, îmi vine să cânt. Se lipi de el iar frigul., dimineţii o pătrunse. Ho molto freddo...

— Ştiu, spuse el, dar nu avem pătură. Strânge-te de mfrie, Măria.
— Şi, Felix... îşi suflă în mâinile fragile. Cât e ceasul?
— Patru.
Catârul mergea la trap prin câmp. Vântul proaspăt al dimineţii le aducea mirosul pământului jilav,
— Mai avem mult de mers ? Măria Armenata dădu din umeri.
— Tre zile, poate, sau cinci... Nu ştiu. O să mergem* până la sfârşitul lumii, „Fericitule". Vezi, nici nu merita să întrebi !
*
La Roma se forma un nou spital pentru Cassino. Re-nate Wagner făcea parte dintre infirmierele care împachetau medicamentele şi care, la aerodrom, trebuiau să le predea echipajelor avioanelor.
Era o muncă de rutină.. Pe liste trebuiau bifate numerele lăzilor transportate la bordul avioanelor, aceste liste urmând să fie semnate apoi de către comandanţii avioanelor. Renate nu ştia ce conţin aceste lăzi, ştia doar că destinaţia lor era Cassino, un fel de Verdun al acestui război, cum se exprimase un crainic al postului de radio Londra. Ea şi cu alte patru infirmiere ascultau noapte de-noapte postul de radio britanic, cu urechea lipită de aparat.
Un al doilea Verdun... Erich se afla pe muntele Cassino, aceasta fiind ultima veste pe care o primise din partea lui, după care orice legătură eu el încetase. îl ştia în viaţă, cei grav răniţi vorbindu-i despre doctorul Pahlberg. îi îngrijise bine, încât putuseră să fie transportaţi la Roma, într-un adevărat spital.
— Este un tip nemaipomenit, căpitanul ăsta ! spuneau toţi. Fără el, acolo ne~ar fi putrezit oasele !
Iar ofiţerii, mai şlefuiţi, confirmau spusele soldaţilor î ■— Logodnicul dumneavoastră, domnişoară ? Este unul dintre eroii din umbră ai acestei bătălii îngrozitoare. Ce a făcut el pentru răniţi, este de-a dreptul miraculos !

Un erou din umbr'ă, se gândea Renate Wagner, părăsind camşra ofiţerilor. Dacă ar fi auzit el aceste cuvinte ! îl şi vedea surâzând şi spunându-i cu un aer sarcastic : „„Draga mea, nu-i lua în

serios cu cuvintele astea romanţioase. Au neVoie de cuvinte, ca să se agate de ele. Dacă li s-ar lua cuvintele, ar rămâne singuri...."
Renate privi lăzile ce erau duse la avioane pe cărucioare cu rotile. Bravele aparate JU-52, mari, vechi, încăpătoare, îşi aşteptau încărcătura, pentru a o duce pe front şi, poate, a o lăsa cu paraşutele deasupra mănăstirii, dacă aveau să treacă de americani, pentru a ajunge la Monte Cassino.,
Cu ochii atenţi, Renate traversă terenul. într-un colţ îndepărtat, acolo unde pistele se pirdeau în ierburi, erau instruiţi recruţii paraşutişti... saltul şi desprinderea paraşutei. Trecu încet prin faţa Jor şi-şi continuă drumul până la un hangar imens, unde instructorii predau despre fixarea paraşutei pe spate.
Sublocotenentul Gunther Monnig o salută galant pe Renate. Aceasta îi răspunse salutând scurt şi, fără să se oprească, merse mai departe. Sergentul major Erich Michels şi sergentul Helmuth Koster tocmai explicau unui alt grup despre funcţionarea paraşutei.
Aceştia doi nu o remarcară pe infirmiera neînsoţită care traversa terenul, cu ochii în patru, forţându-se să reţină din mers tot ceea ce putea vedea sau auzi la şcoala de paraşutism. La capătul hangarului zări, atârnate de curele mari, câteva paraşute desfăcute. Erau puse la uscat, iar doi subofiţeri, fiecare aşezat în faţa câtei unei mese lungi, le pliau cu grijă, una după alta.
Cu un aer visător, Renate rămase nemişcată la intrarea în uriaşul hangar pentru antrenamente. Sig gândi că avea uniformă, aceea a sublocotenentului paraşutist. îi lipsea paraşuta.
Observă cum cei doi subofiţeri, după ce pliau paraşutele, le băgau în nişte învelitori şi apoi le aranjau într-un colţ, numărând fiecare teanc.
Deasupra ei, bucăţile mari de mătase se legănau în adierea vântului. Sublocotenentul Monnig se apropie de hangar şi, văzând infirmiera oprită sub paraşute, avu un gest de surpriză, dar îşi continuă drumul. „O fi prietena

unuia de aici, îşi zise el, şi-1 aşteaptă pe ăsta să-şi termine «crviciul. Nu-i prea regulamentară, chestia asta, dar* este Infirmieră, adică, pe jumătate militar".

Se opri în sala de mese şi ceru o ceaşcă cu cafea. Vântul îngheţat îi pătrunsese până în oase.
în acea după-amiază, avură loc două evenimente care, In mod normal, n-aveau cum să se întâmple tocmai în armata germană. O ladă cu pansamente, o ladă obişnuită, regulamentară, a serviciilor medicale cu însemnele crucii roşii pe capac, dispăruse cu desăvârşire. Intendentul însărcinat să controleze materialul medical era furios din cale-afară şi înjura soldaţii că greşiseră la numărătoare.
Strigă la cei doi subofiţeri răspunzători cu operaţiunile de încărcare şi, arucând pe masă listele pe care le ţinea în mână, urlă :
— Doar" n-o să pun acum să se descarce totul din avioane, fiindcă lipseşte o ladă ! Doamne, de ce nătăraі am parte ! O să vă învăţ eu minte să căscaţi ochii ! Ce dracu' era în lada aia ?
— Pansamente, răspunse smerit unul dintre subofiţeri.
— Bine ! O s-o înlocuim ! spuse intendentul, respirând uşurat. Se gândise la cine ştie ce medicamente costisitoare, dar pentru nişte pansamente nu-şi închipuia de ce se făcea atâta tevatură. Scrieţi pe foaia de însoţire că lada va fi livrată cu convoiul 5, spuse el, după care se întoarse spre Renate Wagner, care apăru între timp. Ce ziceţi, domnişoară Renate, lipseşte o ladă cu pansamente!
Renate Wagner luă un aer -neîncrezător şi răspunse :
— Imposibil. Chiar eu le-am numărat, înainte să plece camioanele de la spital !
Seara, sergentul major Michels numără paraşutele şi descoperi că lipsea una.
Michels se miră, verifică lista care se întocmea zilnic şi începu să le numere. Treizeci şi trei... Astea erau toate. Iar el primise treizeci şi patru !
Vocea sax răsună în hangar :
— Sergenţii la mine ! în viteză !
întrevederea fu scurtă. Cei doi subofiţeri însărcinaţi cu plierea paraşutelor îşi prezentară listele. Totalul era

de treizeci şi patru, iar fiecare listă, era contrasemnată şi de celălalt subofiţer, ca o confirmare suplimentară.
— Am pliat şi aranjat treizeci şi patru de paraşute. Michels începu să transpire. Să se întâmple tocmai în

compania sa, tocmai în plutonul său de instrucţie un Iii-cpi ca ăsta ! întrebă într-o doară :
— Aţi văzut pe cineva ?
— Nu, pe nimeni, răspunseră cei doi.
— Tipi de la altă unitate sau chiar aviatori ? Ăştia ar fura orice !
— Nu, absolut pe nimeni!
Michels îşi trecu mâna prin părul scurt. Văzând silueta sublocotenentului Monnig apropiindu-se; începu să răcnească :
— Să nu-mi spuneţi mie pe nume dacă n-o să găsesc paraşuta asta blestemată ! Chiar dacă. o să trebuiască să alerg toată compania în jurul terenului, în ţinută de luptă, trei zile la rând ! Auzi, o paraşută ! Cum dracu' vă închipuiţi că o paraşută poate să dispară aşa ?
Hangarul fu răscolit metru cu metru, paraşutele mai fură numărate de zece ori, oamenii chestionaţi din nou. însă nu se avansa nici un pas. Lipsea o paraşută, a lui Fritz Gruben, infirmierul grupei de rezervă.
Sublocotenentului Monnig nu-i rămase decât să informeze regimentul despre dispariţia paraşutei. Acesta, dat fiind gravitatea cazului, transmise informaţia la divizie. Divizia semnală corpului de armată, corpul de armată, armatei şi aceasta, în sfârşit,, comandantului şef al sectorului Sud.
O paraşută dispăruse la Roma, în plin antrenament, într-un hangar unde se pliau. Interogatoriile nu dădură nici un rezultat, nu exista'nici un suspect, iar orice act de spionaj era exclus, întrucât construcţia paraşutelor germane era arhicunoscută, datorită atâtor exemplare capturate.
— Numai un ţicnit a putut s-o fure, declară" sergentul major Michels. Cine altcineva s-o ia ? Şi ce să facă cu ea, să sară de pe casă ? Nici n-ar ayea în ce avion să se urce ! Şi apoi, de ce să sară ? Să se* ducă aşa, de nebun, pe front şi să sară cu paraşuta ?
IJMKFRN LA MONTE CA SSINO
173
Autorităţile superioare fuseseră de aceeaşi părere. Pa*-rnşuta se scăzu din inventare, ca şi lada de pansamente, iar infirmierul Gruben primi alta in loc
Pansamentele din lada dispărută pluteau încet pe suprafaţa Tibruîui, îndreptându-se spr& mare. Îmbibate cu apă, abia dacă se vedeau.

în seara aceleiaşi zile, Renate arse în soba din camera sa scândurile lăzii. Cu ochii fixaţi asupra flăcărilor, privea' cum focul devora crucea roşie şi cum distrugea vopseaua. In fundul şifonierului, sub o grămadă de ziare, se afla un pachet rotund. Păstra la ea în permanenţă cheia de la şifonier, legată de lănţişorul din jurul gâtului său.
Era stăpânită de un amestec de triumf şi nerăbdare, de frică şi de dorinţa de a acţiona. De fiecare dată când era încercată de remuşcări, îşi spunea că fusese din dragoste şi pentru a-1 revedea pe Erich. „Acum, îl voi regăsi, chiar acum,, când se află în infernul de acolo", îşi repeta.
în timpul orelor libere, stătea în faţa oglinzii şi îşi aranja paraşuta. După ce retuşase lungimea curelelor, îşi prinse paraşuta de corp, îşi trecu celelalte două curele printre picioare şi o fixă pe fiecare de cataramele ei. Fâşiile mari de mătase îi atârnau peste abdomen. Avea o senzaţie curioasă, chiar uşor excitantă, simţind acea presiune constantă între pulpe.
îşi strânse bine cureaua de piept. Trebuia ca acel loc să fie drept, dar sânii îi umflau combinezonul de para-şutist. Cum văzuse că se făcea pe terenul de antrenament, aruncă deasupra umărului cordonul extractor care se fixează de tavanul avionului -şi care, în momentul saltului, provoacă deschiderea paraşutei.. Cizmele de salt o făceau mai înaltă, iar genunchii îi erau ţepeni, strâns legaţi de bandajele solide.
Se privi cum arăta, cu casca pe cap. Se putea spune că era un fel de creatură necunoscută, o insectă imensă de pe vremuri, un liliac uriaş.
Făcu câţiva paşi, pentru a se obişnui cu greutatea paraşutei. Fâşiile de mătase i se frecau de abdomen şi între picioare. Din nou avu acea senzaţie delicioasă care o pătrunse până îh vârful degetelor. Se opri, îşi desfăcu brusc cataramele curelelor şi aruncă paraşuta pe podea, în oglindă, îşi văzu pieptul cum respira iuţe.

„Erich ! îşi spuse. închise ochii şi îşi puse mâinile pe faţa care-i ardea. Erich, cât îmi lipseşji ! Ce dor îmi este să facem dragoste, cât de dor îmi este de tandreţea ta... îmi este ruşine, e groaznic... dar n-am ce face, efectiv nu am ce face... Am atâta nevoie de tine, Erich, mă simt ca o fiară sălbatică..."

Se aruncă în pat şi începu să plângă. Interiorul pulpelor îi tremura. Dându-şi seama, muşcă din pernă.
A doua zi dimineaţă, totul se terminase.
Făcuse un duş rece şi, clănţănind din dinţi, nu se putu să nu se gândească la sfântul Francisc, care se aruncă gol într-un furnicar, pentru a-şi înăbuşi pasiunile cărnii.
Lungiţi printre ruinele mănăstirii, Theo şi Heinrich Kuppers trăgeau cu mitralieră. în faţa lor, la cota 444, la două sute de metri de mănăstire, dinspre Nord, gurkii se căţărau pe ultimele blocuri de stâncă. Era 17 februarie 1944, orele cinci după-amiază, şi era al treilea atac declanşat de generalul Freyberg. Atacau cinci batalioane, iar al şaselea, format din cărăuşi, asigura transportul muniţiilor. Germanii dispuneau numai de o companie de paraşutişti, sprijinită de o grupare de genişti, câteva mortiere şi tunuri de munte.
Era al treilea atac lansat împotriva, mormanelor de dărâmături, dar schimburile de focuri erau atât de dense, încât părea că explodau întruna zeci şi zeci de bombe şi obuze.
Generalul Freyberg stătea la punctul său de comandă. Era la fel de alb ca şi peretele văruit din spatele său. în primul atac pierduse 130 de soldaţi şi 12 ofiţeri, ciuruiţi de tirul mitralierelor nemţeşti. Pierderile din cel de-al doilea atac încă nu le primise. Al treilea atac tocmai se desfăşura pe pantele muntelui Cassino, "dar la cota 444, în faţa ultimelor stânci, oamenii săi rămaseră pe loc, servind drept ţinte mitralierelor, fără a putea face vreo mişcare.
— Blestemaţi de nemţi ! spuse amar Freyberg, o să ne facă de râs în faţa lumii întregi... Nimeni din jurul său nu-1 contrazise.

Sublocotenentul Weimann se apropie târându-se şi se aruncă lângă Klein şi Kuppers, între două coloane sparte. Prin binoclul său vedea perfect cum indienii încercau să se instaleze între cotele 444 şi 569 pentru a petrece acolo noaptea.
— O să rămână acolo până mâine, făcu el vesel.
— N-au decât, numai că eu o să-i cam împiedic să doarmă, spuse Kuppers, apăsând pe trăgaci... răpăitul teribilei sale mitraliere MG-42 răsună în crepuscul. în depărtare, printre stânci, forme şterse alunecau pe furiş. Una dintre ele ridică mâinile în aer, se auzi un strigăt înăbuşit, apoi corpul se prăbuşi

şi se rostogoli pe pantă, după care dispăru.
— Hai noroc ! făcu Theo Klein cu amabilitate, ăsta n-o să mai dea cu ochii de Ind;
Weimann îl privi pe 'Klein mut de uimire.
— Auzi, da' ce, tu ştii pe unde curge Indul ?
— Nu, domnule locotenent, răspunse Klein zâmbind, dar sergentul major Maassen spunea ieri că ăia vin de la Ind. Aşa că mi-am amintit !
La treizeci de metri de ei, o mână se agita. Era căpitanul Gottschalk, care, ascuns în spatele unei mortiere, observă mişcările adversarului. Weimann se ridică brusc, făcu un salt şi începu să alerge cu corpul aplecat printre dărâmături. îi depăşi pe Maassen şi pe Muller care stăteau ghemuiţi în spatele unei mitraliere, ronţăind ciocolată, în linişte şi fără să risipească nici o fărâmitură. Stăteau faţă în faţă, discutând foarte natural, rupând din tabletele de ciocolată. Weimann înregistra pe retină, în goană, tabloul pe care-1 formau cei doi şi se aruncă râzând la pământ, lângă Gottschalk. Un nor de praf se înălţă în aer, lăsându-se apoi încet peste pietre.
— Te cam distrezi, făcu Gottschalk, dar nu-i nimic de râs. Gurkii sunt la două sute de metri. S-ar putea ca noaptea să înainteze până la ziduri. Cu alte cuvinte, ne putem aştepta la o luptă corp la corp, Weimann. Ai idee •cum luptă indienii ăştia corp ia corp ? Ca şi cum ar avea în faţă nişte fiare sălbatice !

Zâmbitor în continuare, Weimann dădu afirmativ din cap :
— Maassen şi Muller tocmai îşi iau gustarea. Stau în spatele mitralierei, ca, la bar, şi mănâncă ciocolată. Ca şi cum nu le-ar păsa de nimic ! Şi la câţiva paşi, gurkii mişună printre stânci ! Mă întreb ce anume i-ar putea deranja !
— Trei zile fără mâncare şi trei luni fără o femeie, i-a făcut răi de tot ! Căpitanul întinse lui Weimann binoclul de noapte. Uită-te acolo. Cred că au de gand să se instaleze pentru noapte.
în faţa poziţiilor indienilor se putea vedea cum explodau obuzele germane. Grupa de morljîere a comandantului Sporken bătea asupra stâncilor, împiedicându-i pe aceştia să iasă la iveală. în acelaşi timp se auzeau şi rafalele de mitralieră ale companiei a 3-a şi, mai rar, loviturile tunurilor de munte. Muniţia ei^a economisită în vederea asaltului final. Un răpăit de mitralieră se

auzi de aproape.
Weimann remarcă :
— Aha, înseamnă că Maassen şi Muller şi-au terminat ciocolata. Au început să tragă din nou. E nostim, nu găsiţi ?
în faţa lor, din spatele unei stânci masive, se agita un fanion alb. Un fanion alb, cu o cruce roşie pe el.
— Vor să-şi ducă răniţii înainte să* se lase noaptea. Căpitanul Gottschalk aruncă o privire în jurul său. Mitralierele tăcuseră brusc, de îndată ce apăruse fanionul alb. Theo Klein chiar se ridicase în picioare şi privea peste marginea adăpostului său.
„Când nimeni nu trage nici un foc de armă, atunci devine interesant războiul. Te-ai crede la cinematograf !" spuse el.
Unul câte unul, indienii ieşeau din adăposturile lor. Se vedeau distinct cum urcau coasta şi-şi luau răniţii pe târgi, sau în foi de cort. Comandantul von Sporken traversă întinderea de moloz care-1 separa de căpitanul Gottschalk şi îi tăcu din depărtare semnul să rămână pe loc şi să nii ia poziţia de drepţi, cum avea de gând. %
— Fără chestii de-astea, Gottschalk, spuse el, şi aşa. suntem în rahat şi toţi avem aceeaşi şansă să cădem pe

cftmpul de onoare. Privi în jurul său şi întrebă : Aveţi răniţi ?
— Nu, domnule comandant. Şi nici morţi.
— Geniştii au trei răniţi uşor. Asta-i tot.
Privi spre formele mişcătoare ale indienilor care continuau să-şi ridice răniţii şi morţii. în faţa stâncii, steagul alb continua să se agite.
— Am impresia că am făcut treabă bună acolo jos, adăugă Sporken. Cam ce-şi închipuiau ăia ? Că, gata, am dat ortul popii cu toţii ? începu să râdă potolit. Freyberg ăsta habar n-are ce-s ăia paraşutiştii germani!
Intenţiona să mai zică ceva, dar ochii săi înregistrară o scenă care îl lăsară mut de uimire. Privea înspre o grămadă de dărâmături şi, dând din cap, spuse :
— Una^ ca asta n-am mai văzut de când sunt ! Gottschalk, cine-s ăia doi ? 1
Gottschalk urmări privirea comandantului.
— Sergentul Kuppers şi caporalul Klein, domnule comandant.
— Un caporal! Lui Sporken îi,reveni zâmbetul. Bineînţeles, n-

avea cum să lipsească un caporal!
în adăpostul lor, chiar sub nasul comandantului, Kuppers şi Klein aprinseseră un foc, înconjurându-1 cu pietre. Deasupra focului puseseră o gamelă din care emana ✓ mirosul uşor de fiertură ce ajunsese, până la cei doi ofiţeri. Iar ca nu cumva să fie deranjaţi în ceea ce făceau, Theo Klein, imitându-i pe infirmierii indieni, înfipsese lângă adăpostul lor un băţ în vârful căruia; flutura o cârpă albă.
Kuppers tocmai învârtea liniştit în ceaunul improvizat, când-apăru comandantul von Sporken. Theo Klein pocni din călcâie. în spatele lui Sporken se afla* Gottschalk^ iar Klein simţi că ceva nu era în regulă.
— Poftă bună ! făcu Sporken cu amabilitate. Ce aveţi bun acolo ?

— Mulţumim, domnule comandant! spuse Kuppers, care luase şi el poziţia regulamentară de drepţi. O tocană cu tăiţei, domnule comandant.
Sporken se aplecă deasupra gamelei care aburea, scoase băţul cu care amestecase Kuppers, ^l linse şi dădu din cap.
— Kuppers, n-are sare !
— Aşa este, domnule comandant, dar nu am aşa ceva ! —-Păcat! Să vii la mine, la punctul de comandă, am
eu acolo. Se uită apoi la Theo Klein, care, înmărmurit, îl fixa din priviri, neîndrăznind să-şi întoarcă ochii spre căpitan. Dar să-mi aduci şi mie o porţie. Sunt tare curios să văd cum gătesc soldaţii mei !
— Am înţeles, domnule comandant ! strigară într-un glas Kuppers şi Klein.
Şi Klein începu să amestece din nou fiertura, în acel moment, un proiectil care făcu aerul să vibreze deasupra lor exploda în curtea principală. Klein tresări.
— Ăştia au luat steagul alb, făcu el. Petrecerea continuă !
Se aruncă în spatele mitralierei şi începu să tragă asupra indienilor care-şi reluaseră înaintarea spre ruinele mănăstirii. Kuppers îi aruncă lui Klein o bandă nouă de cartuşe şi se târî până la gamelă. O luă de deasupra focului, stinse focul şi reveni lângă Klein. Pregăti încă trei benzi de cartuşe, le lăsă lângă mitralieră, îşi scoase gamela, o umplu cu tocană şi apoi, sub

focul mortierelor inamice, o luă la goană. Alergă cu corpul aplecat printre dărâmături, .până ajunse în curtea principală. întrucât aceasta era vizibilă de la cota 569, începu să se târască, traversă ruinele bisericii în viteză şi ateriza în pivniţa în care comandantul von Sporken abia intrase.
— Tocana cu tăiţei, domnule comandant! raportă el, pocnind din călcâie.
Sporken îl privi cu aerul cuiva care nu-i vine să-şi creadă o&'Ior.

— Ai venit până aici, ca să-mi aduci tăiţeii ăştia, tocmai acum când a început focul ? întrebă el uimit.
— Da, domnule comandant. V-aţi exprimat dorinţa nroasta, şi noi v-am promis. De altfel, tot trebuia să fac drumul ăsta, ca să iau sarea !
Afară, nu departe de pivniţă, cam peste tot, obuzele mortierelor începuseră să toace terenul. Aruncătoarele de rachete ripostau, şuierând zgomotos şi de undeva de prin ruine, ţâşneau proiectilele bateriei de tunuri calibru 75. Comandantul von Sporken luă gamela, ridică atent capacul şi privi înăuntru. Luă o lingură şi gustă.
— Vă place ? întrebă Kuppers, contrar tuturor regulilor militare.
— Mulţumesc. Sporken- privi la subofiţerul acoperit de noroi, palid, slăbit şi neras de zile întregi. Cred, adăugă el, că niciodată n-am mâncat ceva mai bun !
Patru infirmieri pătrunseră brusc în pivniţa în care se afla punctul de comandă al căpitanului. Duceau cu ei două foi de cort.
— Un rănit la cap şi altul în burtă, domnule comandant.
— Din ce unitate ?
— Unul de la genişti şi celălalt din compania a 3-a. Heinrich Kuppers tresări. Se apropie de una dintre
foile de cort. Era cel rănit în abdomen. Un tânăr sosit recent de la Roma cu. întăririle. Deja avea ochii înfundaţi în orbite şi gura întredeschisă. Horcăia.
Sporken puse deoparte gamela cu tăiţei.
-*~ Primii morţi, spuse încet.
Mai voi să adauge ceva lui Kuppers, dar acesta deja ieşise.
îşi -reluă drumul spre postul său, strecurându-se ca o şopârlă printre pietre, ajungând cu sufletul la gură în adăpostul cuibului

lor de mitralieră. Theo Klein stătea

ghemuit în spatele mitralierei şi trăgea. îşi pusese lângă el gamela cu tăiţei şi, la sfârşitul fiecărei benzi cu cartuşe, înghiţea rapid câteva linguri după care schimba banda. Gamela era pe jumătate goală.
— I-a plăcut ? îl întrebă el pe Kuppers, pe deasupra umărului. Ai adus sarea ?
— Nu, fir-r-ar să fie, am uitat ! răspunse Kuppers şi, aşezându-se lângă Klein, începu să deschidă o ladă cu muniţii. Dădu gamela la o parte şi inspiră adânc. Acolo, sus, ne-a murit primul din companie. Bratzke, ăla tânăr.
Theo Klein ridică din umeri.
— Asta nu e un motiv să uiţi sarea ! Fără sare, tocana asta nu face doi bani !
In vasta pivniţă ce se întindea sub sala de reuniune, căpitanul medic Pahlberg instalase un mic spital de campanie. Din punct de vedere oficia!, ceea ce se afla acolo se numea post de ajutor, dar lui Pahlberg îi sosiseră şi instrumente chirurgicale, aşa că putea să opereze. In acel loc primi, adusă de o coloană care reuşise să se strecoare ca prin miracol, ultima scrisoare a Renatei, o scrisoare plină de pasiune, ale cărei paragrafe de la sfârşit rămâneau un mister.
„Peste puţin timp, voi fi alături de tine. Alături de tine, pentru totdeauna. împreună vom vedea soarele şi stelele, împreună vom sta în bătaia vântului, iar răcoarea nopţii ne va atinge corpurile în acelaşi timp. Doar moartea ne va mai putea separa. Şi împotriva ei vom lupta împreună cu ajutorul lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este alături de cei ce se iubesc. Cei ce se iubesc şi se roagă Lui.
' M-am rugat toate aceste zile şi nopţi şi L-am implorat să mi te păstreze, pentru că altminteri, fără tine, nu aş mai fi în stare să iubesc lumea.
. în curând, voi fi lângă tine, crede-mă...

Citise şi recitise ultimele fraze. Fără îndoială că erau pline de exaltare, de parcă ar fi fost scrise de o adolescentă. Totuşi, din ele izvora ceva grav, şi îi era teamă ca nu cumva Renate să facă

vreo prostie, ale cărei consecinţe ar fi putut fi ireparabile.
„In curând voi fi cu tine"... oare ce să însemne acest lucru ? Alături de mine ? se gândi Pahlberg. Adică aici,; pe Monte Cassino ?• în pivniţa de sub marea sală ?
„în curând voi fi cu tine..." Această frază îl obseda. Ce voia să spună de fapt ? Oare Renate, acolo unde se afla ea, ştia mai multe decât el ? Oare să fi auzit ea vorbin-du-se despre vreo retragere de-a lor, despre vreo repliere strategică sau să fi fost vorba despre o permisie în vederea căsătoriei, mai ales că el şi ceruse aşa ceva? Oare ce ştia ea de fapt ?
Amândurora le plăcea să discute şi descoperiseră că aveau idei asemănătoare asupra vieţii, morţii şi războiului.
Seara, după ce gurkii luaseră poziţie între cotele 444 şi 569, pentru a aştepta trecerea nopţii, Pahlberg se duse la comandantul von Sporken.
în pivniţa de lângă fosta biserică era o"înghesuială mai mare ca la postul de ajutor. Pe pământ zăceau o puz^ derie de aparate telefonice, de fire, şi de lăzi cu muniţii. In mijlocul încăperii se afla o masă pliantă, acoperită cu hărţi şi lămpi. în aer domnea un miros cumplit, ca şi cum prin apropiere s-ar fi aflat un cadavru în putrefacţie.
— Sporken, ia citeşte scrisoarea asta ! spuse Pahlberg, întinzându-i acestuia cele două foi de hârtie.
Sporken începu să citească, însă imediat i le înapoie.
— Doctore, cred că ai greşit, mi-ai dat scrisoarea logodnicei tale !N
.—5! Ştiu, ştiu, tocmai de aceea ţi-am dat-o. Aş vrea s-o citeşti şi să-mi spui ce crezi despre ultimele paragrafe.
Sporken reîncepu să citească, dar se întrerupse din nou, spunând :

— Zău, doctore, mi-e teamă să nu fiu indiscret... Dar fiindcă ţii neapărat, o să citesc doar ultimele paragrafe.
După ce termină de citit, îi înapoie scrisoarea lui Pahlberg, cu un aer gânditor.
— Curios final, într-adevăr, şi nu este scris aşa, doar de dragul de a fi scris... restul este romantic, dar simpatic... îmi aminteşte de primele scrisori pe care le scriam eu şi nevastă-mea. Eram student la Jena, la facultatea de istorie a artei, iar ea studia

literatura. Ne scriam şi abordam cele mai serioase probleme, care însă de cum ne vedeam dispăreau ca prin farmec. Când eram alături, rămânea doar dragostea, iar noi ne iubeam cum au mai făcut milioane de oameni înaintea noastră. Orice ar fi, scrisorile astea sunt frumoase, chiar minunate şi fac parte dintre amintirile mele. Ah, da. Să revenim la Renate a ta... ,,In curând voi fi alături de tine"... chestia asta te sâcâie, nu-i aşa ?
— Da.
— Cuvintele astea pot însemna, în rezumat, că te iubesc atât de mult, încât aproape că-ţi simt prezenţa lângă mine. Dar aici intrăm în domeniul psihanalizei, deşi nu cred să fie cazul domnişoarei Wagner, de domeniul lui Freud. Nu, nici vorbă ! In propoziţia asta este ceva concret. Şi o repetă de două ori ! Ceva concret, ceva serios !
— Crezi că poate să meargă până acolo, încât să încerce să vină până aici, pe front, la Monte Cassino ? Crezi că ar fi în stare de o aşa nebunie încât să treacă de toate interdicţiile ? Ar fi ceva cumplit !
Pahlberg era palid. Ochii săi exprimau o îngrijorare profundă. Comandantul von Sporken privea tavanul, încercând în van să descopere ce se afla în spatele acelor cuvinte. în cele din urmă, articula încet :
— Dragostea mută munţii din loc ! De ce n-ar veni până aici ?
— Cu alte cuvinte, Renate are de gârid să vină aici ? Să vină la Cassino ? întrebă Pahlberg cu o voce surdă în

rare se simţea tulburarea produsă de concluzia lui Sporken. *
— Cam aşa s-ar părea, răspunse acesta cu prudenţă. Se apropie de Pahlberg şi-1 luă de după umeri, cu un
gest* amical. Erau de aceeaşi înălţime, însă .comandantul părea masiv în raport cu doctorul, care era prea slab.
— Dacă Renate a găsit un mijloc prin care se poate ntrecură până aici, atunci cu siguranţă că o va face. N-o va împiedica nici un cuvânt şi n-o va aresta nici Stucken nici Kesserling şi nici Fuhrerul. Heil Hitler ! Izbucni în râs, dar se opri imediat, văzând durerea de pe chipul lui Pahlberg. Soţia mea locuieşte la Hamburg, dragă doctore. Zi şi noapte stă în pivniţă, sub bombele englezilor. în permanenţă este ameninţată de moarte... poate că în clipa asta a şi murit... sau poate că aseară sau poate

că la noapte va muri. încă nu ştiu, dar ar fi cumplit aşa ceva, ar fi groaznic ! Toate femeile noastre se află pe front... şi mai multe se află în Germania, mai multe decât cele ca Renate a ta la Roma ! Dacă într-adevăr va ajunge la Cassino, dacă are voinţa şi curajul să treacă de toate obstacolele şi barierele şi dacă într-o zi o vei avea alături de tine, la postul de ajutor, fiihdiPţi de folos în îngrijirea răniţilor,.,, doctore, păi atunci, n-ai decât să te bucuri câ o ai în faţa ochilor, că o poţi strânge în braţe... soţia mea este singură la Hamburg. Dacă Cel de Sus vrea, va muri sub bombe, singură, în întuneric. Gândeşte-te puţin ce fericiţi am fi noi doi, ea şi cu mine, dacă am putea fi împreună în gaura asta, ori ca să murim, ori ca să supravieţuim... Tocmai putinţa aceasta de a împărţi cu cineva ceva este una dintre cele mai frumoase laturi a umanităţii. Acest „Noi" minunat al lumii noastre, această fuziune miraculoasă dintre „Tu" şi „Eu", doctore Pahlberg, atârnă în balanţă mai mult decât toate reproşurile ce se pot aduce lui Dumnezeu.
întors la postul său de ajutor, Pahlberg îi scrise Re-natei. După ce termină, rupse scrisoarea şi îi dădu foc. Fuseseră cuvinte goale, ridicole, care în nici \m caz, nu ar fi vibrat în sufletul ei. „în curând, voi fi alături de, tine"...
Cu inima tremurând, Pahlberg aştepta.

Noaptea se anunţa liniştită. Artileria americană nu trăsese nici un proiectil, iar dinspre câmpie nu se auzea nici măcar zgoinotul tancurilor staţionate acolo.
Theo Klein şi Heinrich Kuppers ieşiră din mica lor fortăreaţă şi se apucară să fiarbă cafeaua.
Această îndeletnicire reprezenta o capodoperă în materie de camuflaj. întrucât era intersiză aprinderea focu* lui, pentru a nu fi atrasă atenţia inamicului asupra poziţiilor germane, iar cum, pe de altă parte, era imposibil să se obţină cafeaua, fără a fi încălzit apa, Klein şi Kuppers îşi construiseră ceea ce ei numeau o „bucătărie-bunker".
Aceasta era, de fapt, o construcţie realizată din pietre sfinte venind din ruinele bisericii şi ale sălii de mese. Semăna cu un iglu de-al eschimoşilor, numai că avea formă pătrată. în acest spaţiu, asemănător unei caverne artificiale care se ţinea în picioare, în,pofida tuturor legilor fizicii, cei doi stăteau ghemuiţi în faţa unei vetre mici, al cărei foc fusese acoperit, ca o măsură

suplimentară de precauţie, cu o bucată de tablă smulsăsde pe o ladă cu muniţii. Acest lucru o făcea să semene cu o plită,, împiedicând flăcările să urce. Pe bucata de tablă se afla instalată gamela cu apă ce începuse să fiarbă. Maassen şi Muller stăteau de pază, Josef Bergmann ajuta la descărcarea proviziilor sosite din vale, iar sublocotenentul Weimann fusese convocat la comandantul von Sporken. Aşa că cei doi, fără să fie deranjaţi de nimeni, se pregăteau să bea o cafea, pentru a se mai încălzi în frigul nopţii...
— Ceea ce ne lipseşte nouă, declară Theo Klein, cu un aer visător, sunt vreo câteva fetiţe, să ne mângâie. în orice caz, Heinrich, ţi-am mai spus7o, la viitoarea mea permisie o să scrie în ziare că un caporal a dat gata cinci fete într-o singură noapte ! Ei, ce zici de asta, bătrâne ? Mamă, când mă gân&esc ! Şi Klein îi dădu un cot lui Kuppers care tocmai punea cafeaua în apă. Un miros îmbietor se răspândi imediat, în aer. Theo adăugă Şi tu, cum stai ? Eşti complet divorţat, aşa-i ?

r- Da.
— Hm, va' să zică, ţi-ai bătut nevasta, iar în permisie ăl înşSlat-o, te-ai îmbătat ca un porc, te-ai bătut la cârciumă şi ţi-ai dat toată solda pe băutură... zi că h-a fost aşa !
Kuppers îi întinse o gamelă plină cu cafea.
— Auzi, văd că ştii pe dinafară toate motivele de divorţ I
— Nu, dar îmi închipui cum se poate desfăşura un divorţ ca în cazul tău.! Sorbi hulpav o înghiţitură, pe care O scuipă însă imediat. Porcăria dracului ! M-am fript ! Pyse gamela lângă el şi-1 întrebă pe Kuppers : Heinrich, ia ri-mi şl mie... tu eşti un tip de treabă şi un băiat de gaşcă ! De ce nu mai mergea treaba cu nevastă-ta ?
— Tu mă întrebi chestia asta ? răspunse Kuppers, cu ochii pierduţi în noapte, printre dărâmături. Nici măcar eu nu ştiu. Să fie oare de vină ce s-a întâmplat în Creta ? Sau în Corint ? Ştii, Theo, toate chestiile astea te muncesc Şi te schimbă ca om. Şi pe urmă, când te întorci acasă, toată lumea zice „A, iată-1 pe Heinrich, paraşutistul, ăla din Diavolii verzi. Ce ziceţi, băieţi ? Paraşutiştii ăştia, sunt ceva, nu ? Mereu la atac şi fără să se lase făcuţi prizonieri, cu cuţitul, cu patul armei, nu contează, numai să omoare duşmanul. Iar eu sunt subofiţer într-un asemenea

regiment. Da, Theo, aşa te văd toţi când te întorci acasă, la tine, aşa sunt văzuţi toţi paraşutiştii. Pentru ei, noi nu suntem decât nişte exaltaţi care se joacă întruna cu cuţitul. Aşa că, acolo, acasă, te duc la cârciumă, beau, îţi dau şi ţie să bei şi vor să te vadă aşa cum îşi imaginează ei despre tine că eşti — omorând duşmanul din faţa ta, cu cuţitul sau cu patul armei şi pe urmă, după ce te-ai îmbătat, Theo, totul îţi este indiferent... devii ceea ce vor ei să fii, zbieri, sari.la bătaie ca un nebun periculos... şi asta Se poate întâmpla chiar cur propria ta nevastă. Sărmana ta căpăţână oste îmbibată cu alcool, iar tu nu-ţi dai seama de nimic. Şi, într-o bună zi, rămâi pe afară, nimeni nu te mai vrea, pe tine ticălosul, pe tine, gunoiul, pe tine ucigaşul. Ţi se

pronunţă şi divorţul şi iată că ţi s-a tras un şut în fund tocmai de ăia care te-au forţat să fii ceea ce eşti. Da, chiar aşa... Aşa că eşti fericit că este război şi că eşti departe de tot, eşti fericit să fii cu tovarăşii tăi care rămân cu tine chiar şi în rahat, care suferă şi mor cu tine, care te înţeleg şi-şi ţin gura.
Theo Klein îl privea tăcut pe Kuppers, a cărui figură întunecată tresărî nervos.
— Heinrich, făcu el cu voce şovăitoare, Heinrich, să ştii că-mi pare rău când îmi spui lucrurile astea. Zău că-mi pare rău ! I-ai spus şi nevestei tale toate astea ? O femeie totuşi ar trebui să înţeleagă... şi să ierte. Heinrich, noi toţi suntem ca nişte copii fără mamă. Nişte copii mari; pentru care dragostea este doar bordelul, cu fete boite şi puţind a colonie. După care trebuie să te duci la infirmier, să-ţi faci o injecţie, că niciodată nu se ştie dacă n-ai nimerit peste una bolnavă. Atâta ştim noi despre dragoste. De ce n-ai spus toate astea nevestei tale ?
— Să-i zic ? răspunse Kuppers, după care făcu din mână un gest a lehamite. Theo, când totul s-a dus dracului, nu mai ai ce spune... dragostea înseamnă încredere, tandreţe, stimă reciprocă... ce naiba ! Asta-i războiul, Theo, şi războiul transformă oamenii în ticăloşi. Mai ales pe oameni ca> noi, care rămânem tot timpul în umbră. Noi suntem nenorociţii ăia al căror fund eSte făcut pentru a primi şuturi. De ce să ne revoltăm ? De ce să reparăm prin cuvinte ceea ce am distrus prin acţiuni ?
— Dar cu puştiul tău cum rămâne ?

— Ala mic stă cu nevastă-mea. Leni se ocupă serios de el. într-o zi, o să fie €eea ce eu nu sunt... o cunosc bine pe Leni. De altminteri, îmi doresc să ţină mai mult la ea decât la mine.
Theo Klein îşi băgă degfetul în cafea. încă era firbinte.
— Şi n-ai chef s-o revezi, vreodată ?
—^ Nu, ce rost ar avea ? Ce să vorbesc cu ea ? S-ar putea, cine ştie. Doi străini, care odinioară au făcut dragoste... Sunt lucruri pe care le, speli dimineaţa şi de care uiţi,
INFERN LA MONTE CASSINO
161>
fiindcă sufletul nu le-a înregistrat, sufletul ăsta mort,1 rhircit ca un pom uscat...
Vântul nopţii sufla peste ruine. De jos, dinspre coastă pe care se afla infanteria, o mitralieră începu să latre. O patrulă de indieni nimeri într-un câmp de mine. Câteva secunde, văzduhul răsună de zgomotul,exploziilor, după care mc» auziră ţipetele înfiorătoare ale răniţilor şi o voce ascuţită care striga :
— Help ! Help !
Theo Klein tresări. Printre ruinele mănăstirii se vedea licărind o luminiţă. Tremură pe deasupra pietrelor, traversă curtea centrală şi înainta misterios în direcţia fostei săli de mese. Klein îi trase un cot lui Kuppers şi, întinzând mâna în direcţia luminiţei, îi spuse : + — Ei, ia uita-te acolo !
De jos, se auzeau răniţii care strigau după ajutor. Kuppers privi în direcţia arătată. Lumina apărea şi dispărea pâlpâind în întuneric.
— Cine o fi cretinul ăla cu lumina ? se întrebă Klein, îşi lăsă jos gamela cu cafea şi ieşi din „bucătăria-bun-
ker". Kuppers îl urmă. Priveau amândoi în noaptea friguroasă cum lumina avansa.
— S-ar putea să fie o lumânare, sugeră Kuppers.
— Dacă-1 vede căpitanul, o să-1 beleascâ ! Klein se sprijini de apărătoarea mitralierei fi urlă :
— Băi, tâmpitule ! Stinge lumina ! Dacă ăia de jos te liinesc, ai belit-o definitiv ! Stinge-o, bă dobitocule !
Lumina îşi continuă drumul. Se auzeau pietrele rosto-W>lindu-se de sub paşii celui care o purtau. Apoi se auzi clar o tuse seacă şi, imediat, un sunet care semăna cu un cântec. Kuppers îl privi pe Klein năucit.
— Imbecilul cântă !

— Sst !
îşi ţinură respiraţia. Pe coastă, totul se calmase. Proba-hil că indienii fuseseră transportaţi de către infirmieri. Iar ■lin mijlocul liniştii care se lăsă se desprinse un cântecel

duios şi tremurător, ca şi cum ar fi fost intonat de un bătrân. Kuppers aprtcă patul mitralierei. Theo Klein dădu din umeri.
— E nebun ! îi şopti el lui Kuppers. Cine crezi că umblă noaptea prin coclaurile astea şi, pe deasupra, mai şi cântă ?
Continuară să asculte. Lumina şovăitoare a lumânării se apropia... s-ar fi zis că dansa prin întuneric... de-o parte şi de alta, pentru a evita grămezile de pietre. în curând aveau să vadă la fată pe cel ce ţinea lumânarea... i se distingea silueta înaltă şi subţire, acoperită cu îmbrăcăminte largă. înainta printre ruinele sălilor prăbuşite, că un liliac uriaş, întorcându-şe întruna, înclinându-se în stânga şi în dreapta „şi ţinând lumânarea ridicată pentru a vedea mai bine.
Theo Klein îl apucă pe Kuppers de braţ şi-i şopti iff-mit : „,
— E un călugăr ! Va să zică, a mai rămas un călugăr, totuşi !
(^u lumânarea între degetele sale crispate, Fra Carlomanno Pelagalli se grăbea. Fra Carlomanno Pelagalli, pe care toată lumea îl crezuse pornit singur spre Via Casilina.
Bătrânul preot se opri. Avea optzeci de ani. îmbrăţişa cu o privire pierdută peisajul ruinelor. Ridică lumânarea mai sus, se aplecă, lumină zidurile şi porni mai departe. Se opri din nou în faţ^a celor doj soldaţi, uitându-se la ei cu ochi stinşi.
— La mia cella ? bâigui el cu voce de copil. S-ar fi zia că din clipă în clipă, avea să izbucnească în plâns. Dov' 6 la mia cella ?
Theo Klein se întoarse nedumerit spre Kuppers. ■— Ce zice ? şuşoti el la urechea acestuia.
— îşi caută chilia. Chilia mănăstirii în care dormea.
Fra Carlomanno ridică lumânarea. Lumina ei tremurătoare căzu pe chipurile palide şi nerase ale celor doi. care răsăriseră din noapte ca.nişte fantome.
— La mia cella ? plângea Fra Carlomanno. E tardi ! Sono stanco, sono stanco !

Theo Klein întrebă, tremurând din tot corpul :

— Ce zice acum ?
— Că este târziu şi este obosit.
In faţa lor, lumina lumânării tremura. Fra Carlomanno Iţi clătină creştetul alb, mai privi încă o dată la cei doi şol-şi se întoarse, reluându-şi drumul printre ruine. Cu nutana sa neagră zdrenţuită, părea un corb uriaş pe dea-nupra pietrişului, ne reuşind să-şi ia zborul. Brusc, începu Hă cânte cu aceeaşi voce tremurătoare de copil. In liniştea nopţii, cuvintele le ajungeau la urechi, aduse de vânt, dar nu le puteau înţelege, fiind în latineşte.
Fra Carlomanno continuă să meargă cu lumânarea în mână şi ochii plini de o reculegere liniştită şi fericită. Aşa 11 întâlni comandantul von Sporken lângă o coloană a bi-wricli. î\ luă de braţ şi-1 conduse până la pivniţa de sub Hala de adunare, unde doctorul Pahlberg îl luă în primire. In chiar "prima clipă, izbit de căldura sufocantă ce domnea tn subterane, Fra Carlomanno se prăbuşi. Genunchii i se Inmuiară şi, bolborosind cuvinte ininteligibile, căzu în faţă, lfi^ând să-i scape lumânarea. Pahlberg şi comandantul von Sporken îl purtară până la o pivniţă învecinată, în care se /lila un pat de fier. îl întinseră pe pat, învelindu-1 cu o pătură caldă.
— Am să-i fac o injecţie cu un calmant, spuse Pahlberg. Privi chipul slăbit'al călugărului, sub părul alb, şi adăugă : Va dormi până la prânz... dar după aceea ?
Dispăru din încăpere şi reveni cu o seringă.
— Vom fi obligaţi să-1 ţinem aici până moare, adăugă ci. Nici nu poate fi vorba să-1 trimitem jos, în vale. Ar fi Împuşcat, şi la fel şi cei care l-ar însoţi. Trebuie să rămână aici !
Sporken dădu din cap aprobator şi strânse cu putere mâna lui Pahlberg.
— Ultimul ocupant al mănăstirii... un nebun. Asta da, .simbolul magnific al epocii noastre !
Cu un aer visător, Pahlberg îl urmări cu privirea pe romandant, până ce acesta dispăru în noapte.

După trei zile de călătorie plină de peripeţii, Măria Ar-menata-şi Felix Strathmann ajunseră în cele din urmă la ferma mătuşii. Era o fermă mică, înconjurată de câţiva pini şi pierdută în imensitatea peisajului. Avea trei grajduri, un staul pentru

cincizeci de oi şi o adăpătoare. Oile fuseseră deja cumpărate de trupele germane, dar mai rămăseseră în grajd încă trei catâri, cu care se mergea vinerea la piaţa din Car-soli, pentru a se vinde legume şi fructe. Donna Rachele trăia din agoniseala pe care o realiza în urma acestor vânzări.
Tia Rachele stătea cel mai mult în camera cea mare care dădea spre grădină. Grădina era mândria ei. Cu ajutorul unui manual de grădinărit, este adevărat, foarte complet, reuşise ea din primăvară până toamna să recolteze destule legume şi flori, iar mai târziu şi ceva fructe, pe care le vindea în piaţa din Carsoli şi astfel îşr rotunjea destul de bine veniturile. Grija pâinii de toate zilele nu se făcuse simţită în acea casă, nici chiar în vremurile tulburi, de război ; cele cincizeci de oi le vânduse la un preţ bun şi un intendent german îi plătise până la ultimul bănuţ. îngropase banii în grădină, într-un loc în care nimeni n-ar fi căutat, chiar sub o grămadă de îngrăşământ. După ce acest oribil război avea să se termine, Italia avea să fie din nou liberă... şi atunci donna Rachele avea să-şi dezgroape ghiveciul cu bani şi să facă ferma ca nouă. Şi să-şi cumpere alte oi.
Tia Rachele nu puse nici o întrebare când sosiră Măria şi Felix, aplecaţi pe catârul lor şi ţepeni de frig. Mai întâi duse animalul în grajd, avea convingerea profundă că animalele merită mâi multă atenţie decât oamenii, fiind mai lipsite de apărare. După care făcu un ceai celor doi tineri şi se aşează în faţa lor, cu ochi întrebători.
— Un tedesco, spuse ea, după câtva timp.
Măria făcu un semn afirmativ din cap.

— Soldato ?
— Si.
— Ferito ?
— No.
Donna Rachele aflase destule. Un soldat neamţ, care, fără să fie rănit, se afla la ferma ei, deghizat în femeie, întovărăşit de Măria. Era clar ca lumina zilei. Dădu din cap. Mddonna, ce prostie ! Chiar în mijlocul trupelor nemţeşti, cnre le-ar fi împuşcat dacă ar fi dat de el! Le-ar fi împuşcat fără nici-o discuţie... Donna Rachele o ştia prea bine... îşi amintea cum se întâmplase în Abruzzi, când patru partizani fuseseră împuşcaţi

fără nici o ezitare.
Se ridică şi le arătă camerele.
— Mai întâi trebuie să vă odihniţi, îi spuse Măriei.
— Şi dacă vin nemţii ? întrebă aceasta cu o voce îngrijorată.
Donna Rachele făcu un gest menit s-o liniştească.
— Au trecut deja pe-aici. Ştiu că sunt o femeie bătrână şi singură, aşa că nu-i interesez. Iar dacă o să mai vină, o Hn vă ascund în fân. Aruncă o privire spre Felix, care se clătina pe picioare, epuizat, la capătul puterilor, indiferent la orice s-ar fi întâmplat, chiar dacă alături de el, coman-(I.intui unui pluton de execuţie ar fi ordonat deschiderea focului.
— îl iubeşti ?
— Si, Tia !
'— O să vă căsătoriţi, după ce se termină războiul ?
— Ne-am căsătorit deja. Ne lipseşte doar binecuvântarea unui preot
Donna Rachele îşi drese glasul şi o privi fix pe Măria. Mărturisirea sinceră a nepoatei sale îi lezase convingerile morale.
— Măria, ştii că ai păcătuit ?
— In timp de război, aşa ceva nu poate fi un păcat. în rA/.boi, oamenii nu mai au timp să aştepte binecuvântarea lui Dumnezeu. Nu trebuie ca natura să devină ea însăşi

o sursă de păcat. Am * nevoie de Felix cum are nevote un animal de apă.
— Va' să zică se numeşte Felix ? întrebă Donna Ra-chele, uitându-se la acesta cum se trântise în pat, îşi întinsese mâinile şi picioare!^ şi adormise pe loc, respirând adânc. Şi este la fel de fericit cum se numeşte ? în braţele mele da, Tia !
Donna Rachele se întoarse pe călcâie şi coborî în bucătărie. „Ah, îşi spunea în sinea ei, tinereţea asta, tinereţea asta modernă !"
Trase cu urechea la zgomotele de sus. Camera pe care i-o dăduse Măriei se afla chiar deasupra bucătăriei. Nu se auzea nimic, nici cel mai mic pas, nici cea mai mică scârţâiala a patului. Dacă s-ar fLaflat în cameră, ar fi auzit totuşi ceva. ponna Rachele oftă. Măria se dusese în camera neamţului, şi acum stăteau amândoi întinşi pe pat, ca şi cum ar fi fost soţ şi soţie. „Sub acoperişul meu! Care niciodată n-a adăpostit păcatul

? O, războiul, războiul !"
Se apucă să gătească o supă cu multă carne şi legume. După ce o termină, urcă scările, intră în cameră în vârful picioarelor şi puse castronul cu supă, două farfurii şi două linguri pe măsuţa de lângă fereastră. Acoperi castronul cu un capac, pentru a nu se raci supa.
Cei doi dormeau.. Măria avea capul pe umărul lui Felix, atingându-i gâtul cu buzele. Zâmbea în somn, fericită.
O, meravigliosa dolcezza ! Donna Rachele ieşi din cameră fără să facă nici un zgomot.
în dimineaţa zilei de 18 februarie, legătura cu punctul de comandă al colonelului Stucken fu întreruptă. Obuzul unei mortiere indiene nimerise întâmplător peste liniile de comunicaţie şi le rupsese. Indienii se retrăgeau încet de la cotele 444 şi 569. De la primele ore ale răsăritului înce-

puseră să-şi părăsească poziţiile din spatele stâncilor şi se retrăgeau izolaţi sau în grupuri spre liniile lor iniţiale, urmăriţi de tirul furios al mitralierelor germane. s* Cel de-al treilea asalt al generalului Freyberg asupra Muntelui Cassino se izbise de rezistenţa germană, în ciuda distrugerii mănăstirii, în ciuda distrugerii satului Cassino şi al ploii de bombe şi obuze căzute peste poziţiile para-şutiştilor. Lumea întreagă stătea cu sufletul la gură;., chiar presa aliată nu găsea nimic de spus, doar că paraşutiştii germani apăruseră deodată din infern, ţinând în şah o armată întreagă.
Comandantul von- Sporken coborî în subsolul în care Gottschalk se instalase. Căpitanul, împreună cu sublocotenentul Weimann tocmai împărţeau rachiul dintr-un butoi sosit în timpul nopţii cu ultima coloană de cărăuşi. Turnau o cantitate egală de alcool într-o serie de gamele, înşirate pe pământ, fiecare gamelă reprezentând câte o grupă de soldaţi.
— Miroase aici ca într-o distilerie, remarcă Sporken. Se aşează pe o ladă de muniţii, mirosi o gamelă şi adăugă : Asta-i rachiu din cereale, i se mai spune rachiu de Mun-serlander.
— Doriţi un pahar, domnule comandant ? întrebă Gottschalk, întinzându-i căpăcelul de la plosca sa.
Sporken refuză printr-un gest al mâinii.
— Nu, mulţumesc. N-am venit să-ţi cer un păhărel, Gottschalk, ci

un om !
— Un om ?
— Legătura cu divizia s-a întrerupt, de altfel şi cu celelalte unităţi. Până să se repare liniile distruse, se poate întâmpla orice. Devasta am nevoie de un voluntar care să meargă acum, în plină zi, până la punctul de comandă al divizei. în aite condiţii, drumul ăsta ar fi fost o plimbare, dar acum nu este o joacă. Stucken este mai jos în direcţia Albanetei, într-o zonă aflată sub controlul tancurilor americane. Aşa cS, Gottschalk, omul pe care mi-1 dai tre-

buie să fie curajos. Şi să alegi pe cineva necăsătorit. Este vorba de o minune de sacrificiu.
— Theo Klein ! spuse Weimann hotărât.
— Voi ştiţi mai bne. Sporken se ridică. Să se prezinte la mine într-o oră. întinse braţul şi adăugă : Bine, acum dă-mi şi mie nişte acid de-ăsta sulfuric !
Goli căpăcelul dintr-o mişcare şi se întoarse la punctul său de comandă.
Peste o oră, sergentul Heinrich Kuppers se prezentă în faţa sa. Lucrurile nu fuseseră deloc simple. Fiindcă, bineînţeles, Theo Klein se oferi imediat voluntar.
— S-ar putea ca acolo, jos în vale, să fie ceva de şman-glit, îi spusese el lui Kuppers.
Dar nu-i conveni deloc când îl văzu şi pe Kuppers pre-zentându-se înaintea căpitanului. Theo Klein îl privi pe Gottschalk cu un aer nevinovat şi spuse :
— Domnule căpitan, sergentul Kuppers este însurat. Doar celibatarii se pot prezenta ca voluntari.
— Sunt divorţat, deci practic celibatar, afirmă Kuppers.
— Are un copil, strigă Klein.
— Copilul a fost încredinţat fostei mele soţii.
— Atunci să jucăm la zaruri ! urlă Klein.
Scoaseră zarurile, sub privirea sublocotenentului Weimann, care asista pe post de arbitru. La a treia aruncare, Kuppers câştigă. Klein se întoarse bodogănind la mitraliera sa şi furios la culme, bău tot ce mai rămăsese din cafea.
Comandantul von Sporken se uită la subofiţerul murdar şi slab,

îmbrăcat într-un combinezon de salt zdrenţuit şi-1 întrebă
— Chiar nu ai nici o rudă ? Nici părinţi, nici logodnică, nici copii ?
— Nu,, domnule comandant!
Mintea, fără să-i tresară nici un muşchi al feţii. Copii ? Nu, nu mai avea. După cum sunase decizia tribunalul ui, numărul 346/44, fiul său fusese încredinţat fostei soţii, lin unchi în Vârstă de al mamei fusese numit tutore. Asta era

tot. Aşadar, îşi pierduse copilul. Un număr de înregistrare şi o hotărâre. Când nu mai eşti demn să fii cap de familie, aşa se întâmplă... Un bărbat beţiv, bătăuş şi fustangiu... iar dacă a avut un copil, asta doar dintr-o greşeală s-a întâmplat, ceea ce se poate îndrepta cu uşurinţă printr-o hotărâre a justiţiei.
— Deci, nu ai familie ?
— Păi, la drept vorbind... da, domnule comandant. Am o mătuşă în vârstă, care trăieşte într-un azil de bătrâni, spuse Kuppers, ironic.
Sporken renunţă să-1 mai descoasă.
— Sergent, ştii ce te aşteaptă ? Trebuie să-i duci colonelului Stucken mesajele pe care ţi le voi da. Dacă eşti făcut prizonier, prima ta datorie este să le faci să dispară, chiar înghiţindu-le... asta ar fi cel mai sigur.
— Am înţeles, domnule comandant.
— Vei avea de parcurs vreo şapte sute de metri într-un teren descoperit, sub focul inamicului. Nu am nici o intenţie să-ţi ascund adevărul, sergente... nici măcar nu-ţi dau ordin sa execuţi această misiune., mai mult seamănă cu un asasinat decât .cu un ordin ! Poţi să mă refuzi, dacă vrei, chiar acum !
— Nu, domnule comandant. x\cjept.
— Bine...
Şi Sporken îi înmâna lui Kuppers un plic de piele. înăuntru se aflau câteva mesaje în care se indicau efectivele celor ce luptau printre ruinele mănăstirii, starea armamentului, a muniţiilor, a materialului sanitar şi a medicamentelor. Aceste informaţii ar fi fost vitale pentru inamic, dacă acesta ar fi pus mâna pe ele. întrucât demonstrau că poziţiile germane sunt apărate de o mână de paraşutişti şi nu de batalioane întregi, aşa cum afirmase generalul Freyberg generalului Alexander, pentru a-şi justifica eşecurile.

— Mesajele sunt scrise pe mătase, aşa că, la nevoie, le poţi înghiţi, li întinse mâna lui Kuppers. Să-ţi spun ca Dumnezeu să te aibă în pază ?

Heinrich Kuppers îşi muşcă buzele.
— Nu este nevoie, domnule comandant, răspunse el răutăcios.
Sporken îl urmări cu privirea pe Kuppers, dând încet din cap. Simţea în subofiţer o amărăciune cumplită. O amărăciune care-1 făcuse să accepte această misiune în care spera" să fie ucis. Preţ de o secundă fu tentat să-1 cheme înapoi pe Kuppers şi să aleagă alt curier. Dar ezită prea mult şi când strigă după el, acesta deja dispăruse printre dărâmături.
In apropiere de cărarea ce ducea spre cota 569, caporalul gurk Tandi Meheranhi se instalase confortabil într-o fundătură. Se ghemuise într-o poziţie în care tirul mitralierelor germane nu-1 putea atinge^ îşi fixase mitraliera pe o piatră şi, deschizând o "cutie americană cu raţii de mâncare, luă un baton de fructe uscate, intenţionând să-j ţină loc de mic dejun. Era unul dintre ultimii indieni prezenţi pe cota 569... Cea mai mare parte a batalionului de asalt se retrăsese, rămânând pe loc doar ariergarda, din care făcea şi el parte şi a cărei misiune consta în a-i face pe nemţi să creadă că stâncile încă mai erau ocupate. Muşca liniştit din batonul de fructe uscate, mângâin-du-şi barba.rotundă, de care era foarte mândru, când, Heinrich Kuppers, la fel de dezinvolt, apăru pe cărare.
Până atunci misiunea sa fusese joacă de copil. Kuppers lăsase la sud' faimoasa „Văgăună a morţii", pe unde trebuiau s-o ia cărăuşii pentru a urca până la ruinele mănăstirii, şi ocolise muntele. Considerase că pe această parte şansele erau mai mari.
„O joacă, pur şi simplu, îşi spuse el. Mă joc de-a hoţii şi vardiştii. Fără să fiu văzut, fără să fiu făcut prizonier, mereu cu ochii în patru. O să se mire comandantul von Sporken când o să-i povestesc ce plimbare am făcut... chiar că plimbare... cu condiţia să nu cad ca prostu' în braţele duşmanului..."
Chiar în acea clipă, termină de ocolit stânca în spatele căreia stătea ghemuit caporalul Tandi Meheranhi. Cei dpi se găsiră faţă în faţă.

Timp de o fracţiune de secundă, amândoi rămaseră stupefiaţi. Fiecare se uita la celălalt de parcă ar fi văzut o fiinţă de pe altă planetă... Kuppers înregistra pe retină ima-«lnea unui turban galben^ sub care se afla o figură uscăţivă şi măslinie, înconjurată de o barbă neagră şi creaţă. Individul tocmai muşcase dintr-un baton. în faţa sa, pe o piatră, se odihnea mitraliera. Kuppers percepu totul într-o clipă şi se ghemui.
Tandi Meheranhi distinse vag o uniformă în care se afla o fiinţă umană, murdară şi nerasă, deasupra căreia se afla o cască fără margini, înconjurată de-o plasă de camuflaj, cizme... era un paraşutist neamţ ! Un diavol verde !
Meheranhi se ridică dintr-un salt.
Fiecare dintre ei avusese doar o secundă de ezitare, o privire uimită. Kuppers se aruncă asupra indianului ca o pisică, lovindu-1 violent cu muchia palmei peste caritidă. Lovitura fără zgomot fusese repetată de Kuppers de sute de ori pe sacii de nisip sau pe manechine. Răsună doar un zgomot înfundat, ca cel făcut de un topor când se taie gâtul unei găini pe un buştean de lemn.
Meheranhi se clătină. Ochii îi deveniră sticloşi. Deschise gura să ţipe, dar lovitura dată arterei, împiedică sângele să ajungă la creier, Kuppers lovi din nou, de data aceasta cu pumnul strâns, exact sub bărbia împodobită cu păr. însă, ori barba amortizase şocul loviturii, ori corpul indianului care se împleticise atenua forţa pumnului lui Kuppers, dar indianul căzu în genunchi şi îşi trase instinctiv cuţitul din centură.
Kuppers văzu cum lama de oţel străluci în lumina matinală a soarelui. Se aruncă asupra indianului, îl doborî la pământ şi-i smulse cuţitul,, Apoi, ridicându-1 deasupra capului, se dădu uşor spre spate şi-1 înfipse în pieptul acestuia.
Tandi îşi fixa adversarul cu ochii săi mari şi căprui. Era privirea unui animal surprins, incapabil să înţeleagă ce i se întâmplase. Cu mâna dreaptă căută mânerul cuţitului şi încercă să şi-1 smulgă din piept. în acelaşi timp horcăia, iar în colţul buzelor îi apăruse o spumă sângerie. în

fata sa, Heinrich Kuppers, în picioare, respira greu. Sângele îi bubuia în urechi. îşi răsfiră degetele de la mâini. Era pentru prima oară când omora un om. Pe cineva. Nu cu puşca. Nu din

depărtare cu puşca. Nu, de aproape, cu mâinile. Omul zăcea acum în faţa sa, încă mai era cald şi în ochi i se citea disperarea unei nenorociri ireparabile. Meheranhi trăgea de cuţit, sângele îi dăduse pe gură, voia să ţipe... Ah, se gândi Kuppers, numai de n-ar ţipa, de n-ar urla ca o fiară. închise ochii, simţind cum un fior îi străbate tot corpul şi cum gâtul i se strânse într-un dezgust infinit... faţă de el, de lume, de oameni, de Dumnezeu. Ridică piciorul şi-1 puse pe figura lui Tandi care încerca să se ridice. Cu celălalt picior imobiliza braţul ce apucase cuţitul şi strivi în pietriş cu piciorul, figura indianului. Sub el, corpul acestuia tresaltă. Kupers nu-1 privea. Cu ochii închişi, aproape leşinat de scârbă, rămase locului, aşteptând ca indianul să nu mai mişte.
De abia atunci, fără să se uite, îşi reluă drumul spre Albaneta. Lupta se desfăşurase în linişte. Şcoala de luptă din armată instruia cum să omori, fără să feci vreun zgomot. Drumul spre vale era liber. Mesajele comandantului von Sporken vor ajunge la destinaţie.
Kuppers mergea clătinându-se.
„M-a văzut... cu ochii ăia căprui, care nu exprimau nimic şi cărora nu le venea să creadă... Mi-am pus piciorul pe ochii ăia şi i-am strivit capul de pietre. Sunt un ucigaş ! Am omorât un om cu mâinile mele, cu degetele mele murdare, cu cizmele mele ! Doamne Sfinte, Doamne Sfinte ! A deschis gura, şi-a mişcat buzele... poate că cerea îndurare, poate că mă implora, cu spuma la buze, cu ochii ficşi..: camarade, lasă-mă să trăiesc ! Iar eu am pus piciorul peste acele buze care se rugau, pe acei ochi de căprioară lovită, i-am strivit la pământ, lăsându-i cuţitul înfipt în piept şi dându-i la o parte mâna cu care încerca să şi-1 scoată. Doamne, sunt un ticălos, un nemernic."
Ajunse buimăcit la colonelul Stucken şi-i dădu acestuia mesajele. Stucken privi la subofiţerul din faţa sa şi-1 întrebă :

— Şi zici că ai venit de pe Monte Cassino ? Printre liniile inamice. Singur ? Cum de-ai reuşit, sergente ?
Şi-i strânse mâna fără viaţă a lui Kupers. Breyle intră în încăpere şi Stucken i-1 arătă pe Kuppers.
— A venit de la mănăstire ! Singur ! Uite curn sunt băieţii noştri ! Şi, întorcându-se spre Kuppers, îi spuse : Kuppers... nu

voi uita niciodată numel.it Iau !
Ajuns afară, Heinrich Kuppers se sprijini de un copac si începu să plângă ca un copil.
<
PARTEA A IV-A
Natură^deficit, fortuna mutatur; et deus omnia cernit. (Natura poate fi învinsă, norocul este schimbător. Dumnezeu veghează.) Hadriamis Imperator.
După ce generalul Freyberg îşi retrase cele şase batalioane de asalt, ca urmare a pierderilor înregistrate de indieni, pe Monte Cassino se instaura o stare de acalmie.
Iarna trecuse, dar vremea era mizerabilă. Din ceruri cădeau trombe de apă, care transformară iarăşi câmpiile şi drumurile în mocirle uriaşe, din care tancurile germane şi americane nu se mai puteau desprinde.
Recentul eşec al aliaţilor impunea represalii, iar aceste represalii fuseseră fixate de către generalul Alexander pentru data de 24 februarie. Trebuiau să înceapă cu un bombardament al aviaţiei şi al artileriei cum nu se mai văzuse. Dar ploua, tunurile nu puteau fi mutate, iar convoaiele de muniţii dinspre porturile Napoli şi Salerno se poticniseră pe drum.
Frontul somnola... Dar nu dormea, pentru că totuşi era război. Şi de-o parte şi de cealaltă se duceau acţiuni de recunoaştere, aveau loc atacuri sporadice, tiruri de hărţuire şi se executau lucrări de consolidare a poziţiilor.
Heinrich Kuppers plecase a doua zi dimineaţă. Se prezentase comandantului von Sporken, de-la care luă nişte mesaje şi chiar corespondenţă. In cele din urmă, ajunse fa locul său de lângă Theo Klein şi mitraliera MG-42.
Theo era furios şi îi spuse în faţă
— Te-ai întors fără să aduci nimic ! Nici măcar o. budincă sau nişte ţigări ! Ştii, să trimiţi acolo jos, pe cineva ca tine, e curată pierdere de timp !

— Mai ţine-ţi gura, Theo ! răspunse Kuppers, cu privirea pierdută în peisajul stăpânit de apă.
„Ochii ăia, se gândea el, ochii ăia căprui care mă implorau."
Nu reuşise să scape de obsesia acelor ochi. Ii visă şi noaptea şi se trezea brusc când Theo îl înghiontea, mor-măind — „Poftim,

acum ai început să mai şi strigi în somn. Ce dracu, e inuman, zău aşa !"
— Theo, tu ai omorât pe cineva ? întrebă el. Acesta se întoarse şi-1 privi cu un aer uimit:
— Nu ţi-e bine ? Păi ce facem toată ziua ?
— Nu aşa, Theo. Nu cu arma. Aşa, îi vezi cum cad în depărtare. îşi ridică mâinile sau şi le pun în locul în care au fost atinşi. Asta-i tot... au mierlit-o şi gata... poate strigă, e adevărat, numai că nu-i auzi, doar îi vezi... Nu, voiam să ştiu dacă ai omorât pe cineva cu mâinile tale !
— Da, în Creta. Cu cuţitul, într-o luptă corp la corp,.: Theo îşi trecu podul palmei peşte gură... unul din noi trebuia să moară, ori eu, ori el. Aşa că l-am lovit în mutră cu cuţitul. După asta nu arăta prea frumos... dar gândeşte-te şi tu ! N-aveam chef să dau ortul popii aşa de tânăr !
— Şi asta ţi-a fost de ajuns, ori tu, ori el...
— Dacă mi-a fost de ajuns ? Păi... ia stai o clipă ! Ce dracu' te-a apucat ? Doar nu sunt nebun ! Doar e război, nu ? Dacă n-ar fi fost el, atunci aş fi fost eu ! Nu ţi-e clar ?
Kuppers dădu încet din cap.
— Aşa este, Theo... dar te-ai întrebat „de ce" a fost aşa ?
— De ce ? Am impresia că nu ţi-e bine ! Trase niţel de foaia de cort care proteja ţeava mitralierei* şi adăugă : Auzi, dacă n-ai altceva să-mi spui, nu mă mai bârâi la cap cu tâmpeniile astea !

înaltul Comandament al Wehrmachtului comunică
16 martie 1944 Pe frontul de Sud, inamicul, sprijinit de tancuri.' artilerie şi bombardamente aeriene de o rară violenţă, a atacat satul Cassino. Atacurile inamice au eşuat graţie eroicei rezistenţe a regimentului de paraşutişti, care apără poziţiile*** *
17 martie 1944
în Italia, după Violente bombardamente, inamicul a atacat din nou Cassino, cu trupe neozeelandeze, indiene şi franceze. Elementele inamice care au reuşit să pătrundă în sat, au fost respinse imediat de > curajoşii noştri paraşutişti. Se desfăşoară lupte grele...
Dimineaţa zilei de 15 martie era blândă şi călduroasă. Soarele strălucea pe cerul senin. Se simţea că primăvara este pe aproape. Pe coastele muntelui, dăduse colţul ierbii şi apăruseră

primele flori. Remarca lui Theo Klein cu privire la vreme făcuse rapid înconjurul companiei — „A venit primăvara ! O ştiu ! îmi vine să sar pe tot ce este de sex feminin l" ' §0
La punctul de comandă al colonelului Stucken din Al-baneta existau serioase motive de îngrijorare. Breyle şi Stucken aflaseră de la un dezertor indian că Freyberg, sprijinit de generalul Alexander şi de ansamblul forţelor de debarcare, din care nu lipseau aviaţia, blindatele şi un număr impresionant de piese de artilerie, aveau de gând să obţină victoria cu orice preţ. Trebuiau răzbunate trei bătălii pierdute şi, în plus, Londra şi Washington făceau presiuni energice pentru cucerirea Romei şi' pentru restaurarea cât de cât în presa mondială a prestigiului cam şifonat al aliaţilor.
Soldaţii germani nu erau la curent cu ceea ce, de două săptămâni, îl împiedica pe colonelul Stucken să doarmă. Cu toate că, în mai multe companii, efectivele scăzuseră sub treizeci de oameni... Al treilea batalion, care nu mai

avea decât 130 de oameni, fusese retras de- la Cassino şi trimis la refacere şi odihnă. Compania a 2-a din batalionul 2 era compusă în ziua de 15 martie dintr-un sublocotenent, doi subofiţeri şi 12 soldaţi. Pierderile de acest gen nu-i intimidau însă pe paraşutişti. în Creta efectivele unei companii se reduseseră la doi oameni, iar în Sicilia, după bătălia de la Etna? batalionul 2 rămăsese doar cu o singură companie.
în timp ce Gettschalk întocmea raportul, Muller îi spuse :
— Domnule căpitan, se prea poate ca noi, ăştia din compania a 3-a, să nu mai fim nici măcar patruzeci, dar acolo, printre ruine, facem cât un batalion întreg.
Iar Theo Klein îi mărturisea prietenului său, Heinrich Kuppers :
— Gurkii ăia ? Dau gata, singur-singurel, zece dintre ei... uite cum... cu pistolul, dobor trei... la doi le trag câte un şut în burtă... în acelaşi timp, îi pocnesc pe doi în mutră cu pumnul ăsta... iar pe ăilalţi trei, îi ameţesc cu un pârţâit !
Metoda lui Theo Klein de a-şi lichida duşmanii făcu iarăşi înconjurul poziţiilor germane, ajungând chiar la urechile colonelului Stucken.
— Breyle, spuse el zâmbind, iar s-a auzit vorbindu-se despre banda lui Gottschalk ! Ce-ai zice de o avansare a caporalului

Klein ?
Breyle nu avu nevoie să întrebe cine era Theo Klein. La divizie, toată lumea îl cunoştea ca pe un cal breaz.
" — Nu-i aşa uşor, domnule colonel, făcu el, schiţând un zâmbet — pentru prima oară, după mult timp, Stucken mai descoperi în el umbra unui sentiment. Are de făcut o pedeapsă de treizeci de zile de carceră. Aşa că în condiţiile astea este destul de greu să fie avansat! Stucken începu să râdă :
— Figura clasică cu veşnicul caporal, nu ? Măcar este decorat ?
— Bineînţeles ! Cele două Cruci de Fier şi medalia de aur pentru lupta de aproape. 55^^
— Şi Gottschalk ce-a spus
— N-am mai discutat cu el de câtva timp. Dar, odată, la Salerno, mi-a spus „în compania mea există o grupă

de supravieţuitori ai războiului de treizeci de ani. în ziua în care grupa asta o să dispară, atunci războiul va fi pierdut !
— Aşa-i, tipii ăştia sunt într-adevăr extraordinari ! Se aplecă asupra mesajelor care-i sosiseră din partea corpurilor de armată, întrucât batalioanele • nu prea aveau ce informaţii să-i furnizeze. „De aproape o lună, linişte aproape totală." Două sau trei lupte uşoare, câteva manevre de hărţuială, patrulări, care mai mult serveau de distracţie soldaţilor... însă în acele zile se simţea ceva în aer. Primăvara era aproape. Ar fi fost de mirare să nu apară escadrilele de bombardament, iar diviziile blindate ale lui Clark să nu se pună în mişcare. Pregătirile se înteţeau deja de câteva săptămâni. Iar după spusele ultimului dezertor, o flotă formată din 248 de nave descărcase râ portul Napoli două sute de mii de tone de muniţii şi hrană.
— Poate că a minţit. Ori din lăudăroşenie, ori să ne inducă în eroare. Nu cred să fie posibilă declanşarea unui bombardament de asemenea proporţii, fără nici o pregătire. Există semne care nu înşeală. Or, în toate sectoarele, domneşte liniştea. în vale, nu s-a semnalat nici o mişcare, cât de mică.
— Tocmai de-aia, Breyle ! Calmul ăsta, liniştea asta sunt suspecte ! Freyberg este un nătăfleţ, iar toată chestia asta nu i se potriveşte ! Ştii cum se apropie un uragan ? Mai întâi cerul este albastru, ca acum. Apoi apar norii... Brusc, nu mai ai aer... nu mai există oxigen... ai zice că s-a făcut vid şi nu poţi respira.

După care, buf ! -uraganul se dezlănţuie. Deocamdată, dragă Breyle, suntem în faza de vid. Singura problemă care a rămas este de a şti când va sosi uraganul. Dar de venit, va veni, cu siguranţă ! N
Colonelul Stucken pronunţa aceste cuvinte în dimineaţa zilei de 14 martie. Cam în acelaşi timp, Theo Klein, întins pe pământ, făcea plajă. Maassen şi Muller îşi curăţau mitraliera şi armele automate, iar Kuppers şi Berg-mann descărcau catârii ultimului convoi sosit şi transportau lăzile cu muniţii până fa poziţiile lor. Sosise şi hrană. Pentru fiecare om câte o jumătate de tabletă de ciocolată, un sfert de litru de rom şi trei conserve cu carne. *;r-Haleala ? făcu Theo Klein, cu o voce leneşă, tră

gându-se de la soare. Păi asta înseamnă că o să se întâmple ceva. Ăştia nu trimit haleală pe front, decât #tunci când ştiu că o să fie lată !
Şi luând o conservă cu carne, îşi desprinse baioneta şi începu să taie capacul.
— Mai bine o păstrezi pentru mai târziu, îşi dădu cu părerea Kuppers.
:— Prefer s-o am în burtă, îi răspunse Klein.
Capacul cutiei era desfăcut pe jumătate. Theo îndoi tabla şi scoase cu vârful pumnalului său de paraşutist o bucată de carne.
Liniile telefonice fiind reparate, comandantul von Sporken discuta cu colonelul Stucken. Şi el se aştepta din zi în zi la un atac din partea lui Freyberg. Mai ceru patru tunuri de munte şi o grupă de mortiere.
— Eu cred că indienii vor ataca mănăstirea, trecând prin muntele Calvaire şi^ prin cota 444. Cea mai bună apărare a noastră este dată de folosirea mortierelor, a artileriei uşoare, a mitralierelor şi a unei ploi de grenade.
— Sporken, am să-ţi trimit tot ce mi-ai cerut. în timpul nopţii va ajunge la voi o coloană formată din treizeci de catâri. Pentru moment cred că-ţi vor ajunge.
— Mulţumesc, domnule colonel.
— îţi doresc noroc, Sporken.
în -dimineaţa zilei de 15 martie, la ora 8 şi "30 de minute, primul val de bombardiere aliate, strălucind în înaltul cerului senin şi

însorit, apăru pe deasupra munţilor. Zbiarau spre Monte Cassino.
Theo Klein îşi făcea cafeaua în „bucătăria-bunker", când le zări.
— Asta e, spuse el nepăsător, începe dansul ! Stinse focul de sub gamela cu apă, îşi luă mitraliera în braţe, ca pe un copil, şi coborî împreună cu Kuppers într-o pivniţă pe jumătate dărâmată. Ca şi ei, ceilalţi se strecurară ca nişte cârtiţe, printre dărâmăturile mănăstirii... Maassen, Muller şi Josef Bergmann se refugiară într-o subterană, care, câţiva metri mai încolo era astupată, iar căpitanul Gottschalk şi sublocotenentul Weimann îşi reîuară locul pe lăzile goale de muniţii din punctul de comandă. Comandantul von Sporken îi mai telefona încă o dată lui Stucken şi-i spuse scurt în receptor I

— Vin bombardierele ! La revedere ! Aşa sper să se întâmple ! După care, închise. Se gândi că poate pronunţase ultimele sale cuvinte.
La celălalt capăt al firului, într-o pivniţă din Alba-neta, Breyle rămase cu receptorul în mână* Colonelul Stucken îşi ridică ochii din hârtiile sale.
— Ce s-a întâmplat, Breyle ?
— A fost Sporken. Au apărut bombardierele. Mi-a spus „la revedere".
Stucken sări în picioare.
— Bine. Va' să zică, începe ! Breyle, sună imediat la armada a 10-a !
In acel moment, exploziile se deziănţuiră asupra Muntelui Cassino şi asupra satului. Efectul lor era atât de violent, încât pământul se cutremură până la Albaneta.
După ce trapele din burta bombardierelor se închiseră, din satul Cassino nu mai rămăsese mare lucru de văzut. Ceea ce până atunci- se mai ţinea încă în picioare, se prăbuşise, iar pe deasupra câmpului de ruine plutea un nor imens de praf.
Dincolo de perdeaua greu de pătruns cu privirea, în interior, răniţii şi cei. îngropaţi de vii strigau şi gemeau, paraşutiştii alergau din pivniţă ca nişte iepuri fugăriţi, iar tunurile grupului blindat german continuau să tragă.
Primul val de bombardiere cruţase Monte Cassino. Satul fusese cel vizat în mod special. Muţi de groază, Sporken şi Gottschalk

priveau din înălţimi infernul dezlănţuit sub ei. Valurile de bombardiere se succedau din zece în zece minute... şi aceasta timp de patru ore..., iar mănăstirea îşi aştepta rândul. Giganticul pumn de fier o izbi şi pe ea. întreaga regiune, cu ce mai rămăsese din case, cu câmpurile'şi grădinile ei, fu transformată într-un loc lipsit de viaţă, pârjolit, un ţinut al unor gropi uriaşe printre dărâmături ce se ridicau ca nişte munţi, străpungând norii de praf. în gropi şi printre surpături morţii zăceau de-a valma, răniţii urlau, în timp ce infirmierii şi agenţii de legătură alergau în haosul general, fiecare cu misiunea lui. într-o pivniţă, paisprezece paraşutişti îşi găsiră sfârşitul...

Doctorul Pahlberg se afla împreună cu Krankowski, în spitalul subteran. Priveau tavanul care trepida, se balansa, dar rezista. Dinspre capul scărilor, ajungea la el un praf de var care se lipea de gât şi de plămâni, plutind încet, până în cele mai îndepărtate colţuri, făcându-i pe toţi care se aflau acolo să tuşească. Sublocotenentul Weimann coborî scările ca o furtună, îşi pierduse casca, iar pe părul blond i se prelingea o şuviţă subţire de sânge. Pielea capului îi era despicată, dar îi făcu lui Pahlberg un semn de refuz cu mâna când îl văzu pe acesta îndreptându-se spre el' cu un pansament.
— Căpitanul este aici ? întrebă el cu sufletul la gură şi cu vocea răguşită din cauza prafului»
— Nu ! Credeam că este la comandant !
— Acolo s-a dus după primul val de bombardamente. Voia să se întoarcă la punctul de comandă al companiei.
Weimann se întoarse pe călcâie, dar Pahlberg îl apucă zdravăn de mânecă.
— Weimann, aşteaptă, nu poţi pleca acum !
— Trebuie să-1 găsesc pe căpitan !
Cu ce cade acum de sus, ar fi nebunie curată !
— Puţin îmi pasă ! spuse Weimann şi. desprinzându-se cu un gest brusc din mâna doctorului, urcă scările în goană, dispărând printre dărâmăturile din curtea centrală, peste care fusese aşternut un covor de bombe.
La ora 12 şi 30 de minute ultimul val de bombardiere survola satul şi mănăstirea, după care dispăru în azurul cerului. Insă din acel moment artileria prelua ştafeta, -scuipând un foc nimicitor

prin cele 746 de tunuri grele de calibru 240. Exact în trei ore, asupra mănăstirii şi satului fuseseră trase un număr de 195.939 proiectile. Bombardamentul, de o intensitate încă neatinsă în acel război, transformă ţinutul într-o adevărată strecurătoare. Artileria celor trei corpuri de armată ale trupelor de debarcare, neozeelandeză, americană şi franceză, toca mâna de paraşutişti ghemuiţi într-un pământ răscolit, strivit, pulverizat, toca totul, din vârful până în poalele muntelui, încât orice semn de viaţă de pe el să dispară.
în mei un război nu mai fusese declanşată o aseme-* nea avalanşă de fier aducătoare de moarte. Niciodată în istoria războaielor, soldaţi izolaţi şi sângerânzi, slăbiţi,

morţi de foame şi de oboseală, nu mai îndură seră un asemenea infern de fier şi foc. Chiar şi Theo Klein, palid ca uri mort, se sprijinise de un zid, alături de Heinrich Kuppers, şi-şi ţinea ochii închişi. Nici el nu era în stare să distingă exploziile. Parcă era cufundat în întregime într-un ocean de detunături, care nu se mai sfârşeau şi se prelungiseră până sa scurseră trei ore, la capătul cărora toţi deveniseră pe jumătate nebuni.
Căpitanul Gottschalk, singur într-o chilie dărâmată, stătea cu capul lipit de pământul ce fremăta. în jurul său, schijele fluierau, iar pietre şi bucăţi de coloane zburau vibrând prin aer.
„Asta e sfârşitul, se gândea el, lipindu-se mai mult de pardoseala de piatră. Asta e, moartea, precis... ce vacarm, ce praf, ce zguduială... Ce moarte !"
Ca prin vis, îl zări pe sublocotenentul Weimann, care alerga printre explozii ca un smintit. Gottschalk se ridică şi începu să facă gesturi largi cu mâinile, urlând :
— Weimann ! Weimann !
Sublocotenentul văzu semnele ce i-se făceau. Din câteva salturi, fu lângă Gottschalk şi se trânti la pământ :
— Domnule căpitan, spuse el cu un aer aproape fericit, sunteţi în viaţă ! Doamne, va' să zică, sunteţi în viaţă !
Zdrobit de oboseală, îşi lăsă capul să-i cadă şi rămase aşa, aproape leşinat.
Cam la aceeaşi oră, pe o înălţime din împrejurimile lui Cervare, şase înalte personalităţi militari aliate, printre care Alexander, Clark şi Eaker, comandantul forţelor aeriene aliate din

Mediterana, priveau prin binoclu infernul care distrugea Monte Cassino.
Generalul Clark lasă să-i cadă mâna. Chiar şi Alexander se întoarse. Erau martorii celei mai complete distrugeri a unei zone de pământ, înregistrată vreodată în istoria războaielor.
— Valea Liriului este liberă ! spuse Clark, băgându-şi mâinile în buzunare şi scoţând o ţigară pe care şi-o aprinse. Câte tone au fost aruncate ?

— 2.500 de tone, de toate calibrele.
~ Acolo sus, n-ar mai trebui să rămână nici o pisică în viaţă, spuse generalul Alexander..Ii voi da ordin lui Freyberg' să atace. Neozeelandezii au 144 de tunuri care, trăgând succesiv din 150 în 150 de metri, vor susţine atacul infanteriei. Oamenii noştri vor beneficia de cel mai bun sprijin de foc posibil.
Generalul Eaker aprobă^ dând din cap.
— Nu mai este nevoie, spuse ^el. Am angajat în bombardamentul ăsta 775 de avioane, dintre care 260 au fost „Fortăreţe zburătoare". Credeţi că a mai rămas ceva în viaţă acolo ?
— Nu se ştie niciodată. Şi trei nemţi dacă au mai rămas, care să tragă asupra noastră, şi tot este un obstacol. Eaker, tu nu-i cunoşti pe paraşutiştii ăştia. Freyberg ţi-ar putea povesti câte ceva despre ei ! Vom pune tancurile şi artileria să tragă spre Monte Cassino. Infanteria va curăţa ruinele sub protecţia lor de foc. Pe la miezul nopţii, brigada a 5-a indiană va ocupa zona. Va trece prin înălţimea de la Rocca Janula, iar mâine, la prânz, îi vom da drumul pe valea Liriului. Drumul spre Roma va fi, astfel, în sfârşit liber !
Eaker şi Clark aprobară. Deasupra lui Monte Cassino pământul se înălţa în trombe spre cer, ridicat de furia a o sută de mii de obuze. Clark îşi mai puse încă o dată binocîul la ochi, examinând în detaliu scena acestei operaţiuni fără precedent. Sub ochii săi se afla un teren de 1.400 de metri pe 400 de metri... iar asupra acestei fâşii căzuseră în 12 ore 2.500 de bombe şi 195.989 de obuze...
*
La ora 13, sprijiniţi de barajul de foc al artileriei, primele batalioane ale generalului Freyberg se lansară spre Monte

Cassino. In faţa lor mergeau tancurile, iar în spatele acestora, la 150 de metri, cele 144 de-tunuri îşi scui

pau proiectilele, creându-le infanteriştilor cale liberă... era o adevărată plimbare.
în partea de Nord a Muntelui Cassino, unde se afla al 2-lea batalion de paraşutişti, totul era calm. Abia atunci când tancurile se opriră în faţa zidului imens de dărâmături, de pereţi prăbuşiţi şi de pivniţe surpate şi când infanteria începu să escaladeze aceste obstacole, un uragan ucigător de foc se dezlănţui asupra ei, pornit din ţevile mitralierelor şi armelor automate, izolat, şi din gurile mortierelor.
Indienii şi neozeelandezii„se aruncară la pământ. Tancurile se învârteau la întâmplare prin faţa ruinelor, iar în faţa focului distrugător infanteria începu să se retragă.
Generalul Freyberg, aflat în faţa unei hărţi, se opri să asculte-mesajul prin radio ce îi era transmis, anume că înaintarea fusese oprită şi că zona rămânea de nepătruns. ^
— Ce naiba, aşa ceva este imposibil ! strigă el, fără să se mai poată stăpâni. Este ridicol ! Cum de se poate să mai fi rămas în viaţă un singur neamţ ? Sunt convins că n-a mai supravieţuit nimeni !
Generalul Clark, însă, puse în furca receptorul cu un aer serios. îl privi lung pe Alexander, comandantul şef, şi-i spuse :
— Era* Freyberg. Este furios, nemţii încă mai trăiesc !
— Cum ? Alexander îşi acoperi ochii cu mâna. Dar... în sfârşit, logic vorbind, este imposibil !
— Se apără în continuare. Atacul brigăzilor a 5-a şi a 6-a neozeelandeze a fost oprit. Paraşutiştii .rezistă ca nişte demoni !
Freyberg şi-a ieşit din minţi. în cele din urmă se va întreba dacă în faţa sa sunt într-adevăr oameni !
Alexander îl privi pe Clark şi articula încet:
— Poţi înţelege una ca asta ? Un bombardarnent ca Ksta încă nu s-a mai văzut... şi totuşi sunt în viaţă...

Printre ruine'e satului, începuse lupta corp la corp. Neputincioase, blindatele rămaseră undeva, în urmă, blocate de imensitatea dărâmăturilor care le st'ăteau în faţă. Dinspre

aerodromul din Aquino, rămas în continuare în mâinile germanilor, se trăgea cu #artileria, iar rachetele lansate dn dispozitive speciale măturau rândurile neozeelandezilor, pulverizând tot ce atingeau. Descumpăniţi, indienii din nordul satului erau supuşi-unui torent de foc care le scădea moralul.
In punctul său de comandă, generalul Freyberg, palid ca ceara, se învârtea ca un leu în cuşcă. Era în pragul unei crize de nervi.
— Rajputanii atacă mănăstirea ! urla- el în telefon. Au plecat din Rocca Janula şi atacă prin spate ! Trebuie, mă auziţi, trebuie să dăm peste cap poziţia asta blestemată !
Către miezul nopţii, sub o ploaie puternică, după ce artileria mai trăsese timp de opt ore asupra mănăstirii un foc nimicitor, un batalion englez din Essex ocupă Rocca Janula. Din acel moment, aliaţii deţineau poziţia cheie din Monte Cassino.
Un singur paraşutist, ultimul supravieţuitor al celei de-a 2-a companii, reuşi să ajungă la ruinele mănăstirii. De la el află comandantul von Sporken că practic Monte Cassino era piesrdut. Indienii începuseră deja să ocupe cota 435, ultima înălţime aflată în faţa zidurilor mănăstirii.
— Şi... compania a 2-a ? întrebă Sporken ?
— Eu sunt compania a 2-a, domnule comandant. Paraşutistul îşi plecă privirea. S-ar fi zis că avea de
gând să plângă.
— Toţi au fost omorâţi... zise el cu voce ştearsă.
In timpul unei acalmii, Theo Klein şi Heinrich Kuppers ieşiră din pivniţă. „Bucătăria-bunker" dispăruse, ca suflată de vânt, iar poziţia cuibului de mitralieră fusese nivelată. Ruinele mănăstirii îşi schimbaseră aspectul, apărând noi găuri şi noi grămezi de dărâmături pe lângă mormanele de moloz acumulate. în pivniţele recent stră

punse, întâmplarea construise boite şi acoperişuri dintre cele mai neaşteptate.
Maassen şi Muller se lungiseră deja în spatele mitralierei lor, într-o spărtură a zidului. Bergmann, împreună cu un paraşutişt tânăr, transporta muniţii în diferite puncte prin culoarele nou create în pământul torturat. Căpitanul Gottschalk şi sublocotenentul Weimann tocmai descoperiseră o poziţie, în mijlocul unor sfărâmături de piatră, care putea servi minunat

drept cazemată şi de unde se vedea perfect cota 435.
Theo Klein îşi luase în braţe mitraliera şi căuta din ochi un loc potrivit unde să se instaleze, când Kuppers îl apucă brusc de mână.
— Theo ! strigă el, uită-te acolo, în jos !
Pe pantele muntelui, ciopârţite de pâlniile obuzelor, gurkii urcau spre cota 435; în direcţia mănăstirii.
Theo Klein îşi dădu dintr-o mişcare casca pe ceafă. Alergă spre zid şi se aruncă în groapa făcută de un obuz de calibrul 240. îşi sprjini mitraliera de o piatră plată şi începu să tragă în siluetele întunecate ce continuau să înainteze. în apropierea sa, se auzea răpăitul mitralierei lui Maassen. Dinspre dreapta, focurile de armă răsunau mai puternic. Veneau din mica fortăreaţă în care se instalase căpitanul Gottschalk. Rachetele lansate de grupa comandantului von Sporken mieunau pe deasupra capetelor lor şi muşcau din stânci... din fiecare gaură, de după fiecare grămadă de pietre, din pivniţa cea mai prăvălită ţâşnea un foc de infern.
în vale, Freyberg stătea aşezat la masa sa de lucru, devorând din ochi harta Muntelui Cassino. Trasase în culori ruta blindatelor sale prin valea Liriului, acea vale ducea la Roma. în momentele acelea acoperea cu mâna sa albă semnele convenţionale făcute mai înainte. S-ar fi zis că nu mai voia să le vadă în faţa ochilor. Oftă şi se întoarse spre ordonanţa sa :
— Toţi ofiţerii au murit. Comunică asta la comandament. Toţi ofiţerii brigăzii indiene morţi, cota 435 eva-

- 1 J-1- V 1
■cutată parţial, pierderi grele cauzate de paraşutişti nemţi fortificaţi în ruinele, mănăstirii. Voi relua atacul dimineaţă, cu forţe proaspete.
In dimineaţa care urmă, paraşutiştii lansară un contraatac Decimaţi, epuizaţi, morţi de foame şi de sete, aflaţi de luni de zile printre dărâmături, ei reuşiră totuşi să-i alunge pe indieni de la cota 435, respingându-i până la Rocca Janula, creând între ei şi brigada neozeelandeză un spaţiu de 200 de metri.
Colonelul Stucken conduse contraatacul, începând chiar de la Albaneta. Era o încercare disperată, care căuta să despresoare Mănăstirea* Avansa chiar şi artileria până la intrarea în „Văgăuna.morţii", prin care, sub ploaia de obuze, cărăuşii

continuau să transporte muniţii către mănăstire. Din „Văgăuna morţii" Stucken dezlănţui spre Roca Janula o ploaie de obuze, căreia i se adăugau rachetele comandantului von Sporken. Tremurând, cu spectrul sfârşitului lumii în faţa ochilor, indienii se agăţau de stânci. Apelurile disperate pe care le lansau ei, prin radio, generalului Freyberg, îl. făcură pe acesta să uite pe moment orice gând de atac.
Dar, obsedat de cucerirea Muntelui Cassino, Freyberg trimise la Albaneta un regiment blindat de neozeelandezi, cu 17 tancuri uşoare şi cu misiunea de a ataca mănăstirea prin spate. Monştrii de oţel rulară, legănându-se prin peisajul stâncos, şi reuşiră să ajungă în faţa. poziţiilor para-şutişlilor care se credeau la adăpost de blindate.
Colonelul Stucken şi comandantul von der Breyle •reacţionară prompt, trimiţându-şi oamenii la luptă.
La capătul a trei ore încordate, pericolul a fost înlă-^ turat. Şase tancuri fuseseră atacate şi distruse de para-.şutişti. Ca nişte pisici, aceştia se agăţau de burta tancurilor, plasau o grenadă lângă şenilă şi se lăsau apoi să cadă pe pământ, lăsând tancul să treacă peste ei. După ce grenada exploda şi imobiliza tancul, tunurile germane aveau prea puţine de făcut.

Colonelul Stucken, acoperit de pământ, privea, împreună cu Breyle, la tancurile distruse. Echipajele acestora şi ale celorlalte, care se predaseră fuseseră făcute prizonieri şi coborau acum escortaţi spre valea Liriului, pe care, cu puţin înainte, avuseseră de gând s-o cucerească.
— Şaptesprezece tancuri, zise Sporken. Trebuie să vedem ce putem face cu cele care au rămas intacte. Le-am putea îngropa până la turelă şi le-am putea folosi ca artilerie uşoară. O să tragem în neozeelandezi cu propriile lor arme !
Catastrofa suferită de blinda!e îl scoase efectiv pe Freyberg din minţi.
— Ăştia sunt dracu' gol ! îi urlă.în telefon lui Clark, încă n-am mai văzut o mână de oameni să fie îri stare să ţină piept mai multor regimente ! nemţii ăştia se luptă fantastic !
Asta era şi părerea lui Clark.
„în.sfârşit, îşi spunea acesta, cu satisfacţie sumhră, în sfârşit ai început şi tu să înţelegi ! Distrugerea mănăstirii te-a costat o

bună parte din efectivele tale. Dacă ai fi ocolit mănăstirea, aşa cum a propus generalul Juin, poate că acum am fi fost la Roma !"
Şi Clark închise telefonul, fericit că hu era amestecat în povestea asta.
Din fundul găurii în care stăteau, Theo Klein şi Heinrich Kuppers pândeau în continuare cea mai mică mişcare de la cota 435. Comandantul von Sporken redacta < raportul cu rezultatele bătăliei : doi morţi şi zece răniţi, dintre care trei grav, dar toţi transportabili. Muniţii disponibile -pentru încă trei zile de luptă obişnuită. Hrană pentru încă patru zile, dacă se foloseau şi raţiile de re-7ervă. Aprovizionarea cu apă — proastă, singura cisternă fiind blocată.
Maassen se strecură spre dimineaţă până la groapa lui Klein şi Kuppers. Pe figura sa, pe care un strat gros de

pământ o făcea aproape de nerecunoşcut, plutea un zâmbet uşor. M
— Le-am tras-o, lua-i-ar dracu de maimuţoi nenorociţi ! le spuse el, cu un aer jovial. Acum, dacă avem artilerie, nici unul n-o să se mai întoarcă viu !
— Aşa-i, confirmă Klein. Da' ia spune-mi, cât timp crezi că o să ne mai răhăţim pe aici ?
— Până o să fim în ceruri, cu nişte aripi mititele !
— Niciodată nu mi-a plăcut avionul, mormăi Klein. De altfel, mai înainte de a crăpa, aş vrea să mai văd o dată cum arată o femeie !
— Da* chiar nu ai nimic altceva în cap ? i-o aruncă Maassen, după care plecă, târându-se.
Kuppers fuma o ţigară, ascunzând-o în căuşul palmei, întins pe pământ, privea norii cum alunecau pe cerul nopţii. Se anunţa din nou ploaie.
— Ia zi, Theo, întrebă el brusc, de ce faci întotdeauna pe durul ? Nu eşti chiar aşa...
— Poftim ? Klein se întoarse brusc îşi aminti de o discuţie cu Kuppers, care începuse cam în acelaşi mod, şi în finalul căreia îl cam repezise pe acesta. Auzi, ai de gând să...
Kupers îl luă de braţ.
— Ţi-e frică şi ţie, ca tuturor, ik Theo ?

— Frică ?
— Da. Frică, aşa cum îi e?v* vnt<i animal. Atunci când bombardează americanii, când cad bombe din avioane, când trag tancurile, când gurkft atacă... zi, Theo, nu-i' aşa că ţi-e frică aşa cum le este tuturor ?
Klein îşi muşcă buzele. Chipul îi era în întuneric, aşa că Kuppers nu i-1 putea vedea. însă, în momentul în care răspunse, vocea îi era schimbată.
— De ce ? Ţie ţi-e frică, Heinrich ?
— Da.
— Să nu mori ?
— Da.

— Sau să nu fii rănit ?
— Şi de-asta. dar mai frică îmi este să nu mor.
— Dar dacă ţi-ai pierde ambele picioare ? Sau amândouă mâinile ? Dar dacă ai orbi ? Mie mai mult mi-ar conveni să mor !
— Să mori ? De ce, Theo ? Chiar şi fără mâini şi fără picioare, tot mai vezi lumina soarelui, florile, pădurea, norii, păsările, fetele şi marea ! Vezi zăpada, primii muguri, fructele coapte şi pomul de Crăciun împodobit. Vezi viaţa, viaţa minunată...
— Şi dacă orbeşti, Heinrich ?
— Atunci, pipăi, simţi şi auzi viaţa ! E suficient ca să fii fericit... Nu vreau să mor... cel puţin, nu acum şi nu aici. Din cauza asta îmi este frică... frică în fiecare clipă. Şi celorlalţi, la fel... numai că n-o spun... nici măcar cât ai spus tu sau cât aş spune eu, dacă în locul tău ar fi altcineva.
— Şi ce, tu crezi că şi mie mi-e frică ? întrebă Theo Klein, uitându-se lung în întuneric la prietenul său.
— Theo, dacă în adâncul sufletului tău ai un sentiment uman, cât de cât, atunci trebuie să-ţi fie frică. Dar tu faci pe durul pentru a te convinge pe tine însuţi că n-ai inimă. Kuppers îşi puse mâna pe braţul lui Klein. E adevărat, Theo ?
Klein nu răspunse. Răsucea între degete poalele mantalei, cu ochii pierduţi printre ruine.
— De ce vrei să ştii asta ? întrebă el în cele din urmă.
— Pentru că, după război, n-o să ne despărţim, Theo!
— N-o să ne despărţim ? Cum aşa ?
— Păi n-ai unde să te întorci ! Aşa-i sau nu ? Aşa că o să vii cu

mine în Cologne.
— E adevărat, n-am măcar nici o gagică... niciodată n-am avut ceva trainic...
— Vezi ? După război, în Cologne, o să fac un atelier de tâmplărie sau poate chiar o fabrică de mobilă.

Theo, ai putea să mă ajuţi! Aşa, n-ai să mai fii singur. Şi poate că o să-ţi găseşti şi o fată curajoasă, cu care să te însori. O să ai copii şi o să ştii pentru ce vei trăi.
— Hei, opreşte-te, Heinrich ! Klein se dădu mai spre întuneric. Din ce spui tu, nu stă nimic în picioare ! După război ? După ce o să scăpăm din rahatul ăsta, o să dăm, acolo, acasă, peşte altul şi mai mare. Cu tipii ăştia din faţă încă n-am terminat, o să rămânem fără un colţ de pâine... După război ? Hm ! O să vezi tu cum o să fie 3upă războiI! Nu, eu prefer să-i pocnesc peste mutră acum !
Kuppers rămase tăcut. Josef Bergmann sosi târân-du-se printre pietre, cărând cu el patru lădiţe cu muniţii. Le aruncă în groapă şi, sprijinindu-se dp piciorul unei coloane retezate, spuse :
— Asta e, băieţi ! Noaptea trecută au fost lichidaţi şase cărăuşi. Comandantul zice că n-o să mai vină nici un convoi şi singura noastră speranţă ar fi aprovizionarea din avioane ! Dar eu americanii ăştia...
-— Şi căpitanul ? Ce zice ?
— Gottschalk ? Nu spune nimic. Scrie scrisori. Lui nevastă-sa, lui maică-sa. O să le ia cărăuşii când pleacă.
Şi dispăru în noapte. Klein se uită spre Kuppers.
— Scrisori, spuse el încet. Lui nevastă-sa şi lui maică-sa. Bătrâne, cred că de data asta, am belit-o !
Tăcu, muşcându-şi buzele.
Ochii lui Kuppers se întoarseră spre norii care alunecau încet.
—' Theo, cred că după atacul următor, n-o să mai fim în viaţă. Tu ce crezi ?
— Heinrich, nu trebuie să vorbeşti aşa. Dar tu, nu scrii ?
Kupers întoarse capul.
— Cui ai vrea să scriu ?
— Luî nevastă-ta.
— Nu mai am nevastă. Sunt divorţat.

Atunci, puştiului tău. «—Mi-a iost luat.
— Dar totuşi este copilul tău, Heinrich !.
— Puştiul are patru ani. Ar trebui ca Leni să-i citească scrisoarea. Iar chestia asta n-6 s-o facă niciodată ! Niciodată, Theo ! Vezi, sunt la fel de singur ca şi tine. De-astă trebuie să ne ajutăm unul pe celălalt.
— Ai dreptate, Heinrich.
Şi în întuneric, îşi strânseră mâinile.
Brusc, o explozie izbucni la Rocca Janula. Norul de fum şi praf se făcea simţit în întunericul nopţii. Apoi, se auzi lătratul furios al mitralierelor şi bubuiturile saca-; date ale mortierelor şi grenadelor.
Războiul continua.
♦
In noaptea de 20 martie, trei avioane JU-52 huruiau pe deasupra munţilor, survolând în cercuri largi Monte Cassino şi Albaneta, după care se apropiară de pământ şi lansară din cerul nocturn mai multe puncte albe.
La capătul paraşutelor, atârnau cutii metalice, ca nişte bombe, în care se aflau muniţii, hrană, tuburi de schimb pentru tunurile de munte. De alte paraşute, atârnau două tunuri uşoare, bidoane de benzină protejate cu anvelope de cauciuc şi şaizeci de soldaţi.
Colonelul Stucken şi comandantul von der Breyle stăteau în picioare printre stânci, privind cerul. Comandantul von Sporken, sprijinit cu coatele de un zid al mănăstirii, observa punctele de aterizare.
Căpitanul Gottschalk formase din Kuppers, Klein, Muller şi încă alţi şapte paraşutişti o grupă specială însărcinată să recupereze chiar de sub nasul indienilor cele două piese de artilerie, care se părea că se îndreptau spre cota 435.
— Hrană ! făcu el; cu voce tare... şi întăriri... lansate In plină noapte, deasupra stâncilor. Ăştia de la Roma s-au

ţicnit1 de-a binelea ! Mai mult de două treimi din băieţii ăştia or să-şi rupă picioarele !
Privea înspre punctele albe ce se apropiau de sol. Oamenii atârnaţi sub ele erau mai întâi mici, apoi creşteau în dimensiuni.

Dinspre câmpie, tancurile începură să tragă asupra paraşutiştilor ce cădeau din cer, ţesând deasupra pământului o plasă ucigaşă de proiectile. Cei de sus continuau să coboare, parcă insensibili la foc şi la terenul accidentat, se rostogoleau printre stânci după ce atingeau pământul, îşi strângeau paraşutele agăţate de colţurile stâncilor şi se aruncau imediat în prima groapă întâlnită. Răniţii se pansau singuri. Patru paraşutişti se târâră până la corpul cuiva pe care cupola paraşutei îl trăsese câţiva metri şi, după ce deşfăcură chingile paraşutei, îl băgară în pâlnia făcută de un obuz. Era primul mort din cei paraşutaţi.
Colonelul Stucken se repezi spre unul din noii veniţi. Paraşutistul tocmai se ridica de la pământ şi-şi desfăcea paraşuta.
— Băieţi, strigă Stucken, da' ştiu că aveţi curaj, nu glumă, să săriţi aici ! îi întinse mâna tânărului paraşu-tist. De unde veniţi ?
— De la Roma. Suntem trei ofiţeri şi cincizeci şi şapte de soldaţi. Avem misiunea Să întărim garnizoana mănăstirii.
Colonelul Stucken îl bătu pe umăr.
— încă „puţin şi aţi fi ajuns prea târziu ! în sfârşit... în zece minute, toţi paraşutiştii aterizaseră. Printre ei se aflau patru morţi şi doisprezece răniţi. Exact la poalele cotei 435, Theo Klein şi Muller, ajutaţi de încă trei camarazi, târau prin întuneric cele două tunuri uşoare pe care reuşiseră să le recupereze. în acest timp, Kuppers şi alţi cinci paraşutişti îi ţineau pe indieni la respect cu mitralierele lor MG-42.
Comandantul von Sporken stătea alături de doctorul Pahlberg şi amândoi priveau prihtr-o spărtură a zidului desfăşurarea evenimentelor.
*
INFERN LA MONTE CASSINO
189
Huruitul celor trei JU-52 dispăruse înspre Nord. însă, printre norii întunecaţi, Lightningurile americane se năpustiseră în urmărirea avioanelor germane. Din depărtare, se şi auzea clănţănitul tunurilor lor de bord.
Strucken ridică ochii spre cer, spunând :
— Junkersurile alea n-o să mai revadă niciodată Roma, Păcat, Breyle ! Aş fi vrut ca piloţii să aibă parte de o altă întoarcere. îţi trebuie sânge rece, nu glumă, ca să vii până aici !
Dinspre Albaneta, grupul de paraşutişti care tocmai aterizase se

aduna, ^şi, curând, o rachetă albă se ridică spre cer. Un singur paraşutist, un locotenent tânăr şi slab, rătăcit de ceilalţi, începuse să se caţere spre mănăstire. Se târa cu arma în mână, urmărit de focul mitralierelor din vale.
Maassen zări în întuneric silueta ce urca spre el. Ţeava mitralierei sale descrise un sfert de cerc şi degetul i se odihni pe trăgaci. încă nu putea şti cu certitudine cine este, dar precis nu era un german. Aprovizionarea se făcea prin „Văgăuna morţii", iar Gottschalk, împreună cu oamenii săi, aduseseră de la cota 435 tunurile paraşutate... dar de aici, direct dinspre Rocca Janula... nu putea fi decât un duşman... dar un duşman singur, absolut singur?
Maassen aşteptă în continuare, cu degetul pe trăgaci.
Fără să-şi dea seama de incertitudinile cărora le dădea naştere, tânărul subofiţer continua să se caţere. Arma i se lovea de pietre, dar nu-i păsa.
„Mănăstirea, îşi spuse el. Mănăstirea ! Iat-o ! în sfârşit r •
La Roma, în seara zilei de 19 martie, un grup de tineri paraşutişti stătea adunat pe aerodrom. Sublocotenentul Gunther Monnig supraveghea, împreună cu sergentul major Michels, distribuirea paraşutelor, în timp ce sergentul Helmuth Koster controla fixarea chingilor şi a curelelor,

motiv pentru care aghiotantul Lehmann şi infirmierul Fritz Gruben îl porecliseră „Papă-laptert.
O linişte destul de tensionată domnea printre cei şaizeci de oameni prezenţi. La capătul pistei stăteau aliniate trei JU-52, iar din câteva camioane erau transportate lăzi metalice în calele avioanelor.
Sublocotenentul Monnig inspecta pentru ultima oară pe paraşutişti.
— Aveţi toţi pumnalele ? întrebă el cu voce tare.
— Da, domnule locotenent !
— Bandajele sunt bine strânse ? Şi cizmele ? Aveţi încărcătoarele de rezervă ?
— Da, domnule locotenent !
w— Are cineva vreo întrebare de pus ?
— Nu, domnule locotenent !
O întrebare... toţi aveau o întrebare pe buze, dar nimeni nu

îndrăznea s-o exprime. Priviră în direcţia celor trei avioane, care în acele momente erau încărcate cu material sanitar. Lăzile erau numărate de două infirmiere şi de intendent.
Renate Wagner se dusese şi ea la aerodrom când aflase că va avea loc prima şi ultima operaţiune de paraşutare pe Monte Cassino, şi asta, urgent de tot. Mai înainte de a intra în incinta aerodromului, îi ceruse voie intendentului să lipsească câtva timp, după care dispăruse. In febra care preceda decolarea celor trei avioane, nimeni nu-i remarcase absenţa, cum de altfel nimeni nu remarcase faptul că o infirmieră cu un pachet mare în mâini dispăruse în spatele hangarului.
— Ascultaţi-mă, spunea sublocotenentul Monnig cu glasul ridicat. Dintr-o clipă în alta vom pleca spre front. Am fost aleşi pentru a-i ajuta pe camarazii noştri, care luptă eroic pe Monte Cassino. Au fost aleşi cei mai buni ! Sunt mândru că vă spun asta şi sper să justificaţi încrederea ce vi s-a arătat!
Paraşutistul-vânător de clasa a doua, Eugen Tack, primi un cot în coaste. Fără să-şi întoarcă faţa vecinul său şuşoti:

— Auzi, cei mai buni ! Să fi auzit şi Lehmann asta f Tu, printre cei mai buni ! Chestia nostimă este că acolo, jos, o să dai ochii cu Lehmann !
— Linişte, acolo în spate ! tună sergentul major Michels.
Perspectiva de a muri tânăr, chiar împreună cu cei mai buni. îl 'facea vizibil nervos.
Peste cinci minute, ca nişte insecte uriaşe, cu paraşutele pliate în spate, având pe cap căştile rotunde cu o plasă verde de camuflaj, îmbrăcaţi în ample combinezoane de salt pestriţe şi înarmaţi până-n dinţi, cei şaizeci de parauştişti se apropiau cu paşi grei de avioane. încărcarea lăzilor metalice nu se terminase. De pe o rampă, două tunuri speciale erau trase în <^ala unui avion.
Dinspre capătul pistei, veni un ofiţer care-1 salută cordial pe Monnig. Era locotenentul Barthels, corespondent de presă, care ţinuse să fie şi el prezent la Cassino. Fusese repartizat în cel de-al 3-lea avion. Michels îl ajută să-şi fixeze paraşuta. Primise o autorizaţie specială din partea înaltului Comandament, care-i permitea să participe la această operaţiune, fără să fi făcut un ciclu complet de instrucţie pentru paraşutişti. Avea la activ doar

patru salturi din avion şi asta era tot.
Camioanele porniră, intendentul îşi aranja hârtiile şi, urmat de „cele două infirmiere, se îndepărta. înainte, de a dispărea de tot în întuneric, cei trei făcură semne mari cu mâinile spre paraşutişti.
în timp ce ultimii din grupa a 3-a, comandată de sergentul Koster, urcau în avion, îşi făcu aparaţia jumătate alergând, jumătate şchiopătând un tânăr locotenent. Paraşuta îl lovea peste genunchi, împiedicându-1 să alerge normal, dar în cele din urmă, reuşi să se urce la bord. Nimeni nu remarcă faptul că un crac al combinezonului său de salt fusese cârpit, că figura sa semăna frapant cu a unei fete, că avea mâinile albe, iar ochii îi erau mari şi albaştri. De altfel nu puţini erau ofiţerii tineri, abia ieşiţi de pe băncile şcolilor militare, care aveau un ten ca de lapte şi ambiţia de a deveni eroi.
Pentru a i se putea vedea însemnele de grad, îşi lăsase descheiat combinezonul la piept şi-şi scoase afară gulerul

uniformei. Bineînţeles că regulamentul interzicea o asemenea practică, dar nimănui nu-i era gândul la aşş ceva şi apoi, individul fiind ofiţer, nu se punea problema să se facă vreo remarcă.
Sergentul Koster, care se aşezase în avion în spatele lui, nu ştia cum să acţioneze. Monnig nu pomenise nimic de vreun locotenent. Menţionase doar prezenţa în grupa a 3-a a corespondentului de presă al armatei. Iar acum apăruse un locotenent, îmbrăcat în combinezon de salt şi cu paraşută pe spate. Prezenţa acesteia îl mai linişti pe Koster, întrucât, pentru a obţine a paraşută, având în vedere stricteţea distribuirii acestora, trebuia musai să ai dreptul la aşa ceva. Logica militară privind acest argument îi împrăştie temerile.
Fritz Guber, infirmierul, îi dădu lui Koster un cot.
— Ce vrea ăsta, întrebă el cu jumătate de voce, cine-i ? N-a fost anunţat.
— M-ai tacă-ţi gura ! Are o paraşută şi este ofiţer ce vrei mai mult ? Doar nu s-o fi urcat în avion de plăcere !
— Intreabă-1 totuşi, ca să fii sigur !
— Nu ţi-e bine ?

Totuşi prezenţa tânărului ofiţer care stătea liniştit lângă uşă, aşa cum trebuia, întrucât cel mai mare în grad sărea primul, îl cam sâcâia pe sergent. în timp ce primul JU-52 începu să ruleze şi al doilea aparat mărise turaţia motoarelor, Koster se apropie de uşa pe care doi oameni tocmai o închideau. în avion se făcu brusc întuneric, ceea ce-i dădu curaj sergentului.
— Domnule locotenent !
— Da ?
Vocea ofiţerului era clară şi răspicată.
— Domnule locotenent, prezenţa dumneavoastră nu mi-a fost semnalată de comandantul meu de companie, domnul sublocotenent Monnig.
— Şi ce-i cu asta ? Vrei cumva să-ţi arăt 'invitaţia mea personală ?
— Nu, domnule locotenent, dar... aşa, să fie lucrurile în regulă...

— Auzi, vreau să-ţi intre în cap ca sunt aici, pentru că trebuie să fiu aici. Sper că este suficient, nu ?
— Da, domnule locotenent.
Conform tradiţiilor militare, această discuţie trebuia considerată ca încheiată. Tot ceea ce ar fi putut urma, putea avea consecinţe neplăcute pentru sergent. Koster nu mai avu chef să încerce nimic şi se mulţumi cu tentativa făcută. Se aplecă înspre Gruben, sprijinindu-se de peretele metalic rece, şi-i şopti acestuia :
— Tâmpitule, m-am luat după tine ! Dacă i-aş fi zis un cuvinţel, precis că aş fi încurcat>o ! Lasă-1 naibii să sară ! Ce-ţi faci atâtea griji ? Acolo, jos, tot o să dea Monnig de el !
Carcasa avionului începu să vibreze după care Jun-kerul urlă pe pistă, pentru a ocupa poziţia de decolare.
Renate Wagner stătea cu mâinile împreunate. Avionul în care se afla, rula... într-o clipă, avea să-şi ia zborul... părăsea Roma şi se îndrepta spre infern... şi spre Er:ch. Totul mersese atât de bine, încât nu-i venea să creadă. Fusese suficient faptul că avea o uniformă şi o paraşută şi, în plus, dăduse nişte replici inspirate. îşi simţi mâinile cum îi tremurau. Din nou, curelele îi frecau pulpele. îşi muşcă buzele şi-şi aplecă în faţă capul. Casca o apăsa pe creştet. Şi-o dădu uşor pe frunte. ,Fata cu casca de aur," cum spunea Erich.

Se întreba dacă acesta primise scrisoarea ei. îi scrisese că aveau să se întâlnească în curând. „Ah, câte întrebări şi-o fi pus... sau poate că nici n-a acordat atenţie acelei fraze misterioase... Şi acum, urma să sosească într-adevăr, avea să sară din avion deasupra lui, în plină noapte, şi să coboare încet spre faimoasa mănăstire. Să coboare încet până la Erich..."
îşi lipi capul înfierbântat de peretele rece al avionului şi închise ochii.
Dinspre carlingă se apropie unul dintre membrii echipajului. Vocea sa răsună în întuneric :
'— Vom ajunge în zece minute ! Veţi auzi trei semnale sonore. La primul deschideţi uşa, la al doilea vă pregătiţi

să săriţi şi la al treilea săriţi. Vântul bate uşor, aşa că n-o să fiţi duşi prea departe, în zece minute....
Renate Wagner îşi îndreptă corpul. îşi mai rememora o dată tot ce citise şi tot ce auzise despre paraşutism. Trebuia, să agate cârligul cordonului paraşutei extractoare de clabul metalic fixat deasupra uşii, să apuce cu amândouă mâinile batanţii uşii, să împingă cu picioarele, ţinând mâinile'întinse în faţă... şi să sară, cu capul înainte... iar pentru rest, avea să vadă ea. Apucă cârligul şi-1 agăţă de cablul suspendat. Sergentul Koster, care se apropiase şi el de uşă, se dădu înapoi. Mai întâi, avea să sară ofiţerul şi pe urmă4 el, după care aveau să urmeze ceilalţi.
Examina dintr-o privire pe cel din faţa sa. Paraşută era fixată corect, cârligul cordonului extractor, de asemenea, genunchii erau uşor îndoiţi, parcă nerăbdători. „Va' să zică, îşi cunoaşte meseria" se gândi Koster, ceea ce îl linişti definitiv.
Ca şi ceilalţi, sergentul sesiză schimbarea turaţiei motoarelor. Viteza scădea, ceea ce însemna că avionul se lăsa.spre pământ. Ajunseseră.
Sub ei, Monte Cassino.
Se auzi primul sonor care îi asurzi.
Renate deschise dintr-o singură mişcare uşa, trăgând-o spre interior, unde rămase fixată. Curentul brusc de aer aproape că o împinse spre interior, dar se ţinu cât putu de cele două mânere, pregătindu-se să sară. Răsună al doilea semnal sonor. Se aplecă în faţă, vântul îi trăgea puternic de cască şi trebui să se agate efectiv cu toată puterea de mânere, pentru a nu fi smulsă în

afară.
Sub ea, norii se învălătuceau. Zări vag pe pământ o grămadă de ruine. Mănăstirea ! Şi departe, mult mai departe, sclipiri luminoase. Se gândi că acele lumini trebuiau să fie focurile artileriei. ^
Un calm extraordinar puse stăpânire pe ea. Totul decursese bine, iar acum se îndrepta spre neantul din care ştia că nu mai există cale de întoarcere. Văzu brusc în în

tuneric pete clare plutind- Erau paraşutiştii lansaţi de primele două avioane. Coborau şi deja se începuse să se tragă asupra lor. Şi mai văzu cum pe pământ ţâşneau fulgere sacadate. Mitralierele... Peste tot, numai mitraliere....
Al treilea semnal sonor răsună, asurzitor, imperativ.
Renate ezită o fracţiune de secundă. în spatele ei se afla Koster, care se şi vedea în aer.-
îşi făcu vânt puternic cu piciorul stâng, întinse mâinile în faţă şi dispăru brusc în abis. Simţi o izbitură brutală, ca şi cum o mână uriaşă ar fi luat-o de guler şi ar fi obligat-o să stea în capul oaselor. Apoi, încă una, mai puternică. Pulpele o dureau, încât scoase un ţipăt uşor... apoi, simţi că plutea... deasupra ei, văzu, deschisă, paraşuta enormă, iar sub ea, auzi şuieratul rafalelor de mitralieră.
îşi duse mâna la piept. Căci avea senzaţia că i s-a- tăiat respiraţia... cu gura deschisă, se balansa în întuneric... dar peste o clipă îşi fixă privirea de stâncile care se tot măreau.
Ateriza fără nici o' problemă. încercă să se rostogolească, dar paraşuta o târî vreo zece metri, mai înainte de a.putea să-şi desfacă chingile. Lucrul acesta îi salvă viaţa, pentru că în locul în care căzuse la nici cinci metri de Koster, explodă un proiectil ce sfărâmă stânca din apropiere.
întinsă pe fundul unei gropi, stătea cu mâinile la ochi. ;,Trăiesc, bâigui ea cu jumătate de gîas, trăiesc. Acum sunt în infern. Sunt aproape de Erich. Doamne, Doamne Sfinte...."
Se ridică până la marginea gropii şi văzu cum erau strânşi primii răniţi. Racheta albă care se înălţă pe cer o ajută să descopere locul unde se aflau sublocotenentul Monnig şi oamenii săi.
Dinspre o înălţime oarecare, pierdută în întunericul nopţi, îi ajunse la urechi lătratul furios al unei mitraliere... era Heinrich

Kuppers care-1 proteja pe Theo Klein şi pe încă alţi câţiva în încercarea lor de a pune mâna pe cele două tunuri uşoare.

Sublocotenentul Monnig îşi adunase oamenii în cinci gropi. Sergentul major Michels avea o zgârietură pe frunte, în locul unde fusese atins de un glonţ. Sângera din abundenţă. Fritz Gruben se pregătea să-1 panseze. Helmuth Koster sosi şchiopătând şi se aruncă într-una din cele cinci gropi. In acele clipe nu-i era gândul la tânărul ofiţer. Durerea provocată de piciorul rănit îl făcuse să-şi piardă aproape cunoştinţa. Barthels, corespondentul de presă, făcu o entorsă la picior, aterizând greşit pe un bloc de stâncă.
— Toată lumea este prezentă ? întrebă Monnig, trecând pe rând pe la fiecare din cele cinci gropi. Luă notă de pierderile înregistrate, după care privi spre Michels.
— In regulă, îi spuse pe tonul său voit degajat, pentru a impresiona mai ales pe cei tineri, acum să încercăm să dăm de colonel.
Nu-1 văzu pe Eugen Tack, care, înnebunit de groază, se ruga într-o groapă, cu mâinile împreunate, să nu fie văzut de nimeni. însă buzele sale se mişcau fără încetare, iar ochii îi erau măriţi de spaimă.
în grupuri de câte şase, paraşutiştii înaintau în direcţia punctului de comandă al colonelului Stucken. Trecând pe lângă tancurile distruse, Monnig căută din ochi privirea lui Michels.
— Locul ăsta mi se pare animat ! făcu el.
— Domnule locotenent, cred că avem de ce intrat în horă, replică subofiţerul. Apoi, îşi spuse în sine. „Să fi văzut tu ce-a fost în Creta, sau în Corint l Pe noi, ăştia care am fost pe-acolo nu ne mai miră nimic ! Chiar dacă ar ploua cu rahat !"
Se împiedică de Monnig şi, dând cu ochii de colonelul Stucken, care apăruse din întuneric, pocni din- călcâie.
— Doi ofiţeri şi 58 de oameni întăriri pentru divizia 34 de paraşutişti. Pierderi...
Dar înainte de a apuca să dea cifra pierderilor Stucken îl opri cu un gest.
— Doi ofiţeri ? Nu cumva trei ?
— Nu. Doi, domnule colonel.

— înseamnă că n-am înţeles .eu bine. Mulţumesc. Vino cu mine, locotenente. Oamenii tăi pot rămâne aici. Pentru moment, e linişte o linişte relativă. Mâine seară veţi fi conduşi la mănăstire. Aveţi tot echipamentul necesar ?
— Da, domnule colonel. A fost deja paraşutat deasupra mănăstirii.
— Perfect ! Stuckken îl bătu pe umăr pe sublocotenent... Şaizeci de oameni pentru a întări o ^divizie ! In sfârşit ! Trebuie să ne descurcăm şi aşa, nu, Monnig ?
•— Da, domnule colonel. Până acum aţi avut pierderi mari ?
— Hm, să zicem... suportabile. Compania 1 se compune dintr-un sublocotenent, un sergent şi un soldat, iar compania a 2-a, dintr-un singur om ! Z.âmbi amar, după care spuse : în sfârşit ! Oricum, noi suntem în continuare pe poziţii... am avut onoarea de a fi citaţi de două ori în comunicatele Wehrmachtului, iar eu am primit „Frunza de stejar" ! Heil Hitler !
Sublocotenentul Monnig nu mai întrebă nimic. Fără să scoată vreo vorbă, îl urmă pe Stucken în pivniţa în care era instalat statul-major al diviziei.
Sergentul-major Maassen privea concentrat la forma întunecată care escalada panta. Lângă el se afla şi căpitanul Gottschalk. Maassen îi făcuse semn să se apropie fără să facă zgomot. Amândoi aveau ochii aţintiţi asupra individului singuratic care urca spre mănăstire, făcând un zgomot cumplit.
— Probabil că s-a rătăcit! îi şopti Maassen căpitanului. Nimeni n-ar fi atât de tâmpit să se plimbe printr-un poligon de trageri!
— Sst! Taci!
Silueta se oprise şi stătea locului, nemişcată. Privea spre zidul mănăstirii şi-şi trăgea sufletul. Apoi îşi reluă drumul. Dinspre cota 435 ţâşni un fulger care lumină pentru o secundă casca rotundă a necunoscutului.

— Ester^german ! făcii Maassen, vizibii decepţionat, Gottschalk sărise în picioare şi se îndreptă în grabă
spre zid.
— Pe-aici, dobitocule ! urlă el.
La primele sunete scoase de Gottschalk, silueta se trântise la pământ, dar, auzind cuvinte' nemţeşti, se ri* dică în picioare şi

porni în goană printre pietre, în direcţia lui Gottschalk, care aştepta ameninţător.
— Ce dracu' faci pe-acplo, ia spune-mi ? Te-ei fi apucat să culegi flori, poate ? Sau eşti prea tâmpit c£ să nu te uiţi pe unde calci ?
In faţa lui Gottschalk apăru figura slabă şi palidă, dar satisfăcută, a Renatei Wagner. Lumina unei lanterne ţâşni brusc din mâna lui Gottschalk, parcurse rapid uniforma Renatei şi se stinse. Maassen îşi dădu şi el seama tă în faţa lor se afla un ofiţer.
Domnule locotenent! făcu el, zâmbind larg.
Gottschalk îşi duse mâna la cască.
r- De unde vii ? ?
— Tocmai am aterizat, domnule căpitan.
Vocea dară îl amuză pe Gottschalk. „Un tinerel, se gândi el. Bacalaureatul, instrucţia de bază, şcoala militară, trei luni pe front, avansare la rang de ofiţer şi apoi direcţia Cassino — pentru a muri."
— Şi te-ai rătăcit....
— Nu ! Am de comunicat ceva căpitanului Pahlberg. Presupun că este în continuare la mănăstire, nu ?
— Da. în pivniţa de dedesubtul sălii de adunare. O să te conducă unul dintre oamenii mei. Dar te sfătuiesc ca data viitoare să vii pe drumul cărăuşilor, şi nu pe unde ai venit acum. Sergentul Maassen era cât pe ce să tragă.
Renate zâmbi şi spuse cu vocea ei tânără şi veselă :
— Căpitanul Pahlberg s-ar fi înfuriat rău de tot! Fără să priceapă himjc, cei doi o conduseră printre
ruine, până într-un loc de unde, peste câteva minute, o luă Josef Bergmann pentru a o însoţi la postul de ajutor subteran.

— Parcă era fată ! spuse Maassen, dând din cap neîncrezător.
Gottschalk izbucni în râs.
— O fată ! Maassen, doar n-o să începi să vezi peste tot numai femei, ca Theo Klein... Maassen... Maassen... dacă ar şti mama ta !
Mormăind înciudat, sergentul-major se întoarse la mitraliera sa. îşi spunea că mereu trebuie să ştii să-ţi ţii limba. Oamenii nu caută decât un singur lucru, să-i ridiculizeze pe alţii. Fi-r-ar el să fie de locotenent !

în apropierea zidului mănăstirii, apărură Theo Klein şi Heinrich Kuppers, lac de* apă amândoi, trăgând din greu o ladă enormă. Lui Maassen i se păru ceva ciudat, mai ales că Muller încheia şirul, uitându-se atent în toate părţile.
— Ce dracu' faceţi ? întrebă el cu jumătate de glas. Este o recuperare, spuse Klein, cu un aer misterios.
— Ce ?
Maassen se aplecă asupra lăzii şi constată că era acoperită cu inscripţii americane. Existau chiar şi cercuri metalice pentru a asigura sistemul de închidere, lux pe care germanii nu şi-1 permiteau.
— Când am recuperat tunurile, am dat şi peste lada asta, declară Kuppers.
— I-auzi ! Cobora singură la vale, rostogolindu-se, nu-i aşa ?
—■ întocmai. Ne-am pus în drumul ei.,»
— Şi aţi tras şi cu arma, bănuiesc.
—- Păi... se câm înţepenise ! A trebuit s-o forţăm, un pic...
Maassen renunţă să-i mai chestioneze pe cei doi confraţi. Klein şi Kuppers desfăcură lada, găsind-o plină cu conserve de carne şi-fructe şi cu alte bunătăţi rezervate combatanţilor americani. înăuntru se găsea chiar şi o fcn lografie... un poster, care reprezenta o tânără pe jumătate goală, cu picioarele lungi, cu sânii umflaţi, purtând rtoar un bikini minuscul. Ochii lui Theo Klein se opriră ca hipnotizaţi asupra fotografiei, după care oftă şi gemu;

— Să-mi facă mie una ca asta ! înainte de masa de seară ! A naibii muiere ! întoarse fotografia pe toate părţile şi concluziona : E mai rău decât dacă aş fi primit trei gloanţe în fund...
Râzând, cu toţii ascunseră lada cu grijă.
Captura lăzii americane nu fu menţionată în nici un comunicat. Kuppers şi Klein o luaseră de la un grup ,de indieni care urcau spre cota 435, pentru a-i aproviziona pe Rajputanii încercuiţi. Câteva rafie de mitralieră şi câteva grenade fuseseră suficiente. în timpul celor câteva ore de somn la care avu dreptui până dimineaţa, Theo Klein o visă numai, pe fata în bikini. Gemea atât de tare, încât Kuppers îi dădu în cele din urmă un ghiont care avu drept rezultat doar un mormăit fericit Fără îndoială,

primăvara se apropia...
Ajuns în capătul scărilor de la punctul de ajutor medical, tânărul locotenent îi mulţumi lui Josef Bergmann.
— Mulţumesc, o să găsesc singur drumul mai departe ! Şi, cu un gest automat, îşi duse mâna la cască, ceea ce
îl obligă pe Bergmann să facă la fel.
„Ce fiţos ! se gândea Bergmann, depărtându-se printre ruine... Dacă o să continue cu figurile astea, percis că o să se ia la cuţite cu Theo Klein !"
Renate coborî scările şi pătrunse în interiorul întunecat al pivniţelor. Krankowski se pregăta să panseze braţul rupt al unui soldat care spunea bancuri obscene. Âu-zind-o sosind pe Renate, infirmierul îşi ridică privirea, văzu uniforma şi spuse pe deasupra umărului:
— Aşteaptă o clipă ! E ceva grav ? Dacă poţi umbla, înseamnă că poţi aştepta ! Apoi, remarcând însemnele de ofiţer, îşi îndreptă spatele : Scuzaţi-mă, domnule locotenent ! Sunteţi rănit ?
Krankowski era uimit. Un paraşutist ? Ofiţer ? De unde naiba ieşise ? Nu-1 văzuse niciodată... probabil că sosiseră ajutoare,» -

Celălalt îl opri cu un gest.
— Vreau doar să vorbesc cu căpitanul medie Pahlberg.
— Pe aici] Acolo, în spate, domnule locotenent ! A doua csmei-a pe culoar în stânga. Dar căpitanul operează acum
— Nu-i nici o problemă. Mulţumesc.
Din nou îşi duse mâna la cască. Krankowski mormăi ceva, dând din cap, în tîmp ce Renate dispărea în coridorul subteran.
în a doua încăpere a culoarului, pe stânga, lângă masa de operaţie, Pahlberg căuta într-o pulpă un glonţ de mitralieră. Pacientul avusese parte doar de o anestezie locală, aşa încât discuta cu doctorul. Privea liniştit penseta care-i cotrobăia prin rană şi care. în cele din urmă, prinse ferm bucăţica de fier.
— Amice, ai avut baftă, spuse Pahlberg pe un ton jovial. Glonţul a rămas în stratul de grăsime din pulpă, fără să-ţi atingă osul. Asta-i într-adevăr rana ideală !
— Da. şi-mi este suficientă, declară rănitul, zâmbind larg. O să mă întorc în Germania,- pentru rana asta, nu, domnule căpitan ?
— Nu, nici vorbă ! O să stai probabil la Roma câtva timp !

— Atunci. înseamnă că n-am avut baftă...
— Evident... dacă osul ar fi fost atins, atunci ai fi fost trimis acasă. Dar cu asta... peste două săptămâni, poţi să joci fotbal.
— Sau să fiu aici, să trag asupra gurkilor.
— Nu-ţi pot garanta că aşa ceva nu se poate întâmpla, în acel moment Renate intră în încăpere. Pahlberg ridică ochii, îi văzu însemnele de locotenent şi-i făcu un semn uşor cu mâna.
— Locotenente, mai am două minute. Ascultătoare, dar cu genunchii tremurând. Renate făcu câţiva paşi şi se sprijini de peretele pivniţei.
„Erich... Erich, în sfârşit. Cât a slăbit, cât s-a uscat, cât a îmbătrânit... îşi apăsă inima cu mâna, pentru a se

forţa să nu-i strige numele. Cu spatele lipit de peretele rece, se lăsă cu toată greutatea corpului pe picioare, pentru a nu alerga la el şi a i se arunca de gât, strigându-i : Eu sunt, Erich, eu sunt, Renate, iată-mă. In sfârşit, sunt alături de tine... pentru totdeauna. Ah, cât aş vrea să-ţi găr în braţe, să-ţi sărut faţa asta suptă, ochii ăştia obosiţi, gura asta muncită, de tresăriri nervoase...."
Soldatul rănit la picior ieşi din încăpere, şchiopătând. Pahlberg trecu în pivniţa alăturată şi începu să se spele pe mâini.
— Locotenente, te ascult. Ţi-a făcut cumva sergentul Krankowski vreo injecţie antitetanos ?
— Nu, răspunse Renate, cu vocea ei naturală. îşi scoase casca de paraşutist... părul ei blond, acum tăiat scurt, strălucea în lumina săracă a celor două lămpi cu petrol.
Auzindu-i vocea, Pahlberg tresări. Lăsă săpunul şi prosopul... se uită fix la vizitatorul său, incapabil să facă vreo mişcare, refuzând să-şi creadă ochilor, surprins de bruscheţea evenimentului.
— Dar... este imposibil... bâigui el... nu poate fi adevărat...
Renate ridică brusc braţele.
— Erich... spuse cu un ton de parcă-şi cerea iertare.
— Renate...
Se repezi spre ea, o luă în braţe, smulgând-o de lângă zidul rece. Cu ochii închişi, Renate se lipi de pieptul doctorului şi, în

timp ce lacrimile îi curgeau pe obraji, stătea nemişcată, de parcă ar fi fost neînsufleţită, Tensiunea ultimelor ore, extraordinara concentrare fizică şi nervoasă la care fusese supusă, făcură ca puterile să-i. cedeze brusc... se prăbuşi ca şi cum n-ar fi avut schelet şi rămase suspendată, pe jumătate leşinată, în braţele lui Pahlberg.
Nu-şi spuneau nimic... Zăboviră aşa, mult timp, pri-vindu-se în tăcere şi gândindu-se cu spaimă la viitorul care de-acum le aparţinea. Apoi se sărutară tandru, la fel, fără să-şi spună vreun cuvânt. Se sărutară' cu reculegerea a două fiinţe ce bănuiau poate că un alt sărut nu va
1NFIRN LA MONTE CASSTNO
23?
mai fi şi se agăţau de această îmbrăţişare ca de o ultimă suflare. La uşă se afja .Krankowski, care deja ciocănise de trei ori. Neauzind nimic, îşi lipise urechea de gaura cheii. Nici de această dată nereuşind să audă vreun zgomot, dădu din umeri şi renunţă să-mai intre. întorcându-se, îl zări pe comandantul von Sporken care cobora scările.
— Căpitanul este aici ? întrebă acesta, întinzându-i infirmierului un pachet de ţigări, ştiindu-1 mare fumător.
— Mulţumesc, domnule comandant. Krankowski avea aerul încântat al unui copil care primise o jucărie. Căpitanul este în sala mică. Este un locotenent cu el.
— Pe locotenent vreau să-1 văd. Nu s-a prezentat la mine, aşa că am venit eu la ol 1
Von Sporken parcurse culoarul, bătu la uşă şi intră, fără să mai aştepte răspuns. Năucit de ceea ce văzu, rămase nemişcat o secundă, apoi închise încetişor uşa după el şi-şi drese glasul de mai multe ori.
Pahlberg- tresări.
— Domnule comandant... articula el, aproape sufocat, Renate stătea în picioare, în spatele său. Sporken-nu
putea s-o vadă în întregime... dar îi remarcă strălucirea părului blond. Zâmbi, înţelegând imediat că avea în faţa ochilor o scenă de necrezut. Ridică mâna pentru a opri explicaţiile pe care Pahlberg se pregătea să i le dea şi, apropiindu-se de cei doi, spuse :
— Mi s-a raportat că un locotenent de paraşutişti a sărit, împreună cu trupele de întărire, deasupra lui Monte Cassino şi

că acum se găseşte în mănăstire. Şi întrucât nu mi s-a prezentat, am venit eu să-1 văd. Dar cred"că este o neînţelegere la mijloc. Pahlberg, ai văzut cumva vreun locotenent ?
— Nu, domnule comandant, dar... -Sporken dădu din cap.
— Gata, e suficient! spuse el. Oricine se poate înşela. Mai ales pe o noapte ca asta, neagră ca smoala.
Apoi, arătând cu mâna spre umărul doctorului, în spatele căruia se ascundea Renate, adăuga :

— Şi acum, dragă doctore, fii atât de amabil şi pre-zintă-mă încântătoarei tale logodnice care ar merita, fie vorba între noi, să fie trasă de urechi !
Pahlberg făcu un pas lateral, Renate apăru în întregime în lumina lămpilor cu petrol, cu pistolul automat în bandulieră, în combinezonul pestriţaşi în cizmele mari de paraşutist. Comandantul von Sporken o privi cu un amestec de amuzament şi de uimire.
— De necrezut ! spuse el în cele din urmă. Apoi sărută mâna Renatei, de parcă ar fi întâlnit-o pe tânăra fată la popota ofiţerilor, ll invidiez pe Pahlberg, Renate... da, da, ştiu cum te numeşti ! Inchipuieţi că logodnicul tău, aici de faţă, te-a subestimat : i-ai scris că în curând vei fi alături de el, dar n-a crezut una ca asta !
După care plecă, dar, înainte de a ieşi pe uşă, se întoarse şi, văzându-i cum stăteau în picioare în încăperea prost luminată, le spuse :
— Continuaţi, continuaţi ! îi voi spune lui Krankowski să nu te deranjeze timp de o jumătate de oră, fiindcă ai de făcut o operaţie grea pe inimă !
Trase uşa după el şi rămase câteva clipe pe culoar, meditând la ceea ce văzuse. Krankowski veni spre el.
— Domnule comandant, domnul căpitan operează în continuare ? întrebă el.
— Bineînţeles, răspunse Sporken. «— Pot să intru ?
— Nu ! în orice caz, nu înainte de o jumătate de oră. Face o operaţie pe inimă.
— Ce ? Krankowski căscă ochii mari şi păli. E imposibil ! Nu avem nimic din ce trebuie pentru aşa ceva !

Sporken dădu din cap :
— Aşa crezi tu, Krankowski, spuse el. Dar te înşeli, amice !
Infirmierul îl urmări din ochi pe comandant, fără să priceapă nimic
INFERN LA MONTE CASSTNO
234
In casa donnei Rachele, domnea o atmosferă agitată. De la piaţă, unde continua să-şi vândă produsele din grădină, ca şi cum n-ar fi fost război, adusese vestea că trupele germane nu mai puteau rezista mult timp pe Monte Cassino. Italienii, oriunde s-ar fi aflat, schimbau între ei ultimele informaţii cu privire la operaţiunile militare. Iar informaţiile ultimelor zile nu erau de loc liniştitoare, întrucât soldaţii care le traversau ţara, americani, indieni, algerieni, marocani, tunisieni, scoţieni sau polonezi, toţi erau străini. Ori italienii nu doreau decât un singur lucru : să fie liberi pe pământul lor, ca să-şi sădească ca altădată roşiile şi măslinii şi să-şi îngrijească viile.
Aşezată lângă fereastră, donna Rachele bătea smântână de la lapte într-o putină de lemn, făcând un zgomot sec şi regulat, care umplea încăperea. Felix Strathmann stătea pe un taburet, lângă cuptor. Avea capul plecat şi fixa cu încăpăţânare podeaua de pământ bătătorit. Măria Armenata era ocupată cu cusutul unei bucăţi de stofă.
— O să ocupe casa, spuse donna Rachele, întrerupân-du-se din lucru. O să vină, precis că o să vină ! Unde o să vă duceţi ?
Măria puse stofa deoparte şi spuse :
— în munţi, zia mia !
— Acolo o să fie şi nemţi.
— O să ne ascundem ca vulpile. N-o să ne găsească.
— Şi ce-o să mâncaţi ?
— Rădăcini de plante şi o să bem apă, dacă n-o să avem altceva, dar vom trăi !
Vocea Măriei era plină de încredere. Se simţea perfect că nu erau câtuşi de puţin cuvinte aruncate în vânt. Felix Strathmann ridică ochii.
— Este inutil, Măria. O să traversăm toată ţara şi m-tr-o bună zi, când vom fi la capătul puterilor, o să fim prinşi. Se îndreptă de spate şi-şi puse amândouă mâinile pe genunchi. Costumul pe care donna Rachele i-1 dăduse
204

şi care aparţinuse defunctului ei soţ, îi flutura pe corpul slab. O să încerc să-mi găsesc unitatea, spuse el.
— Nu, carissimo, nu ! Măria sărise în picioare. Nu ! O să te împuşte !
— Eh, şi ce-i cu asta ! Asta nu-i viaţă, pe care o ducem noi. Am obosit sa tot fiu urmărit, ca un vânat, şi mereu cu ochii în patru. Nu există noapte în care să nu tresar auzind zgomote — paşi... iată-i... au venit să mă caute, îmi leagă mâinile la spate, mă spânzură de primul copac întâlnit. Spânzurat ca dezertor ! Nu mai pot, nu mai pot !
Donna Rachele se uită la Strathmann, apoi o întrebă pe Măria :
— Ce zice ?
— Vrea să plece.
Măria, palidă, se duse lângă cuptor. Mâna sa mângâia cu duioşie părul blond al lui Strathmann. Gestul îi trăda disperarea, dar şi dorinţa aproape copilărească şi plină de tandreţe de a-1 consola.
— Vom pleca în munţi, zia ! Larmenatto trebuie să fie prin Abruzzi, împreună cu oamenii lui. Acolo o să mergem ! ^
— în Abruzzi ? Da, e bine. Donna Rachele se ridică, spunând : Puteţi să vă ascundeţi uşor acolo. O să vă pregătesc un sac cu hrană şi o să vă dau şi un catâr. O să plecaţi la noapte.
Strathmann, care-şi ţinea faţa ascunsă în mâini, îşi ridică iute capul. O privi pe Măria, care-i surâdea.
— Nu voi pleca acolo, spuse el cu voce joasă.
— Mio caro ! îşi trecu mâna ei fină peste figura răvăşită a lui Felix. Doar câteva săptămâni... după care vom fi liberi...
Strathmann dădu din cap.
^— Măria, nu voi putea fi liber niciodată. Niciodată nu voi putea fi moralmente liber. Mi-am părăsit camarazii. I-am trădat când se aflau în pericol; am fugit... din cauza unei femei ! Nu am plecat pentru o religie, -pentru o idee... Nu, i-am părăsit pentru două buze, pentru doi sâni

pentru două pulpe dulci şi calde. Este groaznic, Măria, este groaznic ! Sunt un nimic. Sunt un porc, Măria... un porc nenorocit...
— Eşti Felix al meu !

— Taci ! Se ridică în picioare şi, asemenea unui animal sălbatic închis în cuşcă, începu să se învârtească prin încăpere. Sunt un ticălos, un nenorocit care se târâie în timp ce tovarăşii lui se luptă, un nenorocit care face dragoste noaptea în timp ce ai săi dorm sub obuze ! Nu ! Nu, Măria ! Este groaznic ! Groaznic !
— Nu tu ai dorit acest război ! Ai fost forţat să lupţi ! Ai fost îmbrăcat în uniformă şi ţi s-a pus o puşcă în mâini. Puteai să fii omorât, dar eu te-am readus la viaţă, „Fa-vorito". Vreau să trăieşti ! Pentru mine şi pentru copilul care o să se nască...
— Copilul ? Strathmann tresări. Spui asta ca să nu plec !
Se repezi spre ea şi o privi "intens. Figura Măriei, slabă şi sălbatică, încadrată de bucle negre, cu ochi mari şi întunecaţi, era întoarsă spre el. în privirea ei se citea fericirea, o fericire luminoasă" care izvora drept din inimă.
Răspunsul se vedea în acei ochi. Felix fu străbătut de un fior, iar degetele sale care apucaseră cu brutalitate „ umerii Măriei, se desprinseră încet.
— Eşti însărcinată ? întrebă el cu jumătate de glas.
— Da, „Fericitule" !
— Copilul meu, Măria !
— Al treilea care va fi fericit !
— Oh, Doamne ! îşi puse capul pe umărul ei şi o strânse la piept. îi venea să plângă, dar nu ştia dacă de disperare, de ruşine sau de fericire. Un copil... al cărui tată era dezertor. Un copil al cărui tată ayea să fie spânzurat dacă ar fi fost prins.
— Trebuie să plecăm în munţi, spuse el, trebuie să luptăm în noaptea asta.
— Când se va naşte, va fi pace, spuse Măria fericită. Niciodată nu trebuie să ştie cum este războiul.
— Niciodată, Măria !

Când donna Rachele se întoarse, cei doi stăteau în continuare în picioare, strâns îmbrăţişaţi în lumina asfinţitului. Adusese cu ea un sac de iută, burduşit cu conserve, unt, făină şi ulei de măsline. Il puse lângă uşa dinspre grădină şi se întoarse la putina ei.
— Catârul este înşeuat. >în curând o să se întunece. Trebuie să plecaţi.
începu să bată din nou smântână, privind în g). adina deja

întunecată.
— Salvaţi-vă, spuse ea... se aud tancuri ! Sper că nu au de gând să se oprească să ceară apă...
— Plecăm imediat, zia !
— Hainele voastre sunt pe catâr. Donna Rachele dădu la o parte putina. Le-am împachetat cu nişte haine de ploaie şi le-am atârnat de şa.
O luă înainte'în grădină. Animalul era legat de un pom. Strathmann îşi ascunse pistolul-mitralieră sub haina largă. Măria avea sub rochie un pistol american, într-o teacă fixată cu o curea direct pe^piele.
— Să treceţi prin Castelnuovo, spuse donna Rachele. O ajută pe Măria să încalece catârul, iar Strahmann se
"aşează în şa, în spatele ei. Pe-acolo o să fie cel mai bine, continuă ea şi adăugă : Să nu treceţi drumul mai înainte să se facă dimineaţă.
In mână ţinea un mic crucifix, pe care 11 Întinse spre ei. Măria înclină capul şi donna Rachele îi atinse părul cu crucea.
— Dumnezeu să vă aibă în pază, spuse ea cu blândeţe. Aţi făcut ceea ce era interzis, dar Dumnezeu nu vă va părăsi într-un asemenea moment...
îndreptându-se spre câmp, auziră huruitul tancurilor dinspre drumul către Roma. Măria, care ţinea hăţurile, îşi înfipse călcâiele în coastele catârului.
— Avanti, spuse ea, avanti, amico...
Catârul 'îşi începu drumul tacticos în direcţia munţilor Abruzii îndepărtaţi şi pierduţi în noaptea ce. se lăsase.

Peste două zi]e, trecură înot Pescara, se uscară la soare pev stâncile masivului Sirente şi-şi reluară drumul noaptea, începând să urce într-o zonă muntoasă, în care mai existau încă lupi, suficient de agresivi, încât nu puţine erau ravagiile acestora în turmele de pi.
După încă cinci zile, dădură de grupul lui Larmenatto. Partizanii se stabiliseră într-o vale în care se ajungea cu greu. Trăind în sălbăticie, ca şi lupii ce se auzeau urlând în toiul nopţii, ei se adăpostiseră în trei peşteri mari. Din acel loc, peste două luni şi jumătate, Felix şi Măria au fost martorii retragerii trupelor germane, urmărite îndeaproape de armatele americane, lansate

asupra Romei.
Războiul se sfârşise. Când don Ernano îl boteză pe micuţul copil, pacea se instaurase. îl botezară Felice. Felice Liberta. Peste câţiva ani, se juca pe malurile Pescarei, iar părinţii săi voiau ca el să nu cunoască niciodată grozăviile războiului. In fiecare an, cultivatorul Felix Strathmann se ducea în pelerinaj la mănăstirea de pe Monte Cassino. îngenunchea în biserica reconstruită şi se ruga lui Dumnezeu.-
Acest lucru îi mai atenua remuşcările de a fi trădat, cândva, din dragoste.
în ziua de 22 martie 1944, la ora 15 şi 30, membrii grupului de luptă constituit de către comandantul von der Breyle împotriva partizanilor, aduseră cu ei corpul unui muribund, învelit înţr-o pânză de cort. Breyle se afla în adăpostul său subteran din Albaneta, organizând un viitor convoi de aprovizionare, când soldaţii intrară în încăpere cu corpurile aplecate spre greutatea pe care o cărau. Un subofiţer tânăr pocni din călcâie şi dădu raportul.
— Grupa a Ill-a, misiune încheiată. Contact cu inamicul pe cota 134. Partizanii s-au retras, lăsând în urma lor acest rănit. După care adăugă, cu vocea tremurând de emoţie Cred că este vorba de germanul pe care-1 căutăm de atâta timp !

Breyle îşi încleşta mâinile de marginea mesei, pălind cumplit.
— Mulţumesc, mulţumesc sergent.
— Să caut un doctor ?
Ce rost ar avea ? Mâinile comandantului tremurau, iar vocea i se stingea, ca flacăra unei lumânări topite. Oricum, ar fi executata, aşa că, dacă moare acum...
Soldaţii părăsiră încăperea. Lângă uşa pe care o închi-seseră, zăcea pânza de cort. Marginile ei acopereau o formă inertă, din care se vedeau doar picioarele. Picioare lungi, încălţate cu cizme de ofiţer german!
,,Nu este.el, îşi spuse Breqle. Doamne, fă să nu fie £l ! Te rog Dumnezeul meu, să nu fie el! Te implor !"
Cu un pas şovăitor, se îndreptă spre corpul alungit şi îngenunche alături. Timp de câteva clipe, fu incapabil să ridice foaia de cort pentru a privi figura celui de sub ea. Apoi, brusc, trase de ea;

Capul îi căzu pe piept, de parcă l-ar fi lovit cineva. Cruzimea destinului îl strivea. Era Jurgen.
Breyle privi la figura slabă şi de ceară a fiului sau. Sângele îi cursese pe la colţurile buzelor, iar un firicel roşu se pierdea pe sub gulerul cămăşii. Părul blond îi era prăfuit şi o transpiraţie rece ca o rOuă a morţii, îi .acoperea trăsăturile. Cu degetele tremurânde comandantul desfăcu uniforma lui Jungen... pieptul îngust şi slab era găurit în cinci locuri... o rafală de mitralieră. Rănile abia mai sângerau, prin ele se scurgea viaţa.
— Băiatul meu, îngăimă Breyle, băiatul meu... îşi puse capul pe pieptul acestuia şi îi auzi inima bătân-du-i slab, foarte slab, cu ezitări. începu să plângă zgomotos, în timp ce mâinile sale umblau febril pe corpul lui Jurgen, pe figura împietrită a acestuia până la găurile înfiorătoare din piept.
— Jurgen, murmură el tandru, Jurgen al meu...
li zâmbi, când acesta îşi deschise ochii. Iar în ochii aceştia se citea deja o pace infinită.
— Tată... suflă el.

— Da. micuţul meu. îi luă mâna şi simţi slaba apăsare a degetelor prin care sângele nu mai circula. Ce minunat este că ne putem revedea, spuse el. curajos.
— Da, tată !
îşi înghiţi saliva, iar sângele începu din nou să-i curgă to din gură. Breyle îşi scoase batista şi-1 şterse cu delir catete.
— Tată... s-a sfârşit ?
— Da, micuţul meu.
Breyle acoperi pieptul fiului său, ne mai putând îndura să vadă cele cinci găuri. Peste figura lui Jurgen trecu o umbră.
„O să moară, se gândi Breyle, într-o fracţiune de secundă. O să moară chiar acum."
încercă să-i ia capul între mâini, ca să moară lipit de pieptul său... dar Jungen se întoarse şi ridică slab o mână.
— Grupă ta de urmărire m-a împuşcat, spuse el într-o suflare.
— Da, Jurgen, răspunse Breyle cu inima sfâşiată.
— Acum, precis că o să te avanseze locotenent-colo-nel... continuă vocea lui Jurgen.
Breyle îşi lăsă capul sa cadă, până îi ajunse să se sprijine de umărul fiului său. îi luă cu amândouă mîi-nile corpul străbătut de

q tresărire şi şi-1 lini de el îngăimând
— Jurgen, micuţul meu, este groaznic !
Simţi cum corpul* de sub el devenea ţeapăn. Mân^ lui Jurgen îi căzu de pe umăr şi se lovi de pardoseala de ciment. Mai auzi încă o dată respiraţia acestuia, ca o adiere, după care totul se sfârşi.
Mângâie cu degetele figura slabă şi osoasă a fiului său şi-i închise cu duioşie ochii care nu mai vedeau. Pri-vindu-i corpul întins, observă cum pielea începea să se îngălbenească, şi-i părea străină, îndepărtată^jnaccesibilă. Cu vârful degetelor, acoperi cadavrul cu foaia de cort*
Afară, în coridor, se întâlni cu colonelul Stucken. Frunzele moi de stejar ale acestuia luceau pe uniformă.

— Breyle, tocmai veneam la tine ! E adevărat ? Ofi' ţerul german, care a trecut la partizani este în biroul tău?
— Da. *
In spatele lui Stucken, Breyle fixa cu ochii pierduţi stâncile^ din Albaneta.
— Ai apucat să-1 interoghezi pe ticălosul ăla ?
— Nu. N-am apucat, fiindcă a murit.
— Ce păcat ! Ce mi-ar fi plăcut să-1 proptesc cu mâinile mele de perete ! Stucken dădu din umeri — Cel puţin ai aflat cum se numea ?
— Nu. A murit aproape imediat după ce a fost adus. Nu are nici.un act asupra sa.
— Păcat, fi-r-ar al naibii să fie ! Ar fi «oiositor să i se păstreze numele pentru posteritate.
Colonelul Stucken îl bătut pe umăr pe Breyle .
— Oamenii tăi au făcut o treabă bună. Poţi conta pe tot sprijinul meu în ceea ce priveşte avansarea ta. Iar cât despre nemernicul ăla, să dai ordin să fie ars undeva, printre stânci. Şi să nu mai aud nimic despre povestea asta... Hm, totuşi era creştin...
— Da, domnule colonel.
Breyle stătea în picioare, la intrarea în adăpost. Vântul serii bătea dinspre sud. Era cald. Primăvara îşi intra in drepturi. Breyle nu era în stare să vadă nici munţii, nici cerul, nici stâncile cu reflexii sângerii. Nici măcar vântul nu-1 simţea, şi nici blândeţea aerului cald. Era mort, golit de orice sentiment, uşor

ca un fulg.
Un soldat cu sufletul la gură sosi dispre Albaneta. Sângera şi urla ca un disperat :
— Tancurile ! Alarmă de tancuri ! Vin dinspre cota 593. Alarmă ! Alarmă !
Colonelul Stucken se repezi afară din adăpost. Şase tancuri uşoare americane se apropiau de poziţiile diviziei, mergând pe cărare. Trăgeau în toate direcţiile, obligân-du-i pe paraşutişti să rămână adăpostiţi.
— Vino încoa' ! îi strigă Stucken lui Breyle. Aici, printre stânci ! Breyle rămase nemişcat. Vedea tancurile apropiindu-se, dar nu era conştient de ce se întâmpla. Dintr-un gest

reflex, începu să alerge, smulse o mină din centura unui genist şi îşi continuă cursa, ca o fiară hăituită, repede, tot mai repede, îndreptându-se spre tancuri.
— Breyle ! urla Stucken, Breyle, ce faci, ai înnebunit ?
Sări din groapa în care se adăpostise şi se luă după comandant. Bubuitura cumplită a tancului din faţă îl aruncă la pământ. Se târî până.în pâlnia făcută de un obuz şi-1 căută cu privirea pe Breyle care continua să alerge în zig-zag, ţinând mâna la piept.
— Breyle ! urla % Stucken cu voc& ascuţită. Breyle ! Nu ştii cum se foloseşte mina aia ! Culcă-te la pământ ! Culcă-te la pământ !
Ciji plămânii goliţi de aer, comandantul se trântise într-o scobitură în pământ. Vedea venind spre el tancurile, vedea cum din turele ţâşneşte moartea.
„Un Breyle nu moare ca un laş, striga în sinea sa. Un Breyle nu poate muri decât ca un erou ! De cinci sute de ani suntem soldaţi, iar eu sunt ultimul dintre Breyle. Ultimul din generaţie !"
Primul blindat american depăşi gaura în care stătea. Acum se afla în unghiul mort al mitralierei de pe tanc, în timp ce turela acestuia se învârtea, iar tunul bubuia, trimiţând proiectil după proiecţii.
Dintr-un scalt, ieşi din adâncitura.în care se afla. Făcu doar câţiva paşi şi lăsă mina pe pământ, la un metru de locul unde avea să calce şenila tancului. închise ochii, întreaga fiinţă fiindu-i cuprinsă de un tremur cumplit.
— La pământ ! urla Stucken... Breyle. La pământ I Adăposteşte-te !

Dar nu era în stare să audă... o explozie asurzitoare îi sparse timpanele... tancul se răsturnă în faţa sa şi un fum gros îl învălui. O schijă a minei îi pătrunse în piept, despicându-i-1 ca un cuţit arzător şi-i tăie inima în două. Brusc, i se făcu cald, foarte cald, îngrozitor de cald. Mai avu timp să se gândească „Jurgen, oh Jurgen ! Acum, mama ta a rămas singură..."

Apoi pSînântu] se cutremură, iar cerul coborî... coborî atât de aproape, încât l-ar fi putut uşor atinge cu mâna. Globul roşu al soarelui era.acolo, în palma sa, iar pe deasupra capului, norii alunecau, alunecau, erau atâţia nori, iar Soarele era atât de frumos, atât de roşu, de un roşu atât de minunat...
Şenilele celui de-al doilea tanc începură să treacă peste cadavrul său. j
Şi nu vom găsi nici un loc paşnic Iar omenirea suferindă Va păşi, ceas după ceas, Orbeşte, La infinit,
Ca o cascadă ce curge din piatră-n piatră.
Ilolderling
(Poet german, sec. XVIII)
Înaltul Comandament al Wehrmactului comunică
15 mai 1944
Pe frontul italian din sud, inamicul a continuat să atace. In urma unor lupte grele. în cursul cărora inamicul a pierdut numai în regiunea de la sud de Cassino 50 .^e tacnuri, trup^e noastre din sectorul sudic al frontului s-au retras câţiva kilometri spre vest, pe 0 poziţie dinainte pregătită, în scopul blocării înaintării inamicului.
azul infirmierei care se paraşutase noaptea în uniformă de locotenent şi care se afla pe lângă doctorul Pahlberg nu întârzie să se răspândească printre apărătorii din Cassino.
In noaptea ce urmă aterizării Renatei, căpitanul Gottschalk o vizită pe aceasta remarcând cu această ocazie că războiul tocea simţurile...
— Pe vremuri, spuse el, oricum s-ar fi deghizat o femeie, tot nu mă păcăleam. Mi se aprindea mie un becu-leţ în creier, adăugă el, râzând. Dar între timp, atâta am văzut, că ne-am mai bătucit şi noi. Orice ar fi, domnişoară, aţi reuşit să duceţi de nas o catană bătrână !

Theo Klein abia putea fi ţinut* în loc Se prefăcea bolnav, ca să fie dus la punctul de ajutor medical.
— O fată, gemea el, o fată, una adevărată ! Aici, printre noi ! Au, au ! Mă doare burta ! îşi lăsă arma jos şi, ridicându-se, declară ! Trebuie să merg la spital ! Mă doare al naibii !
— Infirmiera este logodnica medicului căpitan Pahlberg, dobitocule !
Heinrich Kuppers şi Maassen îl aduseră pe Theo Kl^in înăuntrul adăpostului.
— Ce dracu aveai de gând să faci acolo ? întrebă Maassen.
— S-o văd ! Numai s-o văd, băieţi, atât ! O femeie ! O femeie în carne şi oase ! Vă "mai aduceţi aminte cum

îşi balansează o femeie şoldurile în timp ce merge, cum îi tremură sânii ? Asta nu vă spune nimic ?
— Mai tacă-ţi fleanca ! îi spuse Maassen, trăgându-i un ghiont în coaste. In orice caz, o să vezi tu ce-o să se mai vorbească de infirmiera asta; când or* să afle ştabii ăia mari. Tare aş vrea să ştiu c$-o să zică şi colonelul când o să afle vestea.
— Precis că o şă vină şi el... s-o vadă în carne şi oase !
Asta fusese şi părerea comandantului von Sporken, care trimisese diviziei un mesaj sec şi milităresc „întăriri sosite — 45 de oameni (un sublocotenent, trei sergenţi majori şi 41 de soldaţi) Plus o infirmieră".
Colonelul Stucken era încă tulburat de moartea lui Breyle, al cărui corp, zdrobit de şenilele tancului, devenit de nerecunoscut, fusese îngropat pe un versant din Monte Cassino. După ce primi mesajul lui'Sporken, rămase perplex, citind neîncrezător ultimele cuvinte.
— Nu se poate ! Sporken bate câmpii ! o infirmieră ? Ce dracu' mai este şi cu gluma asta ?
Prin curier, ceru să i se precizeze informaţii în legătură cu infirmiera.
Răspunsul nu întârzie să vină. „Infirmiera Renate Wagner de la spitalul de rezevă nr. 3 din Roma. Paraşutată la 20 martie, cu întăririle pentru Monte Cassino",
Colonelul Stucken telefona ca din întâmplare la corpul de armată şi la armată. întrebă prudent dacă punctul de ajutor medical din muntele Cassino primise ajutoare. I se răspunse că

primise materiale, dar nu şi personal. Pahlberg depindea de spitalul de campanie al comandantului medic Heitmann, dar nici acesta nu primise ca ajutor personal medical.
— Nici măcar o infirmieră ?
— Poftim ? La celălalt capăt al firului, colonelul de stat-major rămase o clipă interzis, ca şi cum n-ar fi înţeles bine. Dragă Stucken, spuse el, e o glumă, nu ? Te înţeleg, între două lupte mai trebuie să te şi destinzi ! Nu,

mj, Săptămâna viitoare veţi primi în ajutor personal medical. Aşa că, noapte bună !
Aşadar, nimeni nu era la curent cu aşa ceva.
Bineînţeles ca la spitalul de rezervă nr. 3 din Roma se înregistrase dispariţia infirmierei Renate Wagner. Ea figura pe lista dispăruţilor, iar la Kommandatur se credea că fusese răpită de, partizani. Acest fapt nu avea nimic extraordinar în el, întrucât acei fanatici erau în Stare de orice, echipaţi cu cele mai bune arme, şi organizaţi ca nişte militari. Chiar şi în Italia războiul devenise un război murdar.
Nici la cartierul general al armatei a 10-a nu se ştia nimic de toată această istorie. Se credea că este vorba de vreo glumă de-a lui Stucken.
Avu loc un schimb de corespondenţă între Stucken şi von Sporken. Colonelul află cu această ocazie că Pahlberg stătea într-adevăr cu o infirmiera, că aceasta era logodnica doctorului şi că sărise în secret, în plină noapte, deghizată în locotenent. Colonelul Stucken ordonă ca Renate Wagner să părăsească imediat mănăstirea şi să ajungă la Albaneta cu următoarea coloană şi cărăuşi de noapte. în Albaneta, la spitalul doctorului Heitmann, s-ar fi aflat în mai mare sigurnţă.
— Prin „Văgăuna morţii" ? Comandantul von Sporken luase cunoştinţă de ordin şi dădu din cap.
Kenate şi Pahlberg stăteau în faţa sa, în timp ce, afară, irtileria inamică îşi reluase tirul asupra coloanelor de aprovizionare.
— Ai nouăzeci la sută şanse să nu ajungi acolo, Renate ! Nu am intenţia să execut acest ordin. O să-l înştiinţez pe Stucken în scris. Dacă ţine peapărat. atunci să fie cavaler şi să te ia chiar el de-aici!
Stucken nu mai insistă.

Renate ramase pe Monte Cassino.
Se integră atât de bine în munca de la postul de ajutor medical, încât parcă niciodată mâna ei delicată de femeie nu lipsise de pe Monte Cassino pentru a schimba

bandajele sau pentru a aduce puţină alinare celor suferinzi.
Un nou atac fu lansat împotriva muntelui Calvairo. Dar focul companiei a 3-a şi rachetele lui Sporken îî respinseră până la Rocca Janula. Din acel moment. Freyberg se retrase din luptă.
Aliaţii pierduseră şi cea de-a doua bătălie pentru Muntele Cassino, pentru cucerirea căruia fuseseră puse în joc cele mai importante cantităţi de materiale de luptă din întregul război.
Uimită, toată lumea admira pumnul de paraşutişti germani care înfrunta o armată întreagă şi» care aşa epuizaţi cum erau, repurtaseră două victorii succesive.
Generalul Alexander îl retrase pe Freyberg.- Neozeelandezii erau decimaţi, iar indienii, cu moralul la pământ. A fost adus lângă Monte Cassino al doilea corp de armată polonez, sub conducerea generalului Anders.
Generalul Freyberg plecă furios. Nu pentru că demolase mănăstirea fără rost, ci mai curând pentru faptul că în faţa ruinelor ei îşi pierduse crema regimentelor sale. Iar reputaţia sa de general fusese ştirbită zdravăn de rezistenţa germană.
La cota 435, indienii rămăseseră în continuare izolaţi de Roca Janula, al cărui fort adăpostea resturile unităţii.
Comandantul von Sporken şi sublocotenentul Monig se aflau în spatele zidului mănăstirii, în apropierea-cuibului de mitralieră al lui Theo Klein, când, pe o înălţime, apăru un fanion alb, cu crucea roşie pe el. Aproape, imediat, ieşi dintre stânci un mic grup de indieni, bandajaţi la cap sau la picioare, sprijinindu-se în cârje improvizate şi deplasându-se cu greutate. Străbătură cu chin cei două sute de metri ce-i despărţeau de Rocca Janula, unde fură întâmpinaţi de compatrioţii lor.
Sporken arătă cu mâna spre siluetele care şchiopătau şi, râzând, spuse :
— Ar fi distractiv, Monnig, dacă i-am putea controla niţel pe săracii ăia de răniţi. Sunt convins că nici unul dintre ei nu este aşa de grav rănit cum vrea să

lase impresia. Ideea este bună, nu zic nu ! Dar contravine regulamentelor Crucii Roşii. Ia uită-te ! Priveşte !
Precedat de un alt fanion apăruse un nou grup. tot de răniţi, înfăşuraţi cu pansamente enorme. Cîţiva* din-trei ei îşi agitau mâinile în direcţia poziţiilor germane, în timp ce se apropiau liniştiţi de Rocca Janula.
— La prima vedere, toţi au aceeaşi rană, spuse sublocotenentul Monnig. Domnule comandant, nu vreţi să deschidem focul ? Pungăşia este prea mare !
— Eh ! Ce rost ar avea ? Sporken îşi aprinse o ţigară. Săracii de ei, le este frică să nu mtfară, ca, de atlfel, şi nouă ! De re să-i î'mpuşcăm, când au convingerea că noi suntem corecţi şi nu tragm în răniţi ? Dimpotrivă, să fim mândri, iar asta e deja suficient !
— E prea cavaleresc, domnule comandant, sau este o prostie prea mare !
— Cu atât mai mult ! în război. înseamnă cam aeraşi lucru !
Se întrerupse, ieşi printr-o spărtură a zidului şi-şi duse mâna la cască.
In faţa sa, la câteva sute de metri printre stânci, stătea un ofiţer englez care saluta milităreşte, mulţumind nemţilor. Ultimii răniţi dispăreau îh interiorul fortului.
— Thank you, comrade ! strigă acesta. The war is a crime !
Sporken făcu din cap un semn s afirmativ şi-şi agită mâna.
— Noroc ! spuse el, cu voce joasă, după care adăugă, ca pentru sine : Absolut de acord.
Aşteptă ca ofiţerul să se retragă la adăpostul stâncilor. La cota 453 nu se mai aflau forţe aliate. Sângerosul război putea continua.
Trecu în spatele zidului. Sublocotenentul Monnig îl privea cu ochi mari,
— Gentlemienii războiului ăsta... făcu el sarcastic. Comandantul aprobă din cap, apoi aruncă chiştocul ţigării printre dărâmături.

în spatele mitralierei lor, Theo Klein şi Heinrich Kuppers urmăriseră cu cătarea armei răniţii indieni până la Rocca Janula. Dinspre Albaneta, reîncepuse tumultul. Erau tancurile americane care încercau să dea peste cap poziţiile germane.
La punctul de ajutor medical, Renate Wagner stătea la căpătâiul

călugărului Fra Carlomanno. îl hrăni ca pe un copil până pe 5 mai, când acesta îşi dădu sufletul liniştit, zâmbind. Adormi întru Domnul, cu mâinile împreunate şi cu crucifixul între degetele sale descărnate de om bătrân.
Muller şi Josef Bergmann săpară o groapă în grădina mănăstirii. Acolo fu înmormântat Fra Carlomanno. Spor^ ken aruncă primii bulgări de pământ peste corpul slab al acestuia. Kuppers cioplise dintr-o grindă de lemn o cruce mare, pe care Theo Klein o înfipse singur în mormânt. Când căpitanul Gottschalk, care era catolic, rosti rugăciunea pentru morţi, Theo chiar îşi împreună mâinile şi-şi lăsă capul în piept. Această scenă stupefie nu numai grupa lui Maassen, dar şi întreaga companie, inclusiv pe comandantul von Sporken, carie nu-şi deslipi privirile de la Klein cât dură ceremonia, ca şi cum reculegerea acestuia i se părea de necrezut.
Frontul se calmase. Generalul Alexander redistribuia marile sale unităţi. Lângă Monte Cassino apăru al doilea corp de armată polonez, iar Freyberg plecă spre Sud, spre Rapido.
Cartierul general al Fuhrerului făcu să plouă cu decoraţii peste eroii de la Monte Cassino. Comandantul von der Breyle primi Frunza de Stejar a Crucii de Fier şi fu avansat post-mortem la rangul de locotenent colonel. Căpitanul Gottschalk şi comandantul von Sporken fură numiţi cavaleri, iar Klein, Kuppers, Muller, Bergmann şi Massen erau pe punctul de a fi avansaţi. Trebuia să se obţină doar confirmarea din" partea diviziei... ceea ce urmfa să se întâmple imediat ce liniile telefonice aveau să fie reparater
INFERN LA MONTE CASSINO
217
In timpul acelor zile însorite de mai, între Renate şi Pahlberg se dădea o luptă neştiută de nimeni. Doctorul ţinea ca Renate. să părăsească mănăstirea,. în timp ce Renate replică : *
— Nu sunt la ordinele colonelului. Nu depind decât de mine însămi.
^— Stucken este comandantul zonei. Are toate drepturile să dea ordine, replică Pahlberg.
Şi insista cu atât mai mult, cu cât ştia perfect că liniştea acelor zile nu prevestea nimic bun. Ultimul act al tragediei încă lipsea, dar nu avea cumi să nu apară. Iar Pahlberg voia ca Renate să plece din timp.

— Tu gândeşti ca un militar, răspunse ea. Eu gândesc ca o femeie. Nimeni nu mă poate împiedica să te iubesc. Voi rămâne cu tine până la sfârşit !
Pahlberg, aşezat pe pământ, la soare, scurtă dărâmăturile şi-şi lăsă privirea să alunece până în valea râului Liri, apoi zise :
— N-6 să mai coborâm niciodată din mănăstirea asta.
— Ştiu foarte bine, Erich !
— Atunci, dacă ştii, asta înseamnă sinucidere curată. De ce rămâi ?
— Asasinat — că vei fi tu acela — sau sinucidere — că voi fi eu — este cam acelaşi lucru:
Şi îşi puse mâna rece peste mâinile lui şi-i luă degetele între degetele sale.
— Vomi rămâne împreună, spuse ea. Suntem uniţi unul cu celălalt în mod total, absolut, cum vrei să ne despărţim ? Ce m-aş face fără tine, Erich ? Nu există viaţă pentru mine în afara prezenţei tale. Poate că este ridicol, copilăresc, cum vrei să-i zici, dar aşa este !
— După ce vor ataca a treia- oară, nu vom rămâne decât noi, articula Pahlberg, cu o voce surdă. Tu nu ştii Renate, cum poate fi ! Tu n-ai văzut încă nimic ! Să te las aici, ar fi crimă curată !
Se ridică de jos, îşi curăţă praful de pe uniformă şi spuse :
— O să vorbesc cu Sporken.

— Nu !
— Ba da !
Voi să se îndepărteze, dar Renate îl apucă de mânecă şi-1 trase lângă ea.
— Unde vrei să te duci ?
— Să-1 găsesc pe Sporken. O să pleci ^noapte, în vale, cu coloana de cărăuşi.
— Niciodată, Erich ! Niciodată !
Lăsă mâna doctorului şi se porni să alerge printre ruine. Surprins, Pahlberg o urmări din ochi, înainte de a-şi da seama că se îndrepta spre zidul care proteja mănăstirea de focul dinspre Rocca Janula şi dinspre fort, în interiorul căruia sş găseau trăgători de elită indieni.
— Renate ! urlă el. Renate !

Şi se năpusti în urmărirea ei, sărind peste gropi şi strecurându-se printre geamurile de dărâmături. Când se apropie suficient de mult de ea, o prinse cu un ultim efort, o lipi de o bucată de zid prăbuşit şi o apucă de umeri. „Casca de aur" era răvăşită în jurul chipului palid al tinerei, acoperit cu un strat fin de calcar alb, iar părul blond îi flutura în vânt.
— Ce aveai de gând să faci ? o întrebă el, gâfâind.
— Nimic ! răspunse Renate cu un ton ferm.
— Voiai să alergi până la zid... să te expui tirului indienilor.
Renate nu spunea nimic. Ochii îi erau aproape negri, Pahlberg îşi lăsă capul pe umărul ei. Din el emana atâta tristeţe încât ea îşi ridică mâna şi începu să-i mângâie părul.
— Renate ! De ce ai vrut* să faci asta ? Să te omori..; De ce ?
— Ai vrut să mă trimiţi de aici... dar n-am să mă las dusă. Iar dacă este să plec, o voi face singură... acolo unde chiar şi tu te vei duce... în neant.
Pahlberg o strânse mai tare de umeri. Unghiile îi intrară în carne, făcând-o să-şi muşte buzele de durere.

Dar nu scoase nici un sunet, şi continuă să-şi plimbe un deget mângâietor prin părul său năclăit de transpiraţie.
Comandantul von Sporken îşi făcu apariţia în cursul serii. Intenţionând să o ia pe Renate. Pahlberg tocmai opera un caz uşor... un cărăuş de la compania I stătea întins pe masă, iar doctorul îi extrăgea din pulpă câteva schije minuscule. Pahlberg lăsa fiecare bucăţică de metal să cadă într-un vas metalic aflat în mâna Renatei. Aceasta tresări în clipa în care Sporken intră în încăpere.
Comandantul' privi de jur împrejur. Îşi dădea seama perfect că venise degeaba.
— îmi pare rău că vă deranjez acum, când aveţi treabă... spuse el. Voiam doar să vă spun că peste o jumătate de oră coloana de cărăuşi va pleca. Vei termina până atunci, Pahlberg ?
— Nu cred, domnule comandant. <
— La asta mă gândeam şi eu. Sporken salută zâmbind. Foarte bine, vom aştepta până mâine ! ;
închise uşa şi rămase câteva clipe pe culoarul întunecos, după care plecă, îndreptându-se spre sala în care se afla Krankowski. Intră. Acesta respiră uşurat când îl văzu pe Sporken neînsoţit.

— Ea nu pleacă ? întrebă el pe un ton confidenţial. Sporken îi aruncă o privire surprinsă şi-i răspunse :
— Ce te priveşte pe tine chestia asta ? Infirmierul zâmbi larg.
— Ştiu eu, domnule comandant, că nici dumneavoastră nu credeţi în plecarea ei!
Sporken se întoarse brusc.
— Krankowski, cred că gândeşti prea mult ! spuse el şi părăsi postul de ajutor medical.
în ziua de 11 mai 1944, la ora 23, 2000 de guri de foc dezlănţuiră un tir infernal asupra satului şi ruinelor mănăstirii de pe Monte Cassino.

Al treilea atac avea să înceapă în curând... regimentele poloneze erau gata de asalt. Generalul Andres preluase direct comanda trupelor sale, fiind ultima carte pe care o juca înaltul Comandament Aliat.
Era absolut indispensabil ca Monte Cassino să cadă. La ora 1 dimineaţa, vânătorii de munte polonezi începură escaladarea muntelui Calcairo şi se lansară asupra Albanetei, ajungând până la cota 593... o înălţime ameţitoare pe coasta muntelui. Cele 2000 de tunuri continuau să tragă, frTtimp ce paraşutiştii se târau prin pivniţe şi adăposturi, iar polonezii, protejaţi de perdeaua de foc şi fier, înaintau pe pante, ca o armată de furnici.
Theo Klein şi Heinrich Kuppers ieşiră primii din gaura în care se adăpostiseră şi, sub tirul artileriei, alergară până ajunseră în spatele mitralierei lor. Privirile le erau aţintite asupra unor mogâldeţe întunecate ce săreau printre pietre, îndreptându-se spre zidul mănăstirii.
Exploziile se deplasară înspre vale. Acolo, colonelul Stucken se afla în adăpost, ca şi doctorul Heitmann care se găsea în spitalul său subteran. însă chiar în acele clipe doctorul Christofer cobora dintr-o ambulanţă ce sosise pentru răniţi. Abia pusese piciorul pe pământ, că un pumn uriaş îl şi lovi în spa'te. O bucată de fier cât toate zilele i se înfipse între omoplaţi. Căzu cu faţa la pământ, şi, în-figându-şi unghiile în pietre, strigă, până i se umplu gura de ţărână. Muri, scoţând strigăte înfundate.
Colonelul Stucken văzu tragedia din adăpostul său. Dar era legat de mâini şi de picioare, căci cei treizeci de metri ce-1

despărţeau de doctor erau acoperiţi de un foc nimicitor, ce cobora din cer ca o perdea de fulgere şi înălţa din pământ trombe uriaşe.
Paraşutiştii ieşiră de printre ruinele mănăstirii. Maassen şi Muller deja trăgeau, iar recruţii, care se aflau la prima lor luptă, se desfăşurau în lanţ de trăgători. Sublocotenentul Monnig şi sergentul miaj or Michels instalau o mitralieră grea, în timp ce Koster, subofiţerul rănit la picior, asistat de Gruben şi de Eugen Tack, trăgeau cu mortiera asupra coastei.

Theo Klein şi Heinrich Kuppers nu scoteau nici o vorbă. Cuibul lor de mitralieră era situat într-o zonă de unde se putea observa în linişte tot furnicarul vânătorilor polonezi ce urcau spre ei. In armă fusese instalată o bandă nouă de cartuşe, iar degetul lui Theo Klein se odihnea pe trăgaciul mitralierei. Kuppers trăsese lîngă ei, în spatele unei stânci, câteva lăzi cu grenade de mână.
— Gata ? îl întrebă el pe Theo Klein.
— încă cincizeci de metri. Aştept să se apropie la vreo douăzeci de metri. Eu o să trag şi tu o să arunci grenadele.
Kuppers făcu semn că înţelesese şi continuară să aştepte cu sânge rece, ca unii care uitaseră de mult ce înseamnă frica. .Peste capetele lor, fluierau rachetele lui Sporken, destinate celui de-al doilea val de atacatori. Primul val se afla deja în afara razei lor de acţiune.
— Heinrich, încă zece metri !
Kuppers îşi apropie capul de marginea adăpostului. Privi pe deasupra şi văzu siluetele de culoarea pământului cum se apropiau. Treizeci... cincizeci... o sută de soldaţi inamiici, la o aruncătură de băţ. Urcau în grupuri, aparent miraţi că găseau atâta linişte în sectorul lor. Se gândeau probabil că artileria îşi făcuse treaba, aşa că ascensiunea muntelui le părea o adevărată promenadă.
Căpitanul Gottschalk alerga printre ruine. îi vedea pe polonezi cum înaintau, căţărându-se, în timp ce Klein şi Kuppers se mulţumeau să-i privească. „Nu se poate, au înnebunit, îşi spuse el. De ce dracu' nu trag o dată ? în câteva secunde, or să fie peste noi... şi tâmpiţii ăştia nu fac nimic !".
Intenţiona să ajungă până la ei, dar rafala unei mitraliere îl forţă să se arunce la pământ. La patruzeci de metri de el, Monning şi

Michels îi întâmpinară pe atacatori cu tirul mitrălerei lor grele... cele două tunuri uşoare pe care Klein le recuperaseră măturau cota 593, împiedicând astfel înaintarea ultimelor valuri de atacatori. Dar nu pentru mult timp, căci artileria poloneză de munte, după trei salve, îi reduse la tăcere. Servanţii celor două

tunuri, răniţi sau în agonie, fură transportaţi la postul de ajutor medical.
— încă trei metri ! spuse Theo Klein. îşi înfundă apoi casca pe cap, trase adânc aer în piept, ridică uşor umerii şi apăsă pe trăgaci.
Redutabila mitralieră MG-142 deschise focul, secerând polonezii care înaintau. Asemenea unei coase gigantice şi nevăzute, cumplita armă îi reteza la nivelul solului. De lângă Klein, protejat de tirul mitralierei, Kuppers scotea cuiele grenadelor şi, după ce număra trei secunde, le arunca peste parapetul adăpostului lor, printre corpurile ce zăceau la pământ.
Pe figura lui Kuppers apărură broboane de sudoare. Braţul începuse să-1 doară... acţiona ca un robot... se apleca, apuca grenada, îi scotea cuiul şi număra... douăzeci şi unu, douăzeci şi doi, douăzeci şi trei, după care, hop ! Arunca grenada departe, asupra polonezilor, se apleca, apuca alta şi tot aşa. Muşchii mâinii drepte i se crispaseră de efort. Corpul începu să-i obosească, iar fiecare grenadă începea să cântărească o tonă. Dar continua să le arunce, cu dinţii strânşi, în timp ce.corpul' lui Theo Klein tresărea în ritmul sacadat al armei.
Căpitanul Gottschalk se târî prin ploaia de obuze, până ajunse lângă sublocotenentul Monning şi sergentul major Michels. La douăzeci de metri de ei, Helmuth Koster striga după un brancardier... Fritz Gauber se căznea să-1 panseze, dar Koster nu stătea potolit, zbătându-se disperat. Un glonţ îi intrase în umăr. Probabil că glonţul pătrunsese adânc şi-i atinsese plămânul, întrucât Koster scuipa sânge.
Comandantul von Sporken lăsă jos receptorul telefonului, încercase să intre în legătură cu Stucken, dar liniile erau întrerupte.
Hans Pretzel, şoferul celei de-a 3-a companii şi agent de legătură, coborî scările pivniţei cu sufletul la gură şi aproape că se prăvăli în braţele lui Sporken.

— Polonezii au luat muntele Calvario şi atacă Alba-neta. Se îndreaptă spre mănăstire, dinspre cota 593...
INFERN LA MONTE CASSINO
223
— Mulţumesc.
Pretzel ieşi din pivniţă şi-şi reluă cursa prin noapte, îndreptându-se spre căpitanul Gottschalk.
Sporken privi harta. Dar nu mult timp. Se gândea deja că trebuia să izoleze complet mănăstirea de cota 593 cu un baraj de rachete şi de obuze de mortiere... Cine controla muntele Calvairo, putea cuceri Monte Cassino fără nici o problemă.
în faţa cuibului de mitralieră al lui Theo Klein, noaptea se umpluse cu strigăte, gemete şi înjurături. Heinrich Kunpers continua să-şi arunce grenadele spre vale. Se afla deja la a treia ladă. Pe celelalte două, golite, le instalase pe marginea parapetului, ca o măsură de protecţie suplimentară, iar din spatele lor, lansa moartea.
— Ajutor ! urlă o voce, chiar la picioarele zidului. Ajutor ! O să mor ! Ajutor ! Brancardier ! Brancardier f
Theo Klein se întoarse spre Kuppers şi-i zise uimiit :
— Ce dracu ! Sunt germani, acolo, în faţă !
— Rahat, germiani ! Sunt tipi din Reich, care ştiu germana. Tipi din Posen, Thorn sau Bromberg.
— Cam nasol... Klein introduse o nouă bandă de cartuşe în mitralieră. Hei, tu, ăla de-acolo, mai tacă-ţi fleanca ! strigă el. Şi, furios, izbi cu pumnul într-o piatră. De ce dracu" eşti contra noastră ?
Mai voi să spună ceva, dar dinspre stâncile din faţa lor ţâşni rafala unei arme. O mitralieră poloneză, cu cadenţă mai rară decât MG-42 al lor.
— Vezi, ţi-a răspuns ! spuse Kuppers răutăcios. Klein apăsă din nou pe trăgaci, cu o figură lipsită de
orice expresie. Trăgea în rafale scurte, ţintind un punct pe care-1 reperase printre stânci... la* a cincea rafală cel din faţă încetă să mai tragă, un corp se rostogoli pe pantă, antrenând după el o mică avalanşă de pietre.
La postul de ajutor medical subteran, Pahlberg lucra cu mânecile suflecate, având legat de mijloc un şorţ miare de cauciuc. Rănile uşoare erau tratate de Renate, Krankowski şi Fritz Gauber, infirmierul sosit cu întăririle. Cei răniţi gray erau

transportaţi în sala de operaţie

şi întinşi de-a lungul zidului. în curând locul deveni neîn-câpător, aşa că se folosi şi chilia în care-şi dăduse sufletul Fra Carlomanno. Dar şi aceasta se umplu curând. în capătul scărilor zăceau unsprezece răniţi, aproape toţi răniţi la picioare, aşteptându-1 pe Krankowski să-i îngrijească. Eugen Tack, cel poreclit „Papă-lapte", sosi cărând în spate un soldat care gemea. Un glonţ îi pătrunsese în stomac.
— Răniţii grav, în fund, pe dreapta ! îi strigă Krankowski, când acesta îşi făcu apariţia, clătinându-se pe picioare sub povara pe care o ducea.
Tack îşi transportă camaradul în chilia in care îşi dăduse sufletul bătrânul călugăr şi-1 aşeză cu grijă pe jos. Rănitul îl privi cu un aer îngrijorat.
— Baftă, Walter, spuse Tack, o să vin să te văd. Doctorul o să se ocupe de tine. La revedere, Walter.
Soldatul făcu un semn din cap.
— Pe curând, Eugen. Şi mulţumesc !
— N-ai de ce să-mi mulţumeşti, bătrâne ! Tack îi făcu un semn amical şi ieşi pe coridor.
Cei unsprezece răniţi continuau să stea înşiraţi pe trepte.
în momentul în care Tack se pregătea să urce scara, se auzi un zgomot de pietriş strivit, câteva pietre se rostogoliră şi, odată cu ele, un obiect întunecat ce se opri printre răniţi.
— Adăpostiţi-vă, băieţi ! Adăpostiţi-vă ! urlă o voce. Răniţii de pe scări, gemând de durere, încercară să
se îndepărteze în patru. labe. Eugen Tack rămase locului, înlemnit. Văzu obiectul întunecat şi realiză rapid pericolul pe care îl reprezenta acesta pentru cei unsprezece răniţi.
„Un proiectil care nu a explodat, se gândi el... sau un obuz cu întârziere, nu foarte mare, dar care ar face ravagii dacă ar exploda".
Cu figurile crispate de durere, răniţii se chinuiau să coboare treptele, încet, ca într-o scenă de coşmar. Alţi

patru soldaţi, răniţi la pulpă şi neputând să se mişte, priveau fix proiectilul, fără a avea putinţa să se îndepărteze. Obuzul era

lung de vreo 40 de centimetri, strălucea sumbru şi avea vârful îndreptat spre interiorul pivniţei.
— Adăpostiţi-vă ! ' Adăppstiţi-vă ! continua să strige aceeaşi voce ascuţită.
Din câteva sărituri, Eugen Tack urcă scara. Se aplecă sub privirile îngrozite ale răniţilor, luă obuzul în mâini şi continuă să urce, până în capătul scărilor, spre exterior, departe de cei lipsiţi de apărare.
Continuând să ţină obuzul sub braţ, alergă spre ruinele mănăstirii, împleticindu-se, epuizat de efort şi în-
eacă m-ar vedea tata ! Şi lui, tot un obuz i-a smuls mâna stângă în primul război !"
Clătinându-se printre dărâmături, el ajunse în curtea centrală, unde avea de gând să abandoneze obuzul.
„Şi aşa, am salvat unsprezece vieţi, îşi repeta el fericit. Şi pe Walter l-am salvat. O să-1 văd mâine. Precis că doctorul o să-1 facă bine. Sunt sigur."
Cu obuzul lipit de piept, continua să alerge. Peste o secundă, se împiedică de un pietroi şi căzu. Obuzul i se rostogoli din mâini. O explozie puternică făcu aerul să vibreze şi un şuvoi de pietre să se înalţe de la pământ. Tack se aruncă joc şi supravieţui exploziei. Numai că o piatră căzu pe el, zdrobindu-i moalele capului şi înfun-dându-i faţa îm pământ. Nu simţi nimic, absolut nimic, nici măcar şocul provocat de piatră... totul se petrecuse atât de repede, mai repede ca gândul.
Eugen Tack, „Cel mai Papă-lapte din armata germană", cum obişnuia să spună Lehmann, salvase viaţa la unsprezece camarazi.
Spre dimineaţă, Bergmann şi Muller îl aduseră pe Weimann la postul de ajutor medical.
îl înveliseră îritr-o foaie de cort şi-1 transportară la sala de operaţie, unde doctorul' Pahlberg opera de unul singur. Tocmai terminase de îngrijit o rană enormă în spatele unui paraşutist, când intrară Muller şi Bergmann.

— Sublocotenentul, spuse Muller, înghiţindu-şi saliva.
— Weimann ?
Pahlbqrg îngenunche lângă coletul alungit şi privi figura extrem de palidă a tânărului ofiţer. La fiecare respiraţie i se forma în

colţul buzelor o spumă roşiatică.
— Plămânii, nu ?
— Da, domnule căpitan. Patru gloanţe în plămâni. Pahlberg le făcu semn că se ya ocupa de el. j Bergmann şi Muller nu se mişcară din loc. Doctorul
îşi înălţă capul.
— Mai este ceva ?
— O să moară ? bâigui Muller, cu ochii umezi.
— încă nu ştiu nimic. Acum, plecaţi.
— Cu patru gloanţe în plămâni...
— E o chestie urâtă de tot ! Acum, gata, plecaţi !
încet, încet, cei doi părăsiră sala de operaţie. în coridor, se întâlniră cu Krankowski care aducea pansamente noi.
— Pe cine aţi adus ? întrebă acesta.
— Weimann.
— Sublocotenentul ? Ce are ?
— Patru gloanţe în plămâni...
Krankowski nu mai spuse nimic şi-şi continuă drumul. MulLer se uită la Bergmann. Aflaseră destul. Ieşiră din pivniţă cu figuri grave. Se strecurară pe sub obuzele mortierelor poloneze, până la zidul mănăstirii, căutându-1 pe sergentul major Maassen. Acesta instalase cu Michels o mitralieră într-o crăpătură a zidului şi trăgea în tot ce ieşea de după stânci.
— Weimann e rănit nasol ! spuse Muller, gâfâind, trântindu-se lângă Maassen. Pentru o_ clipă arma acestuia încetă să mai tragă.
— Weimann e rănit nasol ! spuse Muller, gâfâind. Ce porcăria naibii !
Şi reîncepu să tragă, îndrăcit. în acelaşi timp, se gândea ,,Aşa este, vine rândul fiecăruia ! Cine-o urma acum ? Şi când ? Astăzi, mâine, poimâine ? Poate chiar acum ? Până la urmă tot o să se întâmple... n-o să ne mai ve

dem niciodată ţara, în nici un caz noi, ăştia din compania a 3-a, poate că pentru ai noştri nu mai valorăm nimic, poate că suntem buni doar să crăpăm !"
Il apucă furia. Furia unui destin stupid. începu să-şi manevreze mitraliera cu turbare, pentru a-şi închide rana din suflet. „în nici un caz, polonezii ăia n-or să treacă pe-aici !"

Sublocotenentul Weimann zăcea, întins pevpaie în încăperea ce servise drept chilie lui Fra Carlomanno. îngenuncheată la căpătâiul lui, Renate îi ştergea buzele. Pahlberg îi făcuse o injecţie cu morfină, aşa încât acesta era acum liniştit, privind cu ochi ficşi tavanul murdar al încăperii.
— Apă ! articula el cu greutate. Apă, vă rog !
Renate umezi o bucată de tifon şi-i tampona gura însângerată. Fruntea ofiţerului ardea şi, din cauza febrei, nu mai recunoştea pe nimeni.
Pahlberg ieşi din sala de operaţie şi o privi pe Renate cum ştergea spuma roşiatică de pe buzele lui Weimann.
— Cum îi este ? întrebă el cu jumătate de glas.
— Cere întruna apă.
— Dă-i un măr curăţat, Renate.
— Păi, nu trebuie să... spuse ea mirată, ridicându-şi privirea.
Dar Pahlberg o întrerupse cu un gest care semnifica inutilitatea.
— Dă-i totuşi un măr. Dă-i tot ce vrea. Se întoarse pe călcâie şi ieşi din încăpere.
Renate voi să se ridice pentru a lua un măr şi a i-1 curăţa, dar mâinile tânărului se agitară. O prinse pd Renate de încheietura mâinii şi o trase spre el cu o forţă neaşteptată, în timp ce privirea ochilor săi ficşi trecea prin ea, contemplând ceva ce numai el ştia.
— Inge ! rosti el cu voce tare. Inge ! rămâi cu mine. Auzi ! Vreau să rămâi aici !
O trase pe Renate spre el şi-i trecu prin păr mâna tremurătoare. Un fior îi străbătu întreg corpul, un fior de spaimă şi de emoţie.

— Sunt aici, Alfred, spuse ea, cu voce răguşită.
— E bine ! E minunat ! Părul tău... este atât de moale, Inge, sunt fericit.. Faptul că vorbise, îl făcu să tuşească şi să scuipe iarăşi o spumă sângerie, ce i se prelingea pe bărbie, scurgându-i-se pe piept. Renate îl tampona cu o bucată mare de vată.
— Nu trebuie să vorbeşti prea mult, îi spuse ea cu blândeţe.
— E aşa de minunat că eşti aici. Inge... îşi ridică mâna dreaptă şi atinse cu degetele faţa Renatei... părul, fruntea, sprâncenele, ochii, nasul, gura, bărbia. Un surâs fericit; îi lumină trăsăturile colţuroase şi îngălbenite de apropierea morţii. Cât eşti de frumoasă, horeai el. Aprinde lumina, e atât de întuneric... vreau

să te văd, Inge... Apoi, brusc, se ridică în capul oaselor, îi strânse umerii lui Renate cu degetele sale crispate şi-şi apropie de ea faţa palidă, cu ochii ficşi şi buzele mânjite de spuma roşiatică. Sărută-mă, gemu el. Inge ! Inge ! Sărută-mă ! Oh, Inge, te simt că eşti aici !
Ochii îi deveniră tulburi şi se vedea cum viaţa se retrăgea din ei pe măsură ce parcă un val începuse să-i acopere. Corpul tânărului se prăbuşi în braţele Renatei. încet, ca şi cum încă ar mai fi putut resimţi vreo durere, aceasta îl aşeză pe paie, împreunându-i mâinile şi îochi-zându-i ochii. Buzele lui Weimann rămăsesră aşa precum se arcuiseră în timp ce pronunţase numele iubit.
Renate se ridică în picioare şi, clătinându-se, ajunse în încăperea în care se afla Pahlberg. Acesta, ocupat cu îngrijirea unui rănit, îi aruncă o privire scurtă.
— Weimann ? întrebă el.
— Da. Se sprijini de peretele rece. A fost groaznic, Erich. Mă tot striga Inge şi voia să mă sărute.
Pahlberg îşi plecă încet capul.
— Este numele logodnicei lui. La următoarea permisie aveau să se căsătorească. îşi înghiţi cu greu saliva, simţind că inima îi bătea mai repede. „Ca noi, Renate", adăugă el.
INFERN LA MONTE CASSINO
228
La 15 mai, regimentele inamice reuşiră să străpungă apărarea germană la sud de Monte Cassino. A doua zi, pătrunseră în partea nordică a „Poziţiei Gustav". Pe Muntele Calvairo şi în faţa Albanetei, trupele aliate parcă se lipiseră de stânci.
Erau vânătorii de munte din brigada poloneză.
Monte Cassino era încercuit. Din două părţi, forţele celei de-a 5-a armate americane se "revărsau asupra poziţiilor germane. Ca o stâncă solitară în mijlocul unei mări dezlănţuite, muntele fmposibil domina bătălia, inaccesibil şi de necucerit, atâta timp cât paraşutiştii încă mai existau printre ruine.
Colonelul Stucken, înainte de a evacua Albaneta şi de a se retrage pe Rocasecca, trimise ultimul curier la mănăstire. Din acel moment, orice legătură se întrerupse. Muntele devenise o insulă... insula diavolilor verzi pierduţi.
Comandantul von Sporken luă cunoştinţă de mesajul pe care agentul de legătură, rănit în timpul trecerii sale prin „Văgăuna

morţii", i-1 adusese. In jurul său, se aflau, printre alţii, căpitanul Gottschalk, cu capul bandajat, sublocotenentul Monnig, cu braţul stâng zdrobit, legat de gât, şi un sublocotenent din grupa aruncăŢorilor de rachete.
— Domnilor, declară Sporken. Vbcea sa avea aceiaşi ton tăios şi rece ca în timpul şedinţelor pe care le ţinea cii ofiţerii săi în vederea pregătirii vreunei aplicaţii militare de exerciţiu. Tocmai am primit instrucţiunile comandantului regimentului. Din acest moment, nu vom mai primi ordine, întrucât orice legătură a fost întreruptă. Vă voi citi textul : „Inamicul a încercuit poziţiile noastre. Este prevăzut un atac iminent dinspre vest şi asupra flancurilor. Comandamentul armatei a ordonat ca divizia 34 de paraşutişti să se retragă câţiva kilometri spre Rocaseca. Aceasta înseamnă că paraşutiştii care se află acum pe Monte Cassino vor fi izolaţi. Las fiecăruia libertatea de a se preda sau de a încerca să ajungă la divizie. începând

cu această clipă, apărarea poziţiei din Monte Cassino a devenit inutilă. Această poziţie şi-a jucat rolul. Sunt mândru de paraşutiştii mei care au dat dovadă de un curaj extraordinar, care, timp de patru luni, au cucerit admiraţia lumii întregi. Trăiască Germania ! Stucken."
Comandantul von Sporken lăsă jos mâna în care ţinea bucata de hârtie murdară... se apropie de lumânarea ce ardea, aprinse hârtia şi după ce aceasta arse, o aruncă jos, strivind grijuliu cenuşa cu talpa cizmei, după care adăugă :
— Deci, aţi auzit, domnilor ! Monte Cassino şi-a îndeplinit rolul său strategic. Ne putem retrage, şi, în plus, ni s-a dat libertate totală de mişcare. La americani vom găsi de mâncare, iar pentru noi războiul se va sfârşi. La divizia noastră vom găsi lucrurile cu care ne-am obişnuit şi vom continua până la victoria finală !
Se uită la ofiţerii săi. Nimeni nu zâmbea. De afară se auzeau rafalele mitralierelor şi bubuitul mortierelor. Polonezii reluaseră atacul.
— Trebuie să ne hotărâm. Sporken scoase din porthartul, său harta Muntelui Cassino, pe care erau indicate toate poziţile, şi-i dădu şi acesteia foc la lumânare. Nu voi avea nimic cu cel care va decide să se predea împreună cu oamenii săi. Pentru el războiul se va termina. îi redau fiecăruia libertatea. Chiar vă

dezleg în mod solemn de jurământul de credinţă pe care l-aţi făcut faţă de Flihrer.
Căpitanul Gottschalk îl privi uimit pe Sporken şi clătină din cap.
— Şi dumneavoastră, ce-o să faceţi, domnule comandant ? întrebă el.
— Voi încerca să ajung la colonelul Stucken. Urăsc războiul ăsta, dar fac parte din el şi nu prea văd cum aş putea ieşi altfel. Tu, Gottschalk ?
— Nici nu începe vorbă, domnule comandant ! făcu acesta, cu un aer jignit.
— Tu, Monnig ?
— îmi voi însoţi comandantul, bineînţeles !
— Pahlberg ?

— Şi eu, la fel.
— Şi tu ? întrebă Sporken, surprins. Şi răniţii ?
— Cei care se pot ţine pe picioare, vor merge cu noi. Ceilalţi vor rămâne împreună cu Krankowski şi Gruber. Sunt convins că americanii vor avea grijă de ei.
Comandantul von Sporken se întoarse către ceilaiţi ofiţeri prezenţi.
— Va' să zică, toţi, nişte eroi ! spuse el cu vocea sa sarcastică. Oh, fericită Germanie !
Nimeni nu zâmbi. Toţi ştiau că de această dată era sincer.
*
începând cu asfinţitul soarelui în ziua de 17 mai 1944 şi pe parcursul nopţii de 17 spre 18 mai, paraşutiştii din compania a 3-a şi celelalte grupe comandate de Sporken părăsiră poziţiile deţinute în mănăstire şi pe Monte Cassino.
Cei dintâi care o porniră pe cărarea ce ducea spre vale, fură răniţii în stare să meargă. Reuşiră să treacă prin „Văgăuna morţii" fără să li se întâmple nimic, în ciuda focurilor de armă care le salutară trecerea.
Doctorul Pahlberg plecase ultimul, împreună cu Renate. 'Krankowski, cu lacrimi în ochi, îl implora să-1 ia şi pe el.
— Domnule căpitan, spuse el... suntem de trei ani împreună. Lăsaţi-mă şi pe mine să plec ! N-am nici un chef
-să fiu făcut prizonier, mai ales fără dumneavoastră ! Nu, domnule căpitan ! Nu se poate ! Vin cu dumneavoastră î
— Krankowski, ce .naiba, fii înţelegător ! îi răspunse Pahlberg.

Răniţii au nevoie de tine. Trebuie să te gândeşti la ei ! Ce s-ar face ei fără vrednicul meu Krankowski ? Au nevoie de cineva care să-i îngrijească.
— Atunci, rămâneţi şi dumneavoastră, domnule căpitan ! imploră infirmierul. S-ar termina războiul şi pentru dumneavoastră !
— Şi toţi cei de-acolo, de jos, care au fost răniţi şi care vor mai fi ? Cine să aibă grijă de ei ? Nu, trebuie să ne despărţim. Tu rămâi aici, pe Monte Cassino, iar eu voi coborî. Fiecare dintre noi are o misiune de îndeplinit !

Pahlberg îi strânse mâinile infirmierului, simţind cum acestea tremurau într-ale lui.
— Iţi urez noroc, Krankowski'! De acum înainte, trebuie să te descurci singur şi sunt convins că vei reuşi. Consideră asta ca pe-o mulţumire pentru toate serviciile pe care ni le-ai adus tuturor.
— Domnule căpitan... infirmierul abia dacă mai putea vorbi.
— Acum, bătrâne, gata, nici un. cuvânt mai mult ! făcu Pahlberg. întoarce-te lai răniţii tăi. Mai târziu îmi vei scrie la Kiel, ca să-mi spui cum s-au petrecut lucrurile. De acord ?
— De acord, domnule căpitan !
Cu lacrimi în ochi, Krankowski îl privi pe Pahlberg cum se depărta. Seara se lăsase, iar doctorul, însoţit de Renate, ţinând în mână fanionul alb cu crucea roşie pe el, pornise printre dărâmături.
Fritz Gauber mesteca o coajă de pâine şi se uita după cei doi.
— O să-1 mai vedem oare pe doctorul ăsta nemaipomenit ? întrebă el, fără să se oprească din mestecat,
Krankowski tresări, ca ars cu fierul roşu.
— Tacă-ţi gura, boule !-îi strigă pe un ton aproape isteric. Apoi se îndreptă încet către pivniţă şi dispăru pe scări.
«
Coloana mică de răniţi cobora cărarea muntelui, în-dreptându-se spre Piedimonte, mergând pe acelaşi drum pe care apucase în ianuarie bătrânul Diamare, împreună cu călugării săi.
Mâna de oameni epuizaţi se târa printre pietre, ferin-du-se de focul inamic care se abătea din timp în timp asupra lor.
Cu puţin înainte de a. ajunge la Via Casilina, unde germanii îşi

instalaseră o nouă poziţie, doctorul Pahlberg şi Renate Wagner căzură în mâinile unui grup de partizani.
Francesco Sinimbaldi, conducătorul partizanilor, îşi avea punctul de comandă într-o grotă situată în apropierea drumului principal prin care circulau noaptea con

voaiele de aprovizionare aşteptate de trupele germane. Dar aceste convoaie, ori erau distruse sistematic, cu o frecvenţă deprimantă, ori dispăreau pur şi simplu. Germanii încercaseră în mai multe rânduri să pună mâna pe partizani. în special pe cei din împrejurimile Muntelui Cassino, dar oamenii lui Sinimbaldi se ascundeau ca nişte vulpi prin-văgăunile acestuia, neieşind dm ele decât pentru a ataca.
Sinimbaldi stătea aşezat în fundul grotei, curăţându-şi arma, când, deodată, câţiva oameni de-ai săi intrară, îm-pingându-i înăuntru pe Pahlberg şi pe Renate. Unul dintre ei îi dădu lui Pahlberg. o lovitură puternică cu patul automatului, proiectându-1 de peretele stâncos. Doi partizani o ţineau pe Renate de mâini.
— Ce este ? se auzi vocea lui Sinimbaldi venind din fundul grotei. Singura sursă de lumină erau câteva lumânări care ardeau cu flacără tremurătoare.
— Nişte nemţi. Coborau muntele şi încercau să treacă liniile.
— împuşcaţi-i.
Sinimbaldi îşi lăsă arma jos şî se apropie. Luă două lumânări şi se îndreptă încet spre Pahlberg. Figura acestuia, murdară şi nebărbierită, emana ură.
— O să vă împuşcăm, spuse Sinimbaldi. Noi nu luăm prizonieri nemţi. Cum nici nemţii nu-i fac prizonieri pe luptătorii pentru libertate. Fiindcă noi luptăm pentru-libertate, ticălosule !
Puse jos lumânarea din mâna dreaptă şi, cu pumnul strâns, şe apropie de doctor, cu intenţia de a-1 pocni în faţă. Cu mâna stângă, îşi apropie lumânarea de Pahlberg, de pe al cărui chip epuizat ochii străluceau intens.
Pumnul lui Sinimbaldi se opri, brusc, la jumătatea drumului.
— Dottore, făcu şeful partizanilor, tu eşti, dottore ?
Braţul îi căzu, puse a doua lumânare pe o proeminenţă a peretelui de stâncă şi le dădu peste mână celor doi care-1 ţineau pe Pahlberg,
— Lăsaţi-1, proştilor ! Este doctorul care a . salvat-o pe Gina

Dragomare. El i-a adus copilul pe lume ! Lăsa-{i-1 ! Daţi-i drumul l

Năuci, partizanii îşi luară mâinile de pe Pahlberg şi Renate. Francesco Sinimbaldi întinse mâna doctorului german.
— Dottore, tu nu eşti duşmanul nostru, spuse el solemn. Tu eşti un prieten. Prietenul tuturor celor ce se află aici ! Hai, vino !
Şi-i făcu semn spre fundul grotei, unde se aflau paturile de paie ale membrilor grupului său. Se mai găseau şi o masă, trei scaune şi o lampă cu petrol. Sinimbaldi aprinse lampa, apropie scaunele, îi invită să ia loc şi se aşeză şi el. Luă o sticlă de Chianti, umplu trei pahare şi împinse două dintre ele spre Renate şi Pahlberg. Figura sa murdară radia de bucurie.
— Ce bine-mi pare că te revăd, dottore, spuse el cu un entuziasm sincer. Gina Dragomare e sănătoasă, ştiai ? Bambina e frumoasă şi toată ziua ţipă. Doamne, ce mai ţipă ! Şi ea e sănătoasă. Tu i-ai salvat pe amândoi, dottore ! Tu eşti prietenul nostru, al tuturor !
Băură. Renate se lipise neliniştită de Pahlberg, nimi-cindu-1 cu privirea pe Sinimbaldi, care semăna cu un bandit de drumul mare, ivit drept din Evul Mediu. Francesco zâmbi. *
— Tua f idanzata ?
— Da. Pahlberg ridică din nou paharul şi bău cu înghiţituri mari. Ne vom căsători după ce se va termina războiul.
Sinimbaldi dădu din cap.
— Da... războiul s-a terminat ! Dottore, nu vrei să rămâi cu noi ? în trei zile, toată ţara o să fîe ocupată... Te putem duce într-un loc unde americanii n-or să te găsească. O să stai la Gina şi la Mărio Dragomare... aşa. o să •poţi să fii şi cu ochii pe aia mică !
Pahlberg clătină încet din cap. Neliniştită, Renate îi puse mâna pe braţ şi-1 strânse, ca pentru a-1 avertiza să nu-şi trădeze intenţiile. Dar Pahlberg declară :
— Sinimbaldi, trebuie să ajung la răniţii mei. Mă aş-1 teaptă, doar ştii şi tu lucrul ăsta !
— Vrei să continui să lupţi ?
— Da, dar împotriva morţii ! I-am salvat viaţa Ginei voastre, acum trebuie s-o salvez şi pe cea a camarazilor mei. Sper că înţelegi, nu, Sinimbaldi ?

Francesco tăcu. Umblă la lampa cu petrol, în timp ce chipu-i deveni, brusc, ca de piatră.
— Nici un neamţ nu trebuie să ajungă la ai săi, făcu el. Fiecare dintre voi reprezintă un pericol pentru noi. Şi tu la fel, aşa că trebuie să te ţin aici, dottore. N-am să te împuşc, aşa cum ar fi trebuit să fac, dar am să te ţin prizonier.
Pahlberg aprobă, dând din cap.
— Ai dreptate, Francesco. Pentru mine, ar fi cea mai bună soluţie. Ar fi suficient să ne laşi să plecăm după ce americanii vor fi trecut. Pentru noi, războiul ar lua sfârşit ! Cea mai mare dorinţă a noastră s-ar împlini — în sfârşit, am avea pace. Dar în acest timp, ce s-ar întâmpla cu soldaţii ciopârţiţi de explozii, care strigă disperaţi după ajutor ? Ei, ia spune-mi, Sinimbaldi !
— Ei bine, să moară, dottore ! Vocea conducătorului de partizani era dură.
Pahlberg strânse paharul între degete, îl privi pe Sinimbaldi drept în ochi.
— Ce s-ar fi întâmplat cu Gina, dacă eu aş fi zis : Nu-i decât nevasta unui partizan, n-are decât să moară !
Sinimbaldi rămase mut. Apoi, se ridică brusc de pe scaun, încât era pe ce să' răstoarne masa.
— Vino ! spuse el brutal.
O luă înainte, cu lampa în mână. Când să iasă dm grotă, o stinse, suflând asupra flăcării, şi le făcu semn celor doi "să-1 urmeze, O luară prin noaptea întunecată printre stânci, până ajunseră la o cărare, care, după cum se gândi Pahlberg, trebuia să ducă la Piedimonte. Sinimbaldi se opri şi, arătând spre valea mare a râului Liri, spuse :
— Luaţi-o pe cărarea asta, apoi la stânga, dar să fiţi mereu la nord de Via Casilina. O să ajungeţi la o porţiune de teren, de vreo şase sute de metri lăţime, care este liberă. Pe acolo să treceţi. Puteţi ajunge la liniile germane înainte de ivirea zorilor.
Se întoarse spre Pahlberg. Fa-ţa-i nebărbierită era aproape de cea a doctorului. Madonna să fie cu voi, spuse el încet. Dottore, cred că aşa ne-am plătit datoriile pentru tot ce-ai făcut pentru Gina !
— Aşa este, Francesco ! îţi doresc noroc !

Şi-i întinse mâna. Sinimbaldi i-o strânse călduros, ezită înainte de a se îndepărta, se mai întoarse încă o dată spre ei, se scotoci în buzunar şi-i întinse un obiect lui Pahlr berg.
— Ţine, dottore ! spuse el cu voce şovăitoare, ar putea să-ţi folosească ! Şi-i puse în palmă obiectul.
— Francesco ! îi strigă Pahlberg. Francesco ! Ţinea cadoul acestuia în palma deschisă, dar Francesco nu se mai întoarse... nici măcar nu auzise că Pahlberg îl strigase.
— Ce ţi-a dat ? întrebă Renate, apropiindu-se de el. Tremura de frică.
Pahlberg îi arătă obiectul din palma sa. Era un pistol automat american.
— Erich ! aruncă-1 ! îl îndemnă ea, privind cu teamă arma bine unsă.
— S-ar putea să aibă dreptate. Poate că o să avem într-adevăr nevoie de aşa ceva.
Pahlberg scutură din cap.t
Şi şi-1 băgă în buzunarul combinezonului său zdrenţuit
Ţinându-se de mână, coborâră cărarea ce ducea spre câmpie. In spatele lor, în zona mănăstirii, domnea liniştea, înspre sud, spre Rapido, bubuia artileria şi se auzea tirul armelor automate.
îşi urmară drumul prin noapte, rămânând mereu la nord de Via Casilina, aşa cum le spusese Sinimbaldi. Evitară şi Piedimonte, de unde se auzeau rafale îngrijorătoare de mitraliere. în mai multe rânduri, stătuseră lipiţi de stânci, aşteptând să treacă tancurile americane.
Când cerul începu să se lumineze, colorându-se în portocaliu şi roşu întunecat, ajunseră la Roccasecca şi la avanposturile diviziei 34 de paraşutişti. Fanionul lor alb cu crucea roşie îi ajută să se apropie de poziţiiie germane. Fură recunoscuţi la zece metri de parapetul fortificaţiilor.
Doctorul Heitmann tocmai intenţiona să ia trei pilule de Per vi tină, când îl deranja soneria, telefonului. Cu pastilele în mână, ridică receptorul.
— Heitmann ! se auzi vocea lui Stucken. O veste bună! Pahlberg şi logodnica sa au sosit acum o oră de la mănăstire. ' '

— Minunat ! Heitmann înghiţi cele trei pastile şi respiră uşurat, ca şi cum simţea deja efectul acestora. Sunt răniţi ?
— Nu, nu cred !

— Perfect. Trimite-i la mine imediat. 'Am de făcut patru amputări... sunt dărâmat !
Şi închise, fericit că, în sfârşit, avea ajutor.
*
Evacuarea mănăstirii începuse într-o linişte desăvârşită, în cel mai mare secret. Paraşutiştii rămăseseră neînvinşi. Rezistaseră timp de patru luni asalturilor unei întregi armate.
Krankowski, în faţa postului de ajutor medical strânse mâna căpitanului Gottschalk şi sublocotenentului Monnig. In mica încăpere ce-i servise drept chilie lui Fra Carlomanno, sublocotenentul Weimann era întins pe o foaie de cort. In încăperea vecină, stăteau îngrămădiţi douăzeci şi trei de răniţi şi muribunzi. Fritz Gauber îi îngrijea, în timp ce Krankowski se despărţea de camarazii săi.
— O să-1 înmormântez pe sublocotenent, îi spuse infirmierul, cu o voce şovăitoare, căpitanului Gottschalk... o s-o fac chiar eu şi...
Se întrerupse şi privi în jos. Căpitanul îi dădu peste umeri o palmă amicală.
f— Haide, ce naiba, curaj ! spuse, cuprins şi el de emoţie. O să ne revedem cu toţii. Am trăit într-un asemenea rahat, încât ar trebui să avem şi noi parte de zile mai bune. Ne vom revedea cu toţii în Germania.
— Da, domnule căpitan !
Comandantul von Sporken se afla în apropierea zidu-¥ lui mănăstirii, supraveghind adunarea grupei sale de ra-chetişti. Militarii îşi luau cu ei doar armamentul individual. Distruseseră lansatoarele de rachete şi cele două tunuri uşoare de munte. Gottschalk se apropie de Sporken. Comandantul îl privi cu ochi uimiţi.
— Gottschalk, încă mai eşti aici ?

— Da, domnule comandant. Vă cer permisiunea să părăsesc ultimul mănăstirea.
— Aha ! Chestia cu comandantul navei care se scufundă...
— Luaţi-o cum vreţi !
Sporken îşi strânse cureaua căştii de pe cap şi-şi fixă pe piept pistolul mitralieră, spunând :
— Am să te aştept mai încolo, cât timp supraveghez retragerea.

După ce vor trece toţi, o să coborâm împreună.
— Am înţeles, domnule comandant.
tn grupuri mici, paraşutiştii trecură de zidul gros, ce apăra ruinele mănăstirii, coborâră pe cărarea ce ducea în „Văgăuna morţii", unde continua să miroasă a cadavre descompuse, şi ajunseră în vale. Sublocotenentul Monnig conducea prima grupă, urma sergentul major Michels cu cea de-a doua, iar ultimii erau militarii lansatoarelor de rachete, cu Sporken în frunte, la interval de un sfert de oră. Nu se auzea nici un zgomot... operaţiunea se desfăşura în cea mai mare linişte... tălpile de cauciuc ale cizmelor înăbuşeau cel mai mic zgomot. Era ca şi cum nişte şobolani enormi părăseau ruinele mănăstirii şi coborau muntele.
Grupa lui Maassen trebuia să părăsească ultima mănăstirea. Pentru a-şi ascunde intenţiile, începură să tragă mai multe rafale de mitralieră, asupra polonezilor, care continuau să se menţină pe poziţiile lor, puţin mai jos de mănăstire, şi la cota 593.
în spatele mitralierei sale, Theo Klein, cu casca dată pe ceafă, privea în jurul său la pietrele care zburau în aer. Văzduhul vibra de proiectile. Heinrich Kuppers număra grenadele care-i mai rămăseseră/;
— încă şase. Mă duc la Maassen, să mai iau o iadă. Theo Klein aprobă, dând din cap./ ^
—_ Polonezii ăştia au trăgători de elită ! spuse el, rânjind, îşi închipuie că o să se descurce mai bine ca indienii ! îşi suflă nasul zgomotos şi se uită la Kuppers care tocmai se pregătea să plece. Adu şi ceva halealâ, adăugă el. Chiar şi o raţie de luptă, puţin ;îmr pasă ! După care îşi şterse podul palmelor de combinezon.

Kuppers dădu din cap, în semn că înţelesese. Dinspre cota 593, o mitralieră poloneză începu să latre... gloanţele treceau pe deasupra capului său. Se trânti la pământ şi se târî până la Maassen care se-pregătea să-şi demonteze mitraliera. Muller plecase deja cu lăzile cu muniţii.
Klein răspunse cu promptitudine focului inamic. Trase în direcţia stâncilor şi deodată auzi în faţa sa urletul disperat al unui polonez care striga după ajutor. Satisfăcut, îşi lăsă capul în jos şi

se lipi de armă, în timp ce în jurul său gloanţele continuau să şuiere. ,,Ai dracului trăgători de elită !" îşi zise el în sine. Observând de unde veneau împuşcăturile, trase câteva rafale grupate asupra locului pe care îl reperase.
Maassen îl privi uimit pe Kuppers, când acesta îi mai ceru grenade.
— Tot nu v-aţi săturat, voi ăştia ? îl întrebă el, bine dispus. Hai, gata ! Strângeţi-vă armamentul şi adunarea ! în zece minute, o întindem !
Hans Pretzel, agentul de legătură, apăru alergând printre stânci :
— Grupa lui Maassen ! Pregătirea pentru plecare ! După care îşi continuă drumul.
— Vezi ? spuse Maassen, râzând. Gata copii, ajunge ! Heinrich du-te şi ia-ţi arma. şi spune-i şi lui Theo că bătălia pentru mănăstire a luat sfârşit. Să termine imediat !
Heinrich Kuppers se întoarse alergând la postul său de luptă. Pe cota 593 era linişte... Tirul bine ţintit al lui Klein îi făcuse pe polonezi prudenţi.
Dintr-un jsalt, Kuppers ateriza în adăpostul cuibului de mitralieră. închise lada în care se mai aflau şase grenade, în timp ce Klein, aplecat peste arma sa, privea înspre panta muntelui.
— Gata, Theo ! făcu Kuppers, cu oarecare excitare în glas. Demontează arma şi hai I Spune la revedere prietenilor tăi polonezi ! Maassen ne aşteaptă !
Klein nu răspunse. Continua să privească spre panta muntelui, cu degetul pe trăgaci. Aştepta ca trăgătorii de dilă să se descopere.
— Theo, nu fi dobitoc ! spuse Kuppers, trăgându-i acestuia un şut în fund. Hai, trebuie să plecăm !

Theo Klein continua să tacă, fără să facă vreo mişcare. Kuppers îl privi mai atent.
— Theo ! strigă el.
Nici un răspuns. înspre partea polonează, totul era liniştit. Undeva, în mănăstire, răsunară câteva focuri de armă... Erau Maassen şi Bergmann care-şi distrugeau armele ce nu trebuiau să poată fi folosite de polonezi.

— Theo ! strigă Kuppers, dându-i acestuia un pumn în coaste. Termină cu tâmpeniile tale, şi vino ! Gottschalk o să se înfurie dacă o să întârziem !
în continuare, nici un răspuns. Liniştea devenea din ce în ce mai apăsătoare.
în pieptul lui Kuppers, o mână ca de mort îi urca parcă spre gât. Mâna îi trecu peste faţă şi-i ajunse la rădăcina părului... corpul* îi deveni în întregime ca de gheaţă. Simţi cum sângele i se răci în vene în timp ce inima îi devenise un sloi.
— Theo ! îngăimă el. Ce dracu', Theo !
îl apucă pe acesta de umăr şi-1 trase spre el. Cu ochii larg deschişi, camaradul său îi căzu în braţe... în mijlocul frunţii, sub casca dată pe ceafă, se afla o gaură din care tocmai se scurgea o picătură mare de sânge.
— Theo ! strigă Kuppers. Zgâlţâi cadavrul, îl plesni peste obrajii neraşi, smulse nasturii de la uniformă şi-şi lipi urechea în dreptul inimii, îi apăsă pieptul de câteva ori, după care îi luă capul în braţe, mângâindu-1 cu o mână care tremura îngrozitor.
— Theo ! urlă el-din nou. Theo... pentru Dumnezeu, nu fă pe cretinul, spune ceva, hai, spune !
Corpul era greu. îi alunecă din braţe. Prăvălit la pământ, zăcea ca un pachet înfăşurat. Ochii ficşi priveau cerul, holbaţi, parcă nevenindu-le să creadă. Erau atât de expresivi, încât păreau că zâmbesc în continuare.
Kuppers îşi strânse pumnii.
— Ticăloşilor ! urlă el, cu o voce ascuţită, ticăloşilor 1 Se năpusti asupra mitralierei şi începu să tragă ca
un nebun, măturând coasta muntelui... schimbă banda, apoi încă una, şi încă una... patru, cinci, şase..* lada cu benzi pentru mitralieră se goli. Dădu la o parte arma şi
INFERN LA MONTE CASSINO
apucă grenadele. Le aruncă pe toate şase, urlând... auzi câteva strigăte, printre polonezi... pe cota 593, trei mitraliere începură să tragă...
— Na, ticăloşilor, pentru Theo ! pentru Theo ! pentru Theo !
Când nu-i mai rămase nimic, aruncă mitraliera peste parapet. Aceasta dispăru în întuneric, zdrăngănind printre stânci.
Abia atunci se aplecă, îşi băgă umărul sub pieptul larg al cadavrului şi, opintindu-se, se ridică în picioare. Ajunse aşa, sub focul polonezilor, până la ruinele mănăstirii. _

Maassen se desprinse din întuneric, venind în întâmpinarea acestuia.
— Nu sunteţi.în toate minţile ? Vă distrează aşa de mult să treziţi tot frontul ?
Văzând cadavrul pe care Kuppers îl ducea în spate, se întrerupse.
— Theo ! îngăimă el.
— Dă-te la o parte ! urlă Kuppers.
Ducând corpul neînsufleţit al camaradului său, sergentul" trecu pe rând prin faţa lui Maassen, Muller, Bergmann, Monnig şi a căpitanului. Coborî cu el panta Muntelui Cassino, cum făcuse arhiabatele cu crucifixul său. Mai departe, trecu prin faţa lui Sporken, care-şi duse în tăcere mâna la cască, salutând mult timp pe cel dispărut.
In spatele lor, ruinele mănăstirii deveneau din ce în ce mai mici, până sfârşiră prin a dispărea în noapte.
Kuppers cobora coasta muntelui, mergând pe cărare, ţinând în continuare cadavrul lui Theo, cu mâinile crispate. Nu simţea povara pe care-o căra, nu simţea decât un gol uriaş, un pustiu nemărginit, în care el însuşi era înghiţit, în care se afunda.
Ultimii apărători ai Muntelui Cassino îl urmau în spate, în tăcere şi cu capetele plecate.
Ajuns în vale, Kuppers se opri. Strânse cadavrul în braţe şi mângâie corpul acestuia cu atâta duioşie, încât Maassen îşi întoarse privirea şi se îndepărtă.

Apoi pe Kuppers îl lăsară genunchii şi se prăbuşi, căzând în faţă, cu capul lipit de pământ, fără forţă, parcă dărâmat. Amândoi zăceau la pământ, atât cel mort cât şi cel in viaţă, epuizat.
Sporken închise ochii. îşi scoase casca şi spuse, cu voce tremurătoare :
— De-ar fi să mai trăim o sută de ani, aşa ceva nu vom uita niciodată.
SFÂRŞIT
ÎN EDITURA ZZ AU APĂRUT:
ÎN COLECŢIA ENIGMA Z :
AVANTAJ... MARLOWE de RAYMOND CHANDLER
RĂMAS BUN PENTRU VECIE de RAYMOND CHANDLER

UNDE SE AVÂNTĂ VULTURII de ALISTAIR MACLEAN
CU NEBUNII SA NU TE PUI de P. HOWARD
MISTERUL CRUCII EGIPTENE de ELERY QUEEN
UN SICRIU PENTRU DIMITRIOS de ERIC AMBLER
INCURCA-I DRACE ! de JAMES HADLEY CHASE
MOARTE DE CALIBRUL 45 de JAMES HADLEY CHASE
PARDESIUL CARE ADUCE MOARTEA de DASHIELL HAMMETT
O ADUNĂTURĂ DE LICHELE de JAMES HADLEY CHASE